

Teknik og Miljø
2017

Landskabet i Slagelse Kommune

Kortlægning af landskabets karakter

Landskabkarakterkortlægning i Slagelse Kommune

Udarbejdet af

Slagelse Kommune 2013

Projektleder Thomas Christensen

Redaktion

Sidsel Marie Heje og Thomas Christensen

Med bidrag fra

Merete Hvid Dalnæs

Mette Camilla Brønberg Holst

Heidi Egø Kryl

Carsten Sloth Møller

Jeanette Weinreich Olsen

Lone Wind

Rullende rådgivning NIRAS A/S

Indhold

Indledning	4
Introduktion til Landskabskaraktermetoden	7
Landskabskarakterkortlægning	11
1 Nordruplund Hovedgårdslandskab	12
2 Nordrup Morænelandskab	20
3 Gudum Å Smeltevandsdal	28
4 Blæsinge Dødislandskab	36
5 Stillinge Morænelandskab	44
6 Valbygård Hovedgårdslandskab	52
7 Slagstrup Morænelandskab	60
8 Store Frederikslund Hovedgårdslandskab	68
9 Nykøbbel Dødislandskab	76
10 Gyldenholm Hovedgårdslandskab	84
11 Skørpinge Morænelandskab	92
12 Slots Bjergby Bakkelandskab	100
13 Lindes Å Tunneldal	108
14 Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal	116
15 Frølunde Fed og Store Vejlen	124
16 Vemmelev Morænelandskab	132
17 Halskov Randmorænelandskab	140
18 Korsør Randmorænelandskab	148
19 Boderup Hovedgårdslandskab	156
20 Espe Hovedgårdslandskab	164
21 Eggeslevmagle Morænelandskab	172
22 Oreby Randmorænelandskab	180
23 Skælskør og Tjæreby Morænelandskab	188
24 Holsteinborg Hovedgårdslandskab	196
25 Basnæs Hovedgårdslandskab	204
26 Skælskør og Stignæs Morænelandskab	212
27 Borreby Hovedgårdslandskab	220
28 Glænø	228
29 Agersø	236
30 Omø	244
31 Sprogø	252
Ordlister	255
Litteratur	264

Indledning

Landskabet i Slagelse Kommune spænder vidt. Noget er spændende, noget er kedeligt. Det er fladt, stejlt, småt og stort, og det håber vi at vise med denne rapport. Landskabet er også under pres fra mange sider. Landbruget optager selvsagt langt størstedelen af det åbne land, men andre interesser ønsker i stigende grad at gøre sig gældende. Friluftsliv, by- og erhvervsudvikling, tekniske anlæg som biogasanlæg og vindmøller samt infrastruktur er nogle af de interesser, der skal have mulighed for at udvikle sig under hensyn til hinanden og til landskabet som ressource. Derfor er det vigtigt at have indgående og opdateret viden om landskabet.

Baggrund

I forbindelse med kommunalreformen i 2007 overgik forvaltningen af det åbne land fra amterne til kommunerne. Grundlaget for Slagelse Kommunes landskabsplanlægning var Vestsjællands Amts Regionplan 2005, og af flere årsager var det aktuelt at opdatere dette grundlag. Blandt andet har staten stillet krav om, at landets værdifulde landskaber skal sikres gennem et opdateret beslutningsgrundlag. Derudover har det længe været kommunens ønske at få lavet en landskabsplan. I januar 2011 igangsatte Slagelse Kommune derfor en kortlægning af kommunens landskaber, og det blev besluttet at anvende landskabskaraktermetoden til formålet. Kortlægningen blev afsluttet i efteråret 2012.

Formål

Det primære formål har været at levere et nyt grundlag for revision af landskabstemaet i kommuneplanen. Kortlægningen peger på hvorfor landskabet nogle steder skal have stor beskyttelse og andre steder er mere robuste over for udvikling. Dette giver mulighed for at sætte nye retningslinjer, der beskytter de værdifulde landskaber og samtidig styrer udviklingen i de mindre værdifulde. Kortlægningen giver samtidigt sagsbehandleren velfunderede argumenter til de konkrete vurderinger i behandlingen af ansøgninger i det åbne land. Ydermere har kortlægningen bidraget til revision af andre åbent land-temaer: geologi, naturnetværk, biogasanlæg og større

husdyrbrug, særligt værdifulde landbrugsområder. Derudover kan kortlægningen inddrages i fremtidig planlægning som lokalplaner, friluftsliv mv.

Fremgangsmåde

Den indledende landskabsanalyse blev udarbejdet af NIRAS, men herefter har Slagelse Kommune valgt selv at arbejde videre med kortlægningen. Hensigten var at oparbejde en bred intern bevidsthed og viden om landskabet, som kunne komme kommunen til gode fremadrettet. Der blev tidligt etableret et landskabsteam, der udførte feltarbejdet, vurderinger mm. Teamet bestod af seks personer, tre fra Plan og tre fra Teknik og Miljø. Hermed sikrede vi, at både planvinklen og den teknisk faglige vinkel blev inddraget i projektet. Landskabskarakterområderne blev fordelt, så alle blev besigtiget, beskrevet og vurderet af to-mandshold med én fra hver afdeling.

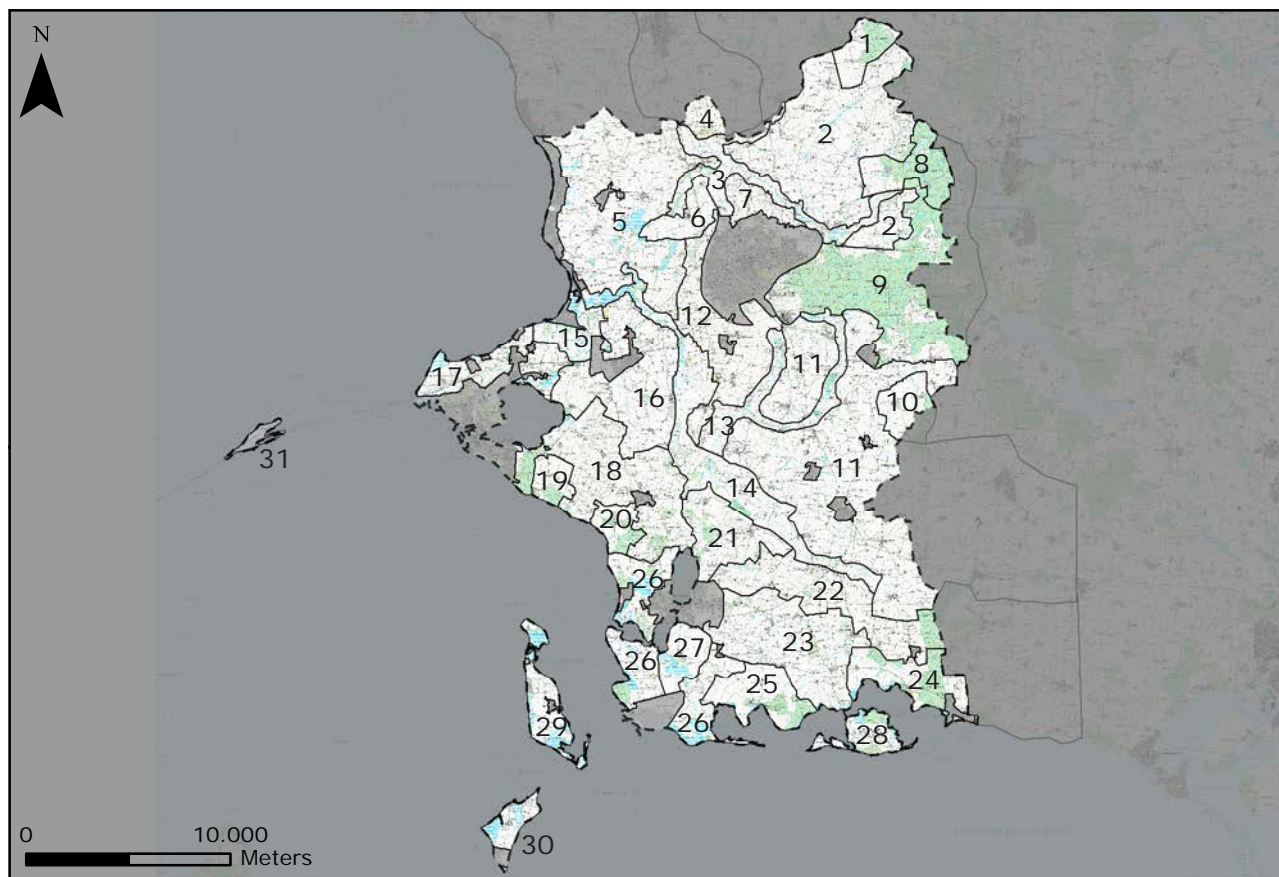
Vi har fulgt landskabskaraktermetoden ganske tæt. Herunder anvendt metodens terminologi og fremgangsmåde. Se gennemgang af metoden i næste kapitel. Der har selvfølgelig været valg og fravalg undervejs, men alle har været indenfor metodikkens rammer. Vi har fx valgt at udpege flere hovedgårdslandskaber, som selvstændige landskabskarakterområder i stedet for at lade dem indgå som delområder i andre landskabskarakterområder.

Læsevejledning

Efter denne indledning introduceres landskabskaraktermetoden generelt i kapitel 2. Kapitel 3 omfatter beskrivelser af hvert enkelt landskabskarakterområde med hensyn til natur- og kulturgeografien, rumlige og visuelle forhold samt de vurderinger, der er foretaget. Hver tekst afsluttes med en opsummering i anbefalinger til fremtidig planlægning.

Det er tilstræbt at gøre rapporten læsevenlig, så den ikke kun kan bruges af kommunens sagsbehandlere, men også af politikere, borgere, interesseorganisationer og alle andre med interesse i at vide noget mere om det landskab, der omgiver os.

Landskabskarakterområder

Slagelse Kommunes 31 landskabskarakterområder.

1 Nordruplund Hovedgårdslandskab	17 Halskov Randmorænelandskab
2 Nordrup Morænelandskab	18 Korsør Randmorænelandskab
3 Gudum Å Smeltevandsdal	19 Boderup Hovedgårdslandskab
4 Blæsinge Dødislandskab	20 Espe Hovedgårdslandskab
5 Stillinge Morænelandskab	21 Eggeslevmagle Morænelandskab
6 Valbygård Hovedgårdslandskab	22 Oreby Randmorænelandskab
7 Slagstrup Morænelandskab	23 Tjæreby Morænelandskab
8 Store Frederikslund Hovedgårdslandskab	24 Holsteinborg Hovedgårdslandskab
9 Nykobbøl Dødislandskab	25 Basnæs Hovedgårdslandskab
10 Gyldenholm Hovedgårdslandskab	26 Stignæs Morænelandskab
11 Skørpinge Morænelandskab	27 Borreby Hovedgårdslandskab
12 Slots Bjergby Bakkelandskab	28 Glænø
13 Lindes Å Tunneldal	29 Agersø
14 Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal	30 Omø
15 Frølund Fed og Store Vejlen	31 Sprogø
16 Vemmelev Morænelandskab	

Introduktion til Landskabskaraktermetoden

Introduktion til landskabskaraktermetoden

Landskabskaraktermetoden (LKM) er en nyere og meget grundig metode, som Slagelse Kommune er blandt de første i landet til at bruge i fuld kommuneskala. Metoden inddrager alle landskabets aspekter og giver et detaljeret billede af kommunens landskaber ud i hver en krog. Metoden er fuldt integreret med GIS og omfatter derfor også et fyldigt kortværk, der fremover vil indgå i den daglige sagsbehandling. Vi har valgt LKM til kortlægningen, da den sætter en defineret ramme med faste termer og giver en kronologisk opskrift på, hvordan man kommer fra A til B og ender med Å.

Ved skrivebordet

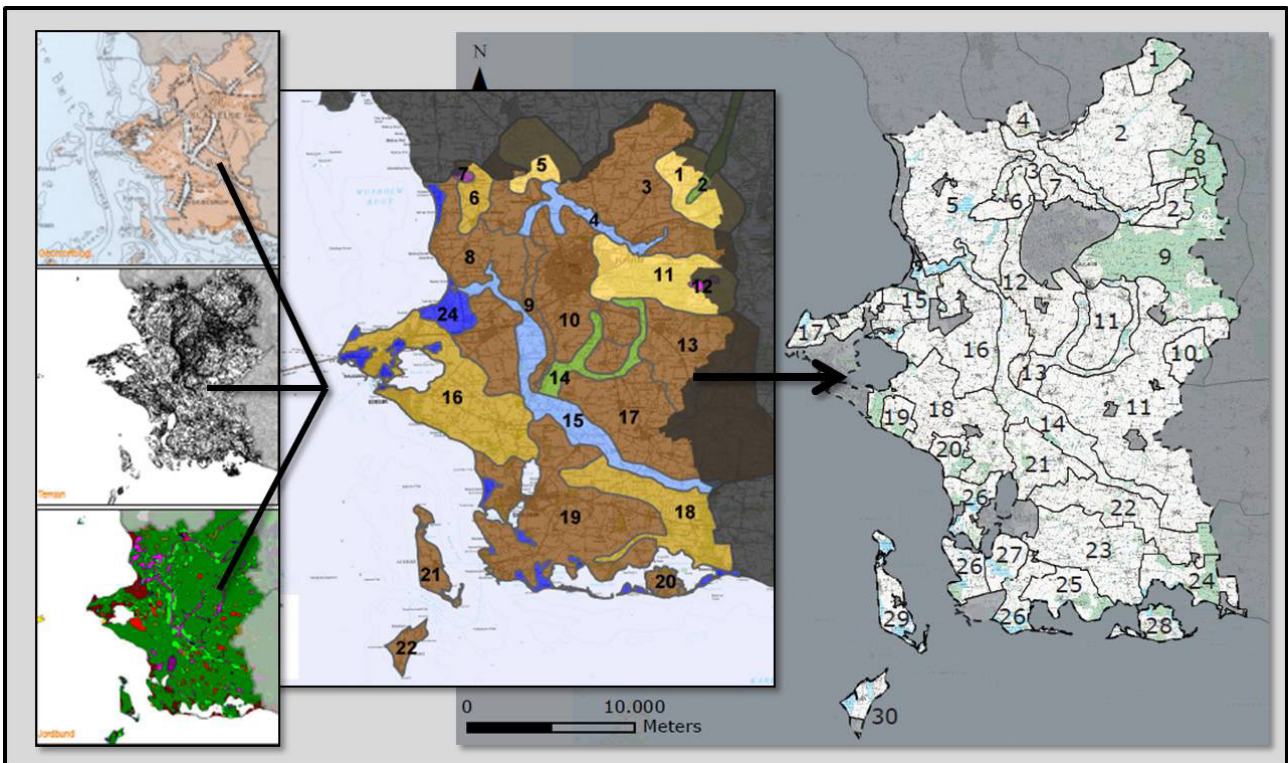
Arbejdet starter ved skrivebordet med en landskabsanalyse med det formål at opdele landskabet i ensartede naturgeografiske regioner. På baggrund af jordbundsforhold, terrænhældninger og geomorfologi blev der i Slagelse Kommune dannet 24 naturgeografiske regioner. Efterfølgende analyseres kulturgeografiske mønstre og strukturer som arealanvendelse, bevoksnings- og bebyggelsesstruktur, ejerlav og andre kulturhistoriske spor. Sidst lægges den naturgeografiske og

den kulturgeografiske analyse oven på hinanden, hvorefter hele kommunen kan opdeles i 31 landskabskarakterområder.

I felten

En analyse lavet ved skrivebordet er naturligvis ikke så præcis som at have været der selv. Derfor har kommunen efterfølgende været i felten for bl.a. at præcisere afgrænsninger. Det har fx mange steder været hensigtsmæssigt at ændre afgrænsningen ved at lade den følge landskabelige spor, som fremstod tydeligere i felten end de gjorde ved skrivebordet.

Feltturene blev også brugt til at beskrive og vurdere landskabet. Beskrivelserne omfatter typisk landskabselementer som bevoksning, landsbyer, bebyggelse og tekniske anlæg, men LKM giver også mulighed for at vurdere mere immaterielle elementer som rumlige/visuelle forhold samt landskabets styrke og tilstand. Et lige så væsentligt formål med feltturene er, at identificere delområder indenfor et landskabskarakterområde. Delområder adskiller sig fra hovedområdet karakter, men er for små til at de kan ud-

Figur 1. Analyseproces ved skrivebordet.

gøre deres eget landskabskarakterområde. Disse delområder beskrives og vurderes derfor selvstændigt, men er stadig en del af hovedområdet.

Beskrivelserne opsummeres i et landskabskarakterområdes nøglekarakter. Nøglekarakteren er et væsentligt begreb i LKM og beskriver kortfattet et områdes særegne karakter - altså det adskiller et landskabskarakterområde fra de omkringliggende. Beskrivelser og vurderinger udmøntes i anbefalinger til planlægningen, hvad angår landskab, natur, bebyggelse og tekniske anlæg.

På feltture anvendte vi et feltskema, der var udviklet af Ole Hjort Caspersen og Gitte Kisbye, Esbjerg Kommune i samarbejde med Naturstyrelsen. Afgrænsninger, vurderinger, udsigtpunkter, delområder, mv. blev alt sammen håndtegnet på kort, og efterfølgende digitaliseret.

Tilbage til skrivebordet

Når feltarbejdet er overstået analyseres resultaterne ved skrivebordet med indgå-

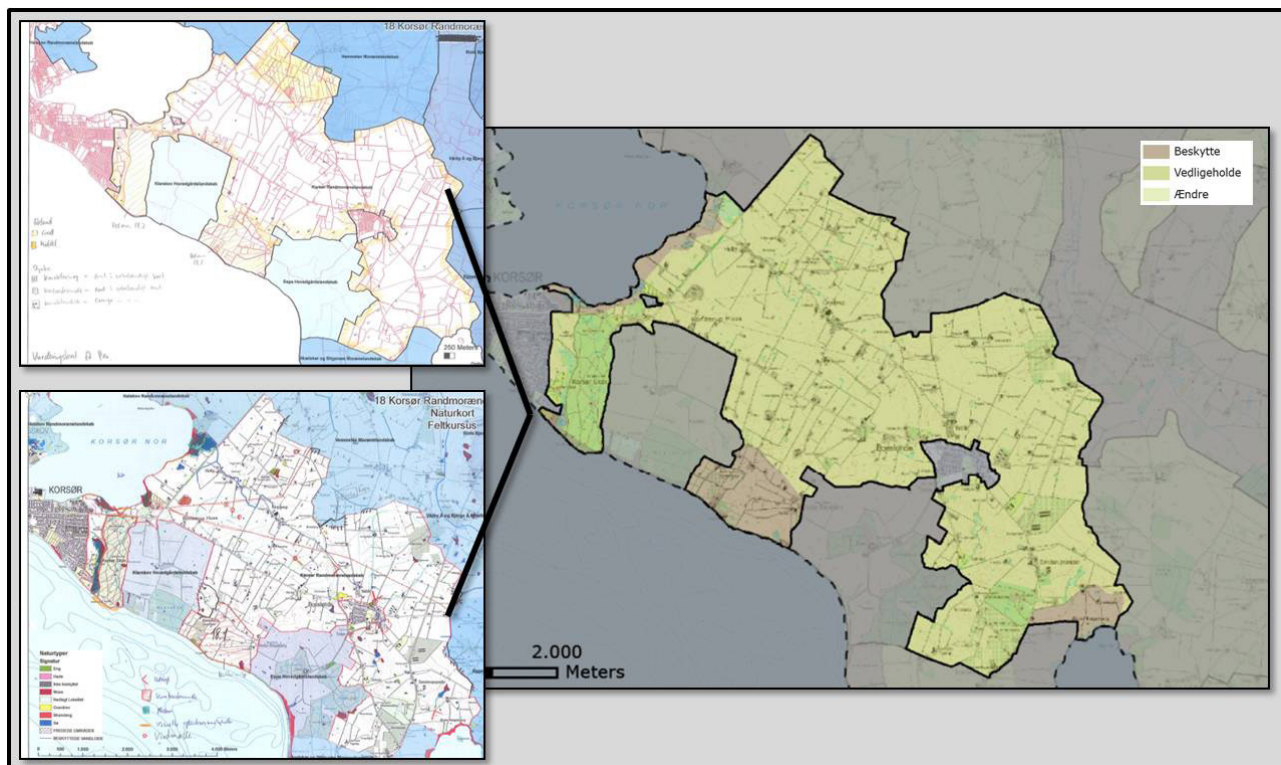
ende brug af GIS. Analysen udmøntes i såkaldte Strategiske Mål for hvert landskabskarakterområde i kommunen. Strategiske Mål er udgangspunktet, når der senere skal udvikles retningslinjer til kommuneplanen.

Resultatet

Resultatet af hele kortlægningen er samlet i dels et GIS-kort og dels som en tekst for hvert landskabskarakterområde. GIS-kortet omfatter alle landskabskarakterområder og de tilknyttede strategiske mål. Kortet vil blive en integreret del af kommunens øvrige planlægning og sagsbehandling. Tekster med beskrivelser, vurdering og anbefalinger for hvert område er samlet i denne rapport. Kortværket og rapporten er således grundlaget for kommunens fremtidige administration af det åbne land.

Nye retningslinjer for landskabet

Den oprindelige tredeling i beskyttelsesområder, landskabsområder og jordbrugsområder er arvet fra Regionplanen 2005. Med den nye kortlægning er tredelingen ophævet og der er skabt nye retningslinjer for landskabet i Kommuneplan 2013.

Figur 2. Vurderinger i felten og i GIS.

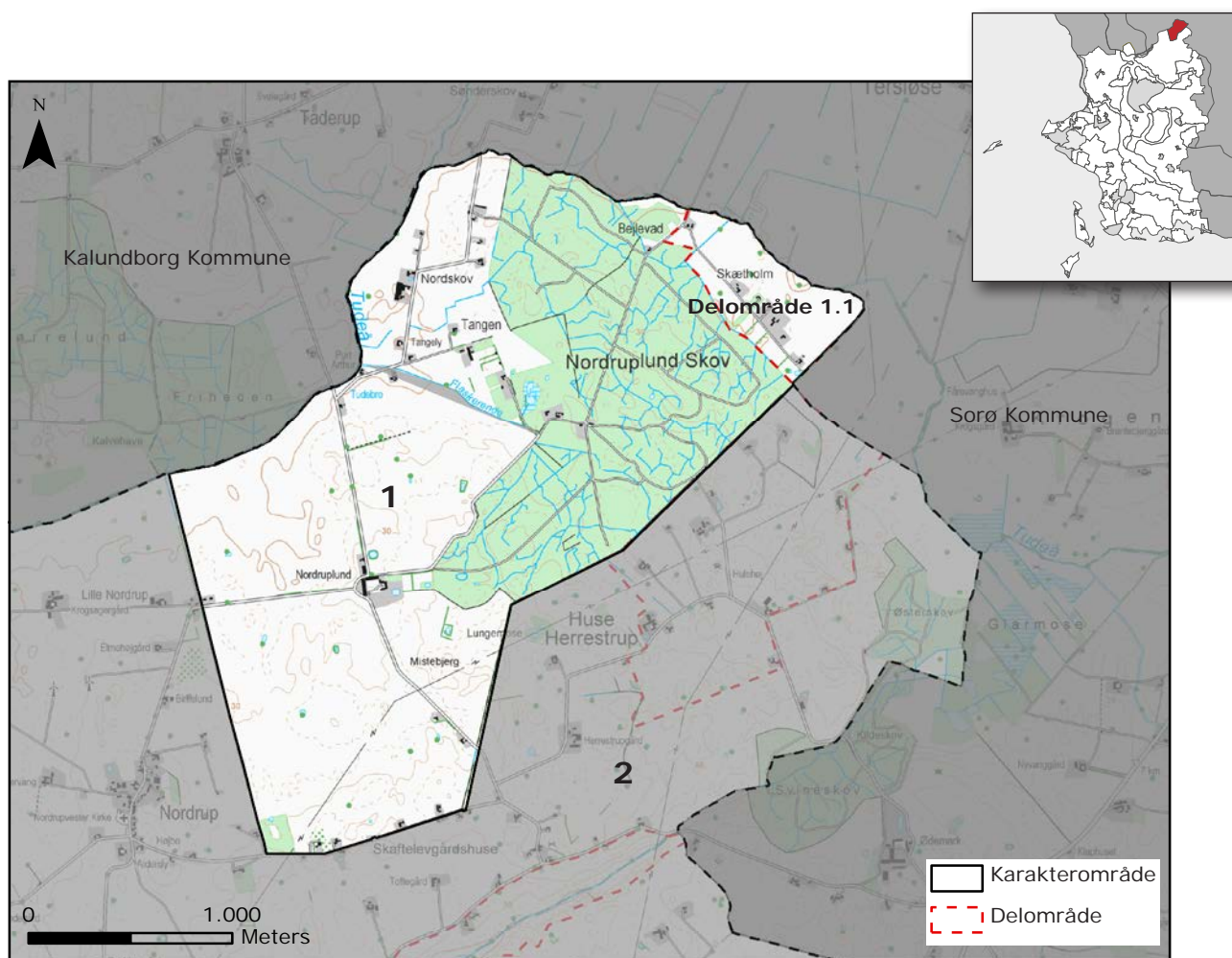
Landskabskarakterkortlægning

1 Nordruplund Hovedgårdslandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

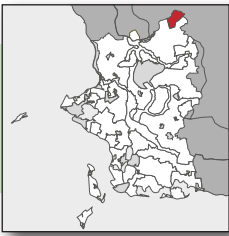
Karakterområdet Nordruplund Hovedgårdslandskab er placeret i den nordøstligste del af kommunen og strækker sig over et areal på ca. 5,5 km². Karakterområdets afgrænsning er primært kulturgeografisk baseret, da den afgrænses af hovedgårdsejerlavgrænsen. Mod nord og nordvest følger grænsen Tude Å som er sammenfaldende med kommunegrænsen og mod øst følges skovbrynet til Nordruplund Skov. Mod syd og sydvest følger grænsen brudte diger og vejforløb mod Nordrup Morænelandskab.

Karakterområdet er placeret i den nordøstlige del af kommunen.

Nøglekarakter

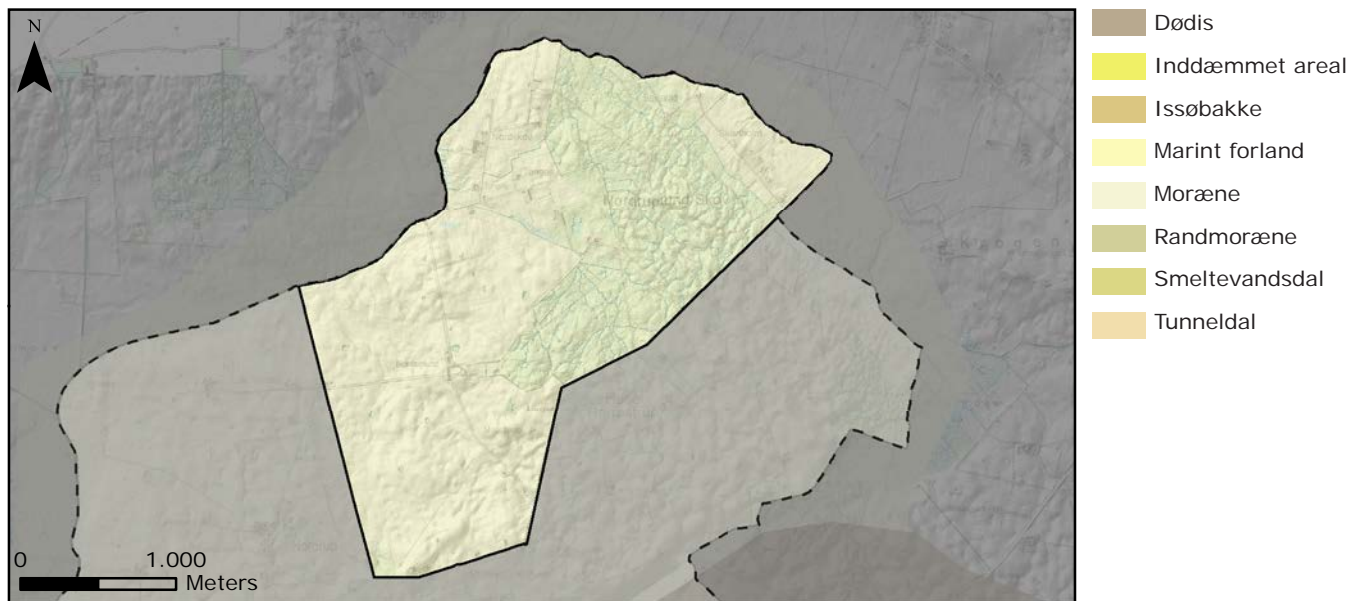
Hovedgårdsejerlav med store markflader dyrket helt ned til åen og skovdrift. Ellers kun begrænset beplantning. Spredt husmandsbebyggelse.

Landskabskarakteren

Hovedgårdslandskab med store marker og spredt husmandsbebyggelse. I øvrigt ses stedvist bevoksede diger, spredt beplantning på markfladerne samt skovdrift. Landskabet opleves som et enkelt storskalalandskab, dog med en varierende afgrænsning. Et højspændingstracé skærer gennem området, men virker ikke dominerende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget er moræneflade, dannet under den seneste istid.

Jordtype

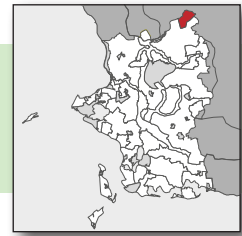
Jordbunden domineres af lerholdigt jord.

Terrænform

Terrænet er fladt til jævnt bølget.

Vandelementer

Der er mange små vandløb i Nordruplund Skov. Derudover er den nordlige grænse som et væsentligt element sammenfaldende med Tude Å's sydlige bred. Der ses en del små søer og mergelgrave både på markerne og i skoven.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Nordruplund Skov, som fylder ca. 1/3 af arealet. Derudover ses bevoksning omkring hovedgården Nordruplund, omkring mergelgrave på de store markflader, samt som solitær træer på marker og langs veje. I kanten af ejerlavsgænsen ses en række brudte bevoksede diger.

Dyrkningsform

Karakterområdet er et karakteristisk hovedgårdslandskab, hvor hovedgården er beliggende centralt på dyrkningsfladen og omgivet af større intensivt dyrkede marker. Derudover indgår skoven som driftsskov.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen i området består foruden hovedgården af en skovfogedbolig i skovbrynet på vestsiden af Nordruplund Skov og samlinger af huse og husmandssteder beliggende langs vejene i den nordlige del af området. Vest for Nordruplund Skov ligger husmandssteder og statshusmandsbrug, Nordskov Huse, mens der øst for Nordruplund Skov ligger en samling statshusmandsbrug, Skætholm.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Hovedgårdsejerlavet udgør en kulturhistorisk helhed, hvori hovedgården fremstår som et markant enkeltelement.

Tekniske anlæg

Områdets sydlige del gennemskæres af et højspændingstracé.

Foto: Udsyn til Nordruplund Hovedgård og Nordrup Skov.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Området er et typisk storskala hovedgårdslandskab med store dyrkede markflader, samt skov. Dette bevirker, at skalaen er stor. De få store marker og den enkelte beplantning gør, at området opleves enkelt. Den rumlige afgrænsning varierer en del i området. Omkring markfladerne er den åben, mens den mod naboområdet, 2 Nordrup Morænelandskab, mod syd er transparent afgrænset af bevoksede diger. Den rumlige afgrænsning er ved Skætholm og mod skoven lukket. Området har ikke en egentlig dominerende struktur, men derimod ses en meget dominerende struktur ved Skætholm, hvor skel er orienteret vinkelret på vejen og bebyggelsen kun er placeret på den nordlige side af vejen. Karakterområdet er meget roligt, det ene højspændingstracé der krydser området er ikke dominerende. Området er også meget stille.

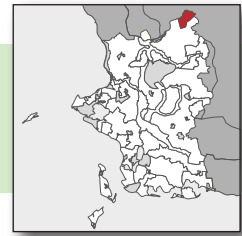
Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Delområde 1.1: Skætholm

I det nordøstlige hjørne af området ligger en mindre klynge husmandssteder, hvor strukturen er helt anderledes: Der er små markflader i tilknytning til husene og beplantningen er tættere. Bebyggelsen ligger kun på nordsiden af vejen. Markerne har en stram struktur med placering vinkelret på vejen i smalle striber.

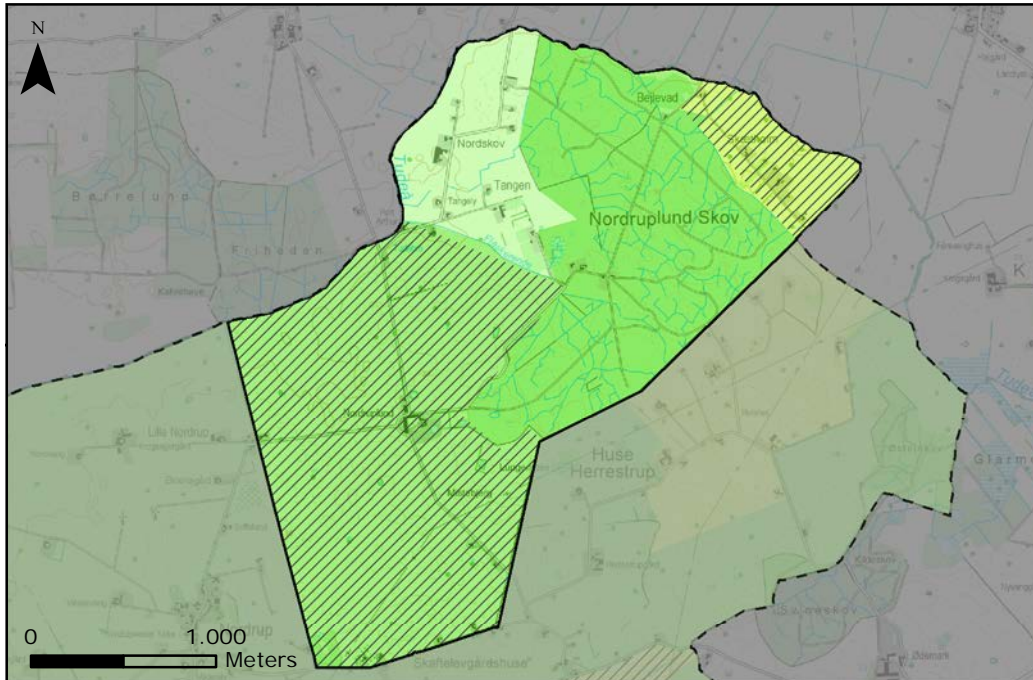

Foto: Udsyn over de store markflader.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

Nøglekarakteren står tydeligt frem. Dog er alléer og hegn fjernet flere steder, og derfor er landskabet ikke intakt.

Kontrasterende

Delområdet er i væsentlig mindre skala end resten af karakterområdet. Markfelterne er mindre og beplantningen er tættere.

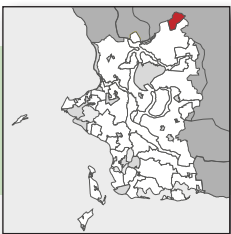
Karaktersvagt

I områdets nordvestlige del ligger et område som fremstår karaktersvagt. Nøglekarakteren er sløret af den spredte bebyggelse, som bl.a. består af mindre gårde og hobbylandbrug.

Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

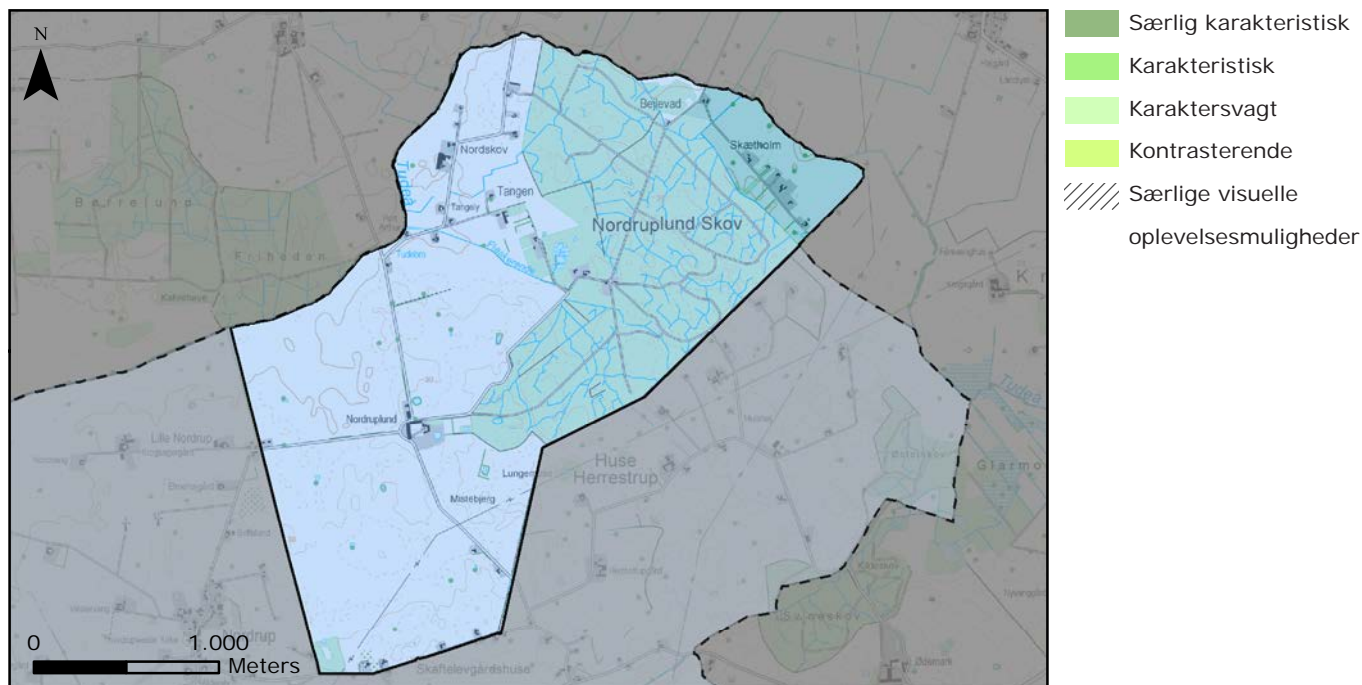
Området rummer flere muligheder for særlige visuelle oplevelser. De store markflader, som er karakteristiske for hovedgårdslandskabet skaber mulighed for at opleve det åbne storskala-landskab.

Delområdet, Skætholm, rummer ligeledes særlige visuelle oplevelsesmuligheder, da strukturen er så dominerende og området fremstår lukket.

Landskabsvurdering

Tilstand

Middel

Størstedelen af karakterområdet fremstår i middel tilstand. Området fremstår ikke intakt, og flere af de bevoksede diger er kun delvist beplantede.

God

Delområdet Skætholm er intakt, velholdt og fremstår som en samlet helhed.

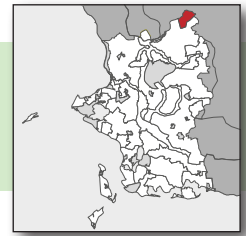
Sårbarhed

Middel

Størstedelen af karakterområdet fremstår middel sårbart. Området er især sårbart overfor opdeling af de store markflader eller omlægning af driften.

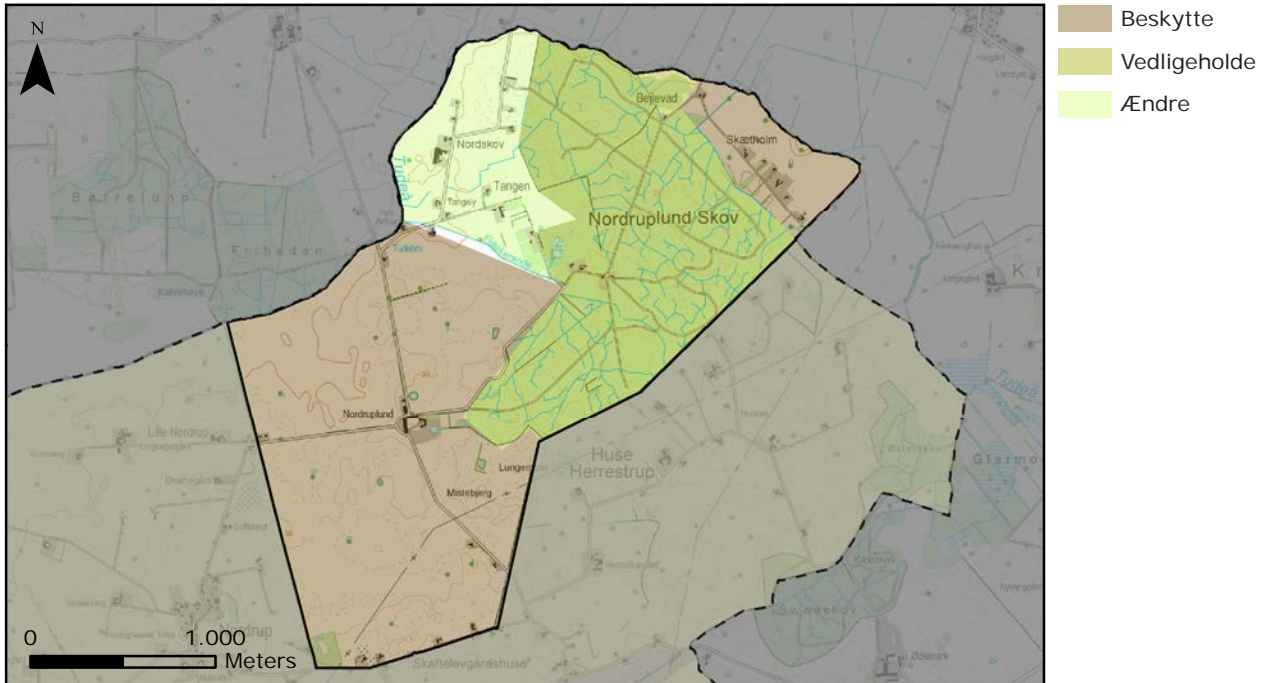
Lille

Delområdet er på grund af den mindre skala ikke i samme grad sårbart overfor opdeling, men det er dog sårbart overfor ændring af bebyggelsesmønsteret.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Vedligeholde

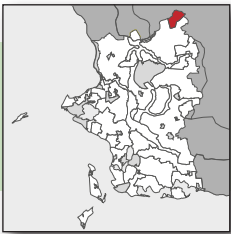
Størstedelen af området har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Delområdet, Skætholm, samt de store åbne markflader har det strategiske mål: Beskytte, da de rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Ændre

Områdets nordvestlige del har det strategiske mål: Ændre, da det fremstår karaktersvagt.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som intensivt dyrkningslandskab i stor skala og med transparent til åben rumlig afgrænsning. Det er vigtigt at bevare og styrke hovedgårdslandskabets karakteristiske store marker, alléer og skovområde. Nedlagte alléer bør genetableres.

Natur

Naturindholdet i området er særligt knyttet til skoven og skovbryn, og det bør tilstræbes at bevare disse landskabselementer.

Den tætte beplantning omkring husmandsstederne ved Skætholm samt levende hegn er vigtige elementer for delområdet oplevelse af lukkethed og lille skala. Derfor bør disse bevares. Ligeledes bør strukturen vinkelret på vejen, de små markparceller danner, bevares.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og bør tilpasses den eksisterende byggeskik. Den samlede bygningsmasse bør fremstå med et homogent udtryk. Skætholms bebyggelsesstruktur, med bebyggelse på kun nordsiden af vejen, bør også opretholdes.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør tilpasses hovedgårdslandskabets karakter.

Aktuel planlægning

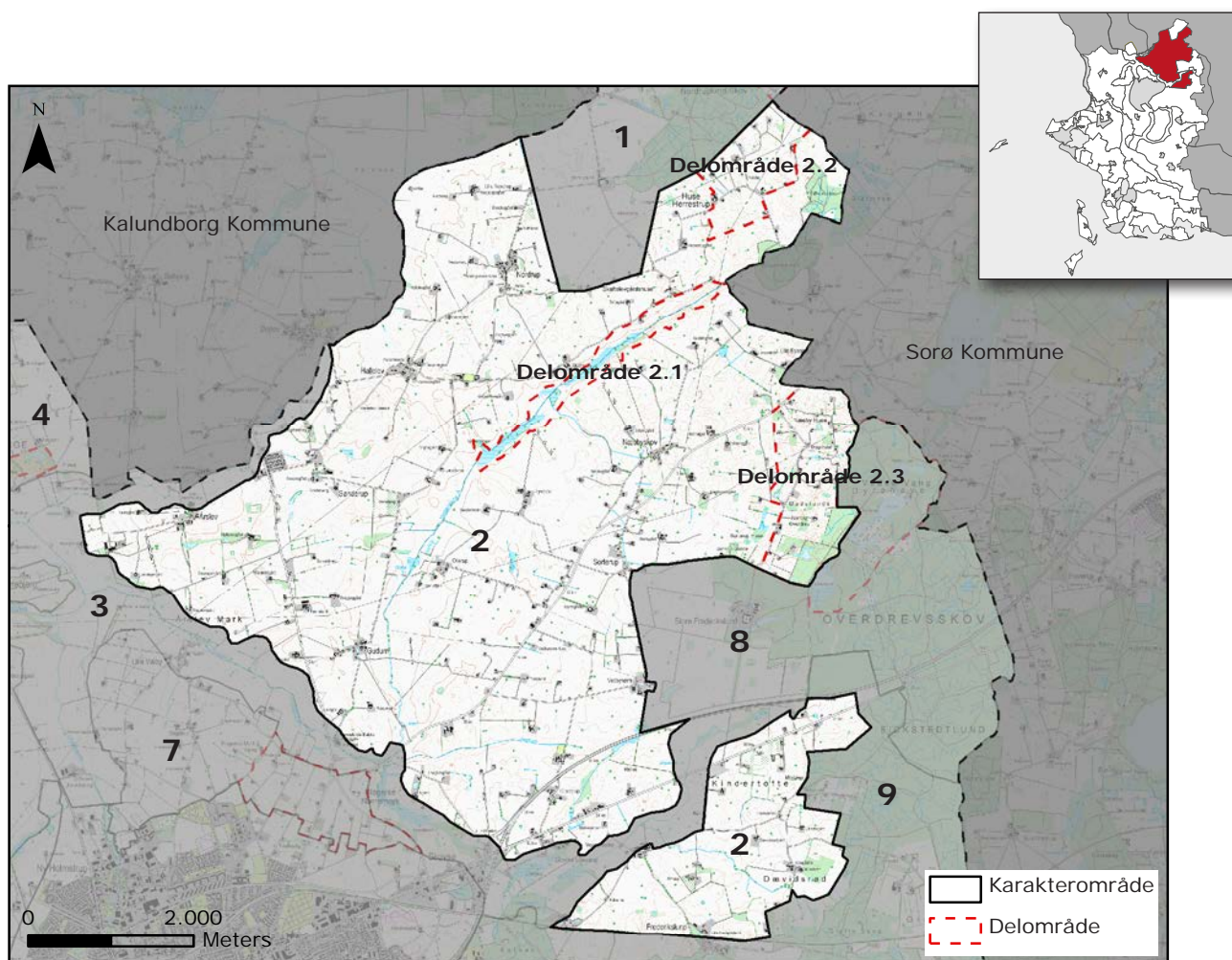
Der er ingen aktuel planlægning for området.

2 Nordrup Morænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

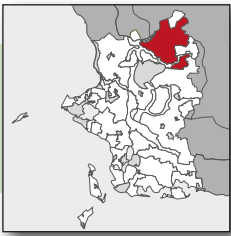
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den nordøstligste del af kommunen og strækker sig over et areal på ca. 46 km². Afgrænsningen er foretaget ud fra både natur- og kulturgeografiske overvejelser. Mod nord afgrænses karakterområdet dels af kommunegrænsen og dels af ejerlavsgrensen mod Nordrup Hovedgårdslandskab. Området afgrænses mod øst af kommunegrænsen og ejerlavsgrensen mod Store Frederikslund Hovedgårdslandskab. Mod sydøst afgrænses området delvist af terræn, skovbryn, jernbane og veje mod Nykobbøl Dødislandskab. Til sidst afgrænses området mod syd og sydvest af terrænet mod Gudum Å Smeltevandsdal.

Nøglekarakter

Intensivt dyrket, jævn til bølget moræneflade med større sammenhængende markflader og enkelte bevoksningsløse jorddiger. Beplantning og bebyggelse ligger spredt i området.

Landskabskarakteren

Jævn til bølget moræneflade med større intensivt dyrkede markflader og spredt bebyggelse. Markfladerne afgrænses af veje og enkelte ubevoksede jorddiger. Området rummer en del landsbyer med strukturer af stjerne- og blokudskiftninger. Generelt ligger husmandssteder langs området's veje, mens gårde ligger trukket tilbage fra vejene ind på de store markflader. Landskabet opleves som et storskalalandskab med en varierende rumlig afgrænsning. Området rummer en del tekniske anlæg, såsom højspændingstracéer, vindmøller og motorvej, som virker dominerende enkelte steder.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget udgøres af en moræneflade i den største del af området. Morænefladen gennemskæres af Vestermose Ådal, som er meget tydelig i den nordøstlige del ved åens udspring. Mod øst overlapper området et dødislandskab.

Jordtype

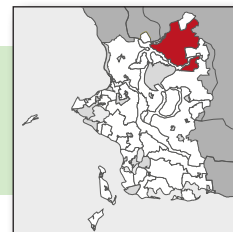
Jordbunden domineres af moræneler, dog med ferskvandsdannelser som en grovmasket mosaik i dødisområdet samt i ådalsbunden.

Terrænform

Terrænet er generelt jævnt til svagt bølget. Dog ses stejle kanter i den nordøstlige del af ådalen. I dødisområdet mod øst er terrænet væsentligt mere bakket.

Vandelementer

I området ses både Vestermose Å og Skælbæk. Vestermose Å omkranses stedvist af mose- og engarealer. I området ses også mindre søer og mergelgrave.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen består af få levende hegn, småplantninger i tilknytning til søer/mergelgrave spredt på dyrkningsfladen eller beplantning i tilknytning til bebyggelse. Få steder ses mindre arealer med plantage eller skov. I dalbunden ses lysåbne naturarealer primært med rørskov. På de stejle ådalsskråninger mod nord ses granbevoksning på sydsiden over en kortere strækning. Der ses ingen bevoksede diger i området, men tilgængæld er der en del jorddiger uden beplantning.

Dyrkningsform

Området er et intensivt dyrket landbrugslandskab med større sammenhængende markflader. De dyrkede marker opleves således som ubrudte dyrkningsflader, hvis rumlighed primært afgrænses af bebyggelsen langs området's veje.

Bebyggelsesstruktur

Karakterområdet rummer en række mindre landsbyer, som overordnet set fremstår med intakt struktur kun delvist præget af huludfyldninger. Landsbyerne i området er både stjerne- og blokudskiftede, hvilket giver variationer i bebyggelsesstrukturen. Overordnet set ligger huse og husmandssteder med indbyrdes kort afstand langs området's veje, mens området's større gårde primært ligger trukket tilbage fra vejene og ind på de åbne markflader.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

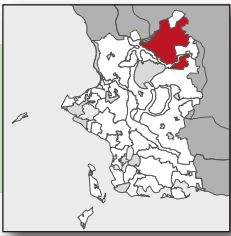
Flere steder i området er der indsigt til kirker. Især Sorterup og Ottestrup kirker er tydelige i landskabet.

Næsby Huse/Overdrev og Huse Herrestrup er husmandsudstykninger med en næsten intakt struktur.

Der ses en del fortidsminder i området.

Tekniske anlæg

Området's centrale del gennemskæres af to højspændingstracéer (det ene deler sig i to). Ved Huse Herrestrup krydser de hinanden og dermed dominerer de meget i denne del af området. Ellers er de ikke dominerende. Motorvejen gennemskærer den sydlige del af karakterområdet, og jernbanen løber lige på grænsen til nabokarakterområdet. Området præges af flere mindre grupper vindmøller samt få enkeltstående. Der er også udsyn til vindmøller i naboområderne. Cirkusland sydvest for Årslev er tydelig dominerende i landskabet og kun i begrænset omfang afskærmet af beplantning (pga. nyplantning).

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

De større sammenhængende dyrkede markflader med spredt beplantning skaber den store skala. Afgrænsningen er overvejende åben, men mod nabokarakterområdet Store Frederikslund Hovedgårdslandskab er afgrænsningen dog enten lukket (mod skov) eller transparent i form af levende hegn. Området fremstår sammensat, da der indgår en række elementer, såsom markfelter og beplantning, tekniske anlæg mv. Der ses i området ikke en egentlig struktur. Markfelterne er varierende orienteret, og bebyggelsen er spredt med enkelte landsbyer. Beplantningen er også uden dominerende struktur. Området opleves visuelt middel roligt. Der er flere vindmøller og højspændingsanlæg, som er middel dominerende. Landskabet er generelt afdæmpet, men mod større veje og motorvej kan det opleves som støjende.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Delområde 2.1: Vestermose Ådal

Ådalen er meget tydelig ved åens udspring i nord. Her er udsigt over ådalens markante terræn og vådområderne i ådalen.

Delområde 2.2: Huse Herrestrup

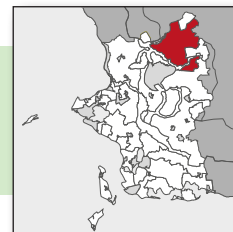
Området opleves mere lukket og i mindre skala.

Delområde 2.3: Næsby Huse/Overdrev

Området er et dødisområde og terrænet er derfor markant anderledes. Det er meget bakket. Samtidig er markfelterne mindre, og der er en del græssende dyr.

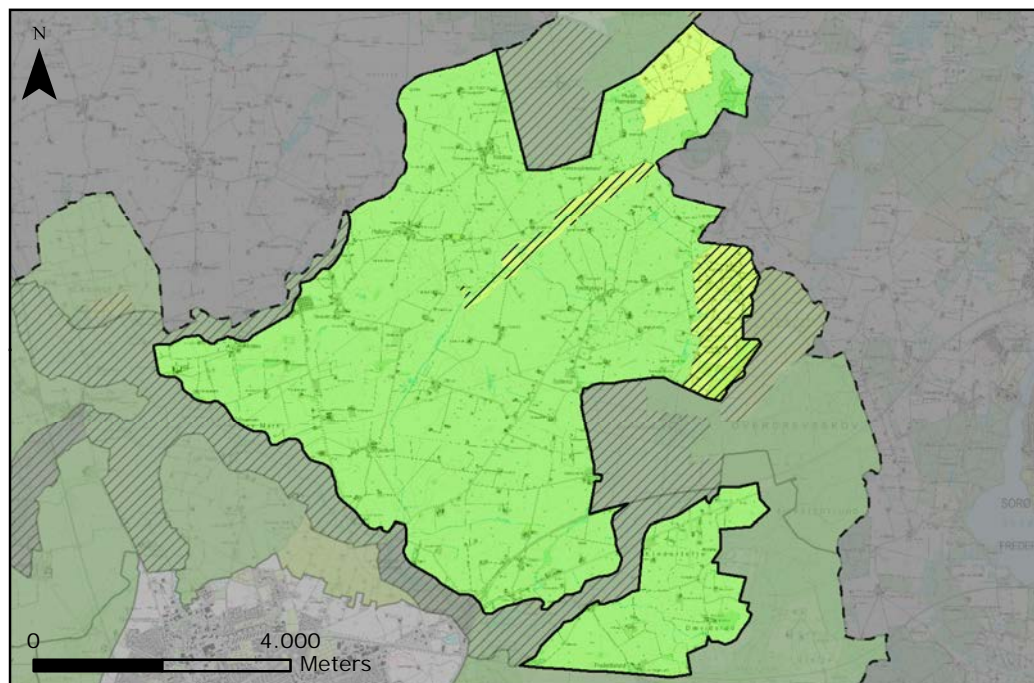

Foto: Sammenhængende dyrkede marker med spredt beplantning og bebyggelse.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk

Generelt er områdets karakterstyrke karakteristisk. Området er en typisk dyrket moræneflade, hvor nøglekarakteren fremstår tydelig. Der er sket en udvikling i området, som derfor ikke længere fremstår helt intakt.

Kontrasterende

Området omfatter tre delområder, som alle er kontrasterende.

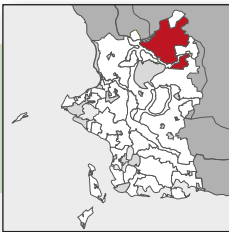
Delområde 2.1: Vestermose Ådal adskiller sig terræn- og naturmæssigt markant fra nøglekarakteren og fremstår derfor kontrasterende.

Delområde 2.2: Huse Herrestrup har ligeledes en helt anden karakter end nøglekarakteren. Især strukturen af markerne, som er mindre og beplantningen som er tættere og den rumlige visuelle oplevelse af stedet er anderledes. Området fremstår i mindre skala med en mere lukket afgrænsning.

Delområde 2.3: Næsby Huse/Overdrev står kulturgeografisk i klar kontrast til nøglekarakteren, både med hensyn til markstørrelse, bebyggelse, beplantning og arealanvendelse. Derudover er terrænet markant anderledes med sit småbakkede dødislandskab.

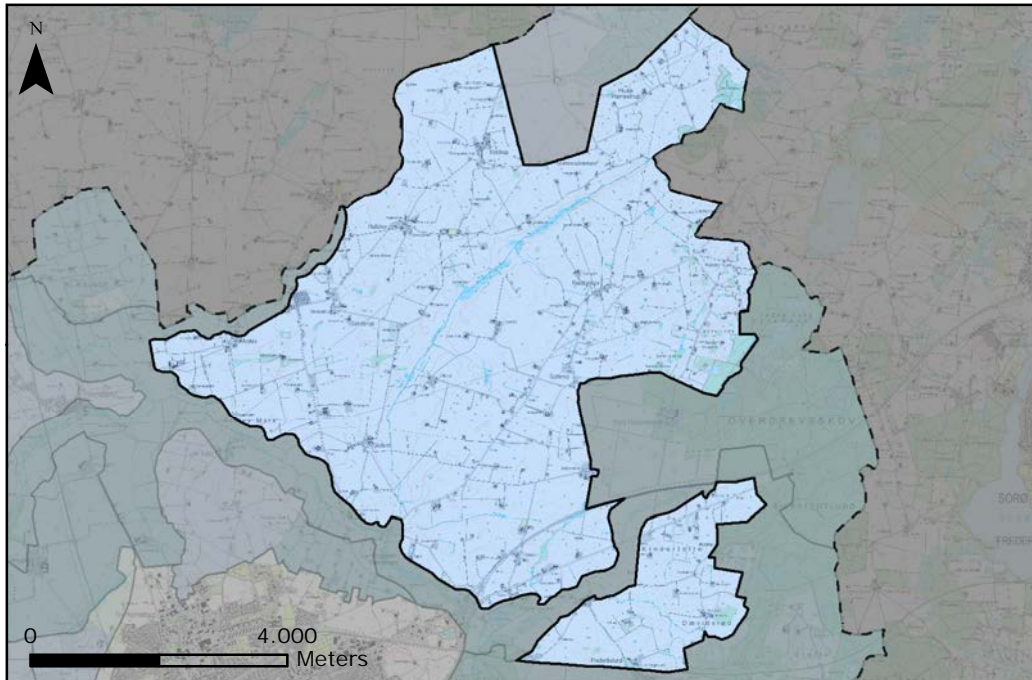
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Vestermose Ådal giver særlige visuelle oplevelsesmuligheder i form af udsigt over dalen med det stejle terræn og udsyn til vådområderne. I den sydvestlige del af området er der udsigt over Gudum Å Smeltevandsdal. Terrænet i dødisområdet Næsby Huse/Overdrev opleves tydeligt og giver særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Middel

Hele området fremstår i middel tilstand. Intaktheden er kun middel, og diger og hegn fremstår kun delvist vedligeholdt. Området er generelt forstyrret af vindmøller og højspændingstracéer. Områderne omkring Huse Herrestrup og Næsby Huse/Overdrev fremstår dog i lidt bedre tilstand.

Sårbarhed

Lille

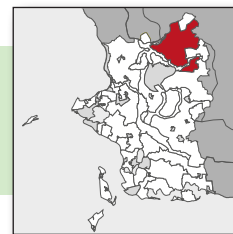
Karakterområdet er generelt robust og rummer allerede en del tekniske anlæg. Der er dog flere steder med udsigter samt indsigter til kirker, som vil være sårbare overfor tilplantning eller anden form for sløring.

Middel

Delområderne Huse Herrestrup og Næsby Huse/Overdrev er mest sårbare overfor sammenlægning af markfelter og intensivering af dyrkningen. Næsby Huse/Overdrev er også sårbart overfor fjernelse af beplantning, da det fremstår med en tæt beplantningsstruktur, som giver området en lukket rumlig afgrænsning. Terrænet er et oplevelsesrigt element og er sårbart overfor tilsløring ved f. eks. skovrejsning.

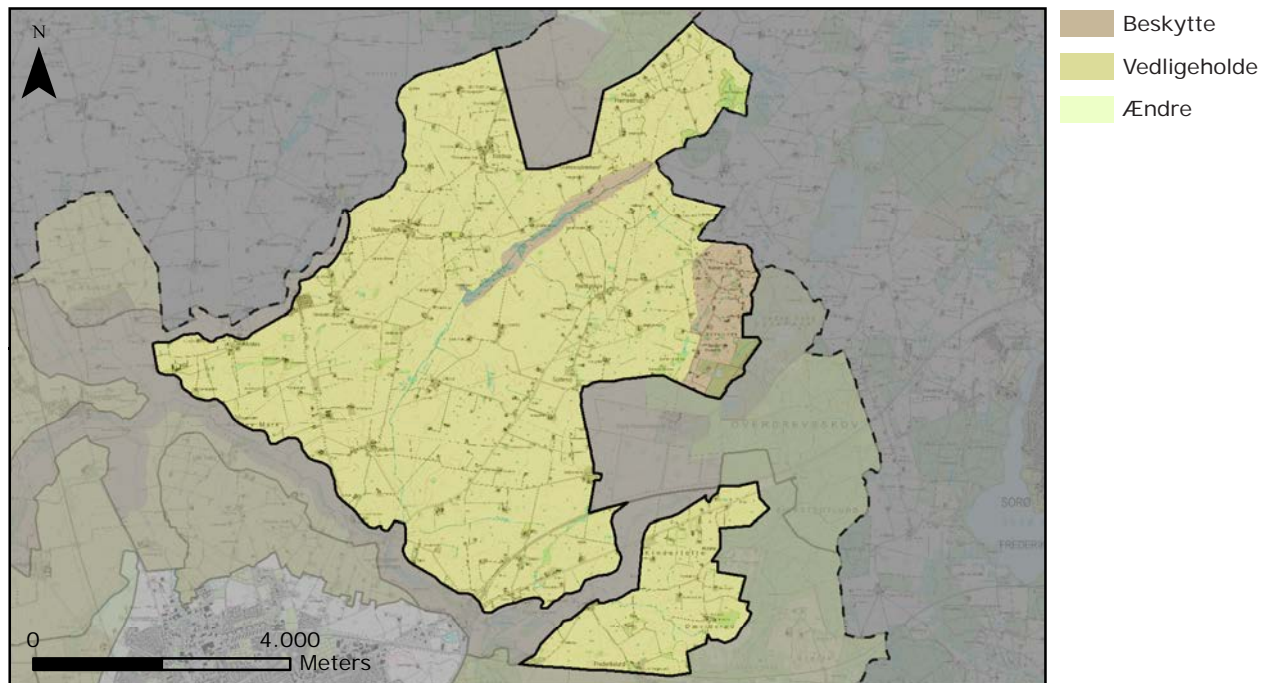
Stor

Vestermose ådal er særlig sårbar overfor sløring af terrænet, såsom udvidelse af nåletræsbeplantningerne eller nytplantning. Derudover er vådområderne sårbare overfor hydrologiske ændringer eller tilgroning.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

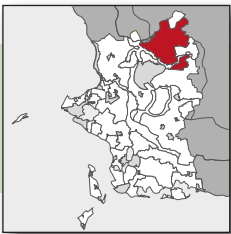

Vedligeholde

Størstedelen af karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Vestermose ådal og Næsby Huse/Overdrev har det strategiske mål: Beskytte, fordi begge områder rummer mulighed for særlige visuelle oplevelser.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et åbent landbrugslandskab i stor skala. Markerne ligger som ubrudte flader, der dermed skaber visuel sammenhæng i landskabet. Dette bør bevares. Beplantningsløse jorddiger er et markant landskabselement, og de tilbageværende diger bør bevares og vedligeholdes. Nedlagte jorddiger bør genetableres.

Natur

I området ses kun mindre plantage- og skovområder, men det vurderes, at ny skov godt kan integreres i landskabets struktur. Det er dog vigtigt at Vesterlose Ådal friholdes for ny beplantning, og at udsigten over ådalen samt de lange kig i landskabet ikke sløres. Ligeledes bør udsigten over Gudum Ådal ikke sløres. Vådområderne i Vesterlose Ådals bund bør vedligeholdes og plejes som lysåben natur.

Delområderne Huse Herrestrup og Næsby Huse/Overdrev har en tættere beplantningsstruktur og områdernes diger og hegn bør vedligeholdes. Ligeledes bør de mindre markfelter og arealanvendelsen opretholdes.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør som udgangspunkt placeres i tilknytning til eksisterende landsbyer, dog bør landsbyernes struktur og udtryk respekteres. Nyt byggeri bør primært opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, således at den samlede bygningsmasse fremstår med et homogent udtryk. Placeres nyt byggeri i det åbne land bør det tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Området vurderes til at kunne indeholde eventuelle nye tekniske anlæg. Området indeholder i forvejen en del tekniske anlæg, og deres placering bør tages med i vurderingen af placering af nye anlæg. Større landbrugsbyggeri bør placeres lavt i landskabet med en grøn afgrænsning. Der bør dog ikke placeres tekniske anlæg i delområderne Huse Herrestrup, Næsby Huse/Overdrev og Vesterlose Ådal. Der kan med fordel arbejdes på en sanering af højspændingsledningerne i området for at forbedre den visuelle oplevelse af landskabet.

Aktuel planlægning

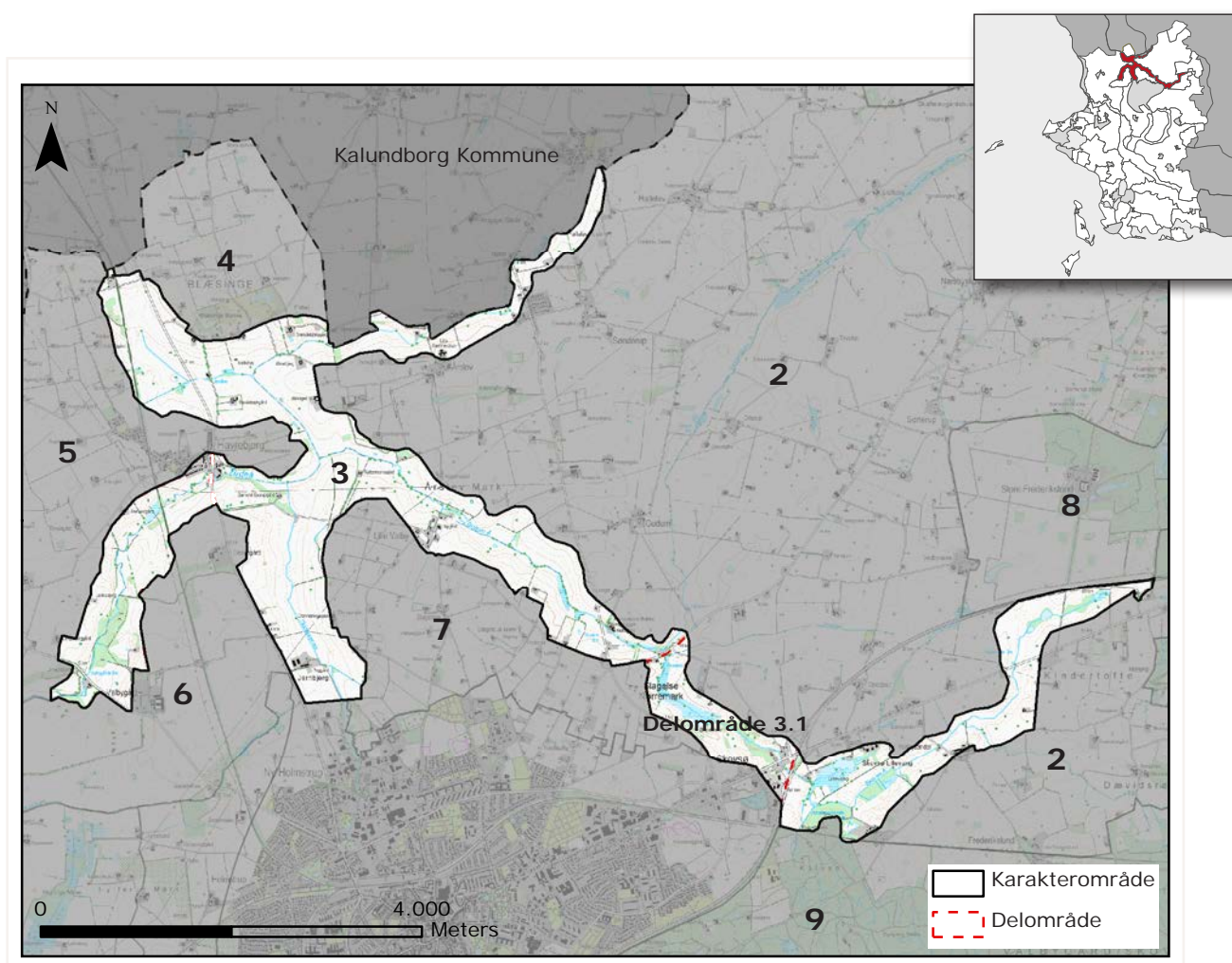
Der er ingen aktuel planlægning i området.

3 Gudum Å Smeltevandsdal

Landskabskarakterbeskrivelse

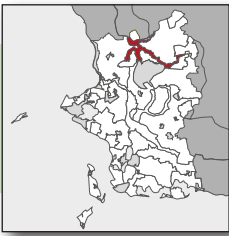
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den nordlige del af kommunen og strækker sig over et areal på ca. 13,5 km². Områdets afgrænsning er primært naturgeografisk form af terræn, men hvor terrængrænsen er svær erkendelig er landskabselementer som veje, levende hegn, diger og byfronter benyttet i afgrænsningen. Mod nord strækker ådalen sig ind i nabokommunen Kalundborg Kommune, hvor kommunegrænsen er sammenfaldende med Tude Å.

Nøglekarakter

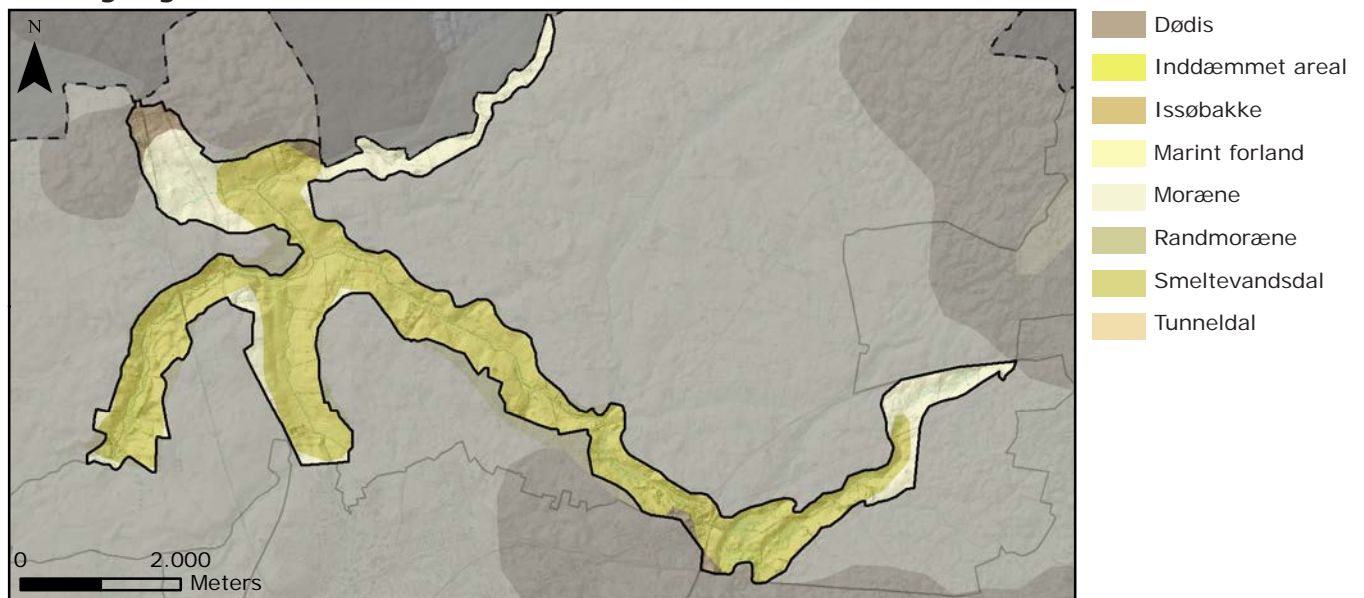
Jævnt, stedvist stejlt faldende ådalslandskab. Dyrkede marker opdelt af diger med og uden bevoksning i middelstore landskabsrum. Landbrugsbygninger synligt placeret i overgang mellem moræne og dalbund. Landsbyer og bebyggelse uden grøn afgrænsning.

Landskabskarakteren

Smeltevandsdal med jævnt til stejlt terræn og med vandløb i dalbunden. Ådalen er primært intensivt dyrket, dog med større vådområder flere steder i dalbunden. Bebyggelsen er præget af flere mindre gårde på dalsiderne og kanterne samt enkelte mindre husmandssteder i dalbunden. Landsbyer er primært placeret på ådalens overkant samt de tilstødende moræneflader. Området fremstår i en stor skala med en generelt transparent afgrænsning. Området rummer enkelte tekniske anlæg i form af højspændingstracéer samt motorvej. Vindmøller kan ses i nabokarakterområderne og Kalundborg Kommune.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Områdets dominerende dalstrøg omkring Gudum Å er en smeltevandsdal, som strækker sig i sydøst/nordvestgående retning med tilløbende ådalslandskaber fra flere retninger.

Jordtype

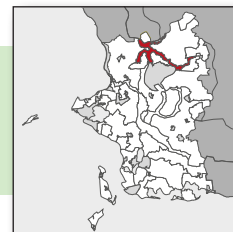
Jordbunden domineres af ferskvandsdannelser i dalbunden og moræneler på dalsiderne.

Terrænform

Fra sydøst og nordvest støder en række dalstrøg til hovedsmeltevandsdalen og giver området en forgrenet form. Dalstrøgenes sider varierer mellem svagt til jævnt skrånende. Enkelte steder stejle.

Vandelementer

Området rummer vandløbene Tude Å, Gudum Å, Skovsø Å og Skidenrende. Tude Å løber fra nordøst og videre mod sydvest og ud i Musholm Bugt. De mest markante dele af dalstrøget omkring Tude Å er medtaget i karakterområdet. Fra sydøst løber Gudum Å ad smeltevandsdalen til Tude Å, ligesom to mindre vandløb fra dels syd og nord støder til Tude Å.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen består af alléer, mindre skovstykker og beplantninger især ved Valbygård, Gl. Brorupgård samt Skovsø Å. Øvrig bevoksning består af hegn og bevoksede diger, der strækker sig fra morænen ned over dalsiden vinkelret på vandløbsretning.

Dyrkningsform

Området er præget af landbrugsdrift i både dalbund og på dalsider. I enkelte områder langs vandløbene ses lysåben natur eller tættere bevoksning i dalbunden. I området indgår både hovedgårdsejerlav og landsbyejerlav, hvorfor markernes størrelse og karakter varierer.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen består overvejende af få mindre landsbyer, der ligger i overgangen mellem morænen og ådalene og stedvist breder sig ned ad dalsiden (Havrebjerg, Lille Valby og Skovsø). Ellers er bebyggelsesmønsteret præget af spredte middelstore gårde på dalsiderne. En undtagelse fra dette ses langs Tude Å nordvest for Ørslev samt ved Gudum Kirke, hvor gårde og småhuse ligger trukket ned til vandløbet. Områdets gårde fremstår ikke dominerende med Enggården lige nord for Slagelse by som eneste undtagelse.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Der er flere fortidsminder i området. Tre rundhøje i skovbevoksning omkring Valbygård og en nord for Havrebjerg. Havrebjerg er desuden udpeget som kulturmiljø sammen med Skovsø Bro ved Skovsø. Områdets beskyttede diger forekommer intakte og er overvejende ubevoksede.

Tekniske anlæg

Tekniske anlæg omfatter landeveje, motorvej og højspændingstracéer. Desuden ses vindmøller i naboerområder og mod nord ind i Kalundborg Kommune

Foto: Udsigt over vådområde i ådalens sydlige del.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Markfelter af varierende størrelse, ubevoksede og sparsomt bevoksede diger samt levende hegn skaber sammen med den sparsomme bebyggelse og det bølgede terræn et transparent afgrænset og sammensat storskalalandskab.

Landskabselementernes variation og deres svage orientering giver et blandet struktureret landskab med levende hegn og diger vinkelret på vandløbene, som dominerende strukturerende element. Områdets bebyggelse fremstår tilpasset landskabet.

Mod sydvest omkring Golfklub/Skovsø Å er landskabet i mindre skala og mere lukket afgrænset af terræn og bevoksning.

Der er ingen vindmøller i området, men pga. områdets rumlige udbredelse er der større visuel påvirkning fra vindmøller i naboerområder. Højspændingsledninger opleves ikke dominerende.

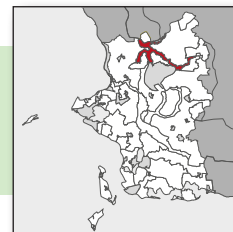
Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Delområde 3.1: Mellem Holbækvejen og Vestmotovejen

Der er oplevelsesrigt delområde i områdets sydlige del omkring golfbanen, hvor der ses et meget markant terræn med stejle skråninger ned mod åen.

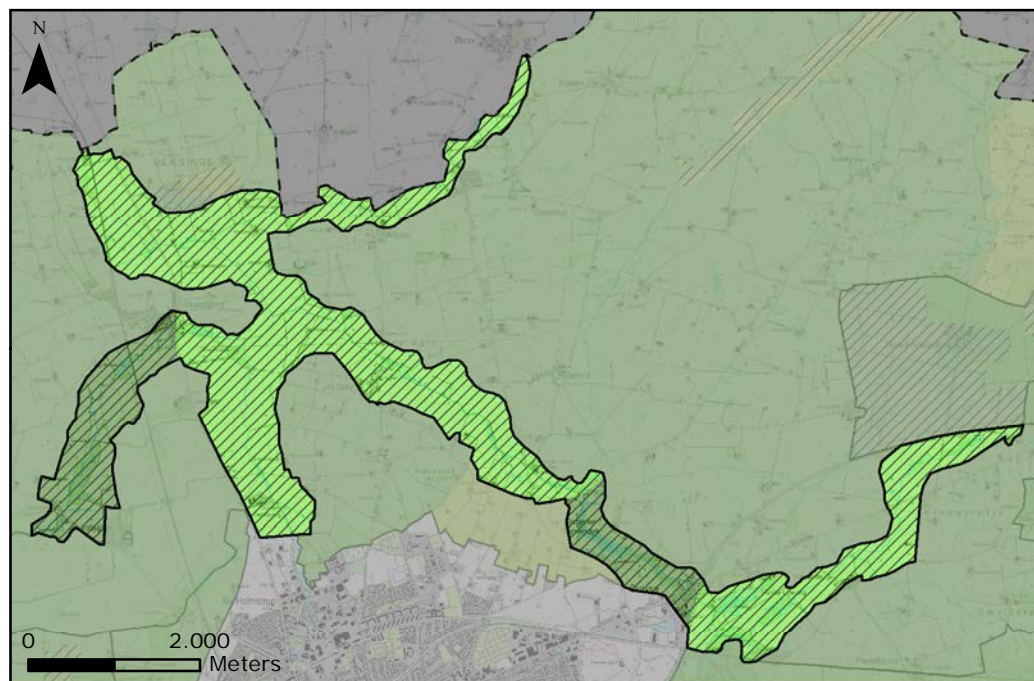

Foto: Fortidsminder på overkanten af ådalen. Terrænfaldet fornemmes i baggrunden.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

Størstedelen af ådalen er karakteristisk. Nøglekarakteren fremstår tydelig med få variationer, ved f. eks. bebyggelsesmønsteret ved Søhuse.

Særlig karakteristisk

Delområde 3.1: Den del af Gudum Å Smeltevandsdal, der ligger mellem Holbækvej og Vestmørtorvejen i tilknytning til golfbanen har en helt særlig karakter af smeltevandsdal. Skovsø Å breder sig i dalen på det første stykke gennem Slagelse Nørremark, hvor engområder omgiver vandløbet. Ved bakken Blæsehorn bliver ådalen smal og siderne rejser sig meget brat og markant, så selve åen løber gennem en slugt. Der er flere steder egentlige skovbeplantninger i området, men også lysåbne områder med solitære træer. Området indeholder flere usædvanlige bakkedannelser og forskellige kløfter.

Dalstrøget omkring Tude Å fra Havrebjerg mod vest er ligeledes særlig karakteristisk pga. det markante terræn og vådområder i dalbunden.

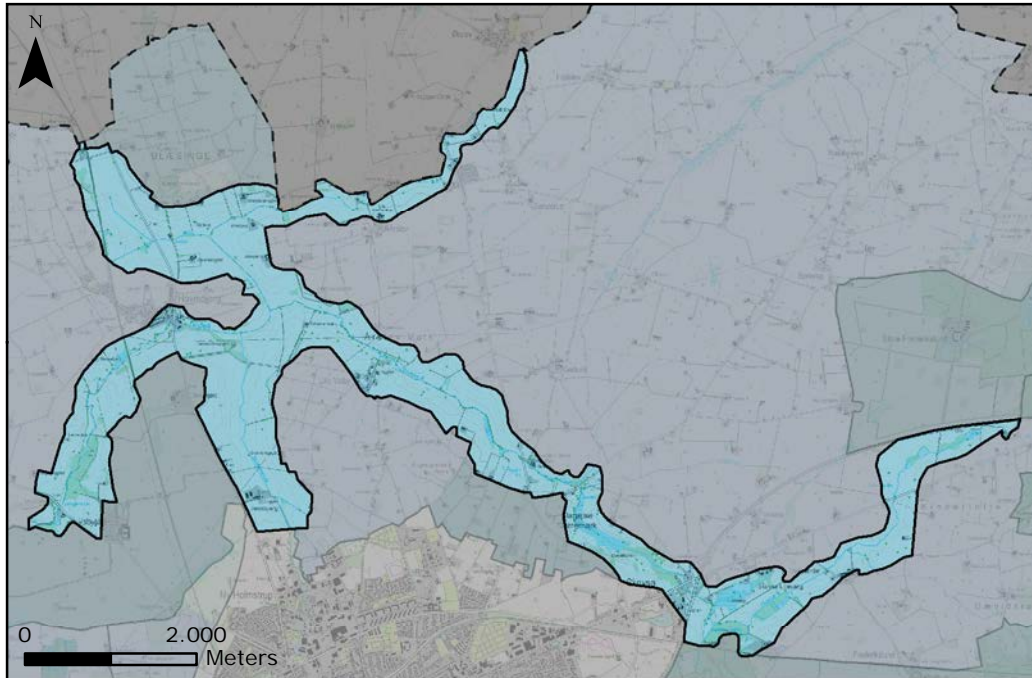
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Hele smeltevandsdalen rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Der er udsigt over ådalen flere steder, men især fra nord ved Blæsinge Banke er der markant udsigt over ådalen.

Landskabsvurdering

Tilstand

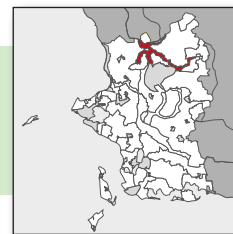
God

Hele karakterområdet fremstår med en god tilstand, da det både fremstår intakt og vedligeholdt.

Sårbarhed

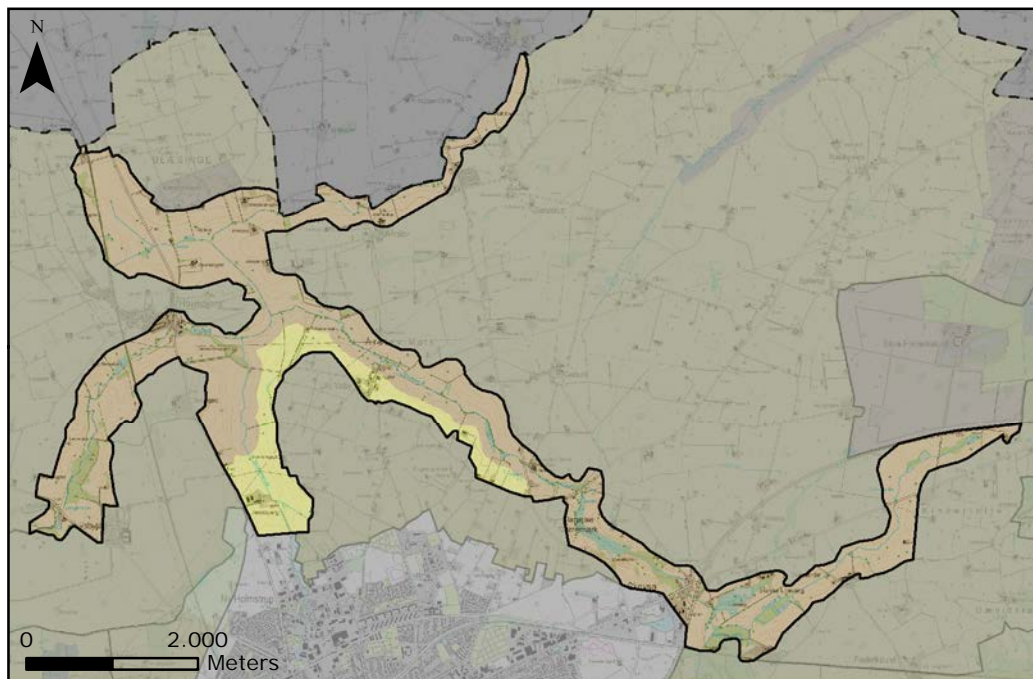
Stor

Hele karakterområdet har en høj sårbarhed overfor især beplantning, som vil kunne sløre ådalens terræn. Området er også sårbart overfor nye tekniske anlæg og større landbrugsbygninger, som vil skæmme udsigterne over ådalen. Engområderne er sårbare overfor tilgroning.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

- Beskytte
- Vedligeholde
- Ændre

Beskytte

Hele området har det strategiske mål: Beskytte, fordi det rummer mulighed for særlige visuelle oplevelser og udsigter.

Vedligeholde

Området ind mod Slagstrup Morænelandskab har det strategiske mål: Vedligeholde.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Smeltevandsdalens åbenhed og store skala bør fortsat fremstå tydeligt. De særlige visuelle oplevelsesmuligheder bør derfor vedligeholdes, og udsigter bør ikke sløres. Beplantningsstrukturen, i form af orientering af hegn og alléer vinkelret på vandløbet, bør vedligeholdes og styrkes.

Natur

Smeltevandsdalen bør friholdes for yderligere beplantning, så terrænets karakter fremstår klart. Engområderne bør plejes.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse for at tilstræbe et homogent udtryk for den samlede bygningsmasse. Ny bebyggelse kan evt. etableres i tilknytning til Havrebjerg i harmoni med landsbyens struktur og udtryk.

Tekniske anlæg

Det anbefales ikke at placere nye tekniske anlæg i området.

Aktuel planlægning

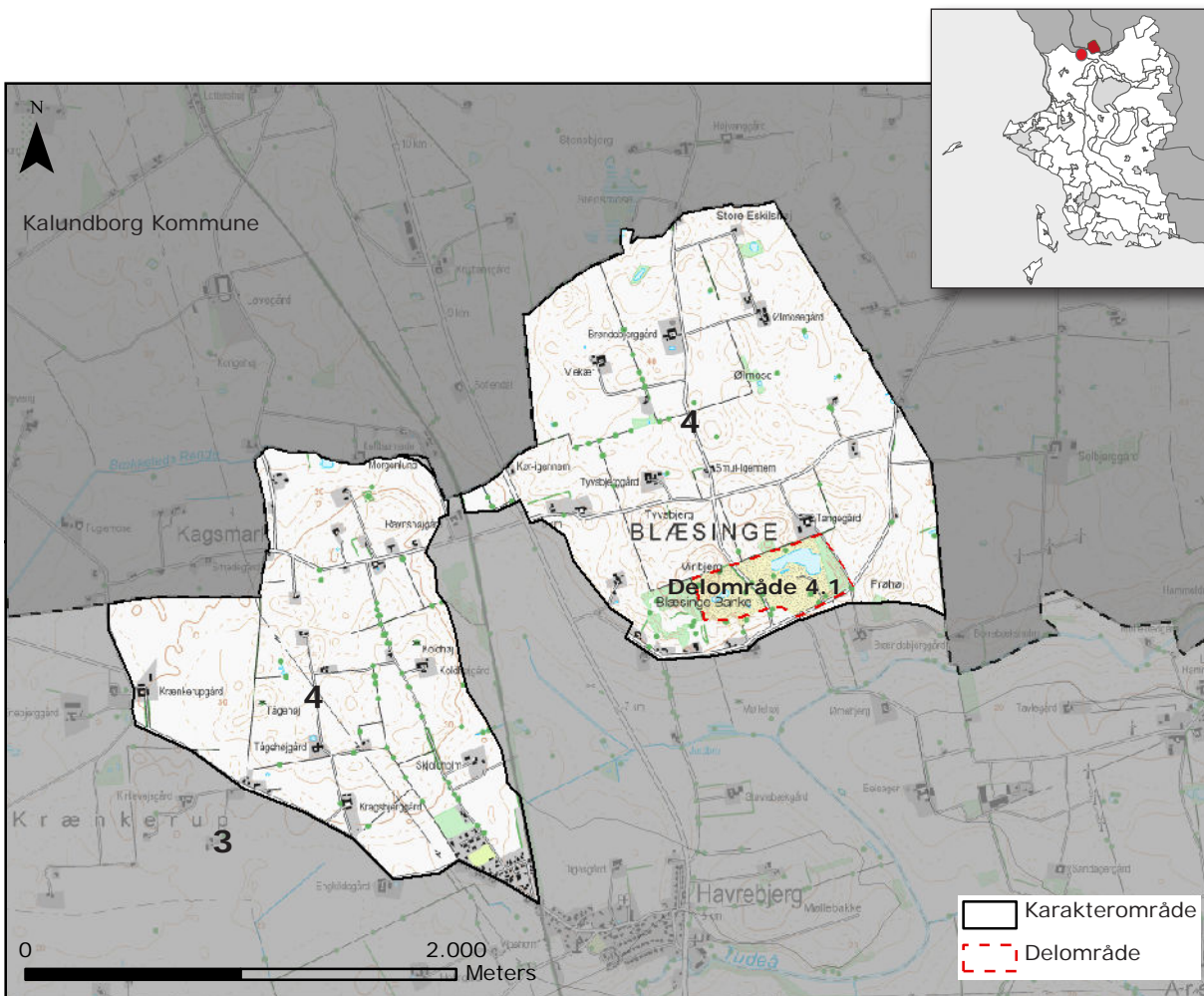
Skovrejsning. Noget af området tænkes inddraget som den beplantningsløse del i et skovrejsningsprojekt i naboområdet Slagstrup Morænelandskab.

4 Blæsinge Dødislandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

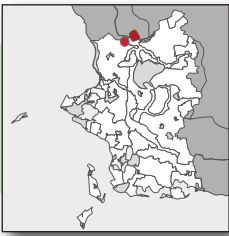
Karakterområdet er placeret ved den nordlige kommunegrænse og er ca. 5 km². Karakterområdet strækker sig ind over kommunegrænsen og langt størstedelen af området ligger i Kalundborg Kommune. Karakterområdets afgrænsning består overvejende af grænsen til Kalundborg Kommune. Mod syd og øst afgrænses området naturgeografisk af Gudum Å Smeltevandsdal og Stillinge Morænelandskab.

Nøglekarakter

Højtliggende bakket landskab med små til middelstore intensivt dyrkede markfelter opdelt delvist af bevoksede diger. Gårdene ligger ude på markfladerne, mens anden bebyggelse ligger langs vejen. Bebyggelsen ligger typisk lavt i landskabet.

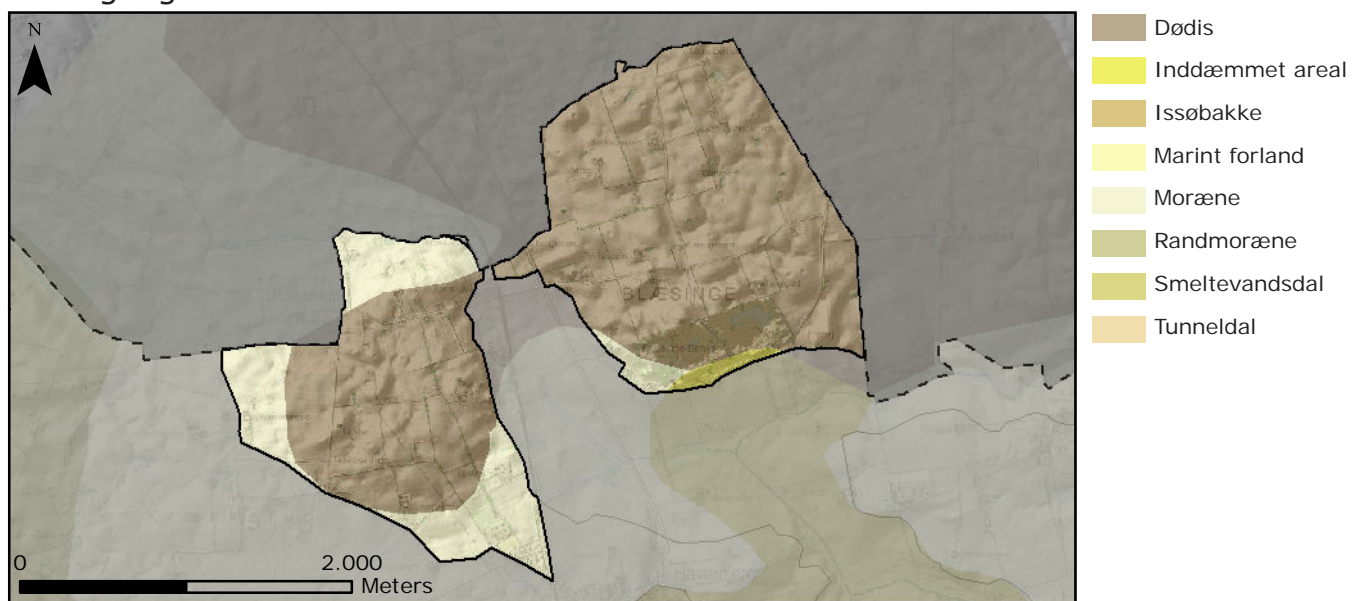
- Landskabskarakterbeskrivelse
- Landskabsvurdering
- Landskabsstrategi

Landskabskarakteren

Intensivt dyrket dødislandskab med spredt bebyggelse. Markfelterne er opdelt af enkelte diger samt veje. Bebyggelsen ligger generelt lavt i landskabet og dominerer derfor ikke. Et tidligere grusgravsområde er ved at blive genoprettet til naturområde og rummer overdrev, mose og søer. Området fremstår i middel skala med en delvist åben, delvist transparent rumlig afgrænsning. Området rummer flere udsigtspunkter, hvor der er udsigt over nabokarakterområderne.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Området er et dødislandskab, opstået under seneste istid.

Jordtype

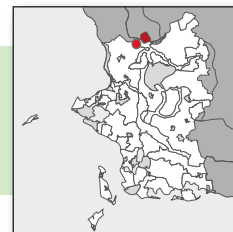
Jordbunden domineres af moræneler.

Terrænform

Landskabet er småbakked med en jævn forekomst af mindre afløbsløse lavninger. Området har lokalt været brugt til grusgravning, som har efterladt markante skrænter.

Vandelementer

Der ses en del fugtige lavninger og vandhuller i området. Ved den tidligere grusgrav ses søer og mose.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen i området består af delvist bevoksede diger, et enkelt hegn samt mindre bevoksninger spredt i området, ofte i tilknytning til de våde lavninger. Området omkring Blæsinge Banke (tidl. grusgravning) fremstår dog som et mere sammenhængende bevokset område med overdrev, mose og søer.

Dyrkningsform

Området er et intensivt dyrket landbrugslandskab med overvejende små til middelstore markfelter, der afgrænses af veje og diger.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsesstrukturen er præget af få husmandssteder og gårde, der ligger hhv. langs med eller trukket tilbage fra vejene.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Der ses husmandsudstyknings og to stendysser i området.

Tekniske anlæg

Jernbanen løber på en meget kort strækning i grænsen til Stillinge Morænelandskab mod vest.

Foto: Dyrkede marker med spredt beplantning. Det småbakkede dødislandskab opleves tydeligt.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Små til middelstore markflader opdelt enkelte steder af delvist bevoksede diger eller veje gør, at landskabet har en middel skala. Afgrænsningen er åben til transparent. Markfladerne brydes kun af småplantninger i tilknytning til lavbundsområder og bevoksede diger. De få landskabs-elementer gør landskabet forholdsvist enkelt og danner en middel struktur i området med bebyggelse primært placeret i lavninger. Området er visuelt uforstyrret, og det er et stille til afdæmpet landskab.

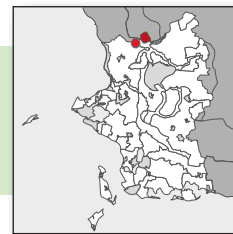
Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Delområde 4.1: Blæsinge Banke

Det tidligere graveområde Blæsinge Banke opleves i dag som et sammenhængende naturområde. Der er både mose, søer og overdrev. Fra toppen af bakkerne er der udsigt over landskabet sydpå til Slagelse by. Pga. grusgravningen står meget stejle skrænter tilbage.

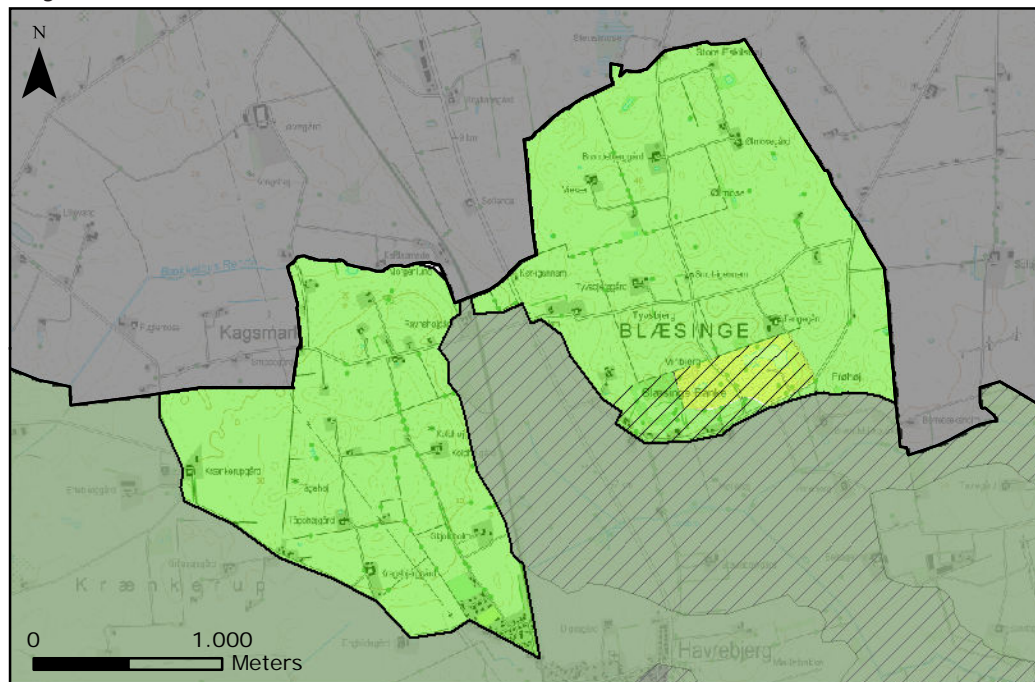

Foto: Udsigt over den nedlagte grusgrav, Blæsinge Banke, samt til Slagelse by mod syd.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk

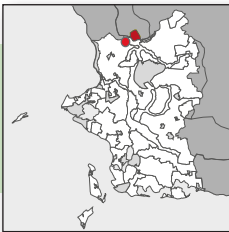
Størstedelen af områdets karakterstyrke fremstår karakteristisk. Nøglekarakteren fremstår klart i området.

Kontrasterende

Delområde 4.1: Blæsinge Banke adskiller sig fra hovedkarakterområdet, idet det højereliggende bakkelandskab er delvist gravet væk. Det er et naturområde uden landbrugsdrift. Området er ophørt som grusgrav og har efterladt markante skrænter. Der er igangsat naturpleje på dele af området.

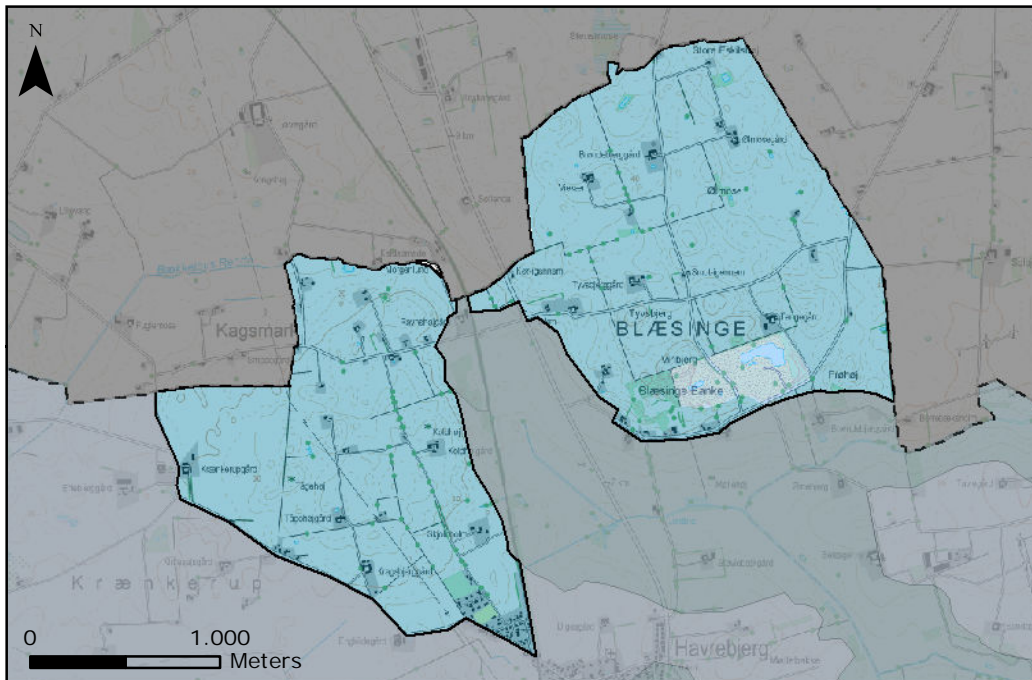
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Blæsinge Banke rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder af naturområdet samt udsigt over landskabet mod Slagelse By.

Landskabsvurdering

Tilstand

God

Størstedelen af karakterområdet fremstår i god tilstand. Området er stort set intakt, dog mangler de bevoksede diger flere steder en sammenhængende beplantning.

Middel

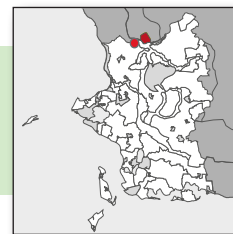
Tilstanden i naturområdet ved Blæsinge Banke er middel, fordi naturområdet kun er delvist færdigudviklet. På sigt vil tilstanden kunne ændres til god.

Sårbarhed

Middel

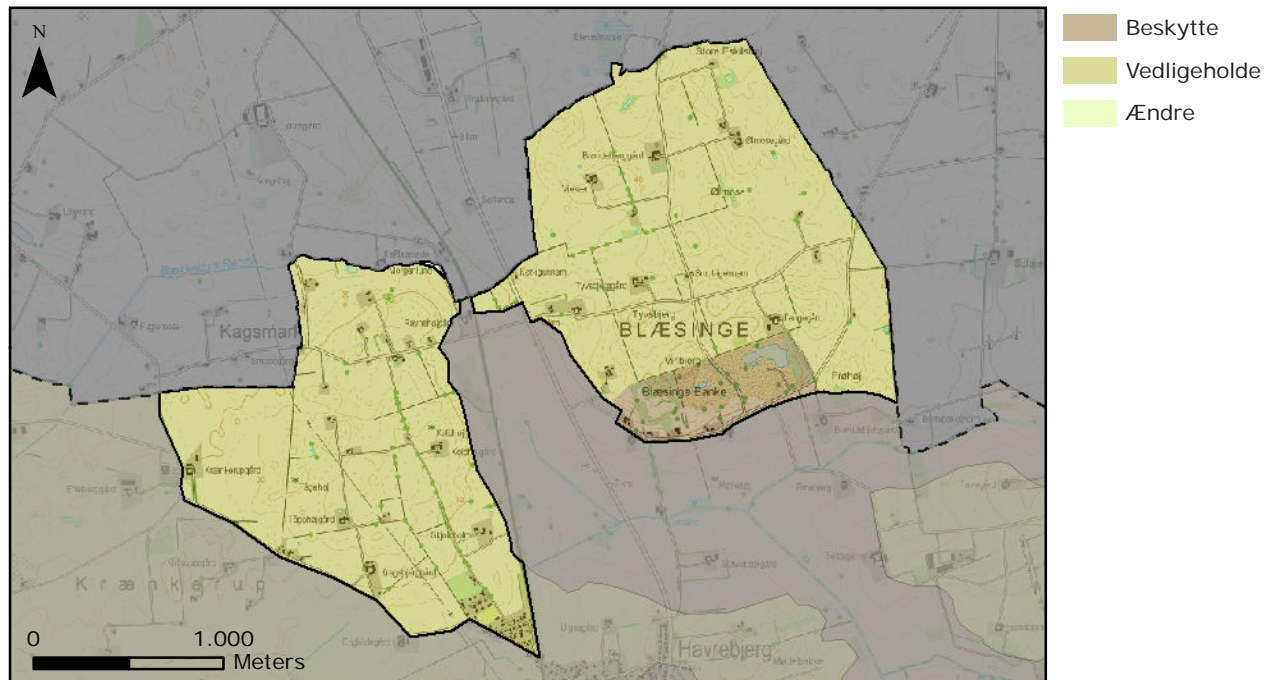
Karakterområdet er sårbart overfor ændring i bebyggelsesstruktur, fx ved placering af byggeri på højtliggende områder, samt for skovrejsning og lignende, der kan sløre områdets bakkede landskab og ødelægge udsigter. Ved ny bebyggelse lavt i landskabet er området dog relativt robust.

Delområdet ved Blæsinge Banke er sårbart overfor beplantning og tilgroning på skrånninger og åbne områder, hvor den lysåbne natur ønskes, samt sløring af udsigter.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

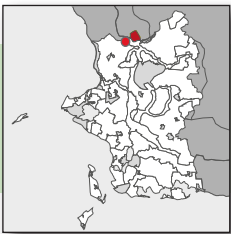

Vedligeholde

Størstedelen af området har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Delområdet, Blæsinge Banke, har det strategiske mål: Beskytte, fordi området rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et åbent til transparent landskab i middel skala, som giver mulighed for at opleve områdets markante bakkede terræn. Udsigten mod syd fra Blæsinge Banke bør ikke sløres. Der anbefales ikke skovrejsning i området, da det vil sløre det enkle landskabs terræn og struktur.

Natur

Området omkring Blæsinge Banke (fhv. grusgrav) bør fortsat udvikles til et etableret naturområde ved hjælp af naturpleje.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse lavt i terrænet samt have en begrænset højde. Området bør friholdes for nye store staldanlæg, da den nuværende bebyggelse kun består af husmandssteder og mindre gårde. Al ny bebyggelse skal tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Aktuel planlægning

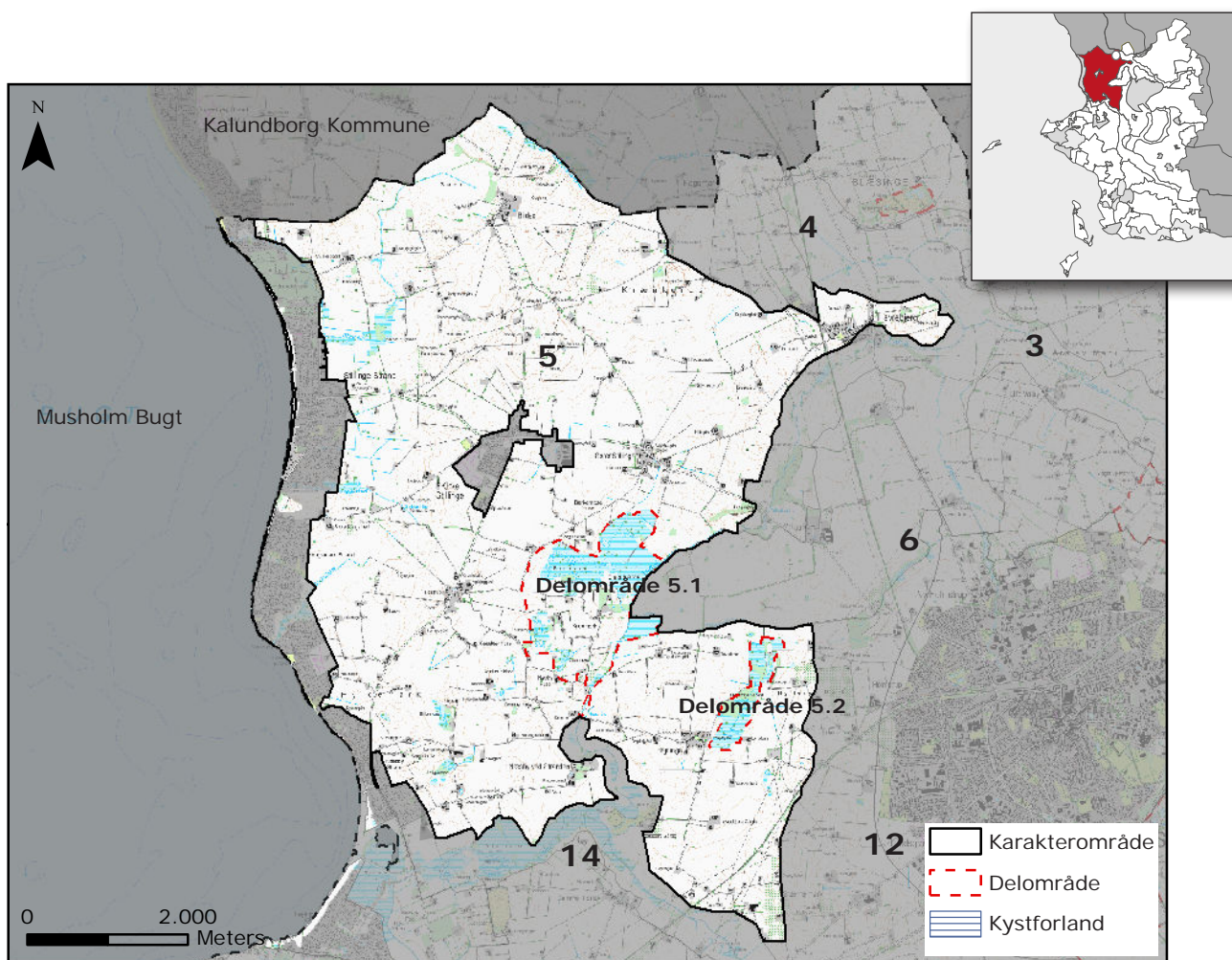
Naturpleje Blæsinge Banke.

5 Stillinge Morænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

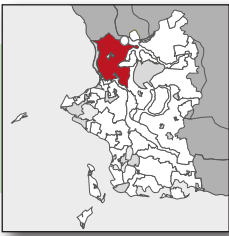
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den nordvestlige del af kommunen ud mod Musholm Bugt. Området strækker sig over et areal på ca. 48 km² og forstætter ind i Kalundborg Kommune. Afgrænsningen er foretaget ud fra både natur- og kulturgeografiske overvejelser. Området grænser op til fem andre karakterområder og afgrænsningen følger dels terræn, diger, veje, åløb, plantage, sommerhusområder og ejerlavsgrenser.

Nøglekarakter

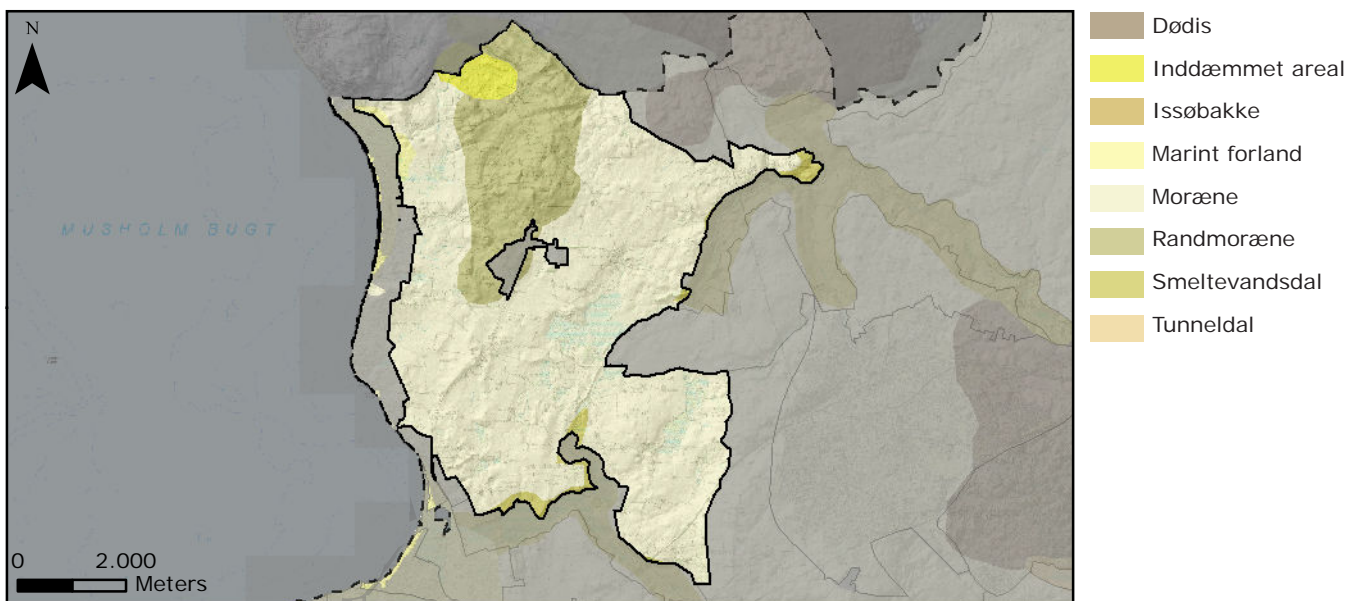
Moræneflade med middelstore til store intensivt dyrkede marker, brudt af ubevoksede jorddiger, veje, spredt bebyggelse og få spredte småplantninger.

Landskabskarakteren

Landskabet består af en jævn til bølget moræneflade med intensivt dyrkede marker, kun brudt af enkelte ubevoksede jorddiger og veje. Området rummer flere stjerne- og blokudskiftede landsbyer, samt spredte gårde og husmandssteder. Områdets beplantning er spredt og sparsk. Der ses to større vådområder med lysåben natur i området. Området opleves som et storskalalandskab med en primært åben afgrænsning, som skaber mulighed for lange kig i landskabet og over Storebælt. Karakterområdet rummer en del tekniske anlæg, som stedvist virker forstyrrende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Karakterområdet dækker flere naturgeografiske regioner. Den dominerende geomorfologiske dannelsesform består af moræneflade. Ved kysten, nær Stillinge Strand, strækker et større område med marine aflejringer sig ind i karakterområdet, mens landskabet nær kommunegrænsen i nord har svagt randmorænepræg og dødisdannelser.

Jordtype

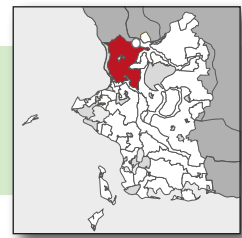
Jordbunden er overvejende moræneler, dog med større områder med smeltevandssand og grus samt ferskvandsaflejringer i den sydlige og vestlige del af området.

Terrænform

Terrænet på morænefladen og det marine forland er fladt til bølget, dog med lokale bakkeformationer, som understreger det bølgede udtryk. I den nordlige del af området markeres områdets randmorænepræg med et sammenhængende bakkeparti omkring Bildsø og Kirke Stillinge.

Vandelementer

Kystlinjen er vestvendt ud mod Musholm Bugt og Storebælt og således eksponeret for vind- og bølgeaktivitet. Langs kysten er etableret kystsikring i form af hølfer, og forstranden er bred og sandet. Syd for Kelstrup strand ses mindre kystkrænter. I området ses også søer, vådområder og vandløb, bl.a. Tude Å og Bildsø Å.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Områdets beplantning består af større og mindre lavbundsområder præget dels af lysåben natur, dels af tilgroede områder. Uden for lavbundsområderne er bevoksningen begrænset til spredte bevoksede diger (hyppigst jorddiger uden bevoksning), få spredte småbevoksninger på markerne og beplantning i tilknytning til bebyggelse. I den nordlige ende af området ud mod kysten ligger Bildsø skov, med både løvtræer og fyrretræer. Resten af kystvegetationen er præget af fyr, hjælme og rynket rose. Enkelte steder i området ses mindre plantageområder.

Dyrkningsform

Området er et intensivt opdyrket landbrugslandskab med middelstore til store markflader brudt af diger og veje. Enkelte steder dyrkes markerne ekstensivt i form af afgræsning ofte i tilknytning til lavbundsområderne.

Bebyggelsesstruktur

Området rummer en række mindre landsbyer, hvoraf en del fremstår med en forholdsvis intakt struktur, dog er alle præget af nyere bebyggelse i større eller mindre omfang. Primært bærer landsbyerne præg af huludfyldning, men især Kirke Stillinge og Havrebjerg rummer nyetable-rede boligområder.

Bebyggelsen i det åbne land består af en mosaik af gårde, huse og husmandssteder uden et overordnet mønster. Dog tegner sig et mønster af, at husmandssteder og huse primært ligger tæt ved vejene, stedvist samlet i små enklaver, mens områdets gårde primært er trukket tilbage fra vejen og ind på dyrkningsfladen.

Hele kyststrækningen i området langs Musholm Bugt er domineret af sammenhængende sommerhusbebyggelser kun brudt enkelte steder af natur eller terræn. Sommerhusområderne er ikke en del af karakterområdet, men deres "byfronter" ses tydeligt i landskabet.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Kelstrup og Øster Stillinge er stjerneudskiftede landsbyer og stjernestrukturen ses stadig i dag. Øster Stillinge, Havrebjerg, Hejninge og Næsby ved Stranden er udpegede kulturmiljøer.

Området rummer tre kirker, én i Hejninge og to i Havrebjerg, men de er ikke dominerende eller tydelige i landskabet.

Der er en del gravhøje i området især i randmorænestrøget mellem Kirke Stillinge og Havrebjerg.

Tekniske anlæg

Flere højspændingstracéer krydser den nordlige og sydøstlige del af området. Ved karakterområdets grænse øst for Hejninge ligger en transformerstation, der samler højspændingsledninger fra nabokarakterområderne mod syd og nordøst. Jernbanen krydser området to gange, men kun i korte strækninger og er ikke dominerende, da beplantning skærmer den. Danish Agros lagerbygninger og siloer i Kirke Stillinge fremstår tydeligt i landskabet. Der ses en del vindmøller i området, dog ikke vest for Bildsøvej mod kysten. På denne side af vejen, er der frit udsyn over landskabet og Storebælt.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlige visuelle beskrivelse

De store markfelter og den spredte bebyggelse og sparsomme beplantning skaber den generelt store skala og åbne afgrænsning. Skalaen er dog mindre i nogle områder. Det drejer sig om delområde 5.1: Enghave og Kildemark i områdets centrale del. Her er beplantningen tættere, der er mere bebyggelse i form af mindre husmandssteder. Markerne er mindre og overvejende ekstensivt dyrket. Karakterområdet er meget sammensat, da der indgår mange forskellige elementer i landskabet. Der er ikke en egentlig struktur i landskabet. Øst for Bildsøvej er området flere steder uroligt, da mange højspændingsledninger og vindmøller virker forstyrrende. Vest for Bildsøvej er der kun få forstyrrelser og landskabet er visuelt roligt på denne side. Generelt er området stille til afdæmpet. Kun omkring jernbanen kan der være mere støjende.

Kystrelaterede rumlige forhold

Helt ude ved kysten er der meget åbent og fint udsyn over havet. Bag Stillinge Strand ses klitvegetation og strandeng langs kysten med lysåben natur. Flere steder vokser rynket rose på arealerne. Mod syd er der flere steder med overdrev langs kysten. Mod nord ligger Bildsø Skov ud mod kysten. Skovens beplantning er tæt inde i land, men mere åben ud til kysten.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Delområde 5.1: Enghave og Kildemark

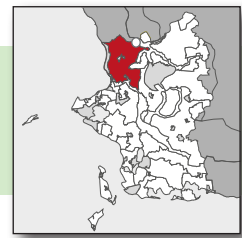
Området indeholder mose, eng og søer samt mindre husmandssteder tættere beplantning mv.

Delområde 5.2: Hegninge Mose

Området indeholder mose, eng og søer.

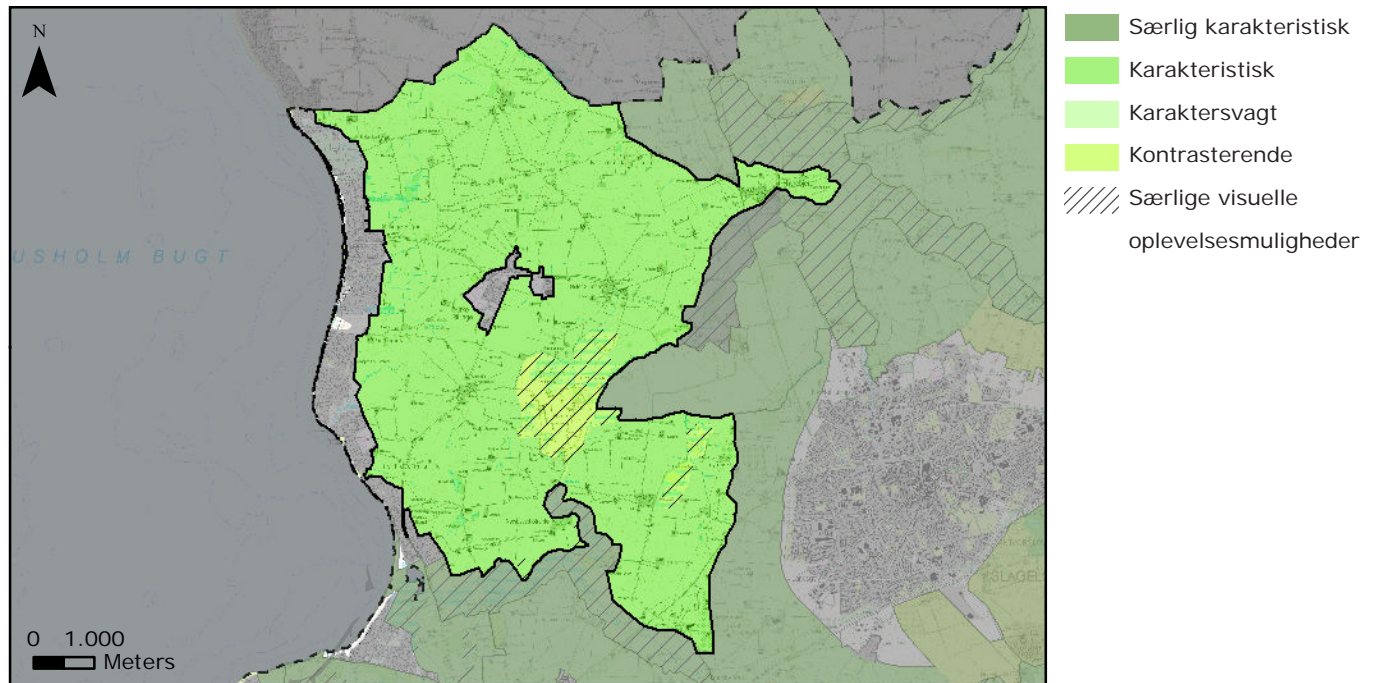

Foto: Store sammenhængende markflader med sparsom beplantning.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk

Størstedelen af områdets karakterstyrke fremstår karakteristisk. Områdets nøglekarakter ses tydeligt i området, dog er området ikke intakt, da flere hegn og diger er fjernet, landsbyerne er udvidet, flere vådområder er mindskede og tekniske anlæg er kommet til.

Kontrasterende

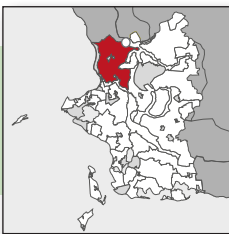
Delområde 5.1: Enghave og Kildemark varierer fra nøglekarakteren både mht. bebyggelsen, som består af mindre husmandssteder samlet i en enklave, beplantningen, som er tættere og det større naturindhold. Markerne fremstår ekstensivt dyrket med større eng- og vådområder med lysåben natur. Skalaen er mindre og afgrænsning fremstår lukket.

Delområde 5.2: Hejninge Mose står i kontrast til nøglekarakteren, da området består af et større vådområde med lysåben natur og kun tre mindre huse.

Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

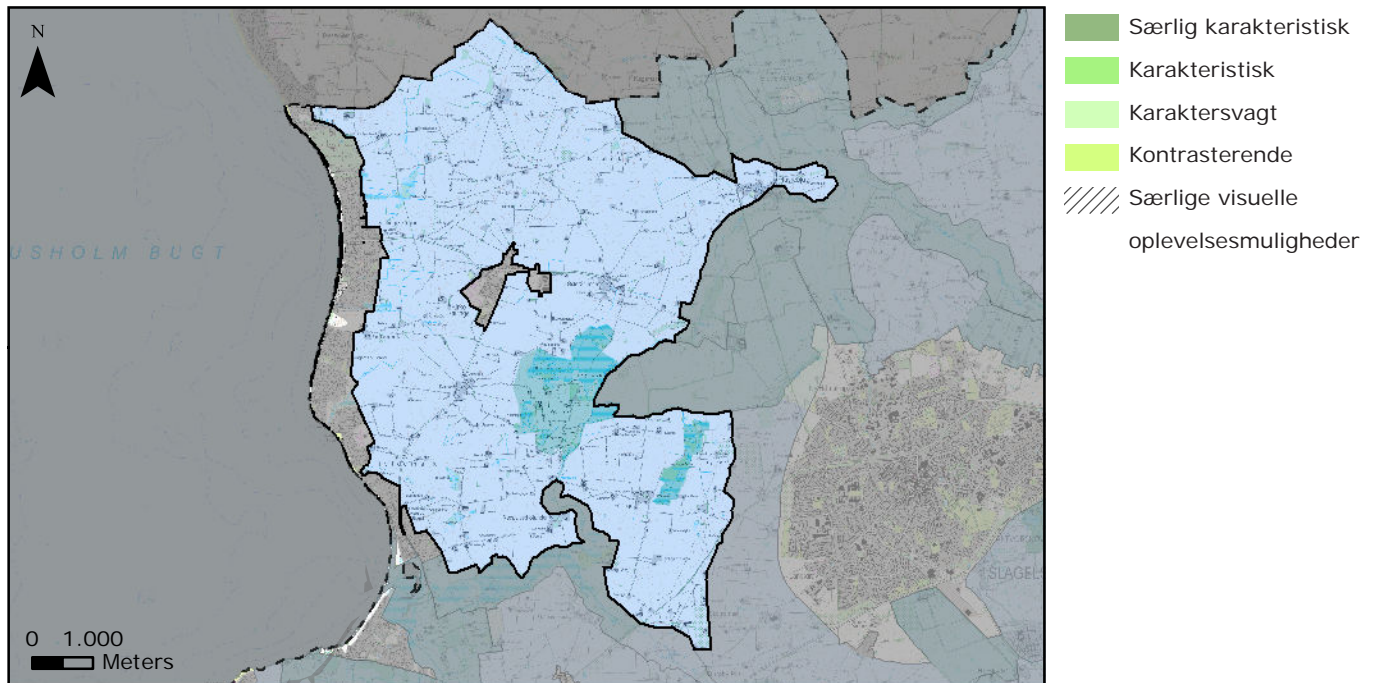
De to delområder Enghave og Kildemark samt Hejninge Mose rummer særlige visuelle oplevelsesrige naturarealer.

Fra Bildsøvej er udsigt mod vest over landskabet og Storebælt.

Landskabsvurdering

Tilstand

Middel

Størstedelen af karakterområdets tilstand fremstår middel. Dette er primært fordi landskabet ikke er intakt i dag og flere elementer virker forstyrrende i området. Dog er vedligeholdelsen af især de tilbageværende beplantningsløse jorddiger god. De fremstår uden beplantning.

God

Delområderne Enghave og Kildemark samt Hejninge Mose fremstår med en god tilstand. Områderne er næsten helt intakte i forhold til naturudbredelse. Vådområderne har stort set ikke ændret sig siden de blev registreret på de høje målebordsblade. Ved Kildemark er en enkelt gård blevet udvidet lidt og få diger er fjernet, og i to mindre områder er der anlagt plantage.

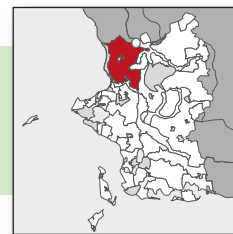
Sårbarhed

Lille

Generelt er karakterområdet forholdsvis robust. Det indeholder allerede mange forskellige elementer, og der er ikke en overordnet struktur, som umiddelbart kan ødelægges.

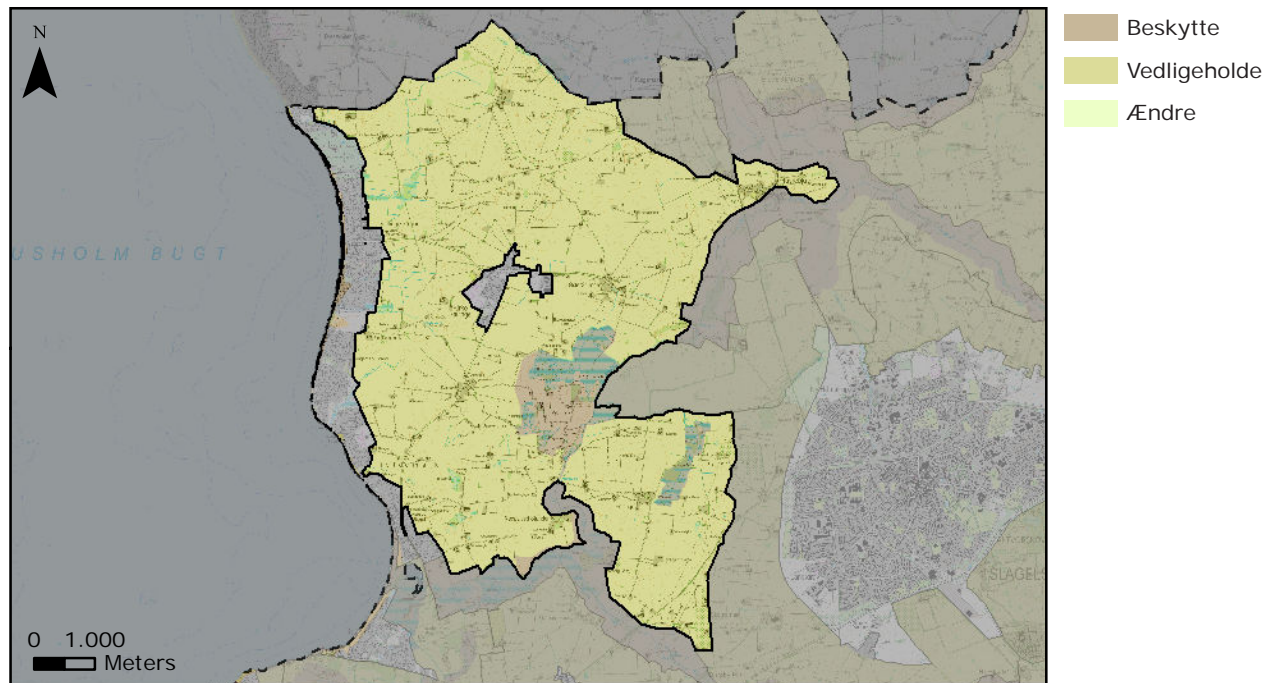
Stor

Sårbarheden er større i delområderne Enghave og Kildemark samt Hejninge Mose. Vådområderne er især sårbare overfor tilgroning. Området ved Kildemark er stort set intakt og består fortsat af små husmandssteder, ekstensivt dyrkede marker og større vådområder. Området er derfor sårbart overfor intensivering af driften samt ændringer i bebyggelsesmønsteret.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

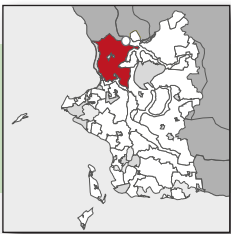

Vedligeholde

Størstedelen af området har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Delområderne Enghave og Kildemark samt Hejninge Mose rummer mulighed for særlige visuelle oplevelser og har derfor det strategiske mål: Beskytte. Ligeledes har kystforlandet det strategiske mål: Beskytte.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et åbent landbrugslandskab i stor skala. Beplantningsløse jorddiger er et markant landskabelement, som bør vedligeholdes. Nedlagte jorddiger kan evt. genetableres. Den enkle bevoksningsstruktur, som er med til at skabe det åbne landskab, bør bevares.

Natur

Området indeholder en del større og mindre vådområder med lysåbne naturtyper, der bør plejes. Kun et mindre område indeholder skov ud til kysten, men evt. skovrejsning vil godt kunne integreres i landskabets struktur. Dette skal blot ske uden at sløre det åbne landskab eller udsigterne fra Bildsøvej mod vest.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør generelt placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Dog skal landsbyernes struktur og udtryk respekteres. Det skal også tages med i overvejelserne af nyt byggeri, at flere af landsbyerne er kulturmiljøer og har en næsten intakt struktur.

Nyt landbrugsbyggeri bør generelt etableres i tilknytning til eksisterende, således at den samlede bygningsmasse får et homogent udtryk.

Nyt byggeri i det åbne land bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Området vil kunne indeholde nye tekniske anlæg, dog bør de så vidt muligt placeres lavt i terrænet. Ved opførelse af nye tekniske anlæg bør den visuelle påvirkning af landskabet prioriteres over placering. Fordi området allerede rummer en del tekniske anlæg kan nye hurtigt få landskabet til at virke meget uroligt. En sanering af højspændingsledningerne omkring transformatorstationen kan være en mulighed for at skabe mere ro i området.

Området, der strækker sig vest for Bildsøvej og ud til kysten, bør om muligt friholdes for nye tekniske anlæg af hensyn til udsigten over landskabet og Storebælt.

Aktuel planlægning

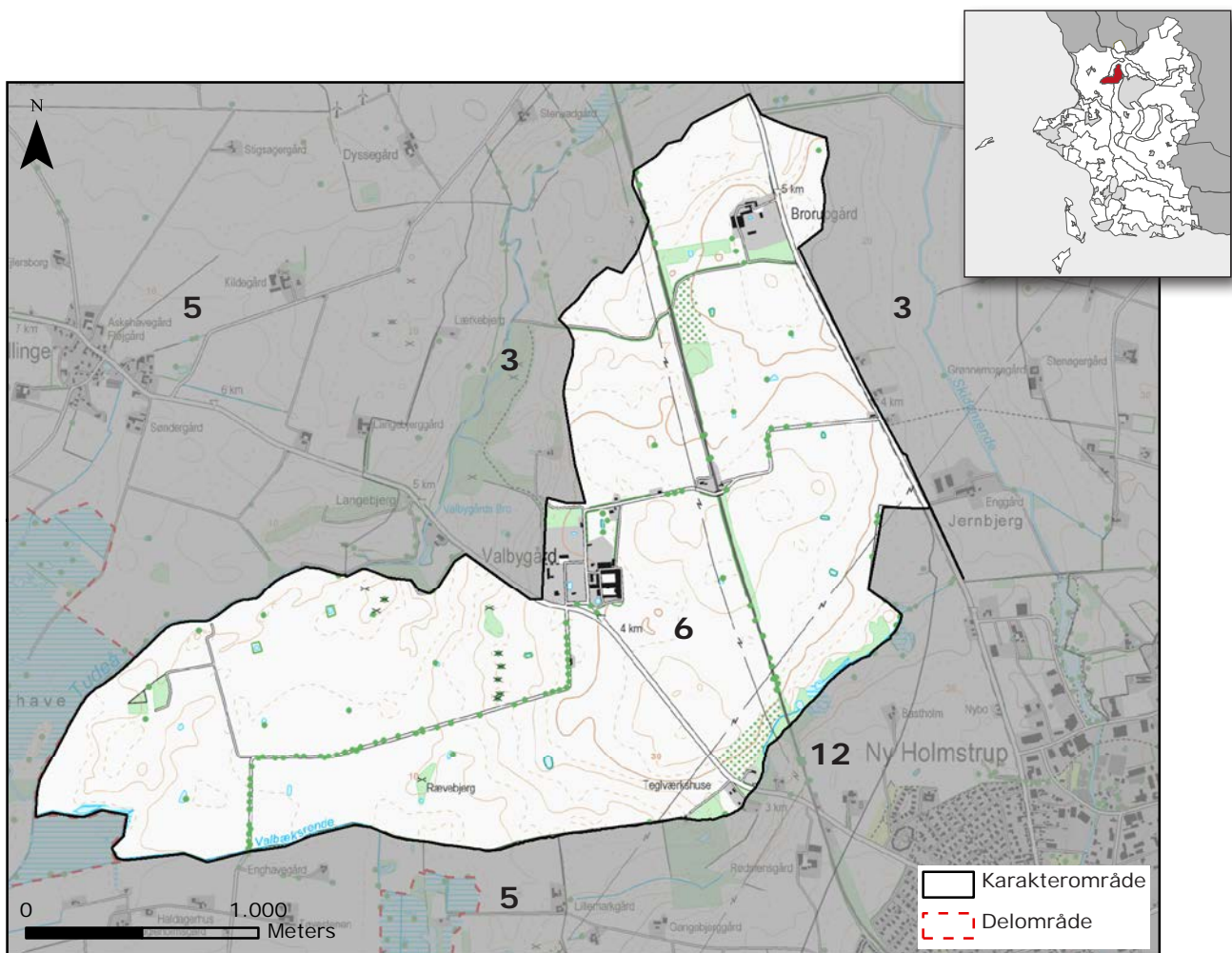
Der er ingen aktuel planlægning for området.

6 Valbygård Hovedgårdslandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

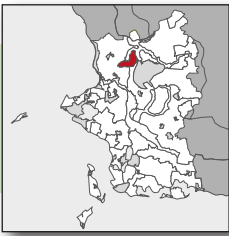
Karakterområdet er placeret i den nordlige del af kommunen, nordvest for Slagelse By. Området strækker sig over et areal på ca. 6 km². Mod nord afgrænses det naturgeografisk af Gudum Å Smeltevandsdal i form af terræn, mens det fra Valbygård og videre syd og øst over til Jernbjerg afgrænses kulturgeografisk af områdets ejerlavsgrense.

Nøglekarakter

Hovedgårdslandskab med større dyrkede markflader, brudt af bevoksede mergelgrave, alléer og vejtræer samt klippede levende hegn langs veje.

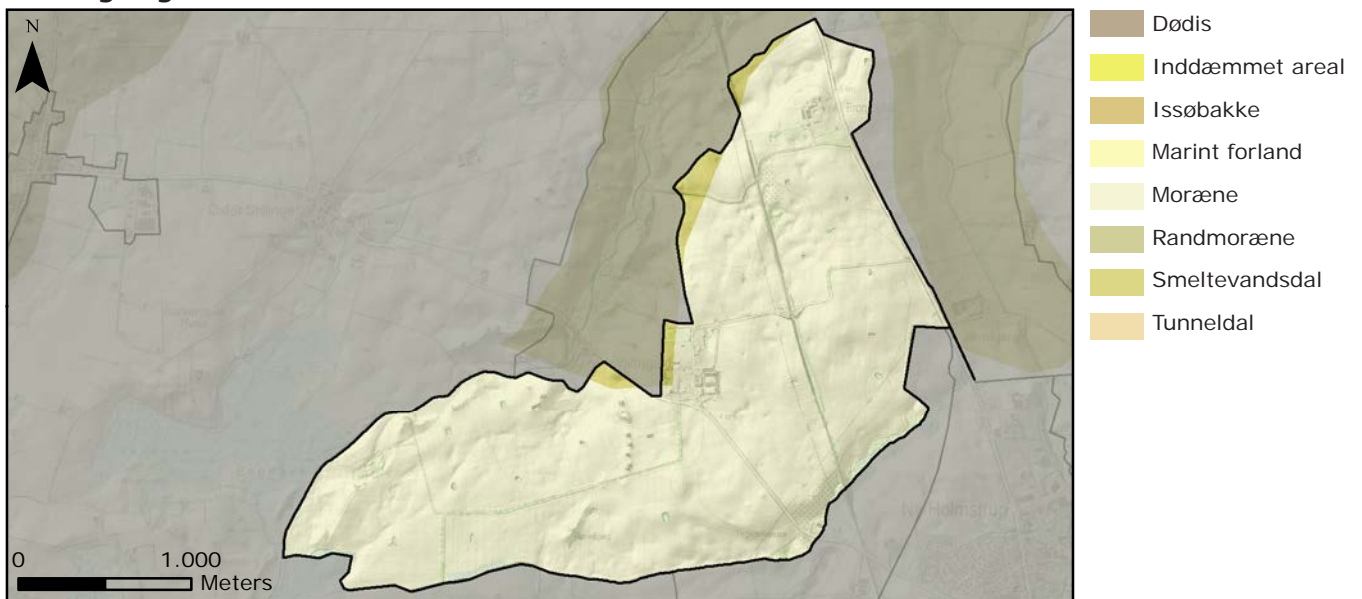
- Landskabskarakterbeskrivelse
- Landskabsvurdering
- Landskabsstrategi

Landskabskarakteren

Hovedgårdslandskab med større intensivt dyrkede markflader brudt af veje, alléer og klippede levende hegn. Området er sparsomt bebygget. Der er to hovedgårde og enkelte tidligere service bebyggelser. I området ses en del fortidsminder i form af gravhøje, der sløres af tæt bevoksning. Området opleves som et storskalalandskab med en åben til transparent afgrænsning. Det rummer enkelte tekniske anlæg, som jernbane og højspændingstracéer, der dog ikke virker dominerende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget udgøres af en moræneflade med to plateauer.

Jordtype

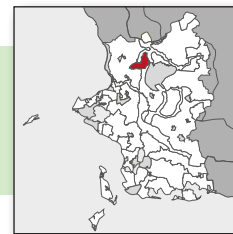
Jordbunden er domineret af moræneler, men stedvist præget af ferskvandsdannelser.

Terrænform

Terrænet varierer, da morænefladen består af to plateauer, der niveaudeles af et jævnt skrånende terrænkant.

Vandelementer

Karakterområdet går ned til Tude Å og Valbæksrende og inkluderer åbredden. Derudover ses mindre søer og mergelgrave spredt på dyrkningsfladen i området.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen omfatter grøn afgrænsning af de to hovedgårde og mergelgrave, hegnlignende bevoksning langs jernbanen, der hermed stedvist fremstår som levende hegn samt stærkt tilgroede fortidsminder. Derudover findes en del alléer (Slagstrupvej), hvor af enkelte er nyplantede (Valbygårdsvej), mens andre er ældre og mindre intakte (Hovvejen). Langs andre veje står vejtræer. Enkelte steder er der klippede levende hegn med hæk-lignende karakter, heraf et langs Valbygårdsvej og et langs markvejen sydvest for Brorupgård.

Dyrkningsform

Området er intensivt dyrket præget af store marker omkring de to hovedgårde Valbygård og Brorupgård.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsesmønstret i området er meget enkelt og består af hovedgårdene Valbygård og Brorupgård samt enkelte huse langs Kalundborgvej syd for Brorupgård og langs Brorupvej mellem Valbygård og Kalundborgvej. Husene har tidligere været landarbejderboliger, skole og smedje.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

På en af markerne umiddelbart sydvest og vest for Valbygård findes en samling gravhøje. De er placeret højt i terrænet eller parallelt med højdekurver. Derudover fremstår hele området som en kulturhistorisk helhed, da det illustrerer et hovedgårdslandskab.

Tekniske anlæg

Jernbanen mellem Slagelse og Høng gennemskærer området i nord-sydgående retning delvist skjult af bevoksning. Der er to højspændingstracéer i området. Langs jernbanen er det en lav og mindre dominerende konstruktion, mens tracéet i det sydøstlige hjørne af området er en højere og mere dominerende stålkonstruktion.

Foto: Udsyn over hovedgårdslandskabets karakteristiske store markflader, vejtræer og alléer.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Store markflader skaber sammen med alléer, vejtræer og de klippede levende hegn et åbent stedvist transparent afgrænset landskabsrum i stor skala. Bevoksede fortidsminder og mergelgrave bryder dyrkningsfladen som øer i disse landskabsrum. De karaktergivende landskabselementer giver landskabet en middel struktur.

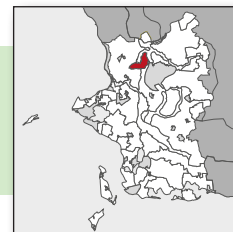
Der er udkig til vindmøller i naboområder, men de opleves ikke dominerende og sammen med den begrænsede mængde trafik, opleves området som et enkelt og roligt landskab.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Der er ingen oplevelsesrige delområder, men som enkeltelementer skal de klippede levende hegn fremhæves som et karakteristisk element.

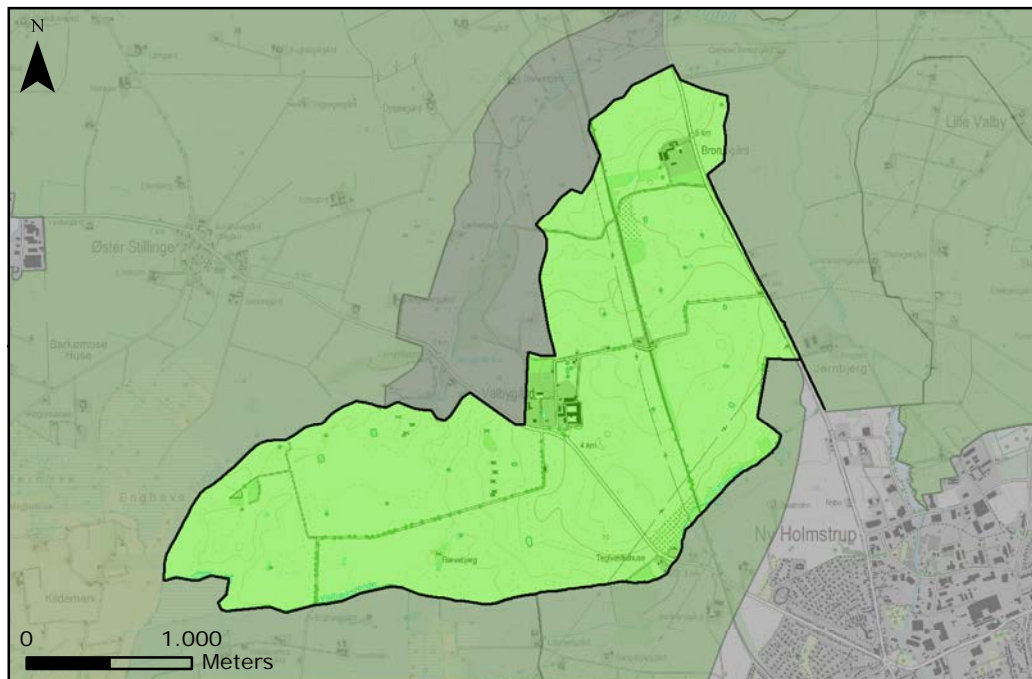

Foto: Klippet levende hegn med hæk-karakter.

Landskabsvurdering

Styrke

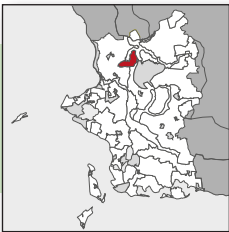
- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

Hele områdets karakterstyrke fremstår karakteristisk. Området står intakt som en helhed og nøglekarakteren er tydelig i hele området.

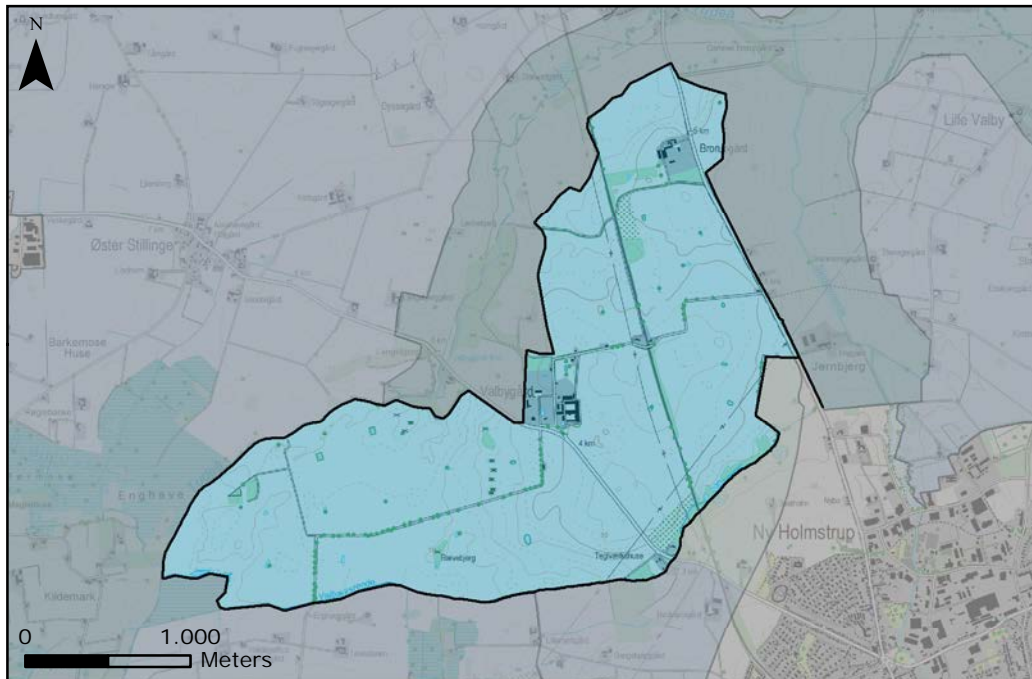
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Området rummer ingen særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

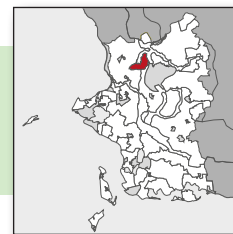
God

Karakterområdets tilstand er god, da landskabet er næsten intakt og fremstår godt vedligeholdt uden forstyrrende landskabselementer. Udenforliggende vindmøller opleves middel forstyrrende.

Sårbarhed

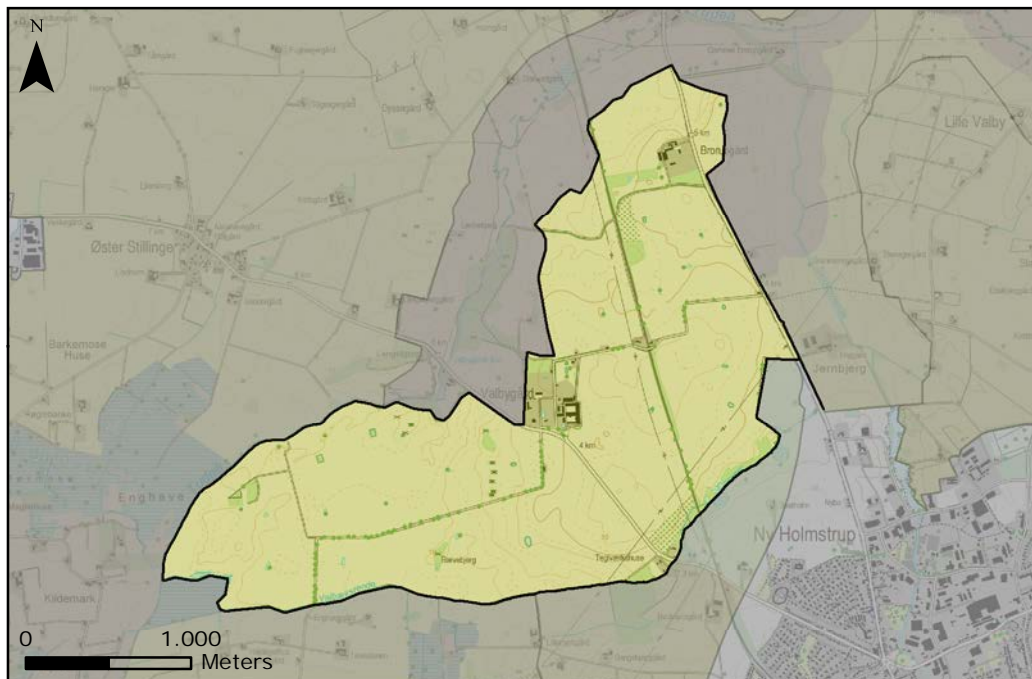
Stor

Karakterområdet er sårbart, da det opleves som en uforstyrret og intakt helhed. Derfor vil det være sårbart overfor ændringer, som ikke tilpasses landskabskarakteren, eller ændringer i landskabskarakteren, såsom fjernelse af klippede levende hegn eller alléer.

Landskabsstrategi

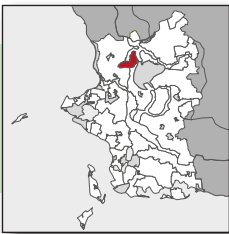
Strategiske mål

- Beskytte
- Vedligeholde
- Ændre

Vedligeholde

Hele karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et intensivt dyrkningslandskab i stor skala og med transparent, stedvist åben afgrænsning. Det er vigtigt at bevare og styrke hovedgårdslandskabets karakteristiske store sammenhængende markflader og bevoksningsstruktur.

Natur

Området indeholder markante beplantningselementer, såsom alléer, klippede levende hegn (hække) og vejtræer. Disse bør bevares og vedligeholdes. Alléerne bør genetableres, hvor de mangler.

Området bør friholdes for skovrejsning, da det vil sløre hovedgårdslandskabet. Dog kan der tilplantes mindre områder i tilknytning til den allerede eksisterende beplantning ved hovedgårdene.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør som udgangspunkt ske i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og med en grøn afgrænsning mod det åbne landskab. Al ny bebyggelse bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør indpasses hovedgårdslandskabets nøglekarakter.

Aktuel planlægning

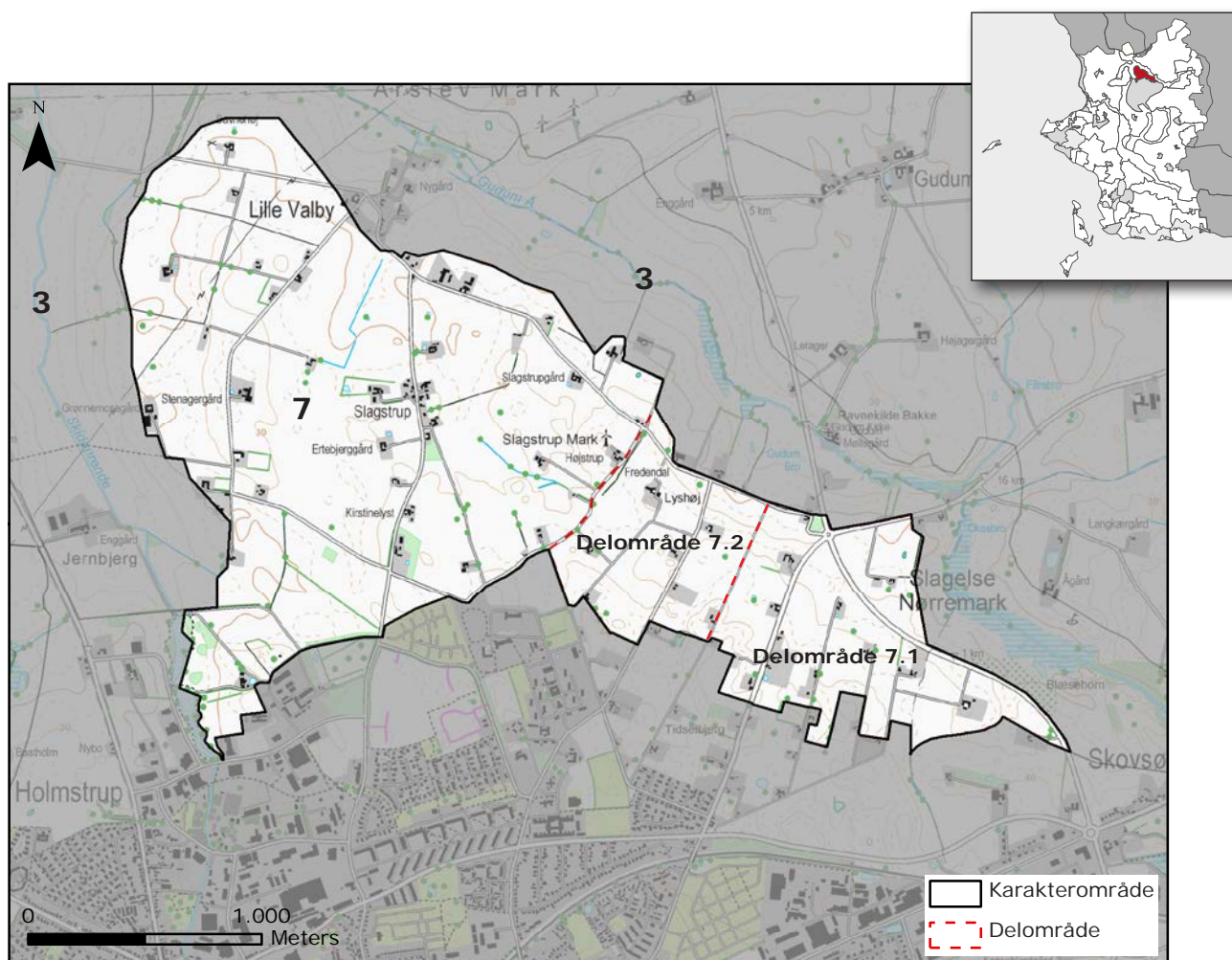
Der er ingen aktuel planlægning for området.

7 Slagstrup Morænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

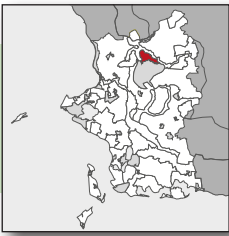
Karakterområdet er placeret i den nordlige del af kommunen og strækker sig over et areal på ca. 4 km². Afgrænsningen er foretaget ud fra både natur- og kulturgeografiske overvejelser og følger således bygrænsen mod Slagelse by og terrænet mod Gudum Å Smeltevandsdal.

Nøglekarakter

Bølget landbrugsflade præget af små til middelstore markfelter med sparsomt beplantning. Beplantning ses typisk omkring bebyggelse.

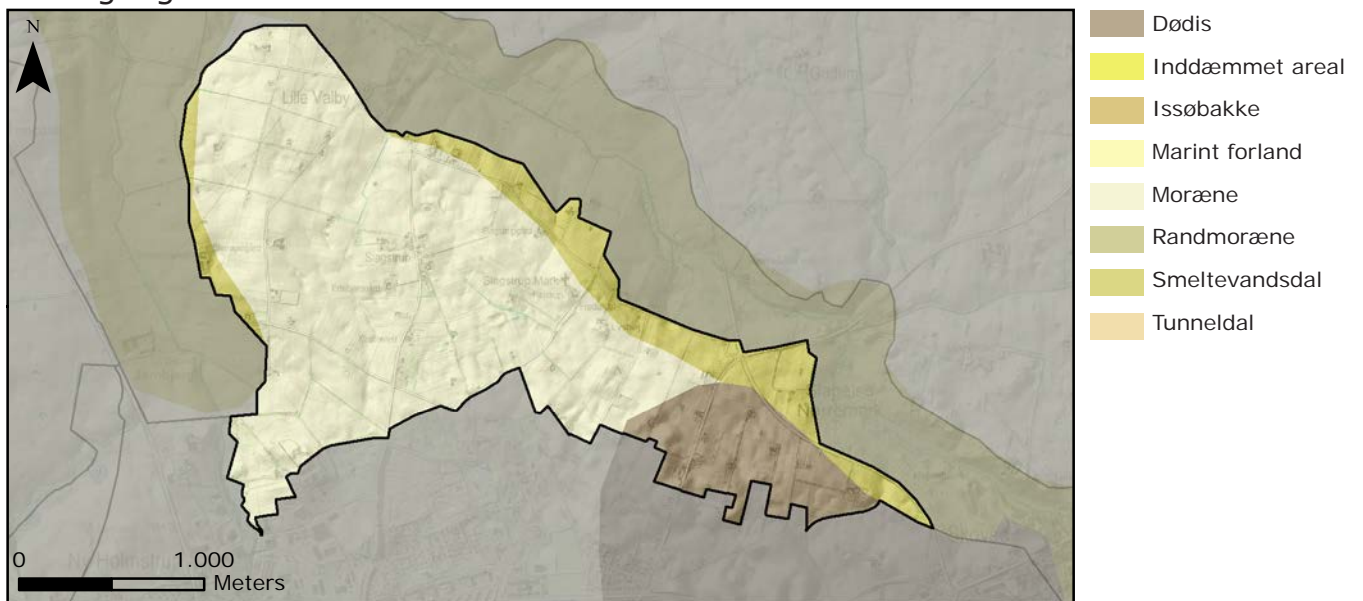
- Landskabskarakterbeskrivelse
- Landskabsvurdering
- Landskabsstrategi

Landskabskarakteren

Bølget moræneflade i middel skala og med intensivt dyrkede markfelter. Beplantningen er sparsom og bebyggelsen består af en enkelt landsby, Slagstrup, samt mindre husmandssteder og gårde spredt langs området's veje. Området har en dominerende vejstruktur mod øst, hvor flere mindre veje ligger parallelt. Området opleves som et bynært landskab med en åben afgrænsning. Området er relativt uforstyrret af tekniske anlæg. Kun et enkelt højspændingstracé gennemskærer området.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget udgøres af en moræneflade.

Jordtype

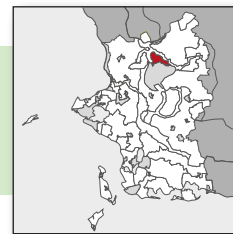
Jordbunden er domineret af moræneler, enkelte steder med forekomst af ferskvandsdannelser.

Terrænform

Terrænet er overvejende bølgende.

Vandelementer

Få små søer og enkelte render ses i området.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen i området findes især i tilknytning til den spredte bebyggelse samt spredt på dyrkningsfladen. Der er ganske få bevoksede diger i området som udgør områdets øvrige beplantning.

Dyrkningsform

Området er et dyrket landbrugslandskab med overvejende små og stedvist middelstore markflader afgrænset af veje og enkelte bevoksede diger. De middelstore markflader er især koncentreret omkring Slagstrup.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen i området består af den lille landsby Slagstrup samt husmandssteder, småhuse og gårde, der ligger spredt i området. I områdets østligste del ligger små huse og husmandssteder langs de helt lige veje. Bebyggelse og vejstrukturer danner således et tydeligt mønster i denne del af karakterområdet.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Husmandsbebyggelse langs områdets veje.

Tekniske anlæg

Områdets nordvestlige del gennemskæres af et højspændingstracé og mod øst står en enkelt vindmølle. Der er dog udsyn til vindmøller i nabokarakterområderne.

Foto: Områdets middelstore markflader med spredt beplantning. Højspændingstracé skærer gennem området

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Middelstore markfelter primært afgrænset af veje og enkelte bevoksede diger giver områdets middel skala. Den rumlige afgrænsning er primært åben og landskabet er enkelt med få elementer. Strukturen i området varierer fra meget dominerende i delområderne til mere svag omkring Slagstrup. Delområderne har en dominerende struktur med meget lige og parallelle veje med husmandssteder langs disse. Området er bynært, og derfor er der en del støj fra større veje, samt en middel visuel uro.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Delområde 7.1:

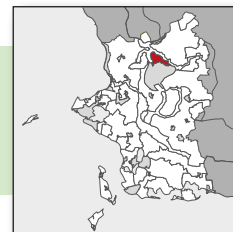
Delområdet er præget af små meget lige veje, der ligger med en nord-sydgående orientering. Bebyggelsen ligger umiddelbart langs vejene. Områdets terræn er mere bakket end i resten af området.

Delområde 7.2:

Området er ligesom delområde 1 præget af lige veje med mindre variationer i strukturen. Områdets terræn er mindre bakket end i delområde 1.

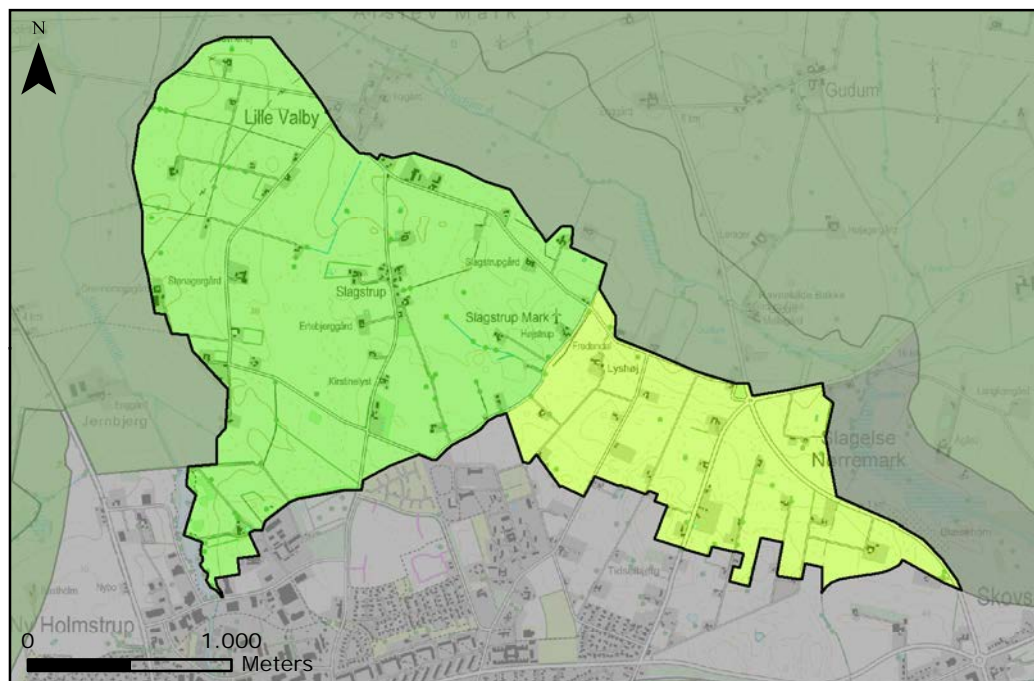

Foto: Delområde 1's lige vejstruktur med husmandssteder langs vejen.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk

Områdets karakterstyrke fremstår generelt karakteristisk. Nøglekarakteren, en bølget landbrugsflade præget af små til middelstore markfelter med sparsomt beplantning, fremstår tydeligt.

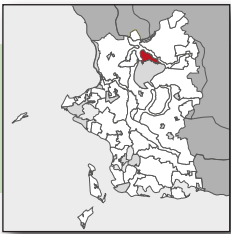
Kontrasterende

Delområde 7.1: Området fremstår kontrasterende, fordi landskabet er betydeligt mere bakket end selve hovedområdet, og det har en anden og dominerende struktur.

Delområde 7.2: Området fremstår ligeledes kontrasterende, men dog anderledes end delområde 7.1. Området har større markflader end delområde 7.1, men ikke lige så store som hovedområdet. Delområdet er præget af små gårde med rektangulære markfelter, der er orienteret i nord-sydgående retning. Området er mere bakket end hovedområdet, men ikke så markant som delområde 7.1.

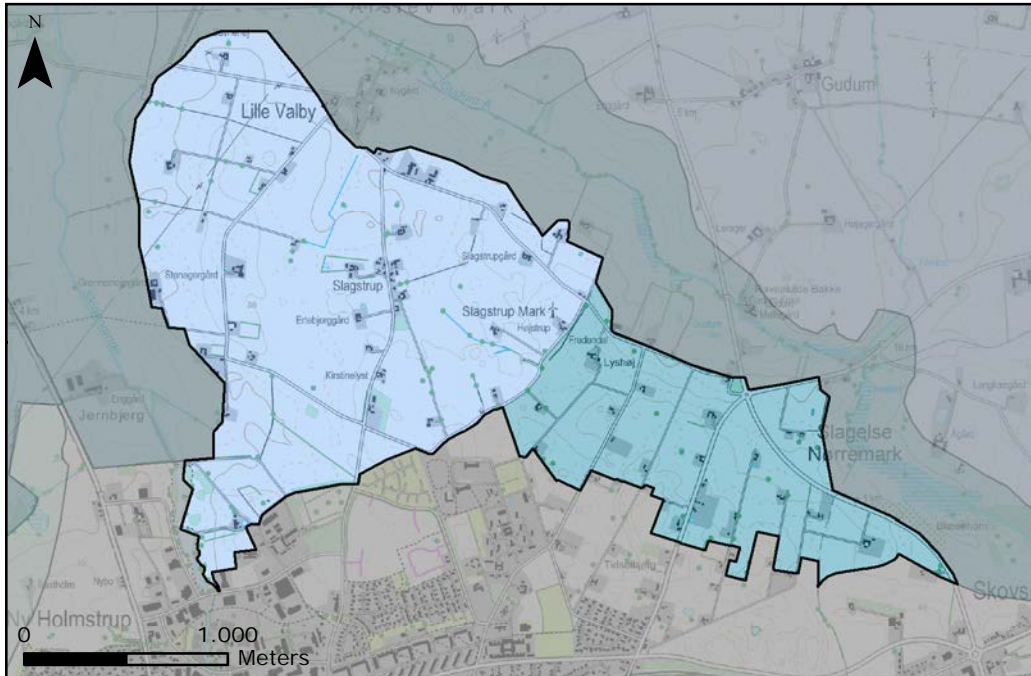
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Der er ingen særlige visuelle oplevelsesmuligheder i karakterområdet.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Middel

Størstedelen af karakterområdet fremstår med en middel tilstand. En del marker er sammenlagt til større markflader omkring Slagstrup og enkelte hegn er nedlagt, så derfor er området ikke helt intakt.

God

Begge delområderne fremstår med en god tilstand, da vej- og bebyggelsesmønstret er velbevaret.

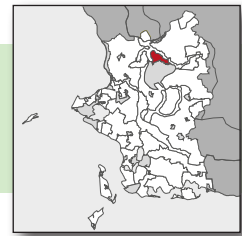
Sårbarhed

Lille

Området fremstår forholdsvis robust, og derfor er sårbarheden lille.

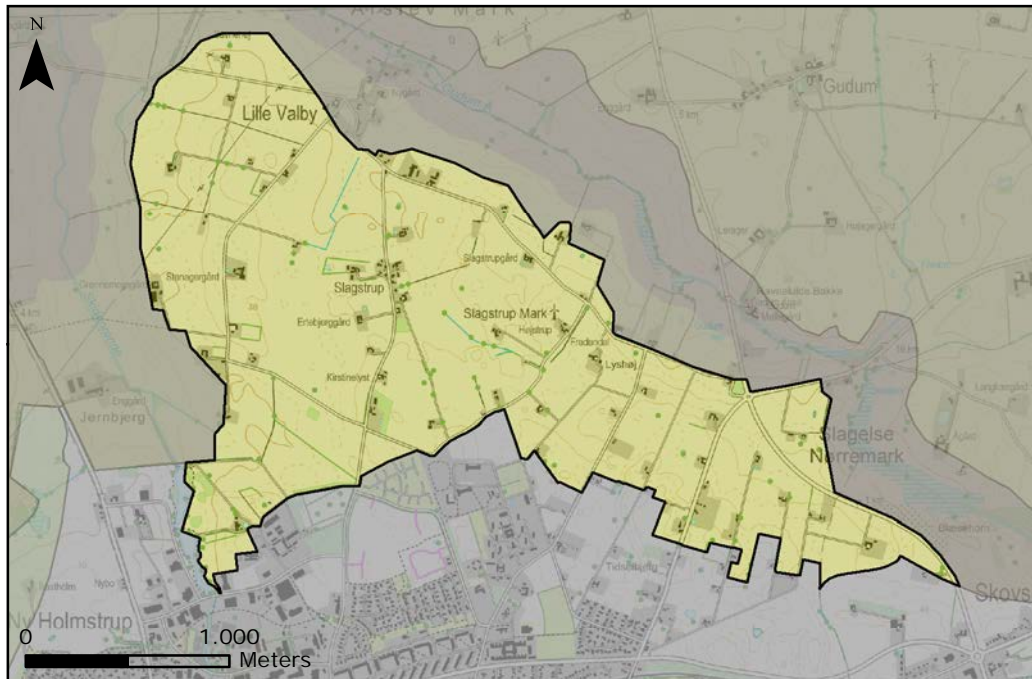
Middel

Delområderne er mest sårbare overfor ændringer i vej- og bebyggelsesstrukturen.

Landskabsstrategi

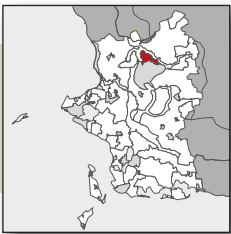
Strategiske mål

- Beskytte
- Vedligeholde
- Ændre

Vedligeholde

Hele karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør så vidt muligt fortsat fremstå som et åbent landbrugslandskab i middel skala. Strukturen i den østlige del af området er domineret af husmandsteder og mindre gårde langs nord-sydgående veje. Denne struktur bør fastholdes.

Natur

Områdets beplantning er primært knyttet til bebyggelsen. De enkelte bevoksede diger, der ses i området bør dog vedligeholdes. Mod Slagelse ses en grøn bykant, som bør fastholdes.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør som udgangspunkt placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse eller Slagelse By. En ny grøn afgrænsning bør etableres ved eventuel udvidelse af Slagelse. I den østlige del af området bør nyt byggeri placeres langs vejene i harmoni med den eksisterende bebyggelses udtryk. Al ny bebyggelse bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør tilpasses landskabets nøglekarakter. Der er reserveret et areal til en nordlig omfartsvej omkring Slagelse by. Denne bør etableres med en grøn kant mod det åbne landskab, svarende til nuværende grønne afgrænsning af Slagelse by. Der er dog ingen planer for anlæggelsen af omfartsvejen pt. ved redaktionens afslutning.

Aktuel planlægning

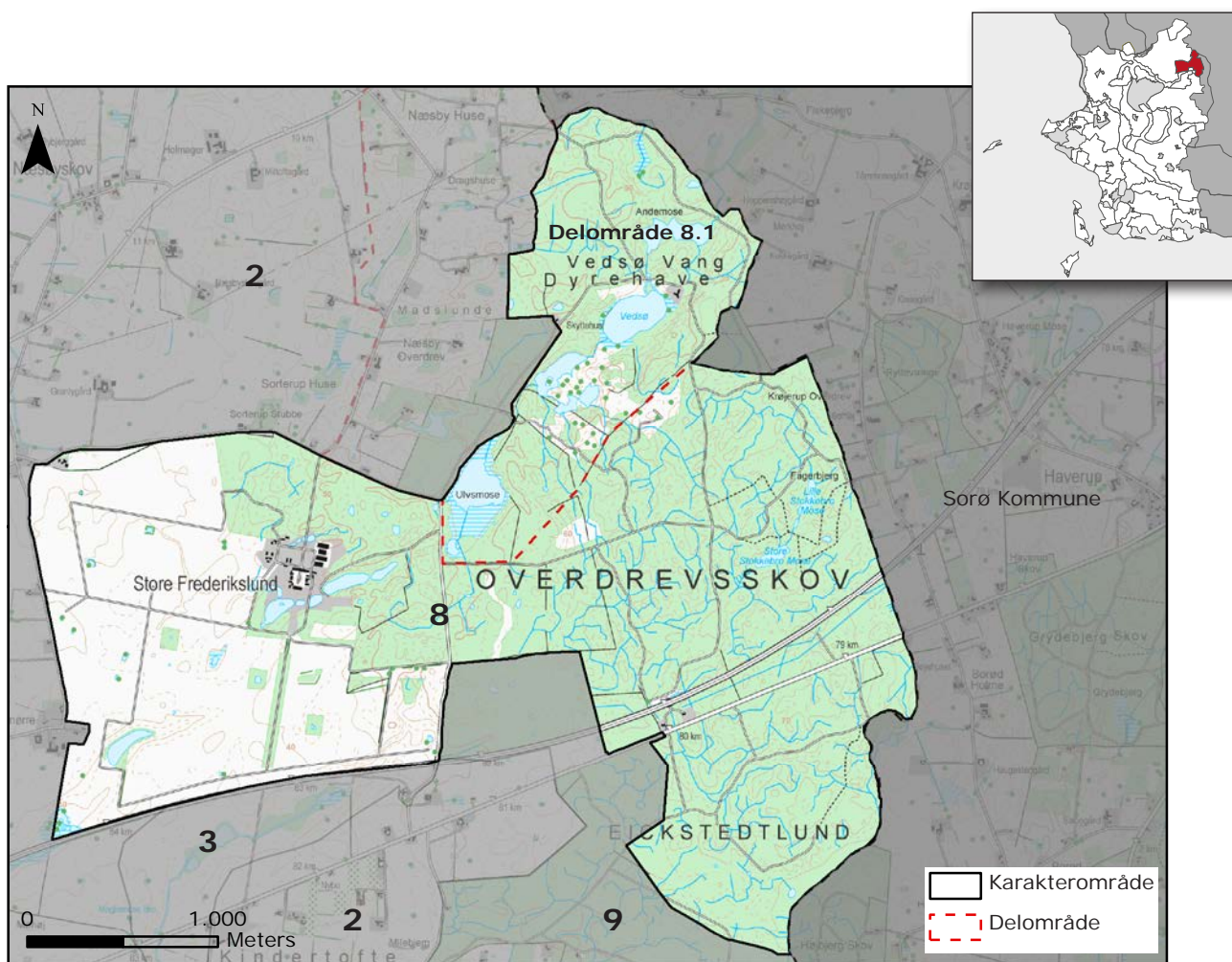
Der påtænkes skovrejsning i dele af området.

8 Store Frederikslund Hovedgårdslandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

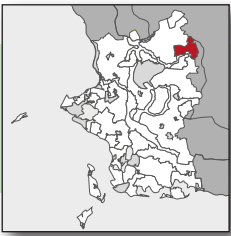
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den nordøstlige del af kommunen og strækker sig over et areal på ca. 10 km². Området afgrænses kulturgeografisk af hovedgårdsejerlavets grænse. Dette markeres delvist af hegn, diger, skovbryn, vej og motorvej.

Nøglekarakter

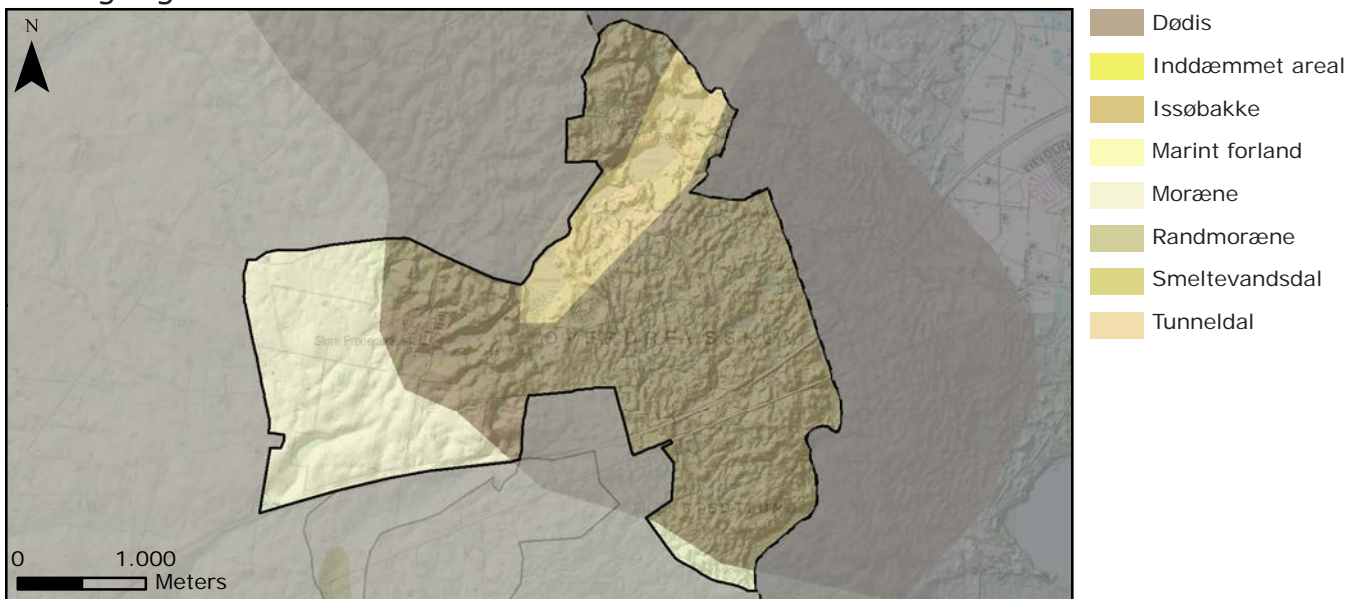
Herregårdslandskab med driftskov og større åbne markflader med indkig til Hovedgården.

Landskabskarakteren

Hovedgårdslandskab med større intensivt dyrkede marflader og skov. Skoven består dels af driftsskov, dels af ekstensivt udnyttet skov. Bebyggelsen er sparsom og består af enkelte huse foruden hovedgården Store Frederikslund samt tilhørende driftsbygninger. Området rummer alléer, som er med til at forstærke indtrykket af hovedgårdslandskabet. Området fremstår som et storskalalandskab med en varierende rumlig afgrænsning. Områdets eneste tekniske anlæg er mortorvejen, som gennemskærer området mod syd.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Den østlige del består af et dødislandskab med store søer beliggende i et tunneldalsstrøg, som strækker sig på tværs af kommunegrænsen, mens den vestligste del af området strækker sig ud på den tilstødende moræneflade.

Jordtype

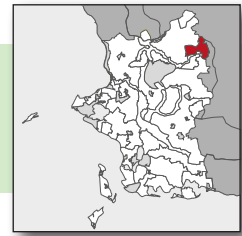
Jordbunden domineres af moræneler, men med forekomster af ferskvandsdannelser i tilknytning til tunneldalsstrøget og de større søer.

Terrænform

Terrænet er, som følge af den geomorfologiske variation, småbakked i den østlige del, mens det er fladere i karakterområdets vestlige del.

Vandelementer

Der er mange små og større søer i skoven samt en del små vandløb og render. På markfladerne ses en del småsøer formentlig mergelgrave.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

I det bakkede område mod øst dominerer skoven, flere steder med store og små lysninger samt søer med lysåben natur i tilknytning til disse. Ejerlavsgården er delvist markeret af enkeltrækkede tætte levende hegn og bevoksede diger. På markfladerne mod vest ses en del firkantede remiser i tilknytning til mergelgrave og småsøer. Langs markvejene er flere steder levende hegn, men der langs vejene i hovedgårdens nærmiljø står alléer.

Dyrkningsform

Over halvdelen af arealet er dækket af skov. Den resterende del er præget af store intensivt dyrkede markflader.

Bebyggelsesstruktur

Selve hovedgården Store Frederikslund ligger i overgangen mellem det skovdominerede dødislandskab mod øst og de åbne dyrkningsflader mod vest. Den øvrige bebyggelse er primært samlet omkring hovedgården, dog ses yderligere en mindre gård og to huse i skoven.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Området er et typisk hovedgårdslandskab med store marker, bebyggelse koncentreret omkring hovedgården og skovdrift.

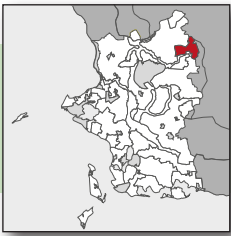
I skoven ses enkelte fortidsminder.

Tekniske anlæg

Motorvej E20 løber langs karakterområdets sydlige grænse mod Nordrup Moræneflade og gennemskærer den sydlige del af skovområdet Overdrevsskov.

Foto: Udsyn over hovedgårdslandskabets karakteristiske store markflader, hovedgården og skoven.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Hovedgårdslandskab, skarpt opdelt mellem skov og marker, afgrænset af markante levende hegn. Skalaen og den rumlige afgrænsning varierer i området. Afgrænsningen er lukket i skoven, men transparent til åben på markfladerne. Strukturen er dominerende. Området er generelt stille, men med mere støj omkring motorvejen. Motorvejen påvirker ikke meget visuelt, og derfor opleves landskabet roligt.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Delområde 8.1: Skoven er et oplevelsesrigt delområde omkring tunneldalen, hvor terrænet er meget markant. I dette område drives skoven ekstensivt.

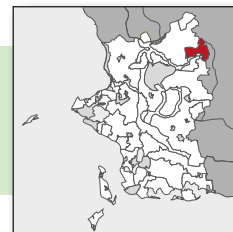
De åbne markflader, som er markant indrammede af ubrudte levende hegn, er oplevelsesrigt med den markante udsigt til skovbryn. Der er få indkig til hovedgården gennem beplantningen.

Hovedgården er et markant enkeltelement.

Områdets østlige grænse, som følger kommunegrænsen, udgør ét langt skovbryn.

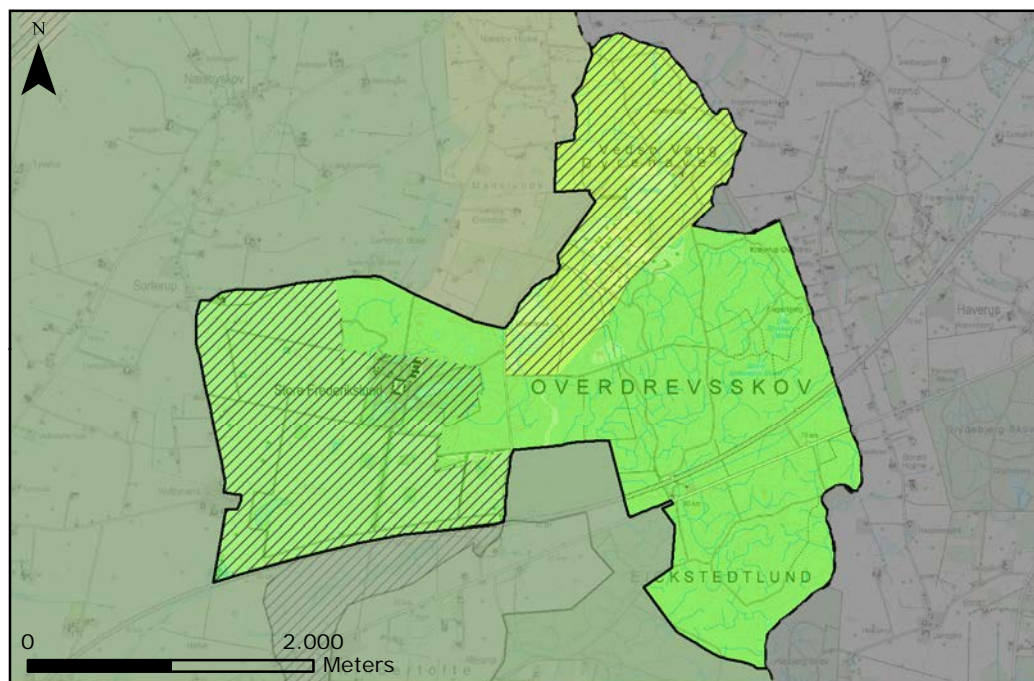

Foto: Den ekstensivt drevne del af skoven med søer i tunneldalens bund.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

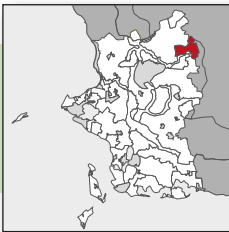
I størstedelen af området er karakterstyrken karakteristisk. Nøglekarakteren står tydeligt frem og landskabet er intakt.

Kontrasterende

Delområde 8.1: Tunneldalen udgør et kontrasterende område præget af søer og moser omgivet af relativt stejle skrænter. Området er præget af ekstensiv drift med lysåben natur og fremstår intakt.

Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

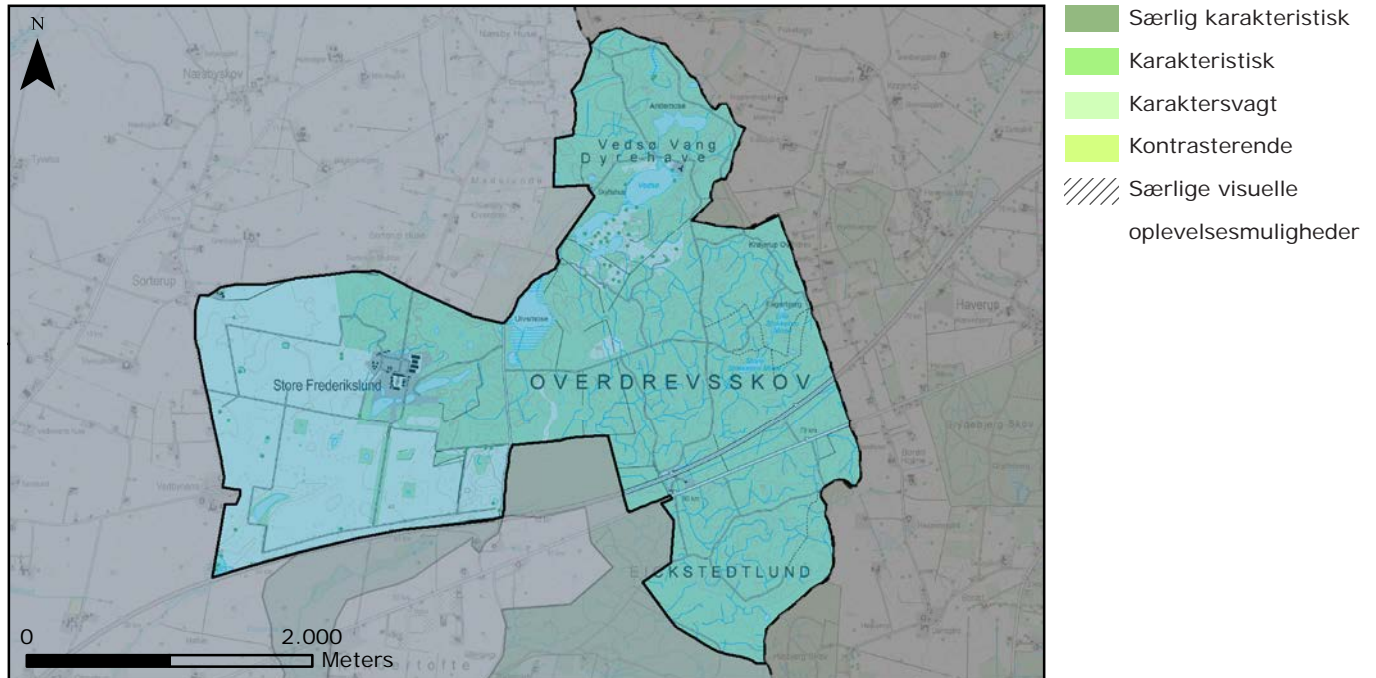
Området rummer flere områder med særlige visuelle oplevelsesmuligheder. De store marker op mod de dominerende skovbryn med indkig til hovedgården er det ene område og tunneldalen er det andet område.

8 Store Frederikslund Hovedgårdslandskab

Landskabsvurdering

Tilstand

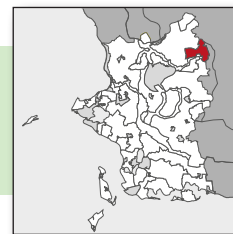
God

Områdets tilstand er god. Det kuperede skovområde og de bølgede markflader afskærmet af levende hegn samt alléer gør området intakt. Området omkring tunneldalen er præget af ekstensiv drift.

Sårbarhed

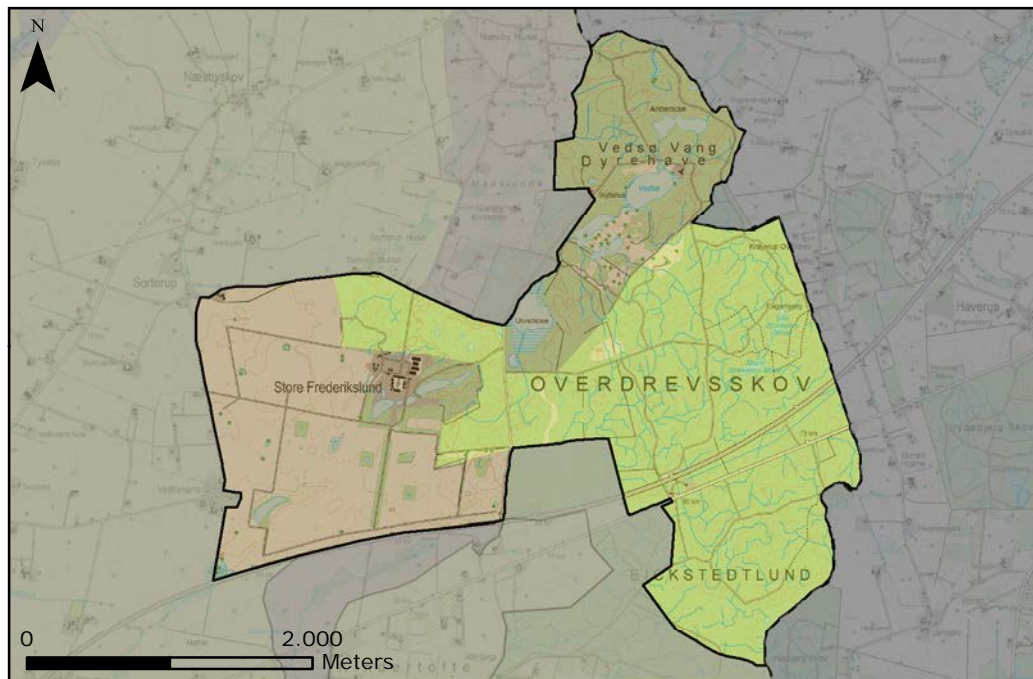
Stor

Hovedgårdslandskabet er især sårbart overfor opdeling af de store markflader og fjernelse af alléer. Tunneldalen er sårbar overfor tilgroning eller intensivering af driften.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

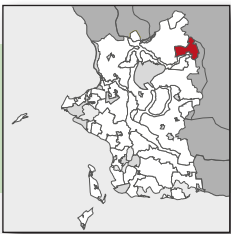
- Beskytte
- Vedligeholde
- Ændre

Vedligeholde

Halvdelen af karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde. Det drejer sig om driftsskoven.

Beskytte

De store åbne markflader og tunneldalen med den ekstensivt drevne skov har det strategiske mål: Beskytte, da de begge rummer mulighed for særlige visuelle oplevelser.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området er som helhed et velbevaret hovedgårdslandskab og de karaktergivende elementer såsom store intensivt dyrkede marker, sparsom bebyggelse, skovdrift og alléer, bør bevares. Landskabet bør bevares i stor skala med transparent afgrænsning i form af hegn og lukket afgrænsning i form af skovbryn.

Natur

Naturindholdet i området er særlig knyttet til skoven og skovbryn, og det bør tilstræbes at bevare disse landskabselementer. Det anbefales ikke at lave skovrejsning i området, da de store markflader bør bevares.

De lysåbne naturtyper, især knyttet til tunneldalen i skoven, bør bevares og fortsat fremstå med et ekstensivt præg.

Områdets alléer bør bevares og vedligeholdes, da de er et vigtigt karaktergivende element i hovedgårdslandskabet.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, og den samlede bygningsmasse bør fremstå med et homogent udtryk. Større landbrugsbyggeri bør som udgangspunkt opføres i tilknytning til hovedgården. Al ny bebyggelse bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør indpasses hovedgårdslandskabets nøglekarakter.

Aktuel planlægning

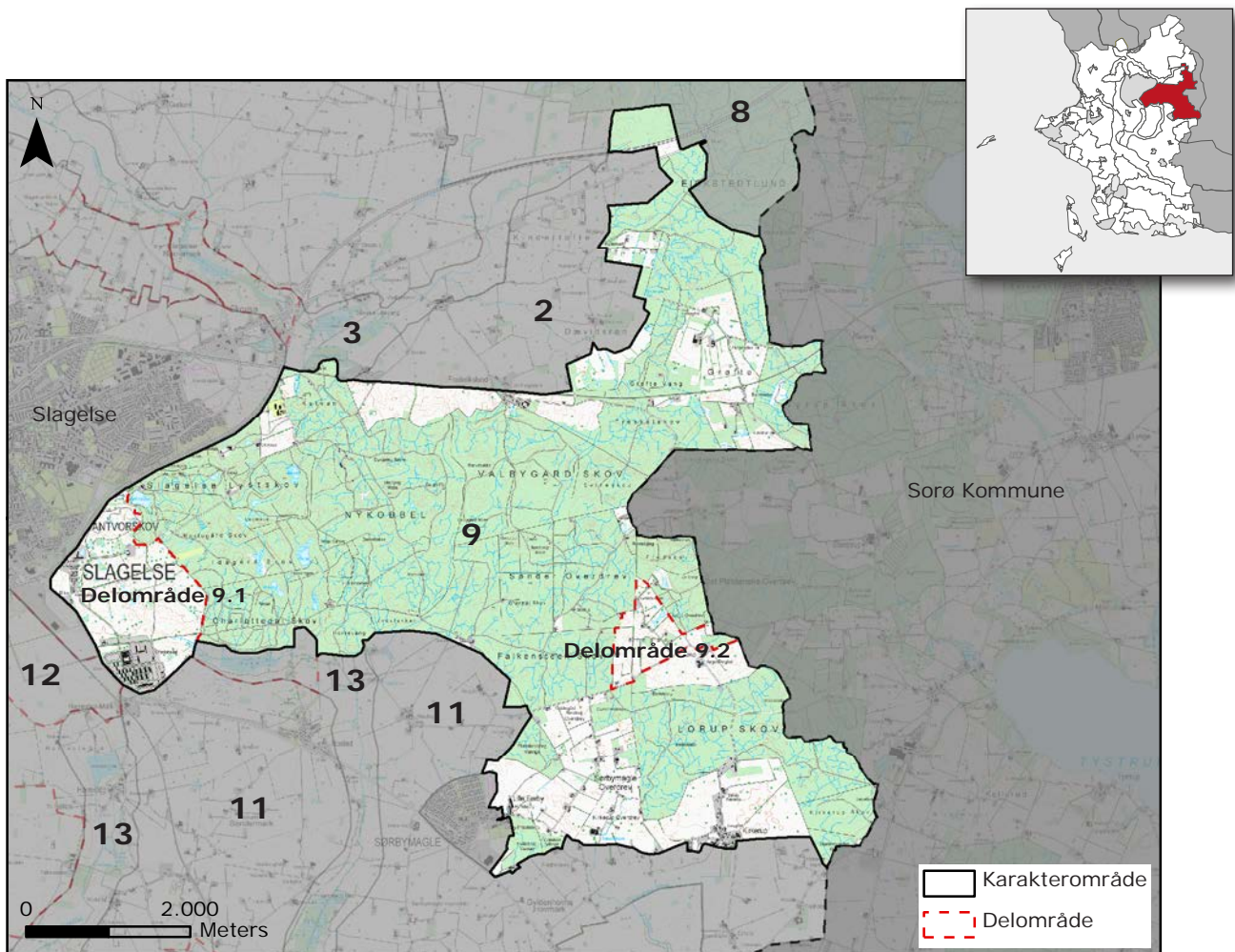
Der er ingen aktuel planlægning for området.

9 Nykobbøl Dødislandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

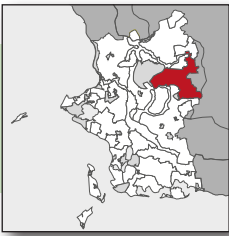
Karakterområdet er placeret i den nordøstlige del af kommunen og strækker sig over et areal på ca. 42 km². Området strækker sig mod øst ind i Sorø Kommune. Afgrænsningen er foretaget ud fra både natur- og kulturgeografiske overvejelser. Mod øst afgrænses karakterområdet af kommunegrænsen og mod vest afgrænses den af Slagelse By. Den øvrige afgrænsning er dels naturgeografisk i form af terræn mod Lindes Å Tunneldal og Gudum Å Smeltevanddal, dels kulturgeografisk i form af ejerlavsgrensene mod Store Frederikslund Hovedgårdslandskab og landskabslementer som diger, veje, skovbryn, jernbane mod resten af nabokarakterområderne.

Nøglekarakter

Dødislandskab med blandet driftsskov. Primært ekstensivt dyrkede marker i lysninger, intensivt dyrkede marker ved de tidligere herregårde. Spredt enkeltmandsbebyggelse i enklaver.

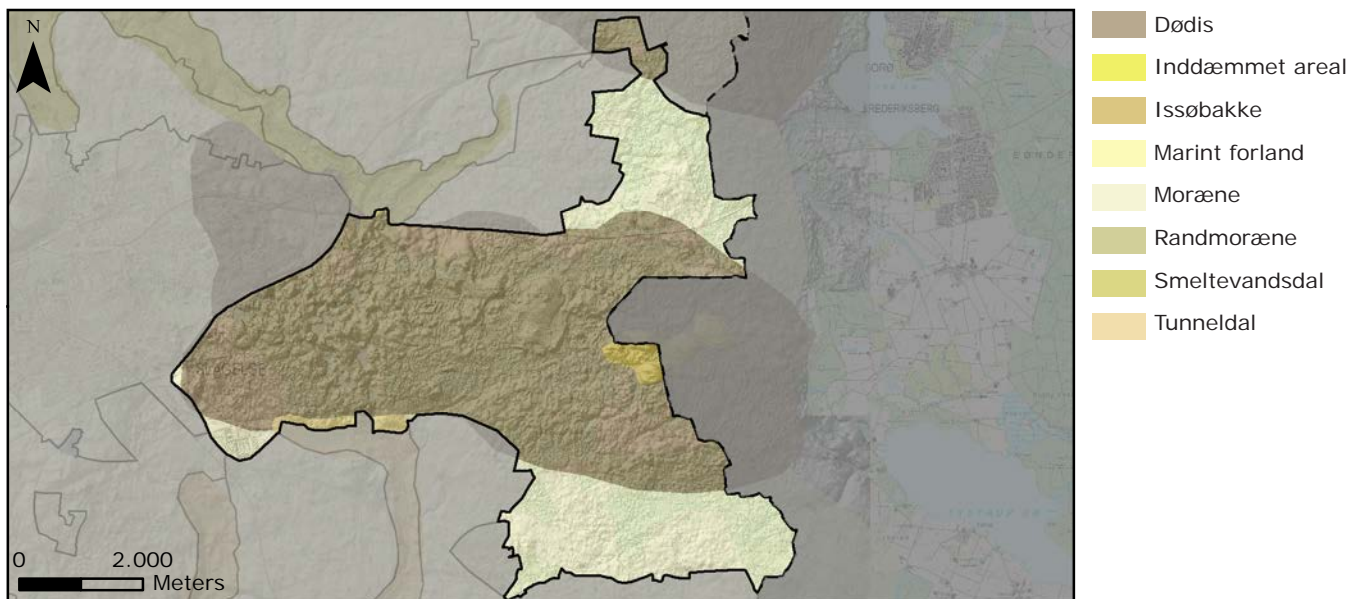
- Landskabskarakterbeskrivelse
- Landskabsvurdering
- Landskabsstrategi

Landskabskarakteren

Dødislandskab domineret af driftskov og spredt bebyggelse i det åbne land omkring. Ekstensivt drevne jorde i skovens lysninger og mere intensivt drevne jorde op til skoven i forbindelse med de omkringliggende moræneflader. Kun en landsby, Kirkerup ses i området. Områdets skala varierer mellem lille og stor, og den rumlige afgrænsning mellem åben til lukket. Området rummer kun få tekniske anlæg, motorvej og jernbane, som ikke virker visuelt forstyrrende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Området er dannet under den seneste istid. Naturgrundlaget er hovedsageligt et dødislandskab, med indslag af moræneflade, kamebakker og et mindre område med issøbakker.

Jordtype

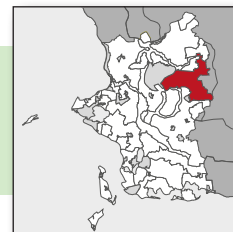
Jordbunden domineres af moræneler med en grovmasket mosaik af ferskvandsdannelser.

Terrænform

Terrænet er småbakked med en jævn forekomst af afløbsløse lavninger. Terrænet er især markant i området med issøbakkerne.

Vandelementer

Mange mindre søer, moser og vandløb i området. Især i skoven ses mange små vandløb og skovsøer.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Området er næsten helt dækket af skov. I skovens lysninger ses dog både arealer med vådområder med lysåben natur eller krat, samt bevoksede diger og småplantninger i tilknytning til mindre søer.

Dyrkningsform

Området er præget af driftsskov. Men i lysninger dyrkes marker både intensivt og ekstensivt. Markstørrelserne varierer meget. Mod nord og syd dyrkes de omkringliggende marker intensivt helt op til skovkanten. Markerne er her store og har hovedgårdspræg, mens de andre steder er meget små og mere ekstensivt dyrkede. Områdets vestligste del indgår syd for skoven i Antvorskov Hovedgårdsejerlav. Hovedgården er i dag hjemsted for Antvorskov Kaserne, hvilket præger arealanvendelsen og slører hovedgårds karakteren, idet området her generelt henligger som natur/øvelsesterræn.

Bebyggelsesstruktur

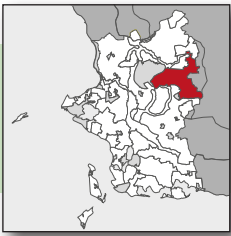
Bebyggelsen i området findes især i skovens lysninger samt i overgangen mellem skovområde og de omkringliggende landbrugsflader mod nord og syd. Bebyggelsesmønsteret er præget af små husmandsudstyknings, hvor huse og husmandsteder ligger tæt langs vejene, og mindre gårde ligger let tilbagetrukket fra vejene. Bebyggelsen er spredt i små enklaver. Den eneste egentlige landsby i området er Kirkerup i områdets sydlige del. Ind mod Slagelse by ligger Antvorskov Kaserne.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Der ses en del fortidsminder i skoven i form af gravhøje. De små husmandsudstyknings og enkeltgårde i skovens lysninger illustrerer den kulturhistoriske sammenhæng med naturgrundlaget. I dødislandskaber er intensivisering af driften vanskelig gjort af terræn. Derfor ser man typisk mere ekstensiv drift i sådanne landskaber. Kirkerup Kirke er et kulturhistorisk enkeltelement. Kirkerup Landsby og Lorup inkl. Krogen er udpeget som kulturmiljøer.

Tekniske anlæg

Områdets centrale del gennemskæres af jernbanen mellem Sorø og Slagelse. I den nordlige del krydser motorvejen området en kort strækning.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

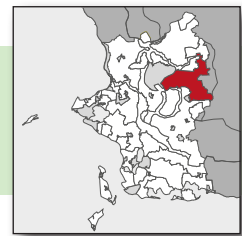
Det dyrkede landskab: I landskabet op mod skoven er skalaen stor og den rumlige afgrænsning åben eller transparent pga. de store markfelter og de få bevoksede diger. I lysningerne og ved Sørbymagle Overdrev er skalaen lille. Markfelterne er små, og der er husmandssteder og smågårde spredt i områderne. Den rumlige afgrænsning i disse områder er overvejende lukket mod skoven omkring. I det åbne land er markfelterne ofte opdelt af bevoksede diger, som gør afgrænsningen transparent. Landskabet er sammensat, og uden en overordnet struktur. Der er ingen visuel uro, og området er meget stille på nær tæt ved jernbanen og motorvejen.

Skoven: Skovens skala er stor. Den fylder stort set hele karakterområdet. Afgrænsningen er lukket, og der indgår ikke mange elementer, hvilket gør landskabet meget enkelt.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

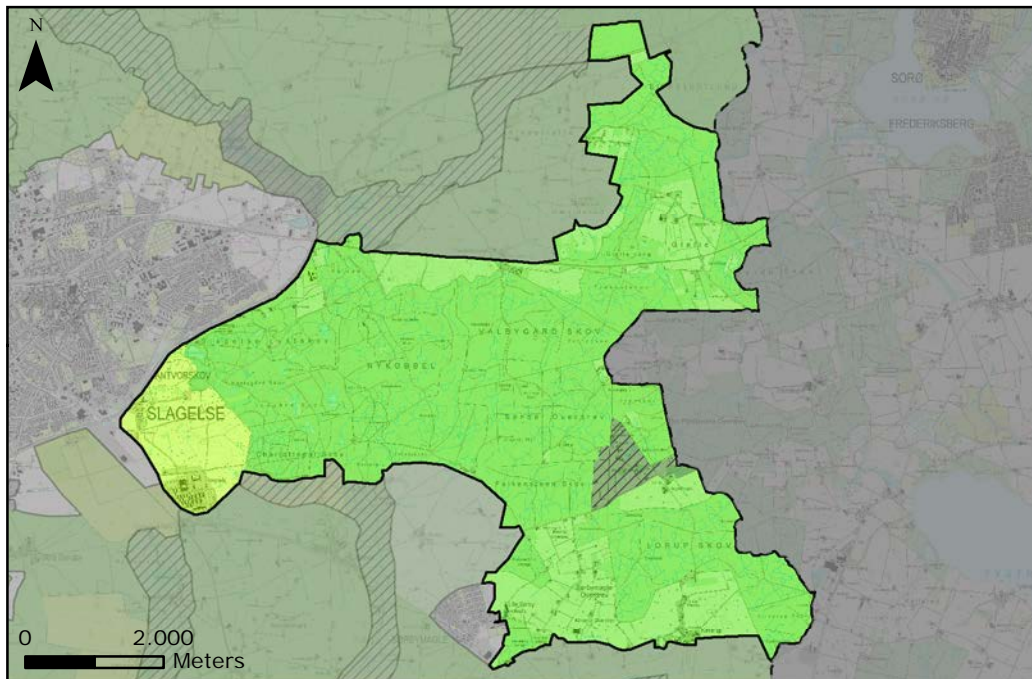
Delområde 9.2: Krogen

Krogen er et oplevelsesrigt delområde, der er placeret i en af de små lysninger i skoven. Netop her er terrænet meget markant med issøbakker og husenes spredte placering og de små markfelter er typiske for et dødislandskab. Flere af markerne er ekstensivt drevne med fåregræsning, og området er desuden udpeget som kulturmiljø.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk

I størstedelen af området er karakterstyrken karakteristisk. Det drejer sig primært om driftsskoven og flere lysninger og marker. Nøglekarakteren fremstår tydeligt, men der er dog sket mindre udviklinger i området, både mht. skovrejsning, udvidelse af bebyggelse og fjernelse af enkelte hegn og diger. Dermed fremstår landskabet ikke helt intakt længere.

Kontrasterende

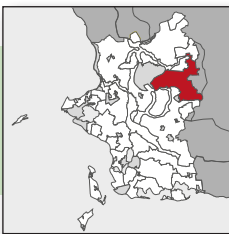
Delområde 9.1: Området omkring Antvorskov Kaserne er kontrasterende, idet området har en helt anden natur, bebyggelsesstruktur og arealanvendelse end resten af karakterområdet. Det eneste sammenfaldende er terrænet med mange bakker og små søer.

Særlig karakteristisk

Delområde 9.2: Krogen. Området er lokaliseret i en lysning i skoven og er en del af Lorup Kulturmiljø. Området illustrerer en tydelig sammenhæng mellem natur- og kulturgrundlaget. Områdets småbakkede terræn opleves tydeligt her, da det ikke sløres af skov, og arealanvendelsen og bebyggelsesstrukturen er typisk for et dødislandskab. Bebyggelsen ligger spredt i området og der er mange mindre markfelter, som delvist dyrkes intensivt og delvist ekstensivt i form af fåregræsning. Markerne er opdelt af bevoksede diger. Der ligger flere mindre søer og flere steder er der mose tilknyttet til disse.

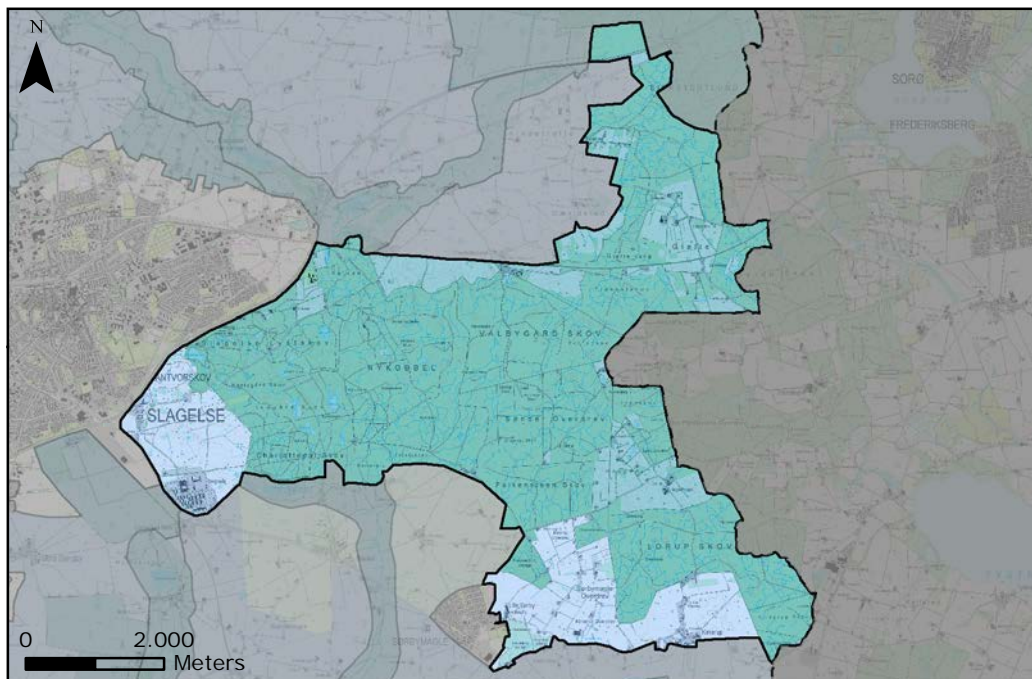
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Delområde 9.2: Krogen rummer muligheder for særlige visuelle oplevelser, da området illustrerer en nær sammenhæng mellem natur- og kulturgrundlaget og samtidig har et markant bakket terræn.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Middel

Området omkring Antvorskov Kaserne har en middel tilstand. Der er sket en stor udvikling i dette område, som tidligere var et hovedgårdslandskab bestående af flere gårde. I dag er området omdannet til øvelsesterræn. Dog har øvelsesterrænet et veletableret og stort naturindhold. I forhold til naturen er tilstanden derfor god, men når intaktheden medtages bliver den samlede tilstand middel.

God

I resten af karakterområdet er tilstanden god. Der er ikke sket en markant udvikling i området, som derfor fremstår stort set indtakt. Området omkring Krogen fremstår særligt velholdt.

Sårbarhed

Lille

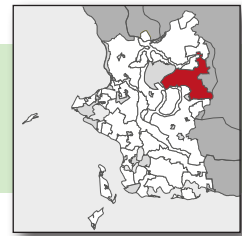
Størstedelen af karakterområdet er rimelig robust. Derfor er området generelt vurderet til at have en lille sårbarhed.

Middel

Området omkring Antvorskov Kaserne har en middel sårbarhed. Områdets natur er sårbar overfor tilgroning og overgang til ændret arealanvendelse.

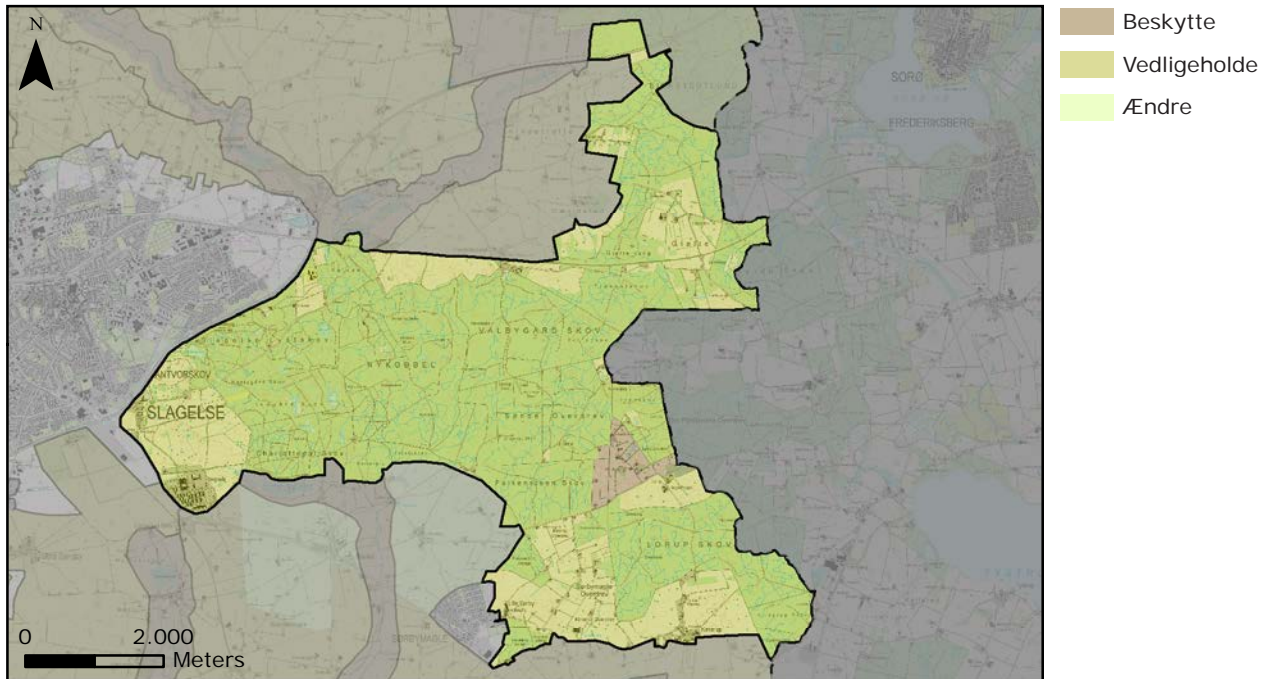
Stor

Området omkring Krogen har en stor sårbarhed. Området er sårbart overfor sammenlægning af marker og intensivering af driften. Det er også sårbart overfor sløring af det meget markante terræn og tilgroning af den lysåbne natur i de våde lavninger.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

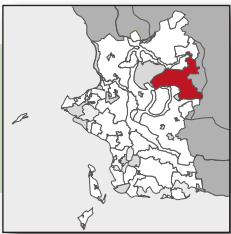

Vedligeholde

Størstedelen af karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Delområde 9.2: Krogen har det strategiske mål: Beskytte, da området både rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder, men også illustrerer den kulturhistoriske udvikling i et dødislandskab.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå skovdomineret med spredte lysninger og større dyrkede marker op til skovbrynene. Lysningerne er en vigtig del af landskabskarakteren, hvor landskabets bakkede terræn ses tydeligt, og disse bør bevares. Både skovdrift samt intensiv og ekstensiv drift bør bevares.

Den lille lysning "Krogen" viser et særligt karakteristisk dødislandskab, hvor husmandssteder og gårde er spredt på markerne og flere marker dyrkes ekstensivt. Dette område bør bevares med det nuværende udtryk.

Natur

Naturindholdet i området er særligt knyttet til det store skovområde og skovbrynene. Det bør tilstræbes at disse landskabselementer bevares.

Dødislandskabet rummer mange søer og lavbundsområder og de lysåbne naturtyper bør bevares og vedligeholdes. De få hegn og bevoksede diger, der ses på markfladerne bør bevares, da de er med til at definere områdets afgrænsning og skala.

Bebyggelse

Bebyggelsen ligger spredt i området, dog enkelte steder tættere som mindre enklaver. Ny bebyggelse bør opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Ny bebyggelse samt om- og tilbygninger bør opføres med respekt for den eksisterende byggeskik. Den samlede bygningsmasse bør have et homogent udtryk. Generelt bør byggetilladelser i lysningerne vurderes i nøje sammenhæng med landskabet. Alt nyt byggeri skal tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Ny tekniske anlæg bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Aktuel planlægning

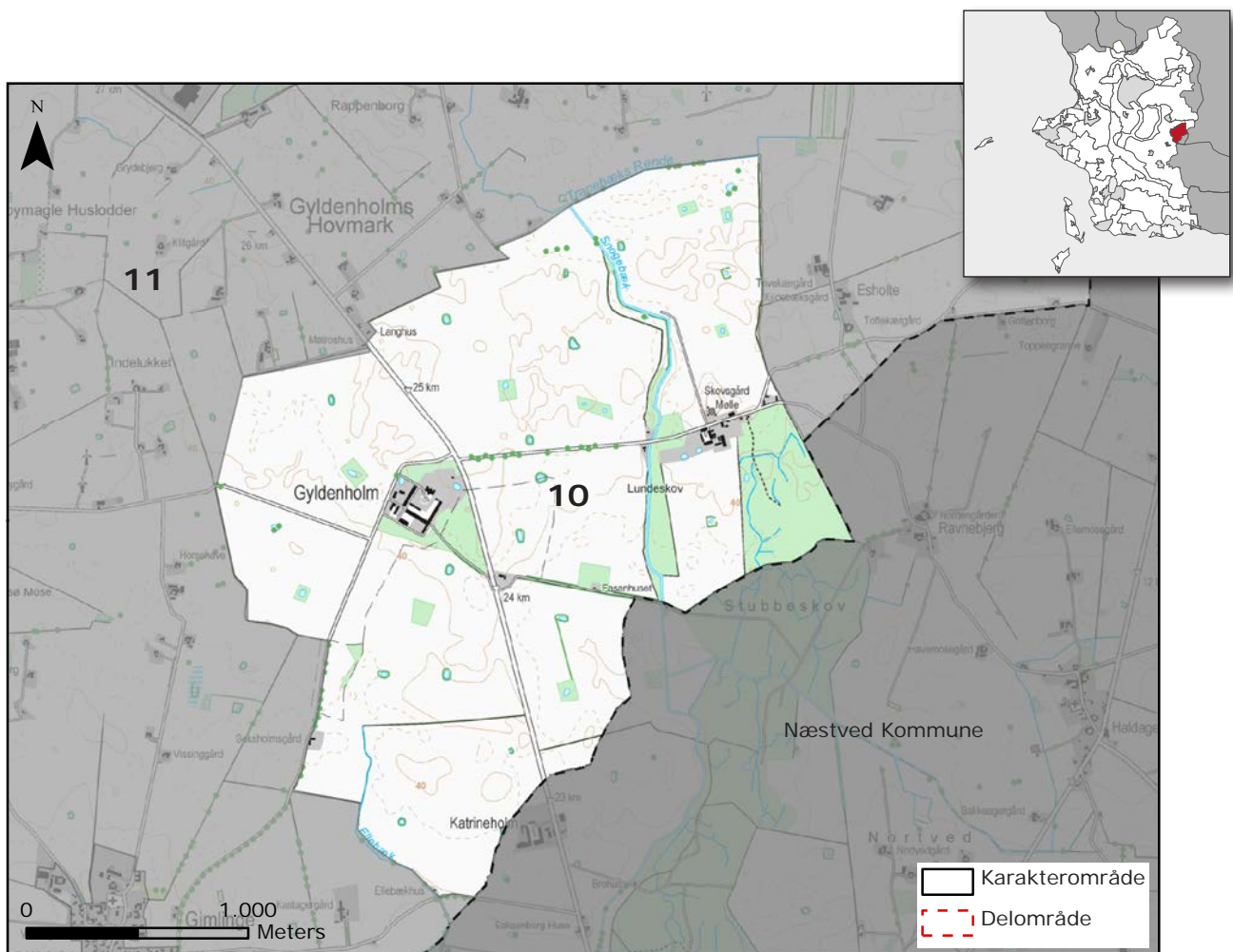
Der er ingen aktuel planlægning for området.

10 Gyldenholm Hovedgårdslandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

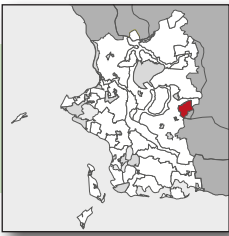
Karakterområdet er placeret i den østlige del af kommunen og strækker sig over et areal på ca. 5 km². Området afgrænses kulturgeografisk af hovedgårdenes ejerlavsgrenser, som er markeret med veje, diger, Tranebæks Rende og Ellebæk. Området fortsætter dog ind i Næstved Kommune. Mod øst afgrænses af kommunegrænsen.

Nøglekarakter

Herregårdslandskab med store marker afgrænset af tætte hegn og diger samt veje, stedvist med alléer/vejtræer. Bebyggelse samlet omkring hovedgårdene.

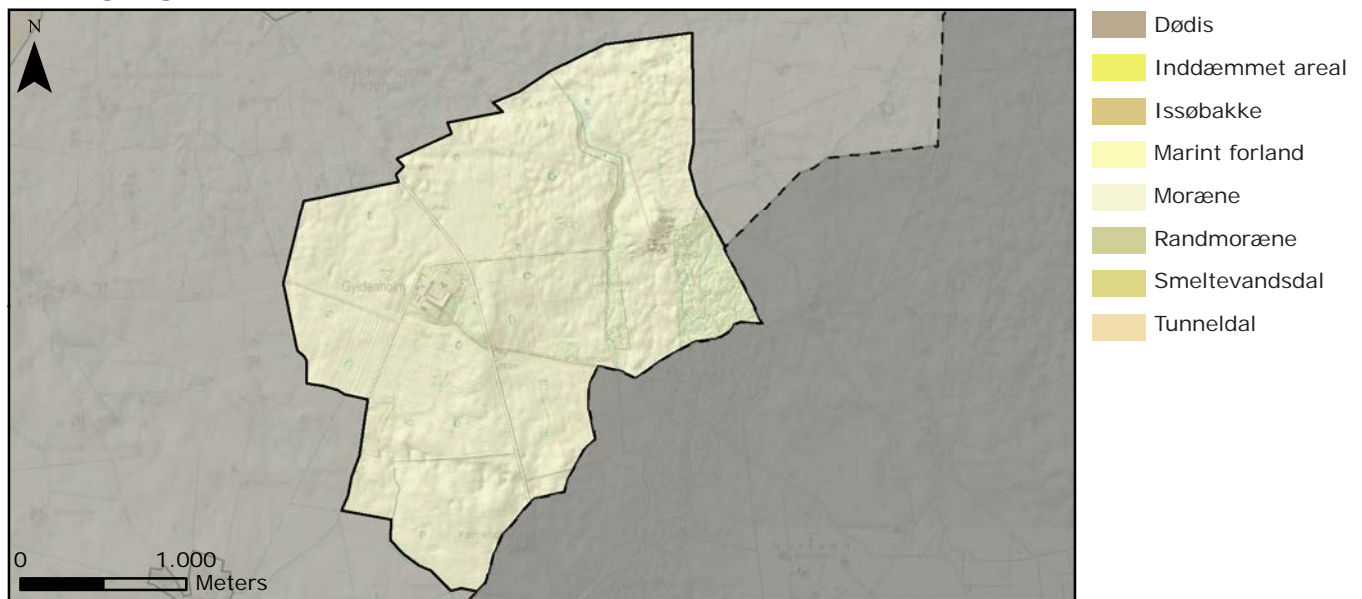
- Landskabskarakterbeskrivelse
- Landskabsvurdering
- Landskabsstrategi

Landskabskarakteren

Hovedgårdslandskab med store bygningsløse markflader opdelt af levende hegn, bevoksede diger samt veje. Området rummer desuden karakteristiske alléer. Bebyggelsen i området er primært samlet omkring hovedgårdene Skovsgård og Gyldenholm. Karakterområdet fremstår i stor skala med lukket rumlig afgrænsning af tætte levende hegn. Området rummer ingen tekniske anlæg, men der er udsigt til vindmøller i Næstved Kommune mod sydøst.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget udgøres af en moræneflade.

Jordtype

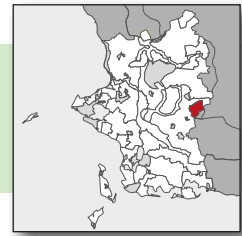
Jordbunden domineres af moræneler, men med stedvis forekomst af ferskvandsdannelser i den nordøstlige del af området.

Terrænform

Terrænet i området er stort set fladt.

Vandelementer

Der ses en del små vandhuller spredt på markfladerne, sandsynligvis mergelgrave. Snogebæk løber igennem områdets østlige del og Tranebæks Rende er sammenfaldende med ejerlavsgænsen mod nord.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Beplantningen i området består af flere elementer. Der ses to skovområder, blandet løv og nål, i områdets østlige del. Spredt på markfladerne findes små vandhuller, sandsynligvis mergelgrave, omkranset af høj og tæt bevoksning. Omkring Snogebæk findes tæt bevoksning på hele strækningen. Beplantningen er smal i den nordlige del af området og bredere og tættere frem til Lundeskov. I området ses også få, men markante levende hegn og tæt bevoksede diger. I området øst for Næstved Landevej har både Fladholvej og Slagelse Landevej karakter af allé. Langs Slagelse Landevej ses træer med kort indbyrdes afstand, mens der langs Fladholvej er større afstand mellem træerne, som derfor opleves mere som vejtræer. Den sydlige del af Gyldenholmvej, der afgrænser området mod vest har vejtræer langs vejens ene side.

Dyrkningsform

Området er intensivt opdyrket. Mindre skove indgår i hovedgårdens drift.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen består af de to hovedgårde Gyldenholm og Skovsgård samt enkelte huse langs vejene øst for Gyldenholm. Gyldenholm er arealmæssigt den dominerende bebyggelse i området. Bygningsmassen omkring Skovsgård er mere beskedent. Skovsgård Mølle ligger i tilknytning til hovedgården og er fredet. (Møllen fremstår uden møllehoved og i dårlig vedligeholdelsesmæssig stand). I dag er der indrettet bagerimuseum ved Skovsgård. Området indeholder desuden herregården Katrineholm, som ligger i Næstved Kommune.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Hovedgårdslandskabet med hovedgårde, store dyrkede marker og skovområder fremstår som en kulturhistorisk helhed. Skovsgård Mølle er et kulturhistorisk enkeltelement. I Lundeskov ses to fortidsminder.

Tekniske anlæg

Der er ingen tekniske anlæg i området. Vindmøllerne ved Katrineholms Piber ses tydeligt i områder øst for Næstved Landevej - vindmøllerne står i Næstved Kommune.

Foto: Udsyn over områdets store markflader opdelt af tætte levende hegn, som skaber den lukkede afgrænsning.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

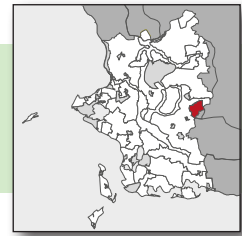
Herregårdslandskabets karakteristiske store marker omgivet af de godt vedligeholdte levende hegn giver området dets markante store skala og lukkede afgrænsning. Landskabet består af få elementer og er derfor enkelt. Området har en middel struktur i form af samlet bebyggelse og store markflader. Næstved Landevej giver en del støj i området. Visuelt er der ingen forstyrrelser og området opleves roligt. Enkelte vindmøller kan ses i de omkringliggende karakterområder og i Næstved Kommune.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Skovsgård Mølle og Bagerimuseet indeholder områdets oplevelsesrige enkeltelementer. Området rummer ingen oplevelsesrige delområder.

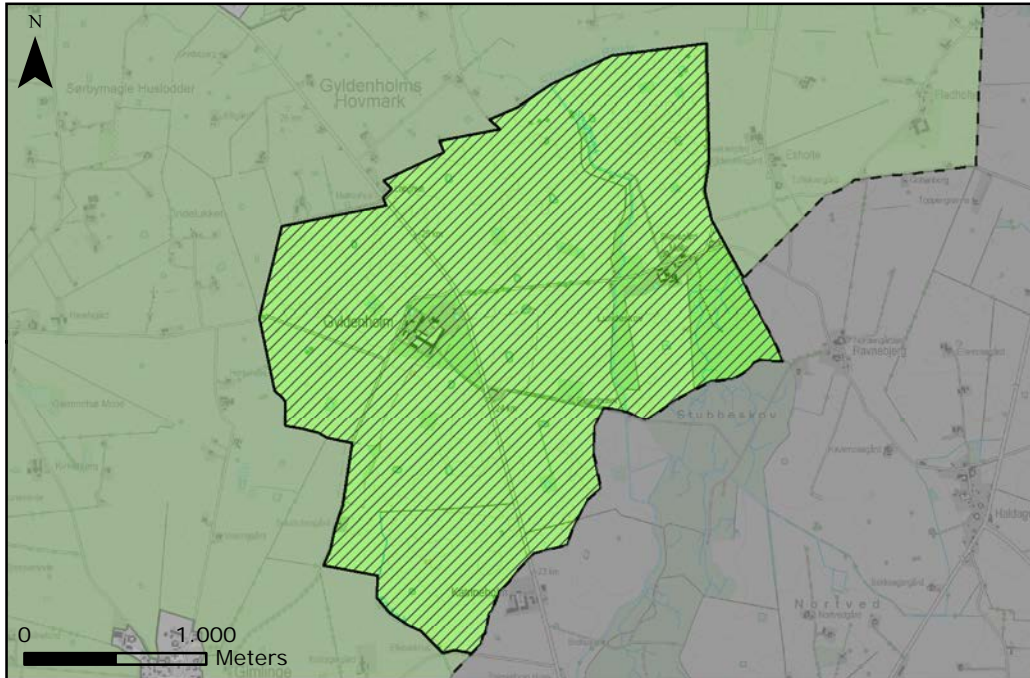

Foto: Udsyn til vindmøllerne ved Katrineholms Piber i Næstved Kommune.

Landskabsvurdering

Styrke

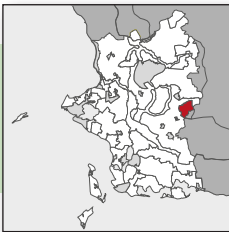
- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvag
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

Hele områdets karakterstyrke er karakteristisk. Nøglekarakteren, hovedgårdslandskab, fremstår meget tydeligt.

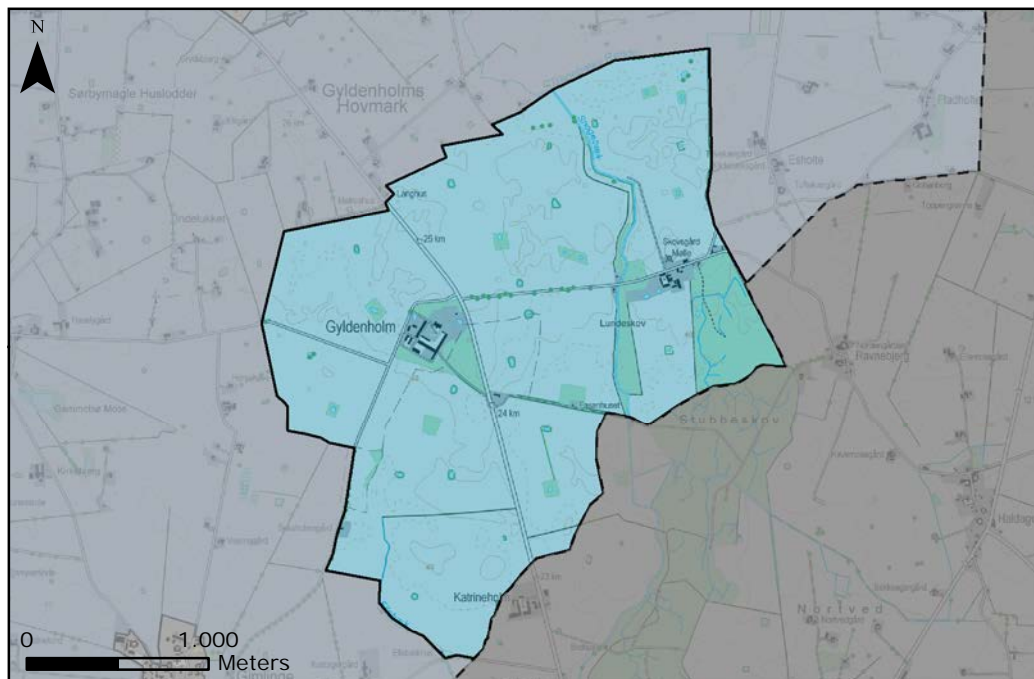
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Hele hovedgårdslandskabet rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

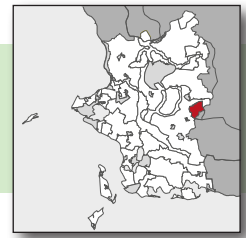
God

Tilstanden i hele karakterområdet er god, fordi det fremsår intakt. Bygningsmassen for de enkelte hovedgårde ligger samlet og vedligeholdelsen marker og hegn er særdeles god. Det eneste element, som er vedligeholdt utilstrækkeligt er Skovsgård Mølle.

Sårbarhed

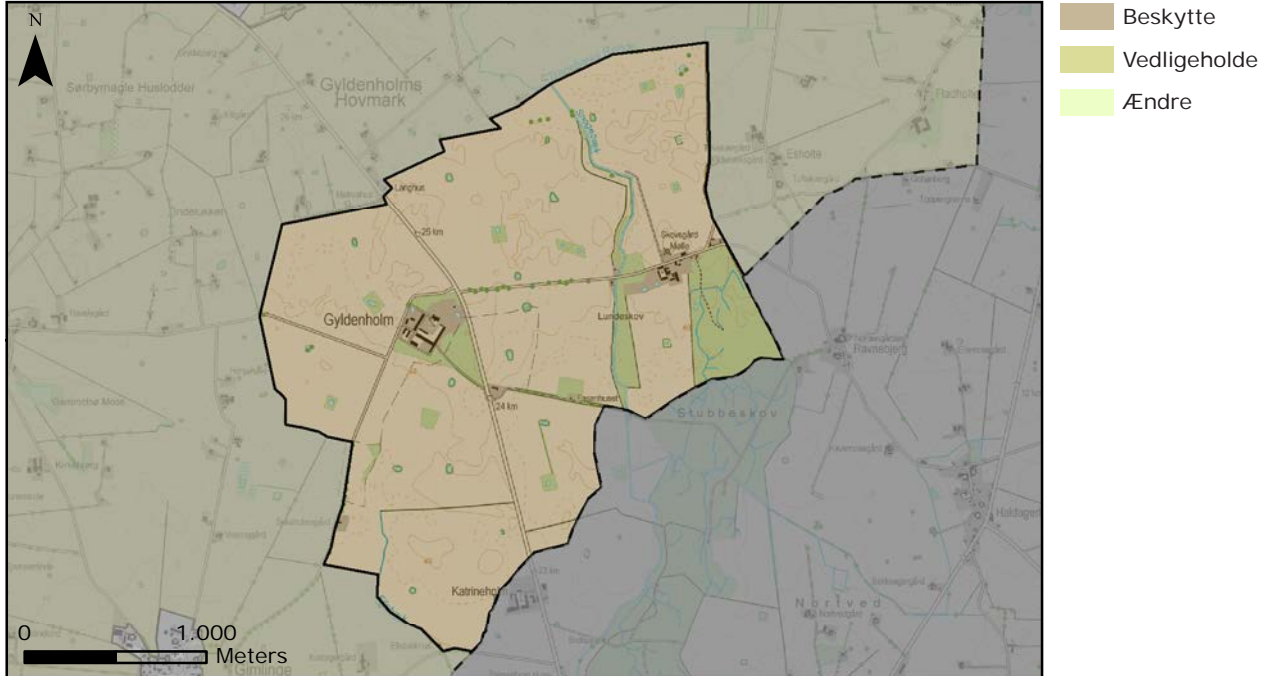
Stor

Karakterområdet er i høj grad sårbart. Især overfor opdeling af de store markfelter eller ekstensivering af driften. Området er også sårbart overfor tilplantning af skov eller placering af tekniske anlæg eller fritliggende bebyggelse.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Beskytte

Hele karakterområdet har det strategiske mål: Beskytte, da området rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som intensivt dyrkningslandskab i stor skala og med lukket afgrænsning. Det er vigtigt at bevare og styrke hovedgårdlandskabets karakteristiske store marker, levende hegn, alléer og skovområde. Områdets alléer er markante beplantningselementer og bør vedligeholdes for at bevare hovedgårdslandskabets karakter. Skoven er et andet markant element og skovbrynene er vigtige for den lukkede afgrænsning og bør fastholdes.

Natur

Det frarådes at plante flere tætte læhegn, da det vil betyde opdeling af markerne.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør som udgangspunkt placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og den samlede bygningsmasse bør fremstå homogen. Det anbefales ikke at placere ny bebyggelse i det åbne land i dette karakterområde.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør indpasses hovedgårdslandskabets nøglekarakter. Det anbefales dog ikke at placere nye tekniske anlæg i dette område, hvis muligt.

Aktuel planlægning

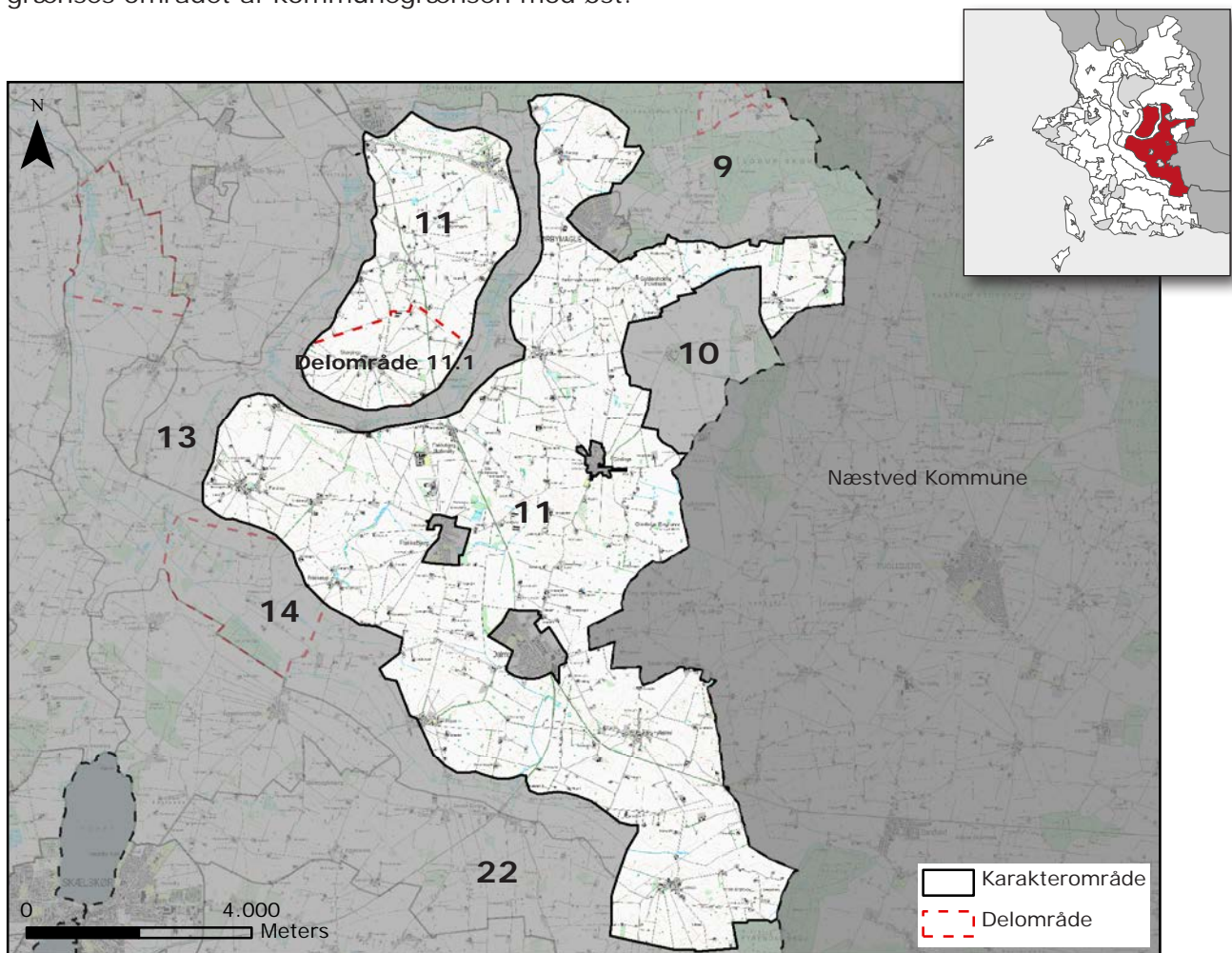
Der er ingen aktuel planlægning for området.

11 Skørpinge Morænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

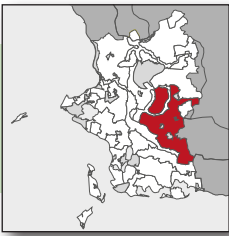
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den centrale del af kommunen, syd for Slagelse By. Området strækker sig over et areal på ca. 68 km² og forstretter ind i Næstved Kommune. Området er delt i to, da det gennemskæres af Lindes Å Tunneldal. Afgrænsningen er primært naturgeografisk i form af terræn, da størstedelen af området grænser op til Vårby Å og Bjerge Å Smeltvandsdal og Lindes Å Tunneldal mod syd og vest. Den øvrige afgrænsning er kulturgeografisk, hvor landskabs-elementer er de afgrænsende elementer mod nord og syd og ejerlavsgrensen udgør afgrænsningen mod Gyldenholm Hovedgårdslandskab mod øst. I øvrigt afgrænses området af kommunegrænsen mod øst.

Nøglekarakter

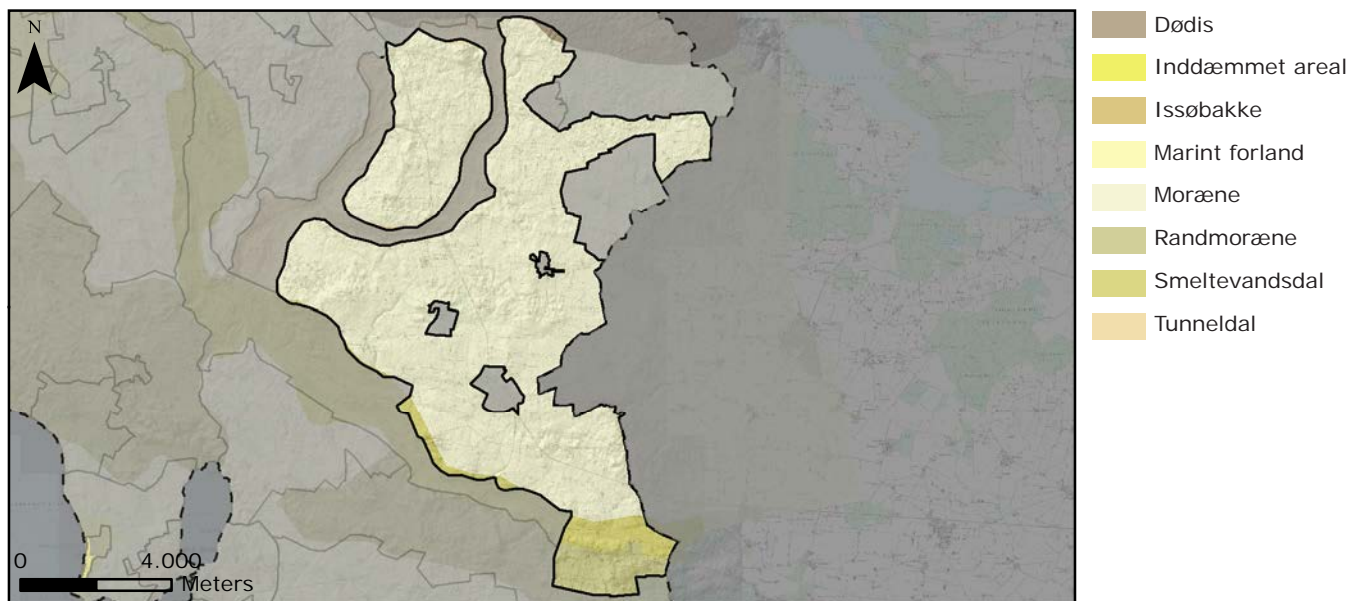
Dyrkede marker stedvis delt af levende hegn og bevoksede diger i middelstore landskabsrum delvist med præg af stjerneudskiftede landsbyer.

Landskabskarakter

Let bølget moræneflade med intensivt dyrkede middel til store markflader brudt af enkelte diger og levende hegn. Området er præget af flere landsbyer med en mere eller mindre tydelig stjerneudskiftningsstruktur. I den resterende del af området ses spredt bebyggelse med huse og husmandssteder langs vejene og gårde trukket tilbage ud på landbrugsfladen. Landskabet opleves som et middelskalalandskab med transparent afgrænsede landskabsrum. Området rummer ikke mange tekniske anlæg, men til gengæld ses vindmøllerne i nabokarakterområderne tydeligt flere steder.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget udgøres af en moræneflade, der i den nordlige del gennemskæres af Lindes Å Tunneldal.

Jordtype

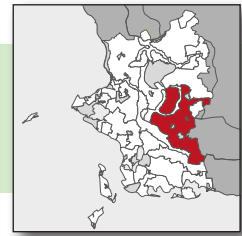
Jordbunden består i hele karakterområdet af moræneler.

Terrænform

Terrænet er let bølget. Ned mod Lindes Å Tunneldal ses dog stejlere terrænkanter.

Vandelementer

Mindre lavbundsområder og små søer/mergelgrave ses på markerne i området. Derudover ses en del mindre vandløb.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Områdets bevoksning består af levende hegn og bevoksede diger, samt lavbundsarealer med lysåben natur og krat enkelte steder på markfladerne. Mod øst ses større markflader med færre hegn. Derudover ses beplantning i tilknytning til mergelgrave, små søer og en del remis-er. Den nordligste del af området indgår i øvelsesterrænet til Antvorskov Kaserne og fremstår som lysåben natur med spredt bevoksning. Bevoksningen i området er i øvrigt begrænset til beplantning i tilknytning til bebyggelse og langs åerne Lindes Å, Harrested Å, Bjerge Å, Marbæksrende, Lungerende og Øllemose Rende. Plantagedrift er derudover lokaliseret centralt i området, samt mod nord. Enkelte steder ses alléer langs vejene, både ældre og nyplantede.

Dyrkningsform

Området er et intensivt dyrket landbrugslandskab præget af middel til store markflader, der afgrænses af veje, hegn og spredte bevoksede diger.

Bebyggelsesstruktur

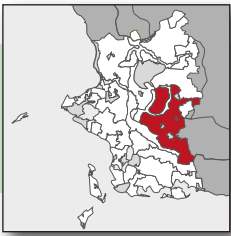
Bebyggelsen ligger i høj grad langs området små og store landeveje eller samlet i områdets mindre landsbyer. Gårde ligger dog trukket tilbage fra vejene ind på de middelstore markflader. Landsbyerne fremstår med en forholdsvis intakt struktur, og især omkring Skørpinge tegner veje og diger et tydeligt stjerneudskiftningsmønster. I det øvrige område fremstår udskiftningsmønstrene mere uklart.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Skørpinge er udpeget som kulturmiljø med en del bevarede gårde omkring gadekæret og forten. Landsbyen er dog blevet udfyldt med gadehuse i tidens løb. Landsbyen indeholder skole, forsamlingshus og kirke. Landsbyen fremstår med en næsten intakt stjerneudskiftningsstruktur, som ses tydeligt i landskabet. Området indeholder kun enkelte gravhøje.

Tekniske anlæg

Området gennemskæres af Fodsporet (tidligere jernbane) mellem Slagelse og Næstved i retning norvest-sydøst. Derudover ses flere vindmøller også i naboområderne. Biogasanlægget i Gimlinge ses tydeligt, og derudover ses enkelte store staldbygninger i området. Kun et enkelt højspændingstracé krydser området mod syd.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

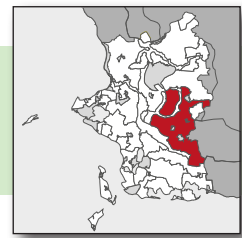
Middel til store letbølgede markflader med stedvist bevoksede diger og levende hegn skaber sammen med bebyggelsesstrukturen et transparent afgrænset landskabsrum af middelskala. De varierende mindre bevoksninger samt plantagedrift, bebyggelse og arealanvendelse bidrager til oplevelsen af et sammensat landskab med en delvist middel, delvist svag struktur. Strukturen ved Skørpinge er dominerende. Bebyggelser fremstår grønt afgrænset. Vindmøller fremstår stedvist dominerende. Højspændingsledninger ligger relativt lavt i terrænet og virker mindre generende.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Delområde 11.1: Skørpinge Landsby med den tydelige stjerneudskiftningsstruktur er et oplevelsesrigt delområde.

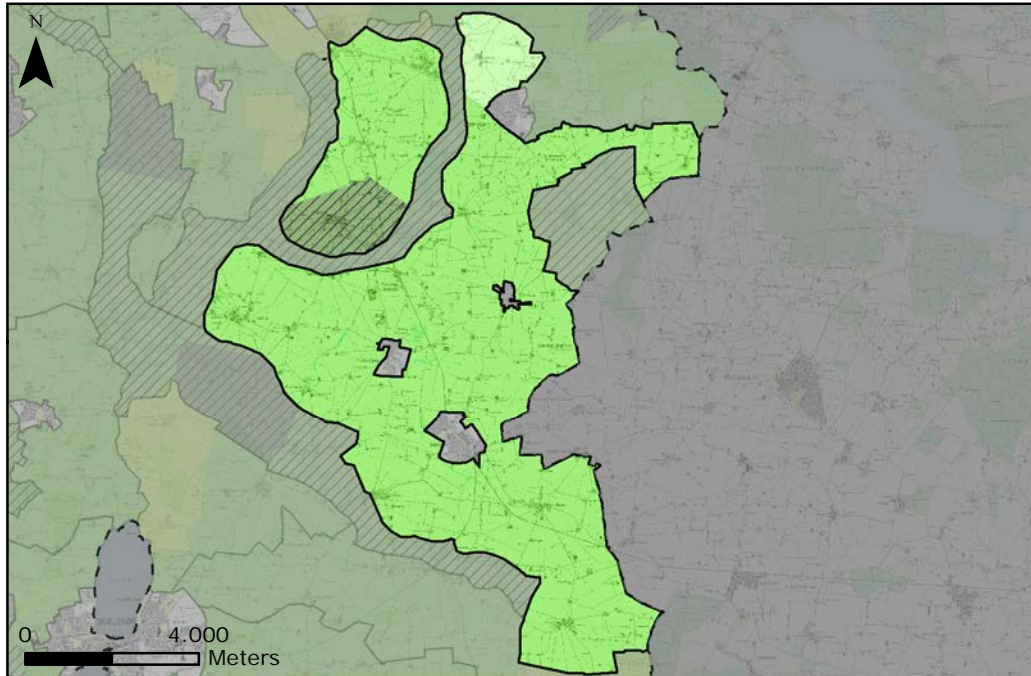

Foto: Let bølget landbrugsflade med gårde trukket ind på markfladerne.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk

Størstedelen af områdets karakterstyrke er karakteristisk. Områdets nøglekarakter ses i hele området, der er dog forskel på, hvor tydelig den står frem. Flere steder er stjerneudskiftningsstrukturene blevet sløret, og landskabet fremstår derfor ikke helt intakt.

Særlig Karakteristisk

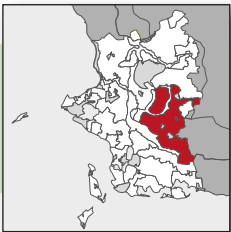
Skørpinges stjerneudskiftning er markeret som særlig karakteristisk pga. den velbevarede og tydelige stjernestruktur.

Karaktersvagt

Mod nord er området omkring Bøstrup karaktersvagt. Stjerneudskiftningen er meget sløret bl.a. pga. byudvikling.

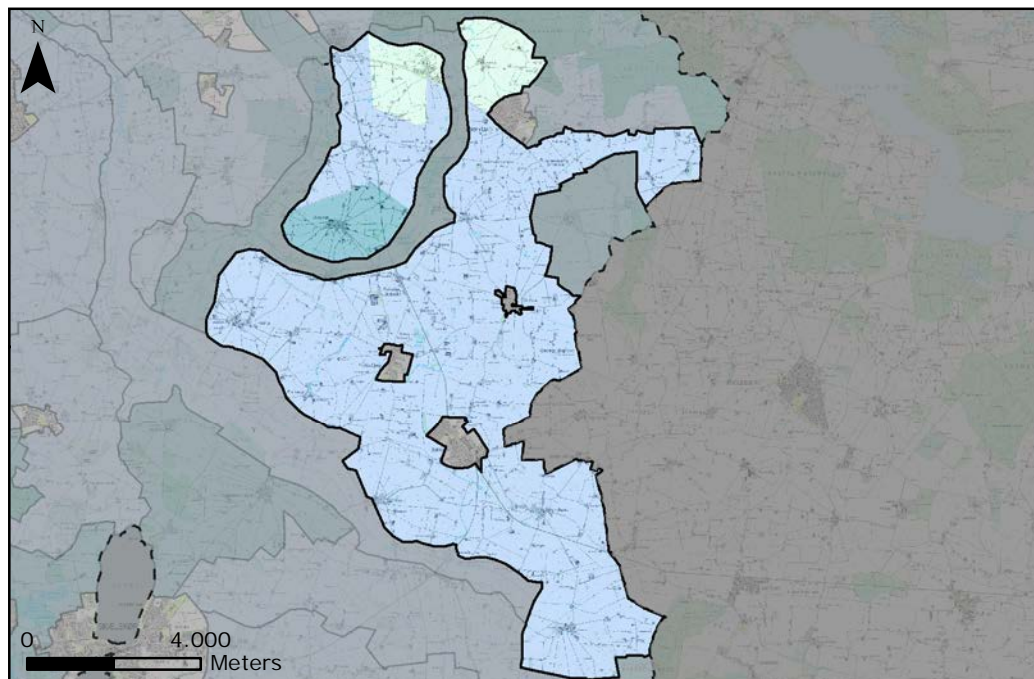
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Skørpinges tydelige stjerneudskiftningsstruktur er særlig karakteristisk, og der er derfor mulighed for særlige visuelle oplevelser i denne del af området.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Middel

Karakterområdet har generelt en middel tilstand. Der er sket en udvikling i landskabet, som derfor ikke fremstår helt intakt.

God

Området omkring Skørpinge er i god tilstand. Stjerneudskiftningsstrukturen er velbevaret.

Dårlig

Enkelte steder fremstår landskabet med en dårlig tilstand, da den oprindelige struktur er sløret. De bevoksede diger er hullede og områderne er ikke intakte. Det drejer sig om området omkring Bøstrup og området omkring Rosted.

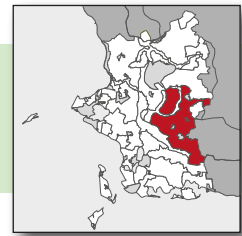
Sårbarhed

Lille

Området er generelt robust og har derfor en lille sårbarhed.

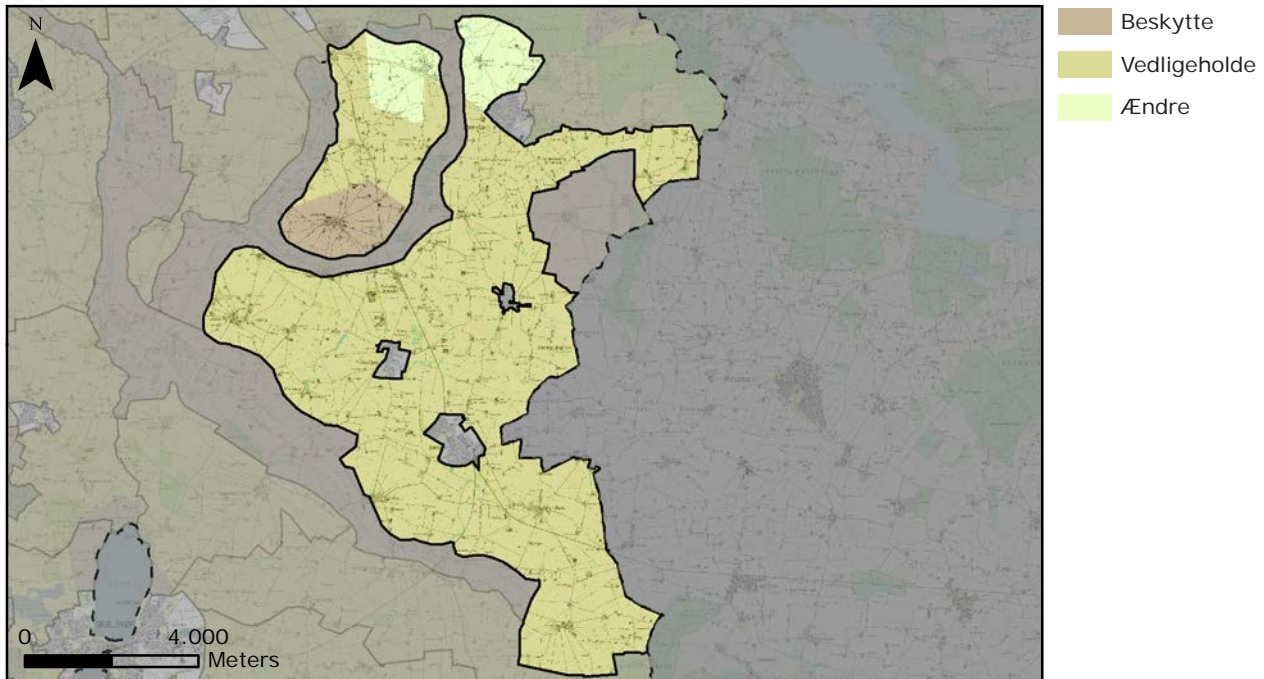
Stor

Stjerneudskiftningen ved Skørpinge har en stor sårbarhed. Landskabet er sårbart overfor ændringer, der kan sløre udskiftningsstrukturen, f. eks. ved skovrejsning, nedlæggelse af hegn og diger eller udstykning på tværs af strukturen.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Vedligeholde

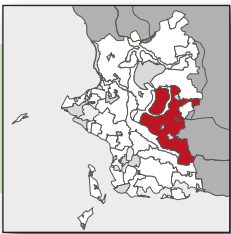
Størstedelen af karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Stjerneudskiftningen ved Skørpinge har det strategiske mål: Beskytte, da området viser en særlig karakteristisk stjerneudskiftning og samtidig rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Ændre

Områderne omkring Bøstrup og Rosted har det strategiske mål: Ændre, da begge områder fremstår med en dårlig tilstand og området ved Bøstrup også er karaktersvagt.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et transparent landbrugslandskab i middelstor skala. Området rummer flere stjerneudskiftninger, hvor især mønstret omkring Skørpinge er velbevaret. De landskabselementer, bl.a. jorddiger, der danner mønstret, bør bevares og vedligeholdes i fremtiden.

Strukturgivende landskabselementer som levende hegn og bevoksede diger bør bevares og vedligeholdes på en sådan måde, at der tages hensyn til områdets transparente karakter og middelstore skala. Eventuel reetablering af levende hegn og diger anbefales, hvor udskiftningsmønstret er sløret.

Natur

Området indeholder mindre områder af frugtplantage, men ingen reelle skovområder. Eventuel skovrejsning i området bør tilpasses nøglekarakteren og ikke sløre stjerneudskiftningsstrukturerne.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør generelt placeres i tilknytning til eksisterende landsbyer, dog bør landsbyernes struktur og udtryk respekteres. Nyt byggeri bør ligeledes tage hensyn til overgangen mellem landsbyen og det åbne landskab.

Nye landbrugsbygninger bør primært opføres i tilknytning til eksisterende landbrugsbyggeri og den samlede bygningsmasse bør fremstå homogen. Ved placering af nyt byggeri i det åbne land bør det tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Området indeholder allerede tekniske anlæg af forskellig karakter og vurderes til at kunne indeholde eventuelle nye anlæg. Dog bør området omkring Skørpinge, hvis muligt, friholdes for nye tekniske anlæg af hensyn til forstyrrelse og sløring af stjerneudskiftningsmønstret. Det er vigtigt, at nye tekniske anlæg tilpasses landskabet nøglekarakter med visuel hensyntagen til de eksisterende tekniske anlæg.

Aktuel planlægning

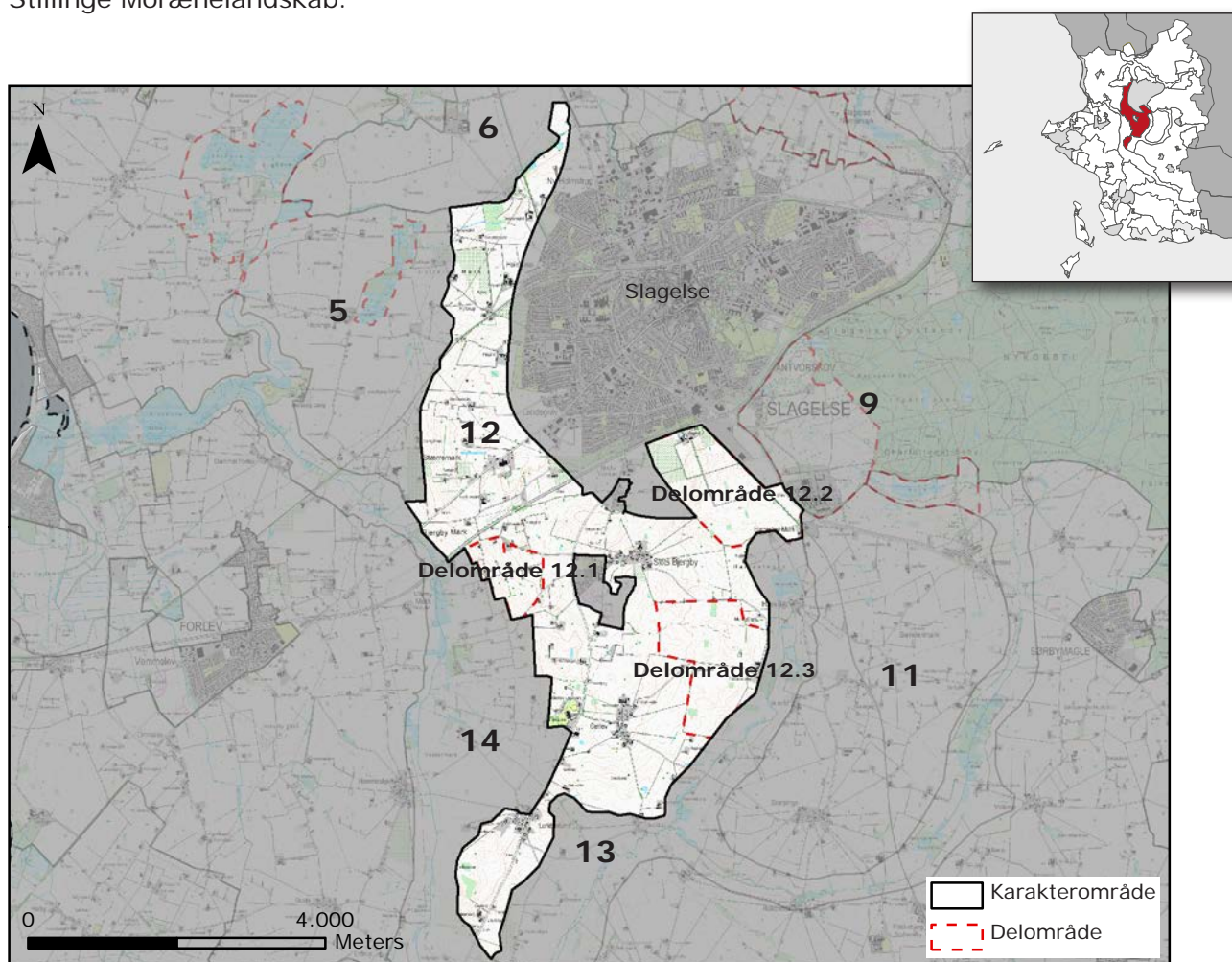
Sydlig omfartsvej omkring Slagelse. Omfartsvejen kommer dog kun til at løbe i området i en meget kort strækning.

12 Slots Bjergby Bakkelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

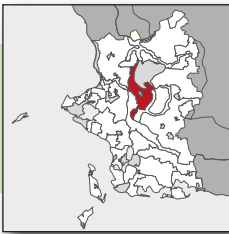
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den centrale del af kommunen og strækker sig over et areal på ca. 22 km². Afgrænsningen er foretaget ud fra både natur- og kulturgeografiske overvejelser. Mod Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal og mod Lindes Å Tunneldal er afgrænsningen primært naturgeografisk i form af terræn. Hvor terrænet ikke er tydeligt nok afgrænses området af diger og veje. Den øvrige afgrænsning er primært kulturgeografisk betinget, hvor der mod nordøst afgrænses af Slagelse By, mod nord af grænsen til Valbygård hovedgårdsejerlav, mod øst af vejforløb mod Nykobbel Dødislandskab og mod vest af diger og delvist terræn mod Stillinge Morænelandskab.

Nøglekarakter

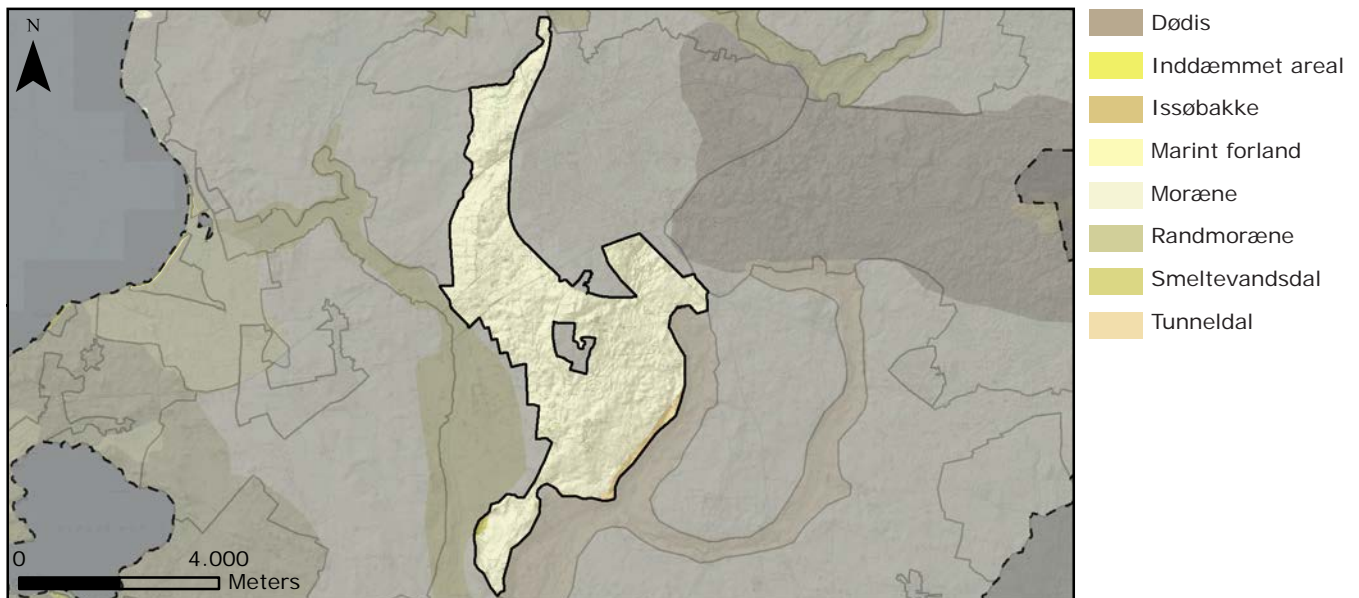
Storbakket åbent landbrugslandskab med spredt beplantning, spredt bebyggelse, samt landsbyer. Markante udsigtspunkter med udsyn til kysten.

Landskabskarakter

Storbakket landskab med intensivt dyrkede marker, brudt af delvist bevoksede og ubevoksede diger samt enkelte levende hegn. Området er præget af en række stjerneudskiftede landsbyer med en mere eller mindre bevaret struktur. I øvrigt er området præget af spredt og varierende bebyggelse, som mindre husmandssteder, gårde og to hovedgårde med tilhørende store markfelter til. Områdets rumlige forhold varierer, men generelt har området en stor skala med en åben afgrænsning. Fra det høje plateau er udsigt over kystsletten mod vest til Storebælt. Området forstyrres i nogen grad af højspændingstracéer og vindmøller og flere vindmøller kan ses i nabokarakterområderne fra moræneplateauet.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget udgøres af en storbakket moræne.

Jordtype

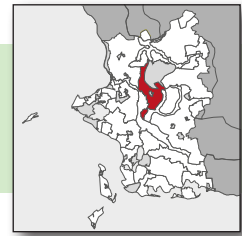
Jordbunden domineres af moræneler, dog med mindre aflejringer af smeltevandssand og -grus i den nordlige del af området.

Terrænform

Terrænet er storbakket og skræner stejlt ned mod smeltevandstaldalen mod vest. I den nordlige del af området er terrænet dog mere jævnt.

Vandelementer

Der ses kun få mindre vandhuller på markfladerne.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen i området er begrænset til ganske få hegn, mange diger uden bevoksning og enkelte diger med beplantning. Omkring Gerlev og Slots Bjergby er diger i markskel med til at markere og opretholde stjerneudskiftningsstrukturen. Mindre bevoksninger, der ligger spredt på de dyrkede flader, ses ofte i tilknytning til små mergelgrave. Enkelte plantageområder med frugttræer findes vest for Slagelse.

Dyrkningsform

Området er et intensivt dyrket landbrugslandskab med store, middelstore og mindre markfelter omkring spredtliggende gårde og husmandssteder. Markfelterne omkring de to herregårde er væsentlig større, mens markfelterne i husmandsudstykningsen Bjergby Mark er mindre.

Bebyggelsesstruktur

Karakterområdet rummer en række små og mellemstore landsbyer, hvoraf de fleste fremstår med en forholdsvis intakt struktur og kun i mindre grad er suppleret med nyere bebyggelser. Den gamle del af Slots Bjergby fremstår ligeledes med en intakt struktur og uden nye bebyggelser. I tilknytning til Slots Bjergby ligger et større byområde, som består af boliger bygget efter 1990. Landsbyerne i området er alle stjerneudskiftede. I Slots Bjergby og til dels i Gerlev er stjernen stadig synlig i marken på grund af diger i markskel. I Bjergby Mark ligger et markant område med ældre husmandsudstyknings fra ca. 1700 til 1850'erne (med senere bygningsfornyelser) på det stærkt skrånende terræn ned mod Vårby Å, som formentlig tidligere har været fælles græsningsoverdrev. En del større gårde, og andre bygningsanlæg ligger spredt i landskabet.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Området rummer flere udpegede kulturmiljøer; Den gamle del af Slots Bjergby, Gerlev og Bjergby Mark.

Slots Bjergby kulturmiljø: Indeholder næsten halvdelen af de oprindelige gårde. Præstegården er et godt eksempel på byggeskik fra 'andelstiden' og byen viser en velbevaret stjerneudskiftning.

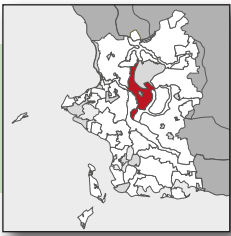
Gerlev kulturmiljø: Viser en række udflyttede gårde trukket lidt tilbage fra hovedgaden i den ellers stjerneudskiftede landsby. Byen indeholder derudover velbevaret gadekær, kirke, skole mv.

Bjerge Mark kulturmiljø: Husmandsudstykning fra 1700-1850.

Udover kulturmiljøer indeholder karakterområdet også to hovedgårdslandskaber, hhv. Idagård og Falkenstein, som illustrerer to kulturhistoriske helheder. Området indeholder også fortidsminder i form af gravhøje samt tre kirker i Lundforlund, Gerlev og Slots Bjergby.

Tekniske anlæg

Vest for Slagelse by gennemskæres landskabet af flere højspændingstracéer, der samles ved en større transformerstation i nabokarakterområdet, Stillinge Morænelandskab, vest for områdedeafgræsningen. Området gennemskæres endvidere af jernbanen og motorvej E20. Flere vindmøller ses spredt i området.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

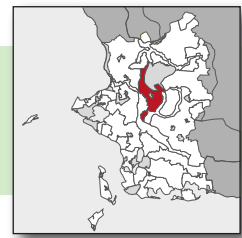
Området har mange rumlige og visuelle variationer. Generelt er landskabet i en middel til stor skala med en åben afgrænsning. Pga. det markante højtliggende terræn er der lange kig over landskabet samt til naboområder og Storebælt. Dette understøtter den åbne afgrænsning af landskabet. Området rummer to mindre hovedgårdslandskaber, hvor skalaen er stor og landskabet er enkelt. Områdets struktur varierer fra at være svag til middel ved f. eks. stjerneudskiftningerne til dominerende ved husmandsudstyknings Bjergby Mark, som er i lille skala. Landskabet forstyrres i nogen grad af tekniske anlæg som højspændingsledninger og vindmøller. Også vindmøller i naboområderne kan ses fra det høje moræneplateau. Områdets støjniveau varierer. Der er mest støjende tæt på motorvejen. Området har pga. det markante terræn et helt særligt rumligt visuelt udtryk. Specielt niveauforskellen fra Vårby Bro og op til Slagelse/Slots Bjergby bidrager til dette.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Der er ikke egentlige oplevelsesrige delområder eller enkeltelementer i karakterområdet, men den vide udsigt til hele kystsletten er meget markant og gør hele området til et oplevelsesrigt udsigtspunkt. Fornemmelsen af kysten og Storebæltsbroen understreger landskabets storhed.

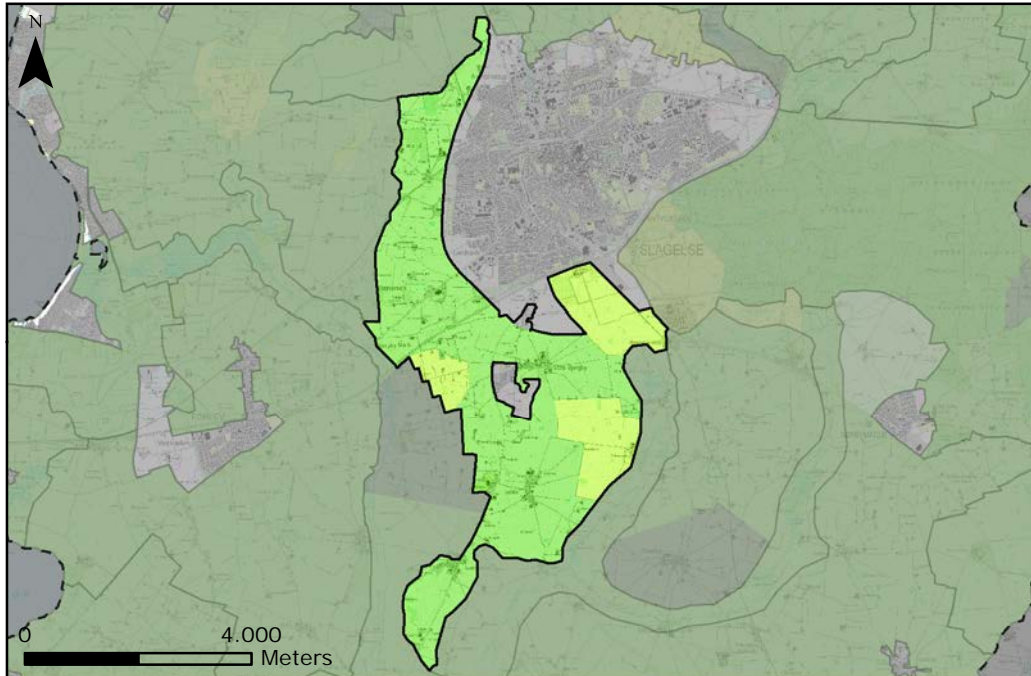

Foto: Udsigt over landskabet mod vest. Storebæltsbroen ses i horisonten.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

Størstedelen af områdets karakterstyrke er karakteristisk. Nøglekarakteren er tydelig i det meste af området og intaktheden god.

Kontrasterende

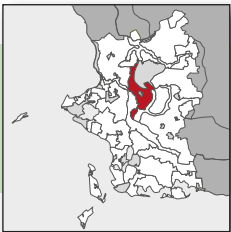
Delområde 12.1: Bjergby Mark Husmandsudstyknig er kontrasterende, da området varierer fra nøglekarakteren ved at være i lille skala med en stram struktur.

Delområde 12.2: Idagård Hovedgårdslandskab er ligeledes kontrasterende, da det er præget af store bygningsløse marker og markerer en kulturhistorisk helhed. Terrænet er mindre markant end i den sydlige og vestlige del af området.

Delområde 12.3: Falkensten Hovedgårdslandskab er også et kontrasterende delområde, hvor der ligeledes er tale om et område med store marker, stor samlet bygningsmasse og få hegn. Dette område viser også en kulturhistorisk helhed i form af et karakteristisk hovedgårdslandskab.

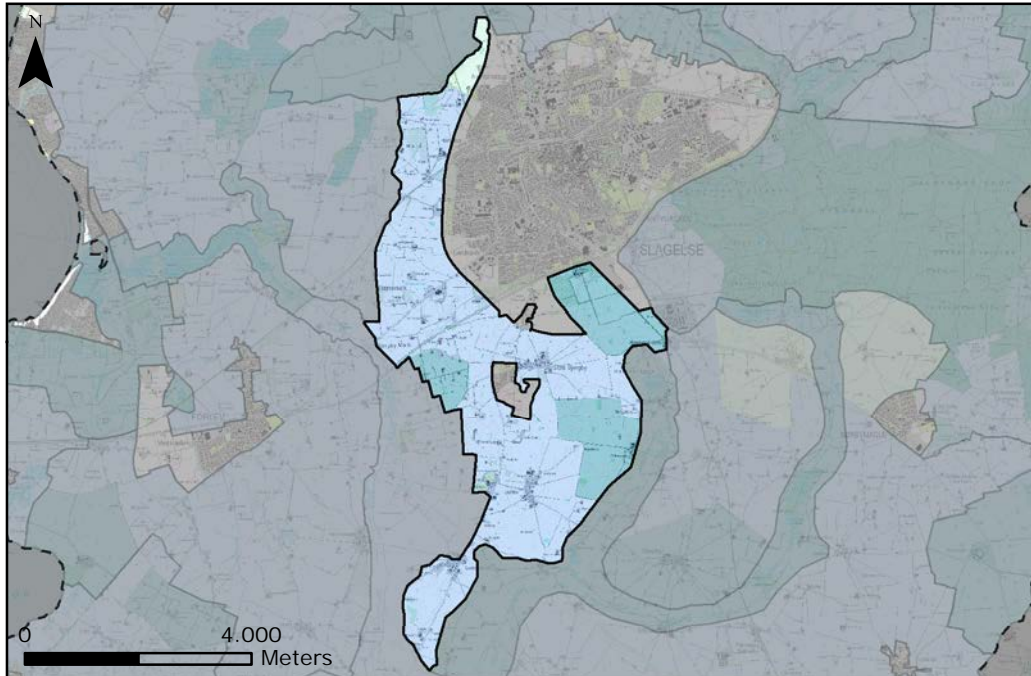
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Der er særlige visuelle oplevelsesmuligheder i form af udsigtspunkter fra hele områdets vestlige del med udsigt mod vest ud over kystsletten. Derudover er også udsigt over den østlige del af området.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Middel

Størstedelen af karakterområdet har en middel tilstand. Landskabet er mange steder velbevaret, men der er dog flere steder, hvor mange hegn, diger og dræen er fjernet.

God

De tre delområder har alle en god tilstand og de fremstår velbevarede og velplejede. I Bjergby Mark Husmandsudstyknin g ses de små markparceller i tilknytning til husmandsstederne endnu tydeligt i landskabet. Strukturer og bygningsmasse er velbevaret ved begge hovedgårdslandskaber og intaktheden er god.

Dårlig

I områdets nordlige del er et område, som har en dårlig tilstand. Området har tidligere indeholdt en mindre husmandsudstyknin g Bastholms Huse. I dag er husmandsstederne væk og de små tilhørende markparceller er ligeledes fjernet, dvs. der er ingen spor af husmandsudstyknin g i landskabet.

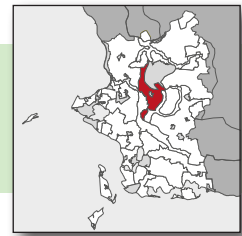
Sårbarhed

Middel

Området har generelt en middel sårbarhed. Det er især sårbart overfor byudvikling helt ud til bakkekammen, som vil sløre det åbne landskab med den fantastiske udsigt.

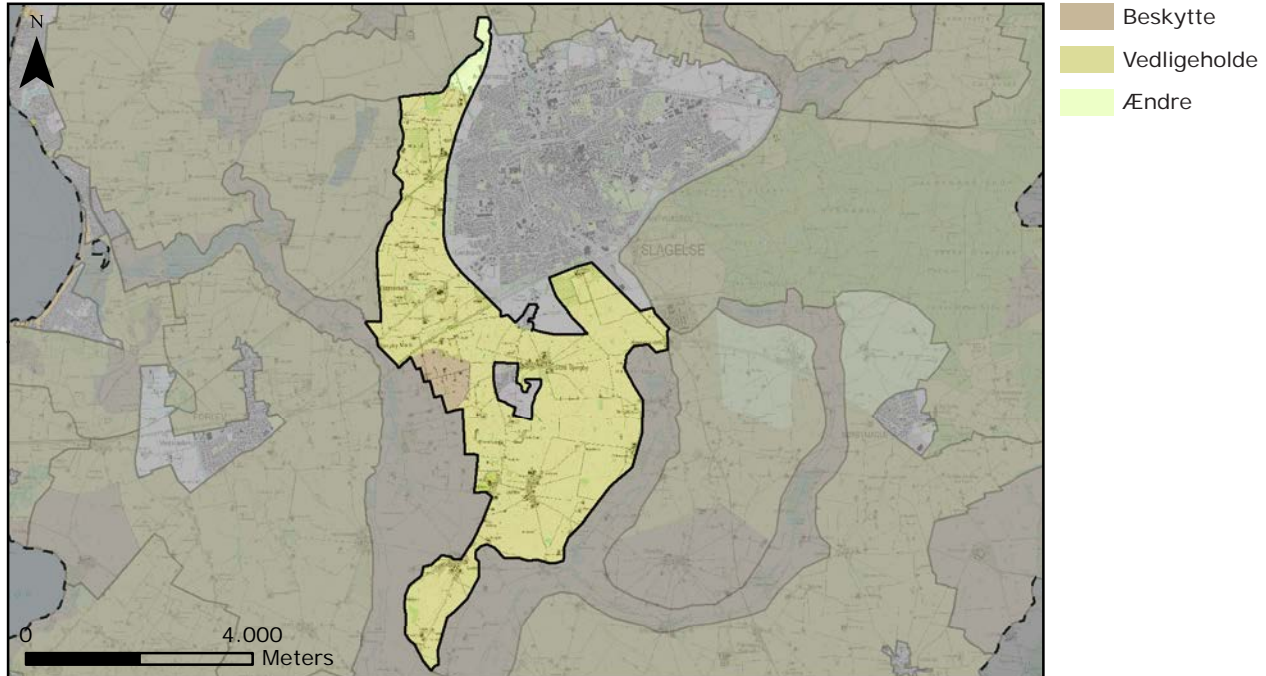
Stor

De tre delområder har alle en stor sårbarhed. Bjergby Mark Husmandsudstyknin g er sårbar overfor ændringer i bebyggelsesstrukturensamt udstykninger på 'tværs' af markparcellerne. Hovedgårdslandskaberne er især sårbare overfor en opdeling af de store markflader, øget bebyggelse eller beplantning som vil sløre det markante hovedgårdslandskab.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Vedligeholde

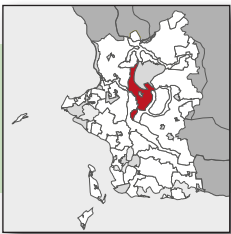
Størstedelen af karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Bjergby Mark Husmandsudstyknig har det strategiske mål: Beskytte.

Ændre

Mod nord ligger ligger et mindre område, som har det strategiske mål: Ændre, da tilstanden i dette område er dårlig.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Det storbakkede landskab præget af intensivt landbrug i stor skala bør bevares. Områdets udsigter skaber helt særlige visuelle forhold og en åben afgrænsning, som bør bevares. De to hovedgårdslandskaber bør bevares med store bygningsløse markflader. Bjergby Mark Husmandsudstyknings bør bevares med den eksisterende struktur og lille skala.

Natur

Området indeholder få hegn og bevoksede diger, som bør bevares og vedligeholdes. Ellers ses kun få spredte frugtplantageområder. Skov er ikke en del af landskabskarakteren, men skovrejsning vil være en mulighed i området, så længe den tilpasses landskabets nøglekarakter og ikke slører udsigter.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør generelt opføres i tilknytning til eksisterende landsbyer, på en måde der respekterer den enkelte landsbys udtryk og struktur. Ombygning/tilbygninger bør respektere det eksisterende udtryk. Det anbefales ikke at opføre ny bebyggelse i Bjergby Mark Husmandsudstyknings, dog kan mindre ombygninger udføres i respekt for eksisterende struktur og områdets udtryk.

Nyt landbrugsbyggeri bør indpasses i landskabets terræn, så det ikke dominerer samt slører særlige udsigter. Al bebyggelse bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør indpasses landskabets nøglekarakter. Udsigten over kystsletten bør tages med i placeringen af nye tekniske anlæg.

Aktuel planlægning

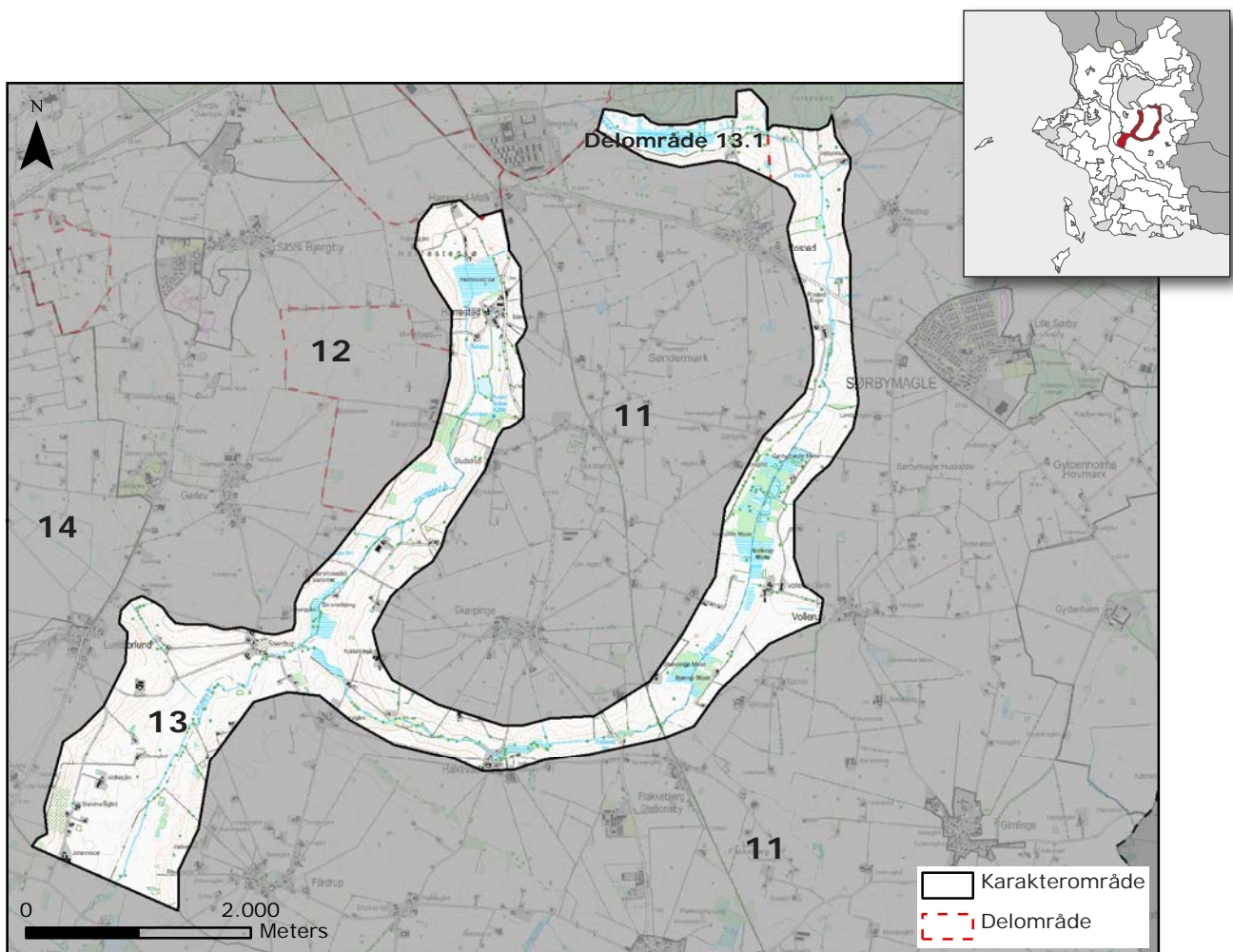
Sydlig og vestlig omfartsvej omkring Slagelse. Omfartsvejen kommer til at følge områdets afgrænsning mod Slagelse.

13 Lindes Å Tunneldal

Landskabskarakterbeskrivelse

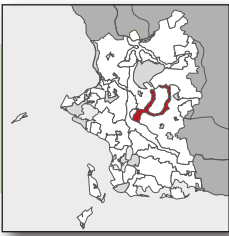
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den centrale del af kommunen, syd for Slagelse By og strækker sig over et areal på ca. 12 km². Afgrænsningen er primært naturgeografisk betinget i form af terræn. Hvor terrænet ikke er markant nok er kulturgeografiske landskabselementer som veje og diger bestemmende for afgrænsningen.

Nøglekarakter

Ådale, der overvejende er intensivt dyrket næsten helt ned til åen. Landsbyer er beliggende på ådalens overkant, enkelte gårde er beliggende i selve ådalen. Området har sparsom beplantning.

Landskabskarakter

Ådalslandskab med to åløb, Lindes Å og Harrested Å og stedvist stejlt terræn. Intensivt dyrkede marker ses flere steder helt ned til åen. På de meget stejle skrænter og enkelte steder i dalbunden ses lysåben natur eller kratlignende bevoksning. Bebyggelsen er præget af middelstore gårde på dalsiderne og huse langs områdets veje samt enkelte landsbyer på overkanten af ådalene. Området opleves åbent og i middel skala uden større påvirkning fra tekniske anlæg.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Geomorfologisk udgøres den vestlige del med Harrested Å af en markant tunneldal, mens den østlige arm omkring Lindes Å er en mindre markant tunneldal.

Jordtype

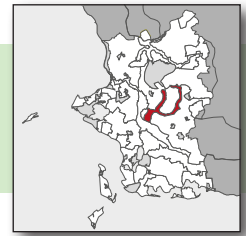
Jordbunden domineres af ferskvandsdannelser i dalbunden og moræneler på dalsiderne.

Terrænform

Dalens sider er flere steder stejle, særligt i den vestlige del.

Vandelementer

Lindes Å løber fra nord via karakterområdets østlige dalstrøg mod syd, hvor åen løber sammen med Bjerge Å i nabokarakterområdet mod syd. Karakterområdets vestlige dalstrøg rummer Harrested Å, der har sit udspring i den nordlige del af ådalen og løber sammen med Lindes Å i den sydlige del af karakterområdet. Der ses desuden en del vådområder med bl.a. søer og mose.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Arealerne nærmest vandløbene samt steder med meget stejle dalsider er præget af lysåben natur eller bevoksning. Visse steder er dalbunden præget af større lavbundsområder, der fremstår som kratprægede moseområder. Øvrig bevoksning består af hegn og enkelte bevoksede diger, der strækker sig fra morænen ned over dalsiderne. Den nordligste del af området indgår i øvelsesterrænet til Antvorskov Kaserne og fremstår som lysåben natur med spredt bevoksning.

Dyrkningsform

Landskabet er præget af intensivt dyrkede marker. Kun enkelte steder ses eng, mose og sø på lavbundsarealerne. De stejleste dalsider fremstår udyrkede og med bevoksning.

Bebyggelsesstruktur

Enkelte mindre landsbyer ligger på dalsiderne. Bebyggelsesmønstret i øvrigt præges af overvejende middelstore gårde beliggende på dalsiderne samt huse langs vejene, stedvist med kort indbyrdes afstand.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Området indeholder enkelte fortidsminder.

Tekniske anlæg

Små og store landeveje krydser flere steder ådalen. Fodsporet krydser området i den sydøstligste del. Kun én vindmølle står i området. Der er flere steder udsyn til vindmøller i naboombåderne, uden at de virker dominerende eller forstyrrende.

Foto: Udsigt over tunneldalens terræn med dyrkede marker på dalsiderne.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

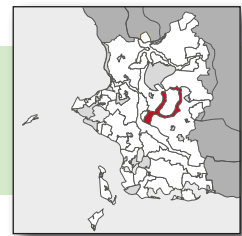
Området fremstår i middel skala og ådalens terræn opleves mere markant i den vestlige arm end i den østlige. Landskabet er åbent med kun spredt beplantning. Komplexiteten er varierende i området, enkelte steder opleves landskabet sammensat, fx. i forbindelse med de tilvoksede naturområder, mens de store landbrugsflader er meget enkle. Ådalen har en middel struktur, hvor markfelterne er orienteret vinkelret på vandløbene. Der er kun en enkelt større landevej (Slagelse-Næstved) i den nordlige kant af området og en enkelt vindmølle i området, der derfor opleves som værende meget roligt. Enkelte steder kan vindmøller i naboområderne ses i landskabet, men disse opleves ikke som dominerende.

Oplevelsesrige delområder eller enkeltelementer

Delområde 13.1: Antvorskov Kasernes øvelsesterræn er et oplevelsesrigt delområde mod nord i den østlige arm. Det fremstår som et sammenhængende naturområde med skov og lysåben natur.

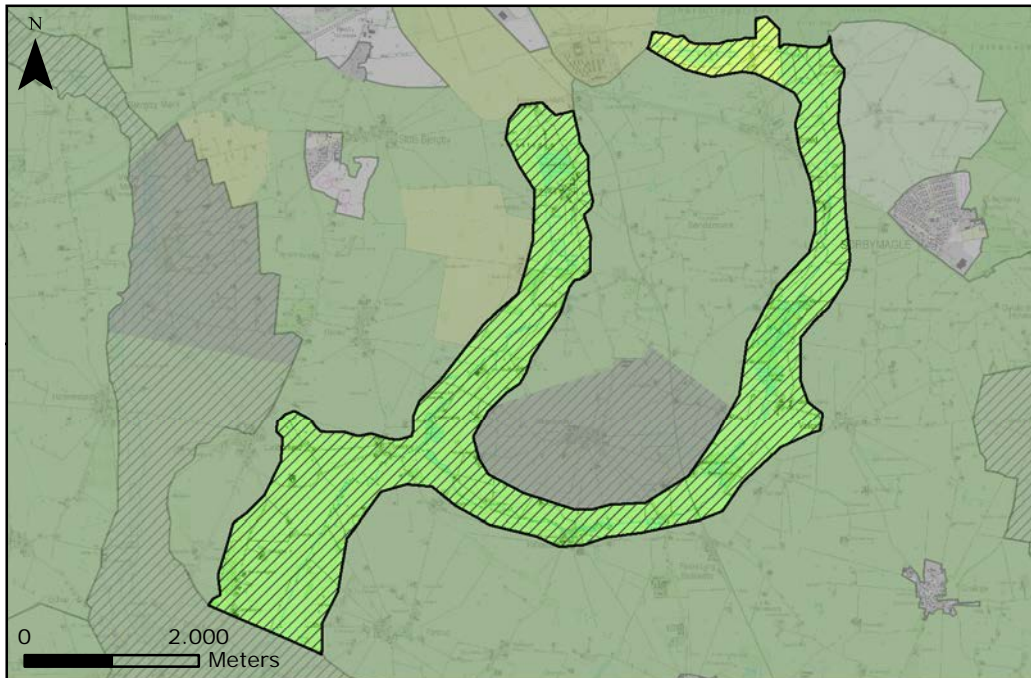

Foto: Spredt beplantning ses langs vandløbet i dalbunden.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

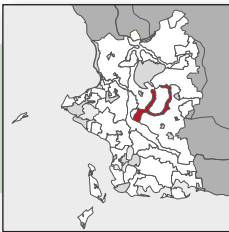
Områdets karakterstyrke er karakteristisk, og nøglekarakteren står tydeligt frem.

Kontrasterende

Delområde 13.1: Antvorskov Kasernes øvelsesterræn er kontrasterende i forhold til resten af karakterområdet. Området adskiller sig fra nøglekarakteren mht. arealanvendelsen. Det er udyrket og fremstår som et sammenhængende naturområde med skov, søer og lysåben natur. Området domineres af Nysø, der ligger i tunneldalens bund og afgrænses mod nord af Charlottedal Skov. Søen er blevet reetableret i 2004.

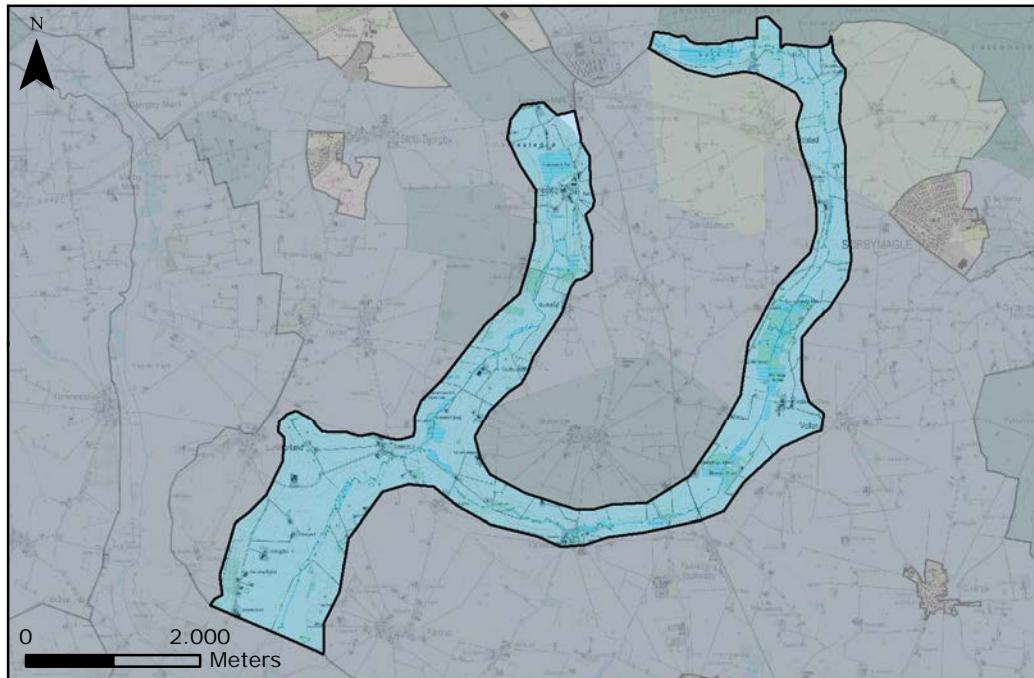
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Hele ådalslandskabet rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsvurdering

Tilstand

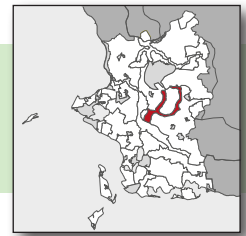
God

Hele karakterområdet fremstår med en god tilstand. Generelt er ådalene intakte og kun enkelte vådområder er blevet drænet og dyrkes nu intensivt. Bebyggelsen er overvejende koncentreret i landsbyer langs ådalens overkant.

Sårbarhed

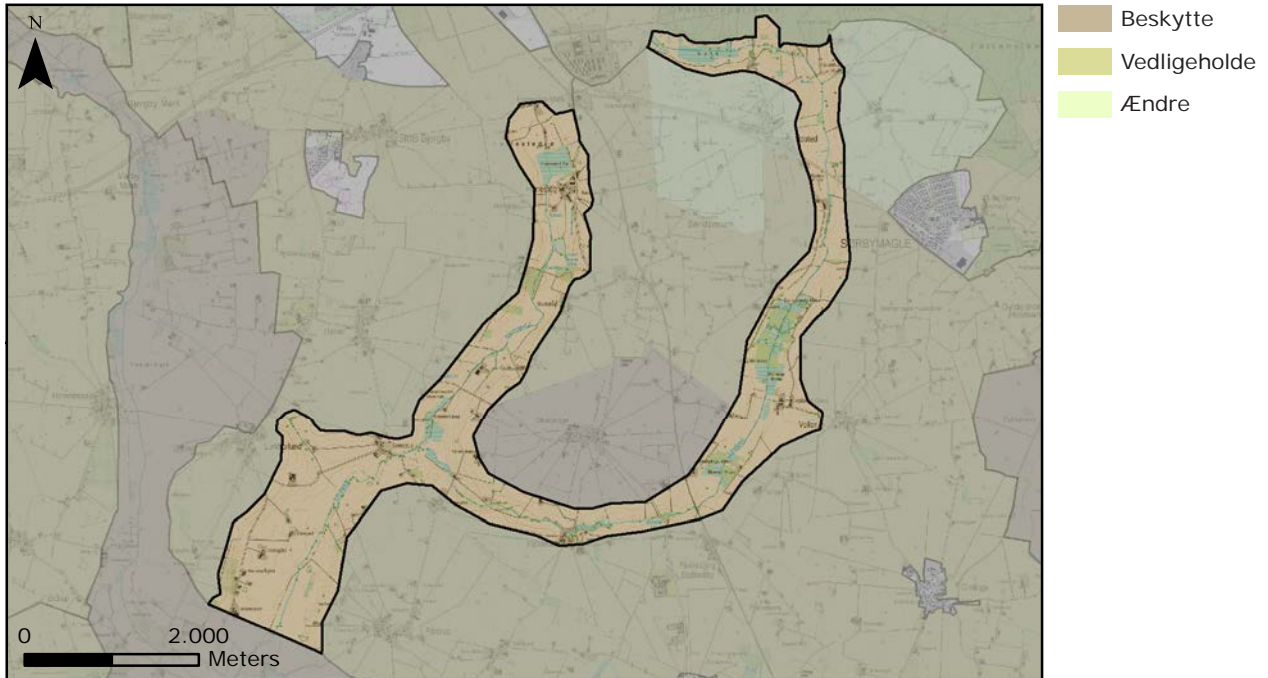
Stor

Hele karakterområdet har en stor sårbarhed. Området er især sårbart overfor beplantning og bebyggelse, der kan sløre ådalens landskab herunder ådalens kant. Delområdet med øvelseterrænet er sårbart overfor byggeri, der kan sløre tunneldalen og påvirke naturområdet. Delområdet er også sårbart overfor tilgroning.

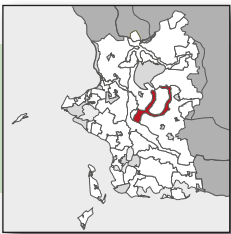
Landskabsstrategi

Strategiske mål

Beskytte

Hele karakterområdet har det strategiske mål: Beskytte, da begge ådale rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør opretholdes som landbrugsland med en dalbund præget af lysåben natur. Områdets åbenhed og middel struktur bør bevares.

Natur

Områdets lysåbne natur bør plejes og eventuelt udbredes. Området bør friholdes for ny beplantning, som vil sløre ådalens terræn. Skovrejsning anbefales ikke i dette område.

Bebyggelse

Ådalen bør friholdes for ny bebyggelse med undtagelse af driftsnødvendige landbrugsbygninger i umiddelbar tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Ny bebyggelse bør tage hensyn til landsbyernes udtryk og bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Det anbefales ikke at placere nye tekniske anlæg i ådalen.

Aktuel planlægning

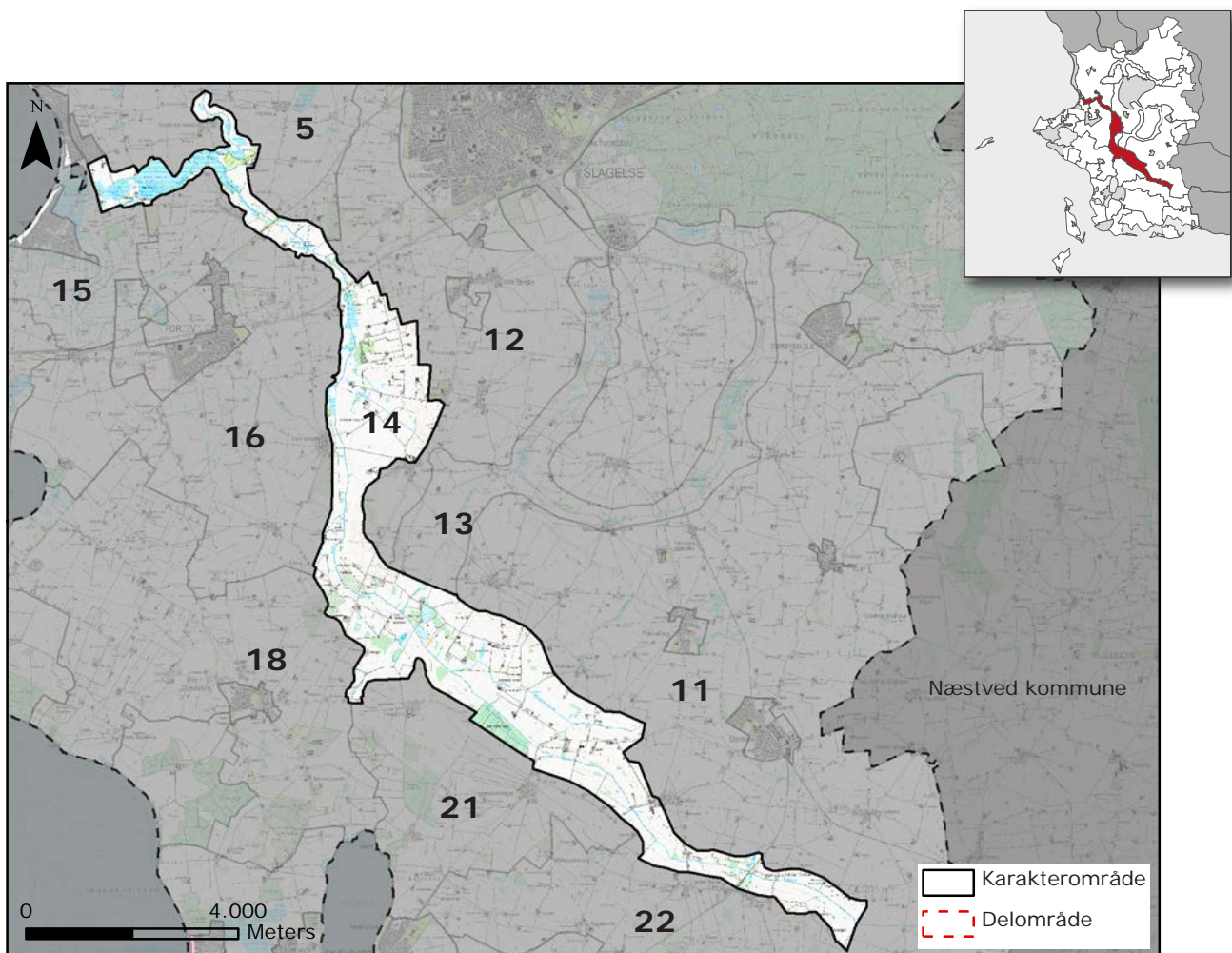
Der er ingen aktuel planlægning for området.

14 Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal

Landskabskarakterbeskrivelse

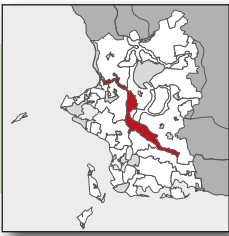
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet strækker sig på tværs af kommunen, mellem den sydøstlige og nordvestlige del og er ca. 25,5 km². Afgrænsningen er primært naturgeografisk i form af terrænafgrænsning mod de omkringliggende moræneflader. Hvor terrænet ikke er markant nok, følger afgrænsningen kulturgeografiske landskabselementer som veje, vådområder, skovbryn og diger.

Nøglekarakter

Smeltevandsdal med spredt bebyggelse, dyrkede marker på dalsiderne og vådområder i dalbunden.

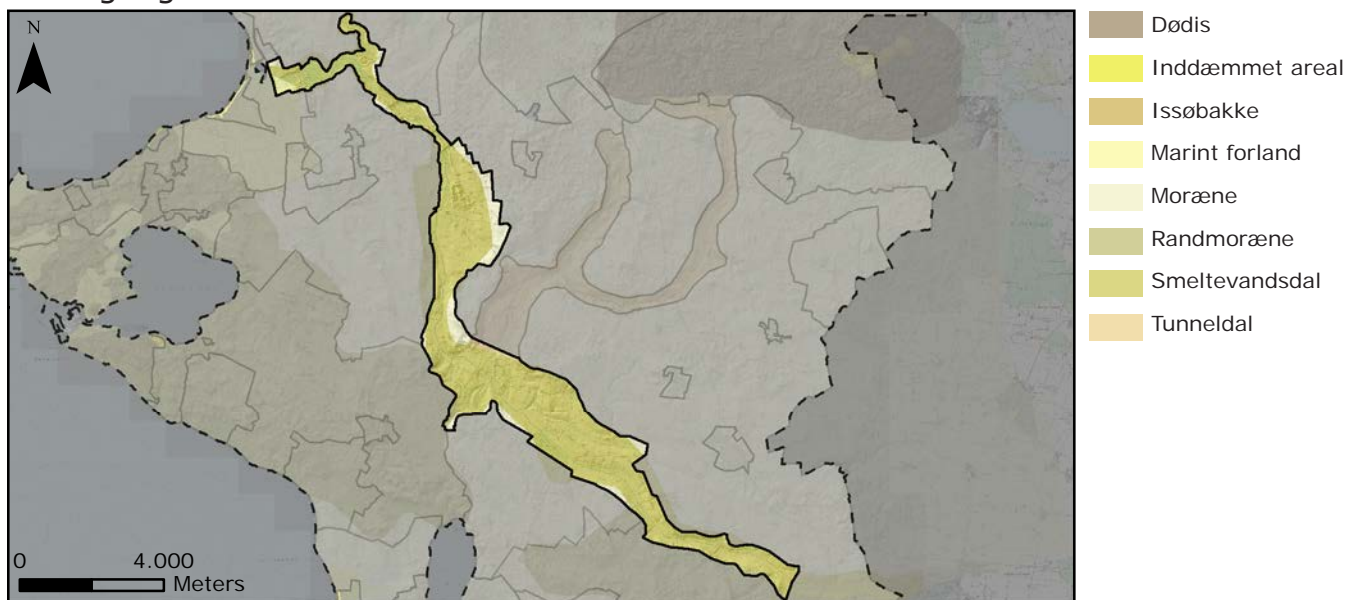

14 Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal

Landskabskarakter

Bred og svagt defineret smeltevandsdal som skærer gennem de omkringliggende morænelandskaber. Området er præget af intensivt dyrkede marker, som flere steder strækker sig helt ned til åløbet. Markerne afgrænses af enkelte levende hegn og bevoksede diger samt veje. Flere steder ses lavbundarealer med lysåben natur i dalbunden, mest udbredt i den nordlige del af ådalen ved Stoholm. Områdets bebyggelse består af huse og husmandssteder langs områdets veje og smågårde trukket tilbage fra vejene og delvis ned i dalbunden. Området rummer ingen egentlige landsbyer. Området opleves som et middelskalalandskab med en vekslende, men overvejende åben rumlig afgrænsning. Området er ikke domineret af tekniske anlæg, dog ses tætte krydsninger af højspændingsledninger, motorvej og jernbane i et mindre område i den nordlige del af ådalen.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Det naturgeografiske grundlag udgøres af en bred smeltevandsdal, som strækker sig igennem morænelandskabet. Over en kortere strækning er der dannet en dobbelt smeltevandsdal.

Jordtype

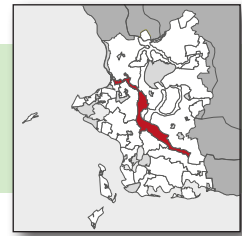
Jordbunden domineres af ferskvandsdannelser i dalbunden og moræneler på dalsiderne.

Terrænform

Smeltevandsdalen har i næsten hele sit forløb en svagt defineret afgrænsning mod de omkringliggende moræneflader, da dalsiderne mange steder kun skråner svagt. Hvor morænen er mere bakket, er dalsiderne stedvist mere stejle.

Vandelementer

Dalstrøget rummer et sammenhængende forløb af Bjerge Å i den sydøstlige del og Vårby Å i den nordvestlige del. I områdets nordligste del støder Vårby Å til Tude Å, som kommer fra nordøst. Vandets vej mod kysten fortsætter således ad Tude Å. I et kortere forløb løber Ørlemose Rende og Bjerge Å næsten parallelt en dobbelt smeltevandsdal. Mellem de to vandløb er terrænet højt. I dalbunden ses flere steder vådområder og moser.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Beplantningen i området består af ganske få levende hegn og bevoksede diger samt småplantninger på lavbundsarealer og i tilknytning til mindre søer/mergelgrave og bebyggelse. Enkelte steder ses arealer med plantage. Adskilte partier med lavbundsområder, der fremstår med større og mindre arealer med lysåben natur eller bevoksning, ligger spredt i hele dalstrøgets udstrækning. Mest markant er lavbundsområdet i den nordlige del af området omkring Stoholm og Trelleborg. Bevoksningen i området danner ikke noget tydeligt mønster, idet store og små bevoksninger findes spredt i hele området.

Dyrkningsform

Ådalen er præget af intensivt dyrkede marker af varierende størrelse, der mange steder strækker sig helt ned til åløbet og afgrænses af veje, diger og hegn. Få steder ses ekstensivt dyrkede marker med græsning.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen består af husmandssteder og smågårde i et varieret mønster. Overordnet ligger bebyggelsen langs vejene, men smågårde er ofte trukket tilbage fra vejen og ned i dalbunden. Hvor vejene krydser dalstrøget, ligger bebyggelsen både på dalsiden og i dalbunden. Hvor vejene ligger langs overkanten af dalsiden, ligger bebyggelsen primært på dalsiden, mens bebyggelsen nogle steder ligger langs vejforløb, som er placeret i de lavere dele af dalstrøget. Området rummer ingen hele landsbyer. De omkringliggende landsbyer ligger placeret nær dalsidens overkant i naboombådernes tilstødende moræneflader. Høve Landsby strækker sig dog ned ad dalsiden.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

I områdets nordlige del ligger Vikingeborgen Trelleborg på et fremskudt moræneparti, der strækker sig ud i ådalen. Trelleborg er fredet og ådalen i tilknytning til Trelleborg er naturfredet og udpeget som kulturmiljø. Museum er tilknyttet borganlægget.

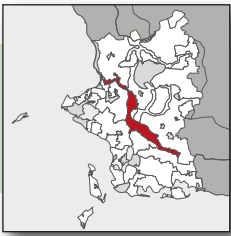
Vårby bro er ligeledes fredet og kulturmiljø. Broen er en granitbro fra 1780'erne.

Også Høve er kulturmiljø, men kun en lille del af byen ligger i dette område.

Flere fortidsminder ses i området, dog flest i den nordlige del.

Tekniske anlæg

Landeveje, motorvej, jernbane og højspændingsledninger krydser flere steder ådalen. Der er dog kun store forstyrrelser i et lille område i den nordlige del, da der her er tætte krydsninger af tre højspændingsledninger, motorvej og jernbane. Kun to vindmøller ses i området.

14 Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

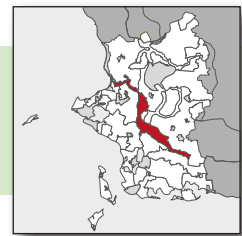
Marker i varierende størrelse, spredt beplantning og bebyggelse giver området en middel skala. Den rumlige afgrænsning er primært åben, med enkelte transparente og lukkede afgrænsninger ved hegn og plantage. Området består af en række varierende elementer og er derfor sammensat. Hverken bebyggelsen eller beplantningen har en egentlig struktur, men markfelterne er alle orienteret på tværs af smeltevandsdalen, og derfor er strukturen middel. Generelt er der visuelt roligt, men ved tætte krydsninger af højspændingsledninger, jernbane og veje er der en del forstyrrelse. Området er kun støjende tæt ved motorvej og jernbane.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Området omkring Trelleborg og Stoholm opleves som et oplevelsesrigt delområde.

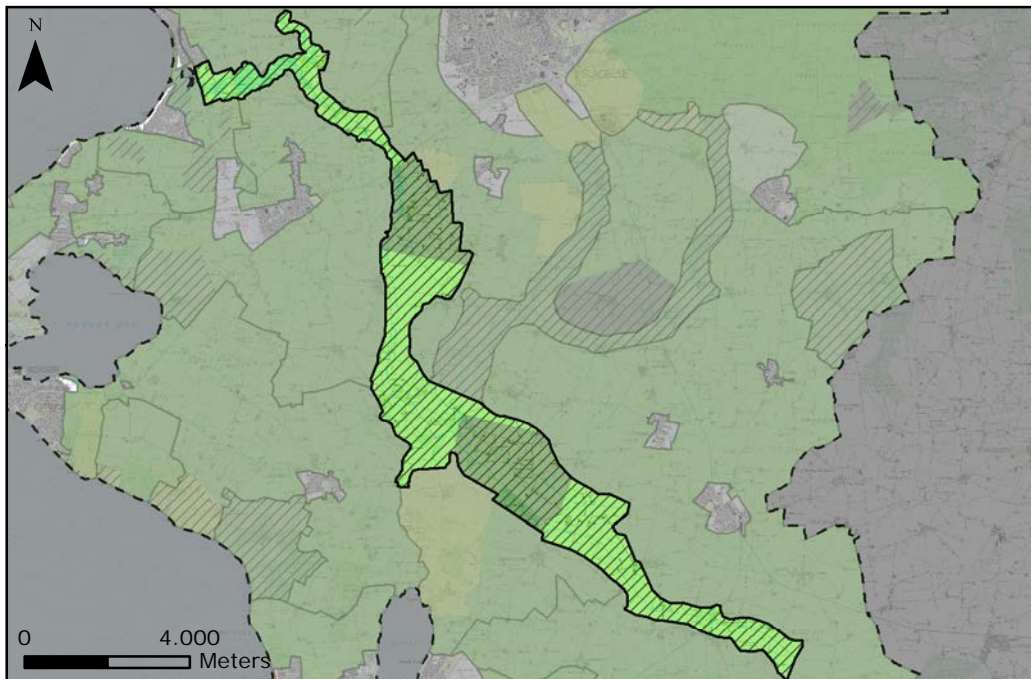

Foto: Oplevelse af ådalens skrånende terræn. Udsigt over landskabet i nabokarakterområderne mod vest.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

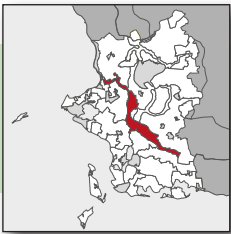
I Størstedelen af området er karakterstyrken karakteristisk. Nøglekarakteren med spredt bebyggelse, dyrkede marker på dalsiderne og vådområder i dalbunden er tydelig i hele området. Der er sket en udvikling i området. Flere hegn og diger er blevet fjernet og vådområderne er blevet mindre, derfor vurderes landskabet ikke længere helt intakt.

Særlig Karakteristisk

Karakterområdet rummer to områder, som er særlig karakteristiske. Det ene område (nordligst) har et mere markeret terræn end resten af smeltevandsdalen og det andet område (sydligst) er dobbeltsmeltevandsdalen, hvor de to vandløb adskilt af det forhøjede terræn fremstår tydeligt.

Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

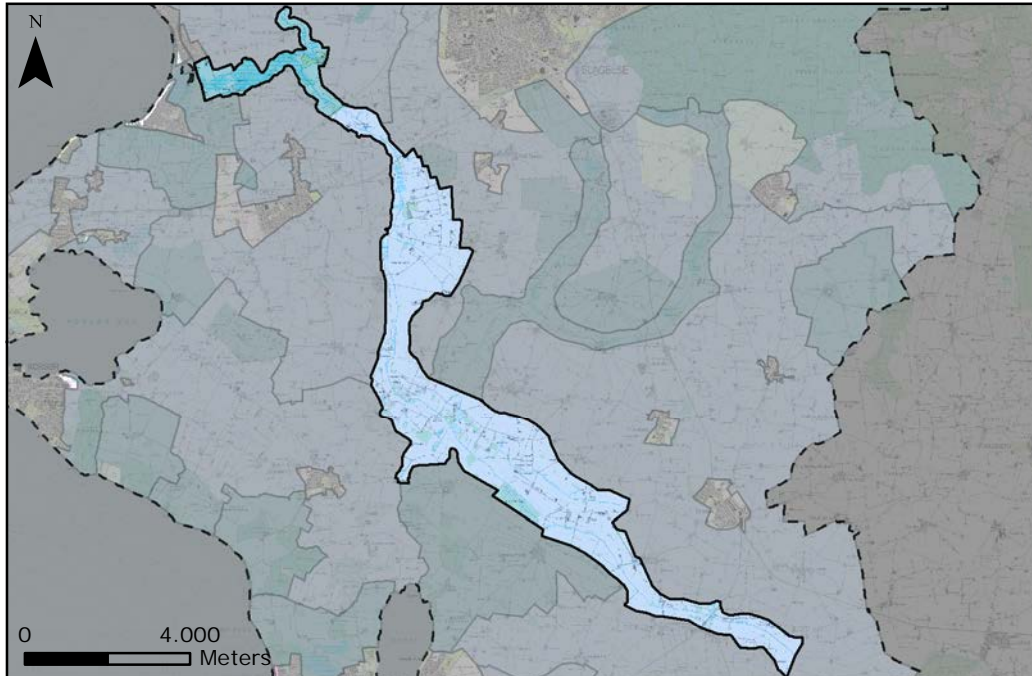
Hele ådalen rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Især området omkring Stoholm og Trelleborg er oplevelsesrigt. Flere steder er dalbunden åben, og der er derfor lange kig flere steder i ådalen. Der er også en del udsigtpunkter med udsigt over dalen samt til Stignæs fra området nær grænsen til Slots Bjerger Bakkelandskab mod øst.

14 Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal

Landskabsvurdering

Tilstand

Middel

Generelt er tilstanden middel i størstedelen af karakterområdet. Intaktheden er kun middel og der er flere tekniske anlæg, som skaber forstyrrelser i området.

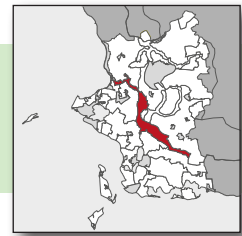
God

Tilstanden er god i området omkring Stoholm og Trelleborg, hvor naturområdet og borganlægget fremstår velbevaret.

Sårbarhed

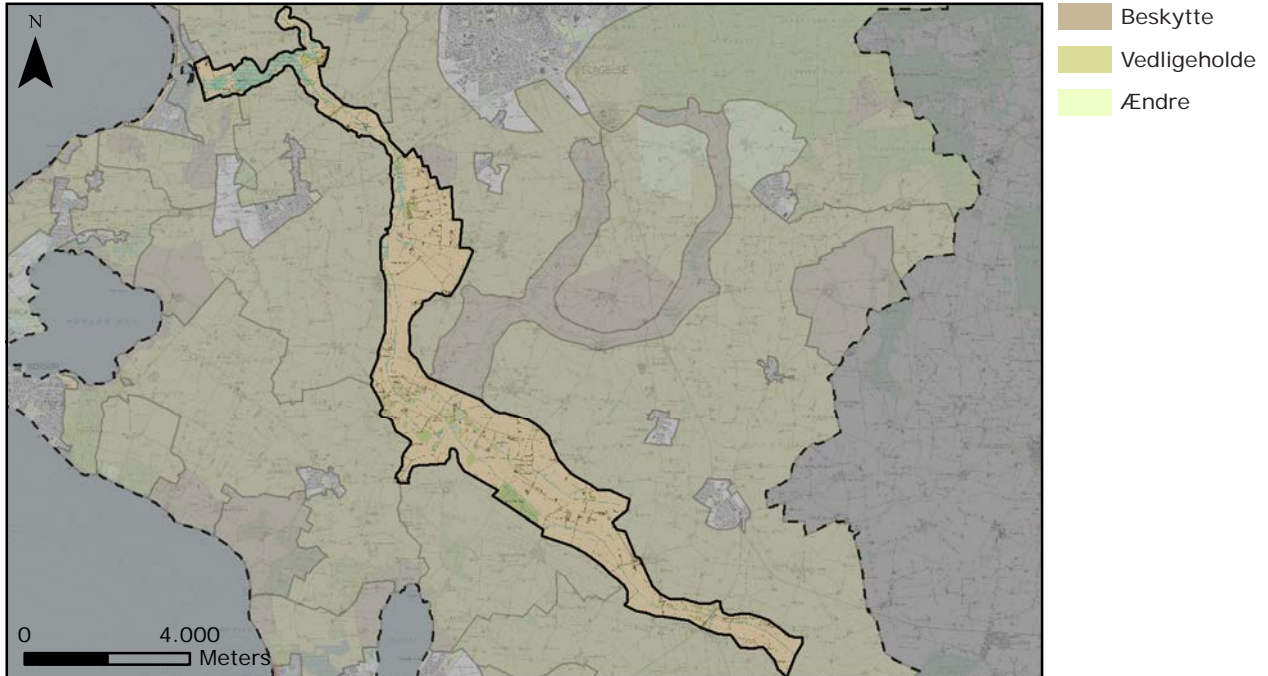
Stor

Karakterområdet har en stor sårbarhed. Området er sårbart overfor sløring af terrænet og de lange kig. Derudover er de lysåbne naturtyper såbare overfor tilgroning.

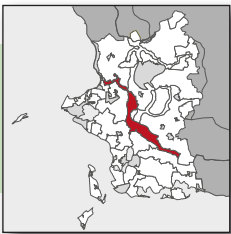
Landskabsstrategi

Strategiske mål

Beskytte

Hele karakterområdet har det strategiske mål: Beskytte, da hele ådalen rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et dalstrøg i middel skala med en primært åben afgrænsning. Området er præget af landbrug med lysåben natur i store dele af dalbunden. Flere steder er der flot udsigt over dalen. Disse bør ikke sløres.

Natur

Området har flere større og mindre vådområder i dalbunden, som bør plejes som lysåben natur. Området har potentiale til at få genoprettet tidligere vådområder. Området bør friholdes for yderligere beplantning, som vil sløre terrænet. Det anbefales ikke at lave skovrejsning i området.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, og den samlede bygningsmasse bør have et homogent udtryk.

Tekniske anlæg

Det anbefales at placere nye tekniske anlæg uden for ådalen. En eventuel sanering af de mange højspændingsledninger i den nordlige del af området kan give området mere visuel ro.

Aktuel planlægning

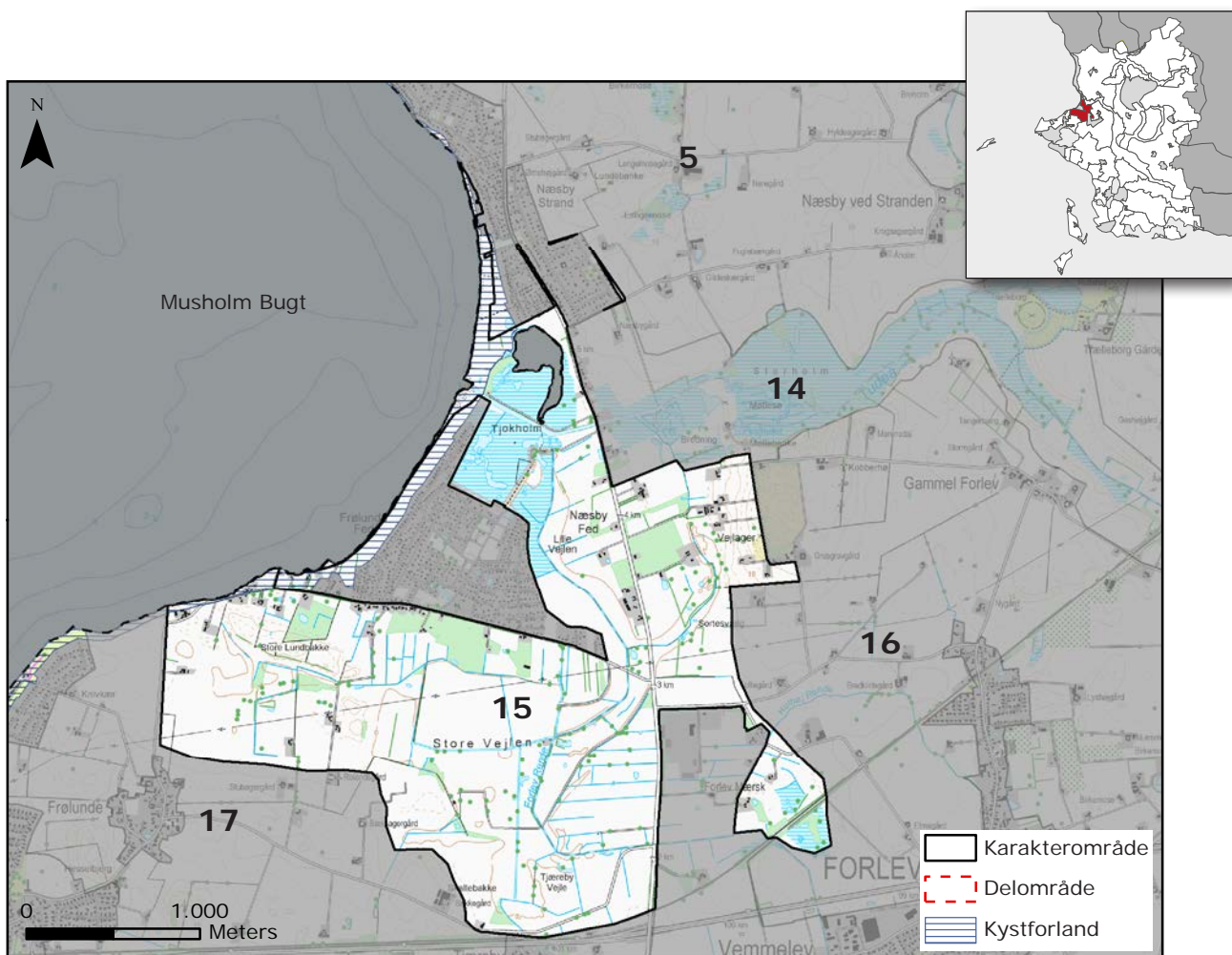
Projekt Tude Ådal. Etablering af våde enge.

15 Frølunde Fed og Store Vejlen

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

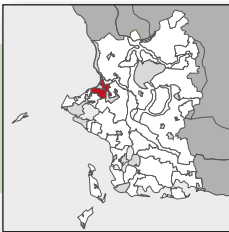
Karakterområdet ligger ud mod Musholm Bugt mod vest. Området har et areal på ca. 7 km². Områdets afgrænsning er foretaget på baggrund af både kultur- og naturgeografiske overvejelser. Områdets afgrænsning følger terræn, dige-, vej- og jernbaneforløb samt kystlandskab og sommerhusområde.

Nøglekarakter

Fladt og vandlidende landskab i middel til lille skala. Lukket til delvist transparent afgrænsede landskabsrum.

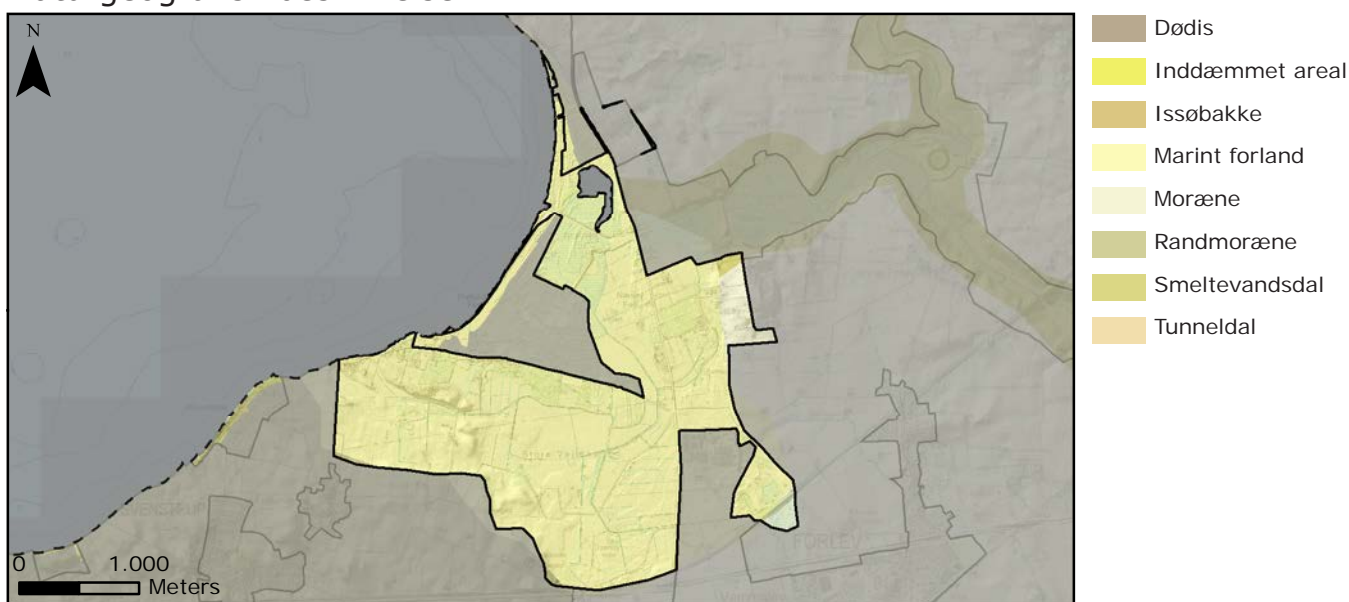
- Landskabskarakterbeskrivelse
- Landskabsvurdering
- Landskabsstrategi

Landskabskarakter

Fladt vandlidende landskab med lokale bakkeformationer/plateauer ud til kysten ved Storbælt. Området er delvist præget af større intensivt dyrkede marker mod sydvest og ekstensivt dyrkede marker mod nord. Tude Å løber gennem området, og der ses flere vådområder med mose og lysåben natur langs åen. Markerne er primært afgrænset af levende hegn og bevoksede diger, som ofte ses i tilknytning til områdets mange dræningskanaler. Bebyggelsen består af enkelte huse og husmandssteder langs vejene, men domineres af sommerhuse. Området er i middel til lille skala, og den rumlige afgrænsning varierer fra lukket til transparent pga. den varierende beplantning. Området er ikke væsentligt påvirket af tekniske anlæg, dog ses vindmøller i og udenfor området.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Geomorfologisk består området af marint forland, hvor en del er kunstigt tørlagt. Frølund Fed er dannet som en odde, hvor sedimenter er aflejret langs kysten. I områdets sydlige del ligger en lokal moræneknold, Store Lundbakke.

Jordtype

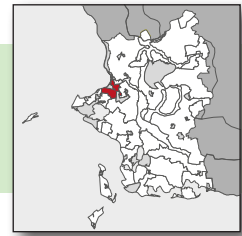
Jordtypen udgøres primært af marint sand og sekundært af moræneler.

Terrænform

Terrænet i området er fladt med undtagelse af den nævnte moræneknold og de to marine forlande, som rejser sig et par højdemeter over det øvrige terræn.

Vandelementer

Tude Å løber gennem området. Omkring åen er vådområder og mose. Kystlinjen er vestvendt mod Storebælt og således eksponeret for vind og bølger.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Beplantningen består af levende hegn og spredt bevoksning langs området mange dræningskanaler. Herudover forekommer bevoksningen primært i små enklaver bestående af større eller mindre skov/kratbevoksede områder. Disse enklaver findes syd for sommerhusområdet Frølunde Fed, øst for landevejden ved Næsby Fed og i tilknytning til Store Lundebakke.

Dyrkningsform

Arealanvendelsen i området har et meget ekstensivt præg med primært små markfelter og områder med mose og krat. Dette gør sig især gældende i områdets nordlige del omkring Tude Å og ud mod kysten. I områdets sydvestlige del dominerer derimod større og mere intensivt dyrkede markflader.

Bebyggelsesstruktur

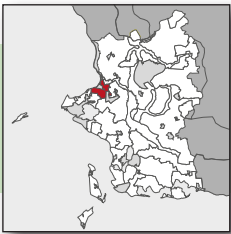
Bebyggelsen i området præges af "byfronterne" af sommerhusområderne (som ikke er en del af karakterområdet), dels ved Frølunde Fed, dels i områdets nordlige del ved Næsby Strand. Sydvest for Frølunde Fed og langs landevejen ved Næsby Fed ligger to samlinger af bebyggelse bestående af små husmandssteder og huse.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Områdets kulturhistoriske helheder og enkeltelementer udgøres af dels fiskerlejet langs udløbet af Tude Å, dels bebyggelse i form af husmandssteder og huse sydvest for Frølunde Fed og langs landevejen Bildsøvej ved Næsby Fed. Derudover er der i området en del dræningskanaler samt mose og vådområder særligt omkring Tude Å's oprindelige udløb. Langs den nordlige og østlige rand af sommerhusområdet Frølunde Fed syd for Tjokholm, er der et digeanlæg.

Tekniske anlæg

Området er ikke væsentligt påvirket af tekniske anlæg. Midt gennem området har en højspændingsledning sit tracé i øst/ vestlig retning. I den sydlige del af området påvirker jernbanen og Vestmotorvejen ind i området både visuelt og støjmæssigt. Ligeledes har vindmøller syd for Tjæreby en visuel påvirkning ind i området, hvilket også er gældende for et større landbrugsbyggeri ved Bakkegård. Storebæltsbroen er generelt synlig fra hele området.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Landskabet er i middel til lille skala og transparent til lukket afgrænset som følge af bevoksning. Områdets kompleksitet er sammensat, idet områdets landskabselementer varierer meget både i type og størrelse mellem små marklodder, mose/vådområde ved Tude Å. Området har en middel til svag struktur, der styres af naturgrundlaget. Den er visuel rolig. Området opleves derfor som afdæmpet. Der er ingen væsentlige støjkilder i området udover støj fra jernbane og motorvej, som særligt har betydning når vinden er i syd. Området indeholder et højspændingstracé samt jernbane i den sydlige del. Storebæltsbroen er synlig fra hele området. Vindmøller udenfor området påvirker ind i området.

Kystrelaterede rumlige forhold

I den nordlige del er kystforlandet smalt og fladt, mens det mod sydvest breder sig ind i baglandet. Begge steder ses indslag af hævet terræn med skrænter. I den nordlige del er kystforlandskabet præget af Tude Å's udløb og delta.

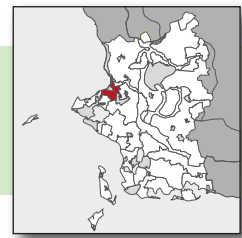
Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer udgør:

Kystskrænter i hhv. det nordlige og sydvestlige område ud mod kysten. Flade/plateau (Store Vejlen) med små markfelter på vandløbsnære arealer med afvandingskanaler samt beskyttede jorddiger. I den nordlige del af området dominerer et delvist oversvømmet moseområde - Tjokholm - som udgør Tude Å delta. Fra broen ved Bildsøvej er der god udsigt over Tude Å. Ind mod sommerhusområdet Frølunde Fed ses en dæmning. I den sydvestlige del er området præget af randmoræneknolden Lundbakke. Mod øst - øst for Bildsøvej - ved stigningen op mod Vemmelev Morænelandskab ligger et beskyttet eng- og moseområde.

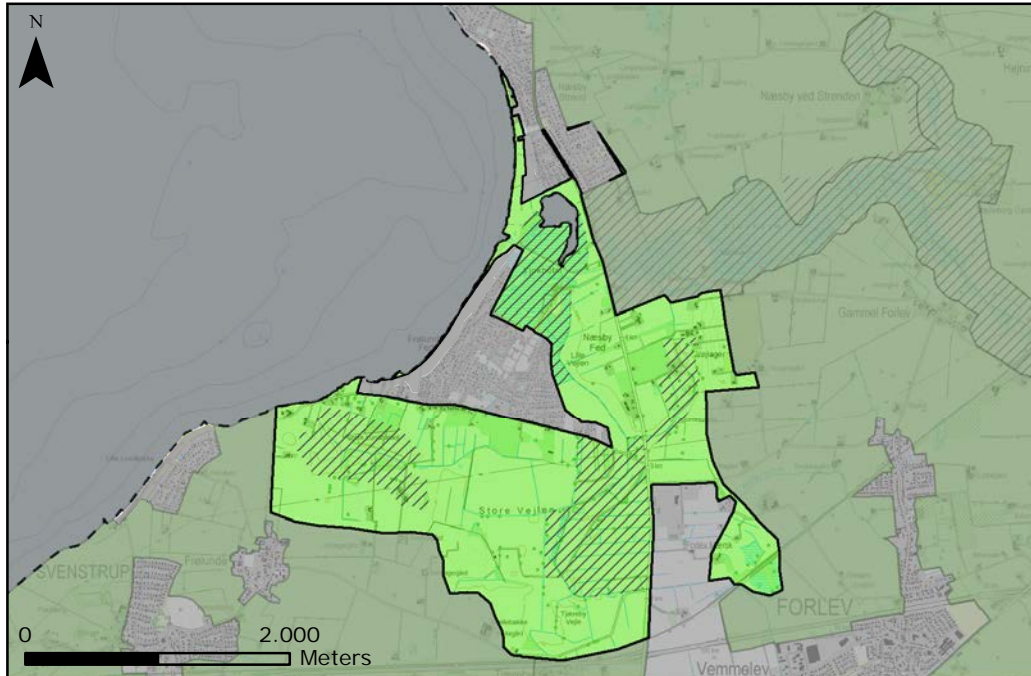

Foto: Landskab i lille skala med ekstensivt drevne lavbundsarealer.

Landskabsvurdering

Styrke

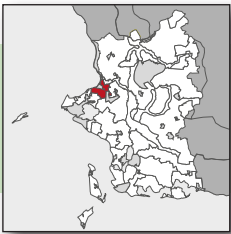

Karakteristisk

Karakterstyrken er karakteristisk i hele området. Nøglekarakteren står tydeligt frem og landskabet fremstår intakt.

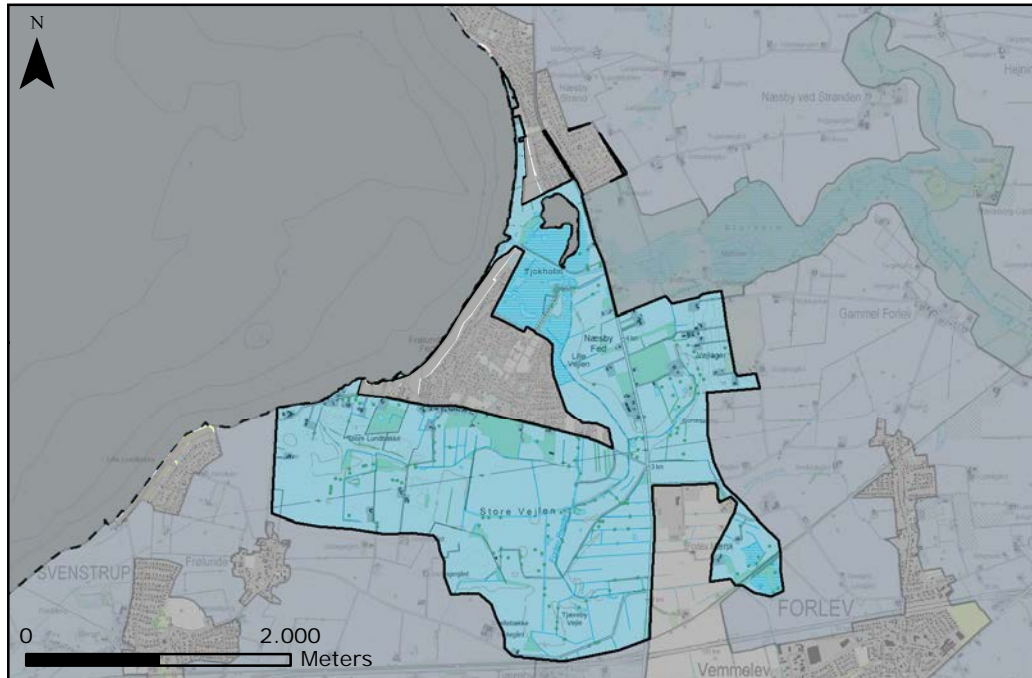
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakterområdet rummer flere områder med særlige visuelle oplevelsesmuligheder: Tude Å delta/udløb i områdets nordlige del. Lundbakke i områdets vestlige del. Flade med dræningskanaler i områdets østlige del.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

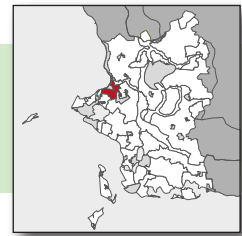
God

Tilstanden i området er god. Det flade vandlidende landskab med små jordlodder og afvandingskanaler er intakt.

Sårbarhed

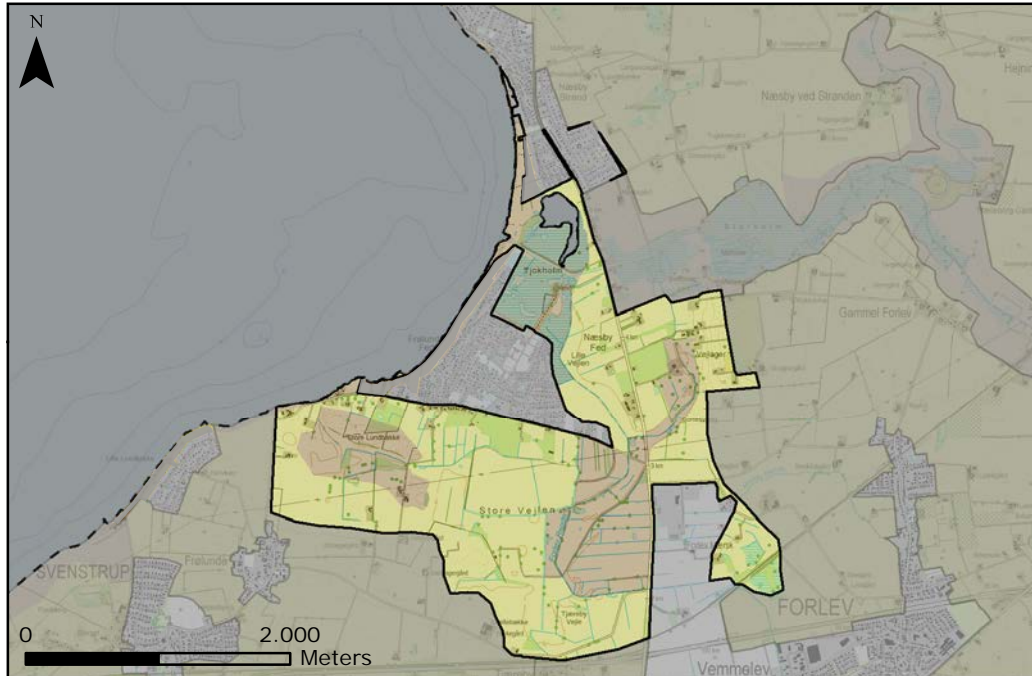
Stor

Områdets sårbarhed er stor og området er især sårbart overfor sammenlægning af jordlodder, rørlægning af grøfter/afvandingskanaler samt tilgroning ved ophør af græsning.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

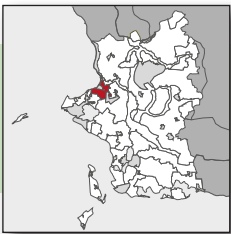
- Beskytte
- Vedligeholde
- Ændre

Vedligeholde

Størstedelen af området har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Karakterområdet har flere områder med særlige visuelle oplevelsesmuligheder samt kystforland, som alle har det strategiske mål: Beskytte.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et primært ekstensivt dyrket landskab i lille til middel skala med en lukket til transparent rumlig afgrænsning. De små jordlodder opdelt af diger og/eller afvandingskanaler samt levende hegn bør fastholdes.

Natur

Levende hegn og beplantede diger er vigtige for landskabets afgrænsning og bør vedligeholdes. Området indeholder i dag mindre områder med skov, og hvis der i fremtiden skal plantes skov i området, bør det være enten i tilknytning til de eksisterende områder, eller som mindre skovparceller, som ikke slører landskabets nøglekarakter. Det er dog vigtigt, at udsigten over Tude Å delta ikke sløres.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør som udgangspunkt placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og bør indpasses landskabets nøglekarakter. Den samlede bygningsmasse bør fremstå med et homogent udtryk. Placeres nyt byggeri i det åbne land bør det tilpasses nøglekarakteren.

Tekniske anlæg

Området bør friholdes for nye tekniske anlæg. Nødvendige nye tekniske anlæg bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Aktuel planlægning

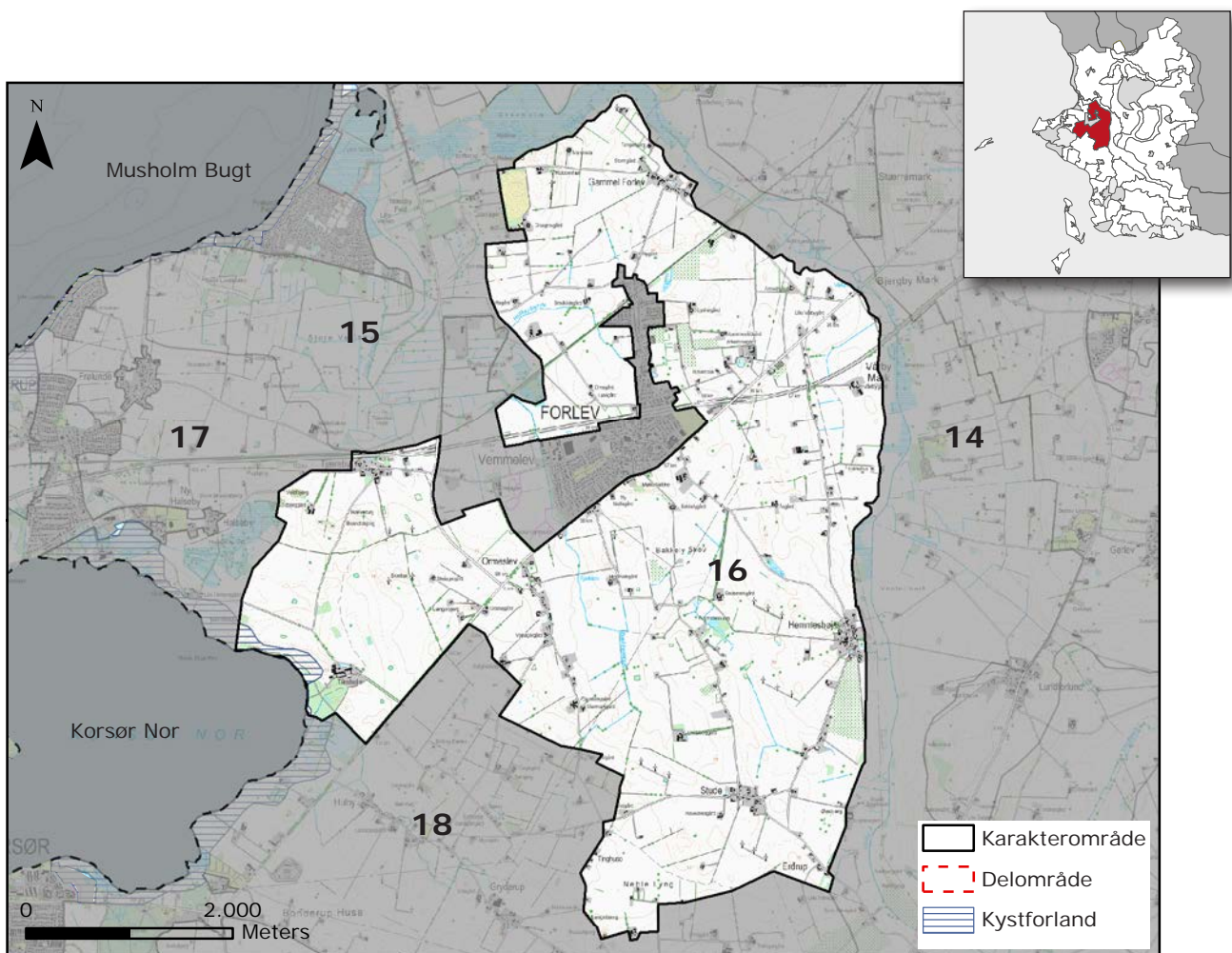
Projekt Tude Ådal. Etablering af våde enge.

16 Vemmelev Morænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

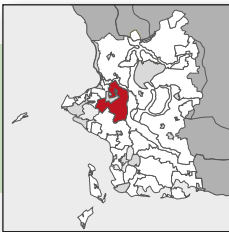
Karakterområdet er placeret i den vestlige del af kommunen mellem Korsør og Slagelse. Området har et areal på ca. 24 km². Området afgrænsning er primært naturgeografisk i form af terræn. Der afgrænses mod nord og øst af Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal og mod vest af Frølund Fed og Store Vejlen. Mod sydvest og syd afgrænses området af hhv. Halskov Randmoræne og Korsør Randmoræne. Hvor terrænet ikke er markant, afgrænses efter landskabselementer i form af veje, diger, naturområder, skov mv.

Nøglekarakter

Landbrugsflade præget af middelstore til store markflader med kun spredt beplantning. Huse, husmandssteder og mindre gårde ligger langs vejene, stedvis med kort indbyrdes afstand, mens middelstore og store gårde ligger spredt på markfladerne.

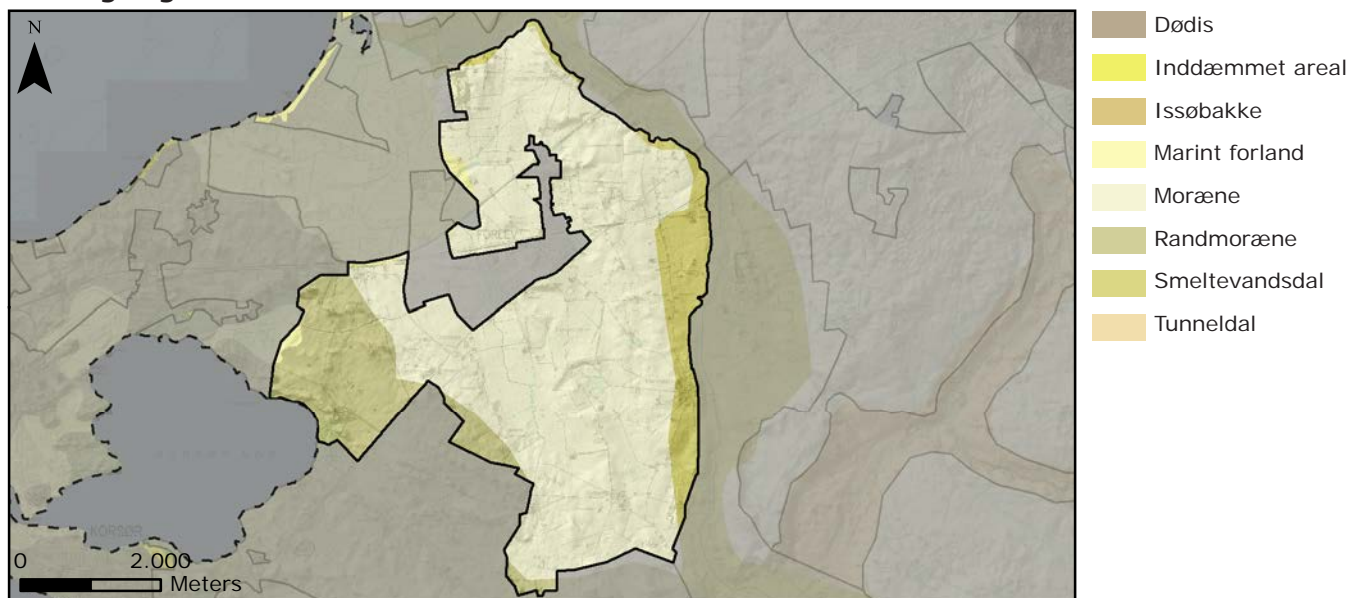
- Landskabskarakterbeskrivelse
- Landskabsvurdering
- Landskabsstrategi

Landskabskarakter

Fladt til let bølget morænelandskab med intensivt dyrkede middelstore marker. Området har en sparsom beplantning, som primært knytter sig til levende hegn og bevoksede diger. Området rummer flere landsbyer, som primært er placeret langs grænsen mod nabokarakterområdet Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal. Karakterområdet rummer også huse og husmandsteder placeret langs områdets veje, samt gårde trukket tilbage fra vejene ind på markfladerne. Området opleves som et middelskalalandskab, dog med en større skala omkring hovedgården Tårnholm. Områdets sporadiske beplantning skaber et transparent afgrænset landskab. Området rummer flere tekniske anlæg, som stedvist virker forstyrrende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget udgøres primært af en moræneflade. Dog ligger et randmorænestrøg i området ud mod Korsør Nor.

Jordtype

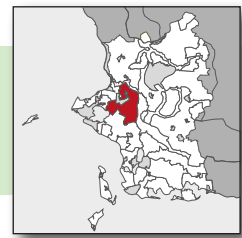
Jordbunden består af moræneler med en finmasket mosaik af smeltevandssand og -ler.

Terrænform

Terrænet er generelt fladt til bølget, dog ses enkelte langstrakte bakker vest for Ormeslev, især ude ved kysten.

Vandelementer

Der ses en del vandløb i området, enkelte vandhuller samt lavbundsarealer.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen i området er sparsom og knytter sig primært til de linjeformede elementer som hegn og diger samt vandhuller og små lavbundsområder på dyrkningsfladerne. Større bevoksninger i området består af Bakkely Skov syd for Vemmelev, skovbevoksning i tilknytning til Tårnholm samt mindre plantageområder i den nordlige del af området. Visse steder er der anlagt alléer langs tilkørselsvejene til områdets gårde.

Dyrkningsform

Området er et intensivt dyrket landbrugslandskab præget af middelstore markflader. Omkring hovedgården Tårnholm i den vestlige del af området er dyrkningsfladerne større.

Bebyggelsesstruktur

Karakterområdet er præget af et bebyggelsesmønster, hvor huse, husmandssteder og mindre gårde ligger langs vejene, stedvis med kort indbyrdes afstand, mens middelstore og store gårde ligger spredt på markfladerne. Landsbyerne ligger dels placeret langs overgangen til nabokarakterområdet Vårby Å og Bjerger Å Smeltevandsdal, dels spredt på landbrugsfladen. Med undtagelse af Vemmelev, som er vokset markant i størrelse, fremstår landsbyerne med en nogenlunde intakt struktur, mens deres udskiftningsmønster fremstår mere uklart i det omgivende landskab.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Hemmeshøj og Gammel Forlev er udpeget som kulturmiljøer.

Hemmeshøj har bevaret sin struktur som uudflyttet landsby med bevarede gårde omkring forte og gadekær.

Gammel Forlev ligger på overkanten af Vårby Ådal og har cirka halvdelen af de oprindelige gårde bevaret endnu. Kun enkelte gadehuse ligger i landsbyen primært omkring gadekæret.

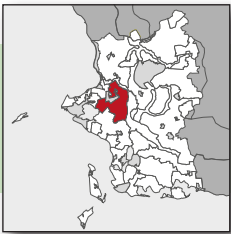
Området omkring Tårnholm er et hovedgårdslandskab.

Hemmeshøj Kirke ses især tydeligt i landskabet fra nordvest.

Området indeholder enkelte fortidsminder.

Tekniske anlæg

Området rummer en række tekniske anlæg. Det gennemskæres af tre højspændingstracéer, ét i den nordlige del og to i den østlige del. Mindre samlinger af vindmøller findes spredt i hele området. Jernbanen og motorvej E20 gennemskærer den nordlige del af området. Nær karakterområdets nordlige grænse ligger Forlev Miljøanlæg. Anlægget er skærmet af beplantning og er ikke dominerende i landskabet.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Middelstore markflader, til dels afgrænset af sporadisk bevoksede diger og levende hegn, giver området en middel skala. Skalaen er dog større omkring Tårnholm. Markfelterne brydes af og til af bevoksning omkring mergelgrave, og afgrænsning bliver derfor transparent. Markernes varierende størrelse og orientering, samt de få spredte hegn og diger giver området en sammensat kompleksitet og en svag struktur. Der er en del elementer, som virker middel forstyrrende i området. Området er afdæmpet, og der er kun støj ved jernbane og motorvej.

Kystrelaterede rumlige forhold

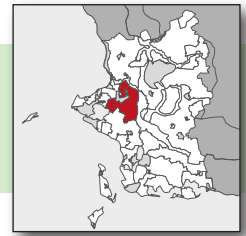
Kysten er en meget lille strækning i området ud mod Korsør Nor. Kystforlandsgrænsen ligger forholdsvis tæt på kysten, da terrænet falder stejlt det sidste stykke ude ved kysten.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Der er udsigt over Frølund Fed og Store Vejlen fra Vejlagervej ved Forlev Miljøanlæg. Tårnholm hovedgård og landskabet omkring er oplevelsesrigt.

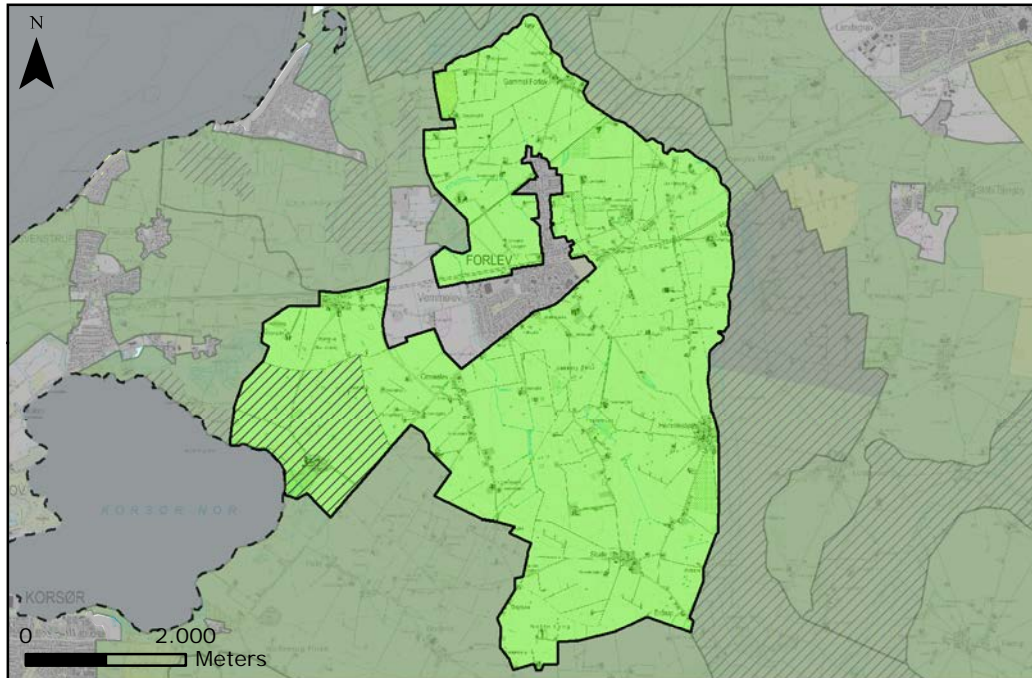

Foto: Middelstore marker brudt af sporadisk bevoksede diger, som giver området en transparent afgrænsning.

Landskabsvurdering

Styrke

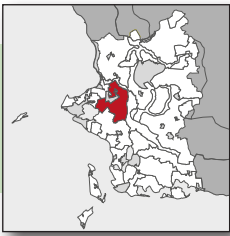

Karakteristisk

Karakterområdets styrke er karakteristisk i hele området. Nøglekarakteren fremstår tydeligt i hele området.

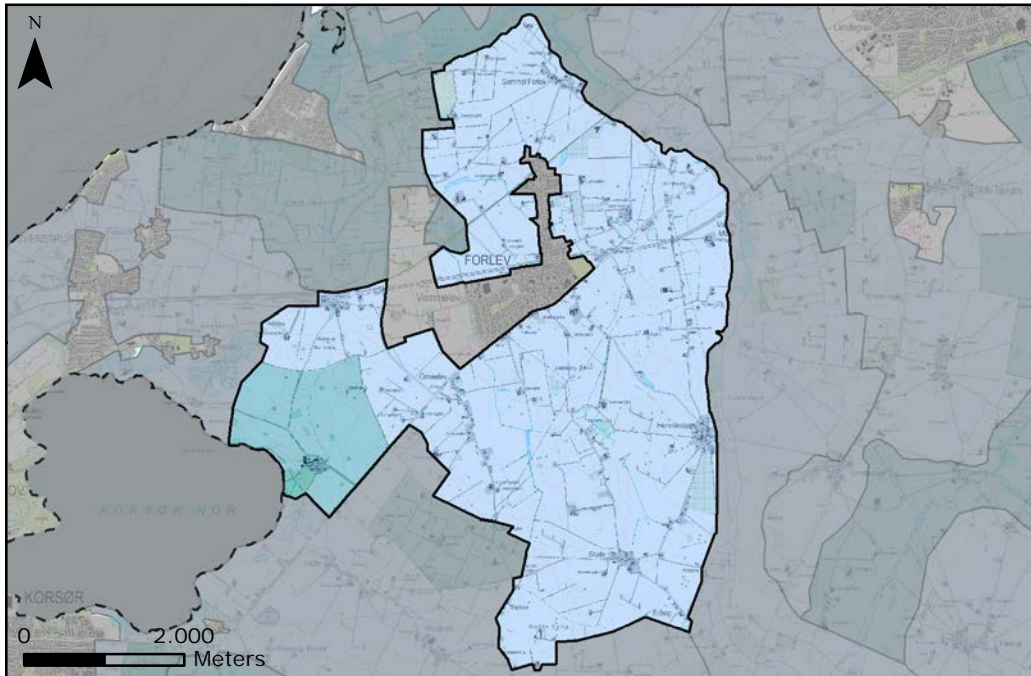
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

I områdets nordlige del findes enkelte udsigtspunkter, hvorfra Storebælt, Storebæltsbroen og det marine forland fremstår tydeligt (Frølund Fed og Store Vejlen). Tårnholms hovedgårdslandskab rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Middel

Karakterområdets tilstand er middel i størstedelen af området. Hegn og diger er mange steder hullede og ikke vedligeholdt. Landskabet er ikke helt intakt. Flere tekniske anlæg virker forstyrrende, som vindmøller, højspænding, motorvej og jernbane.

God

Hovedgårdslandskabet omkring Tårnholm fremstår i god tilstand.

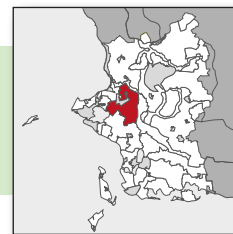
Sårbarhed

Lille

Området rummer en del tekniske anlæg og er ikke længere intakt. Det fremstår robust og med lille sårbarhed.

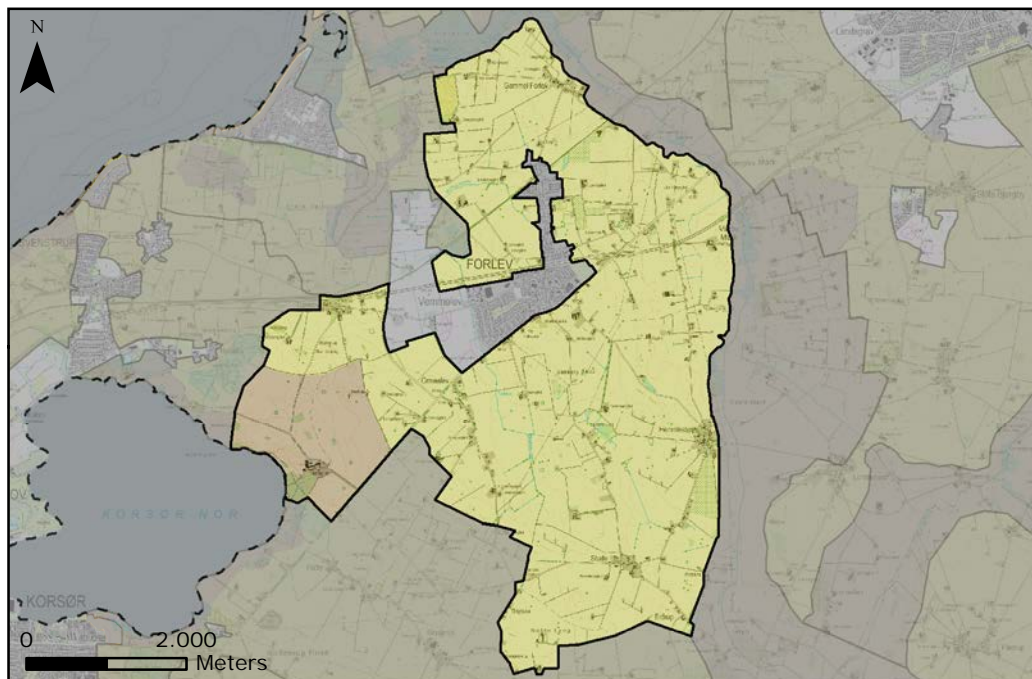
Hovedgårdslandskabet ved Tårnholm er sårbart overfor opdeling af marker, nedlæggelse af alléer.

Udsigter er sårbare overfor sløring, f. eks. ved skovrejsning.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

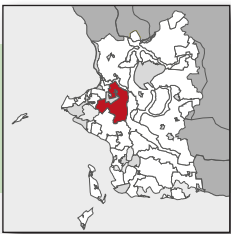
- Beskytte
- Vedligeholde
- Ændre

Vedligeholde

Størstedelen af området har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Området omkring Tårnholm har det strategiske mål: Beskytte, da det rummer mulighed for visuelle oplevelser samt kystforland.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et transparent landbrugslandskab i middel skala. Området omkring Tårnholm har hovedgårds karakter, og det åbne landskab bør vedligeholdes. Udsigten over Frølund Fed og Store Vejlen bør ikke sløres.

Natur

Området indeholder den nyere Bakkely Skov syd for Vemmelev, samt en del mindre plantageområder. Det vurderes at skovrejsning kan være en mulighed her, enten i tilknytning til Bakkely Skov eller som mindre skovparceller i harmoni med den eksisterende beplantningsstruktur.

De få hegn og diger bør bevares og plejes, for at opretholde den transparente afgrænsning. Allé ved Tårnborg bør genetableres for at understøtte områdets hovedgårds karakter.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør generelt placeres i tilknytning til eksisterende landsbyer, under hensyn til landsbyernes struktur og udtryk. Nyt landbrugsbyggeri bør primært opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, således at den samlede bygningsmasse har et homogent udtryk. Placeres nyt byggeri i det åbne land bør det tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Området er allerede påvirket af flere tekniske anlæg, især vindmøller. Det kan evt. være en mulighed at erstatte flere af de små vindmøller med større og færre. Nye tekniske anlæg bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Aktuel planlægning

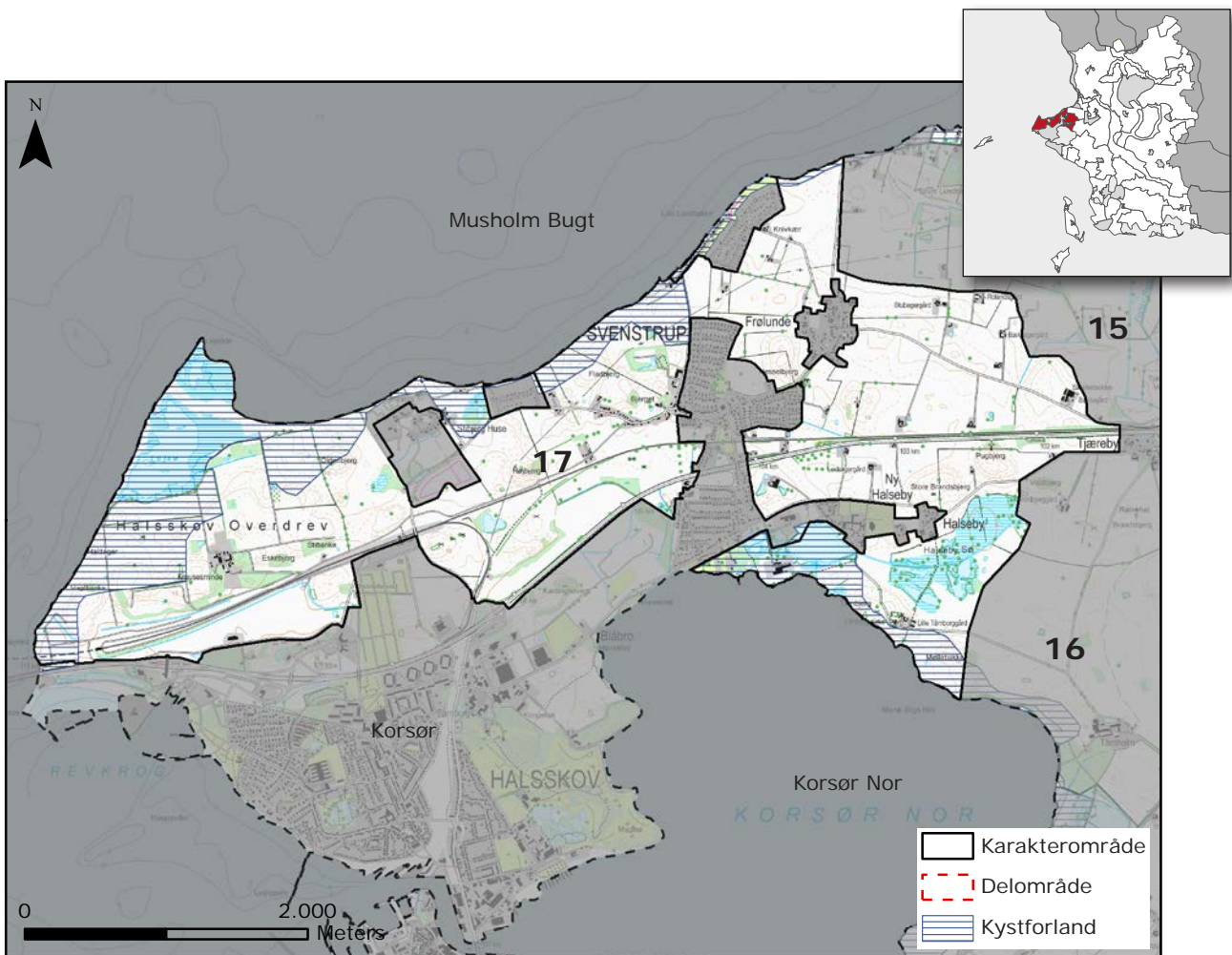
Der er ingen aktuel planlægning for området.

17 Halskov Randmorænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet ligger som en fremskudt halvø på den ellers svagt bugtede kyst ud mod storebælt. Området strækker sig over et areal på ca. 12,5 km². Mod syd afgrænses området af Halskov Hoved, Korsør Nor sammen med den fremskudte tange, hvor den oprindelige del af Korsør By ligger. Ind i landet mod øst afgrænses karakterområdet dels af overgangen til det flade og lavtliggende Frølunde Fed og Store Vejlen samt Vemmelev Moræneflade. Karakterområdet afgrænses af terræn, veje, vådområder og diger.

Nøglekarakter

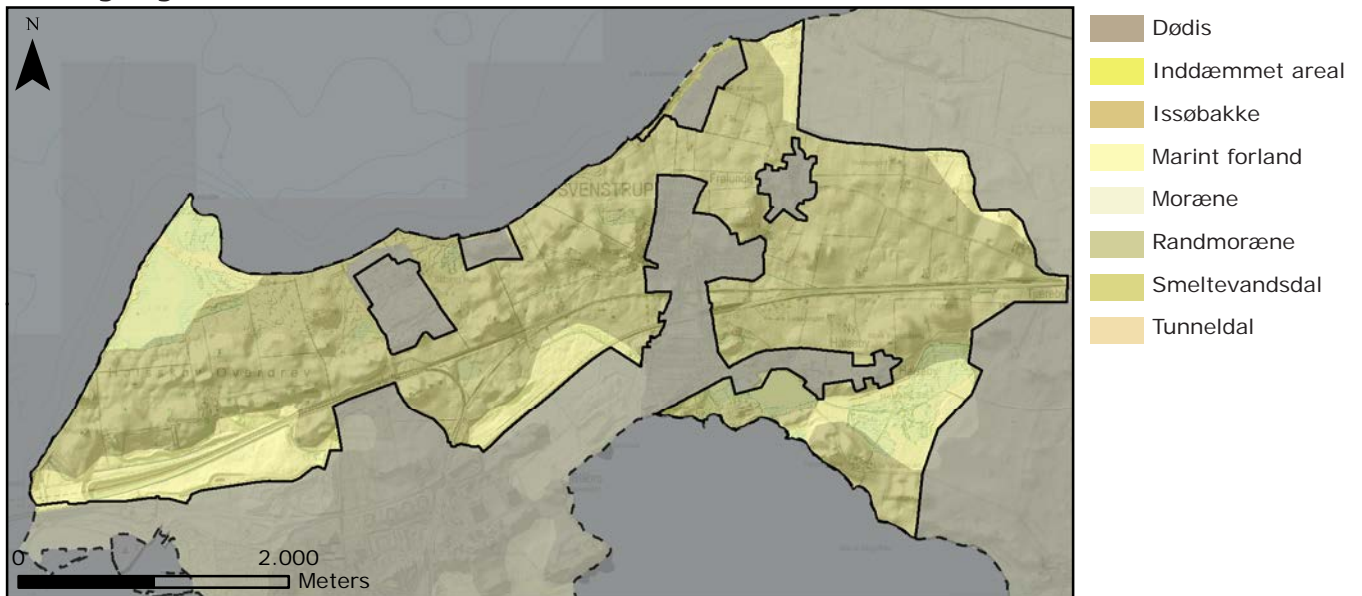
Småbakket sammensat landbrugslandskab med nærhed til kyst.

Landskabskarakter

Bølget moræneflade med lokale bakkeformationer og flade marint aflejrede områder. Området består af mange landskabselementer, som tilsammen skaber et varieret og sammensat område. Området dyrkes i store dele intensivt, men på de marint aflejrede områder ses store ekstensivt prægede områder med lysåben natur. Området rummer tre større bymæssige bebyggelser, som udgør den primære bebyggelse i området. Udenfor disse tre områder ses kun enkelte huse og gårde. Områdets skala og rumlige afgrænsning varierer, og det påvirkes en del af tekniske anlæg som motorvej, jernbane, højspændingstracé og infrastrukturanlæg omkring Storebæltsbroen.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Karakterområdets dominerende dannelsesform er randmoræne med karakteristiske hatbakker jævnt fordelt i de meste af området. Herudover ses marine aflejringer langs kysten ud mod Storebælt.

Jordtype

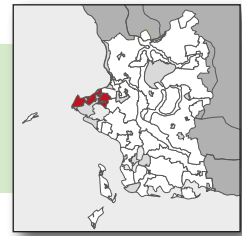
På morænen domineres jordbunden af moræneler dog med små områder med smeltevandsler, -sand og -grus. I det marine forland er jordbunden domineret af havaflejringer.

Terrænform

Terrænet i området domineres af små, men markante bakkeformationer, der ligger tæt på en ellers bølget flade. I tilknytning til områderne med marine aflejringer og de inddæmmede arealer er terrænet fladt.

Vandelementer

Kystlinjen omkring Halskov Randmorænelandskab er orienteret dels mod nord (Musholm Bugt), dels mod vest (Storebælt) og dels mod syd (Korsør Nor). Mod Storebælt har bølgepåvirkningen opbygget en retlinet kyst, hvor den nordgående materialetransport har skabt et vinkelforland, Lejodde, som afgrænser strandsøen Lejsø. Mod Korsør Nor er der smal forstrand og stedvis rørskov. Området indeholder både større og mindre vådområder samt søer i varierende størrelser.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen i området består af bevoksede diger og få levende hegn, småplantninger i tilknytning til mergelgrave spredt på markfladerne og større eller mindre vådområder med lysåben natur. Der er både rørskov, tættere bevoksede områder, eng, strandeng og overdrev. Der er skovrejsning i området omkring Højbjerg. Langs områdets infrastrukturanlæg og i tilknytning til områdets bebyggelse findes også bevoksninger. Området omkring Lejsø og Lejodde er et større sammenhængende naturområde.

Dyrkningsform

Arealanvendelsen i området er en mosaik af landbrugsdrift, ekstensiv drift og naturområder. De største af de ekstensivt og udyrkede arealer ligger ved kysten i tilknytning til områderne med marine aflejringer. Dyrkningsfladerne er opdelt i små til middelstore markfelter.

Bebyggelsesstrukturer

Mønsteret i arealanvendelsen brydes af områdets mange bymæssige bebyggelser, i tre overordnede rum – et vestligt ved Halskov Overdrev, et centralt mellem Stibjerg Huse og Svenstrup og et tredje mellem Svenstrup og karakterområdets østlige grænse. Uden for de bymæssige bebyggelser findes kun få gårde spredt på dyrkningsfladen, primært i den østlige del.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Kruusesminde og jordtilliggende, som hovedgård, kan opleves selvstændigt, men er præget af infrastrukturelle elementer.

Der ses en del gravhøje i området.

Tårnborgh Kirke og Ruin ligger i områdets østlige del ned mod Korsør Nor.

Tekniske anlæg

Området gennemskæres i øst-/vestgående retning dels af jernbanen, dels af motorvejen, der forbinder Sjælland og Fyn via Storebæltsforbindelsen. Området gennemskæres endvidere af et højspændingstracé, der strækker sig fra Korsør mod øst, nord om Svenstrup.

Foto: Randmorænestrøg med hatbakker i den vestlige del af området.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Området varierer en del i skala og rumlig afgrænsning. Dyrkningsfladerne omkring Kruusesminde er karakteriseret af et bakket landskab og enkelte steder vildtplantninger. Dette gør at området visuelt er stedvist tillukket. Fra Oldenbjerg er der god udsigt over områdets landskab. Området i øvrigt er præget af bebyggelser, enkeltliggende huse samt bølget landskab. Området består af mange forskellige elementer og er sammensat. Der er ikke en egentlig struktur i området. Støjniveauet og den visuelle forstyrrelse varierer en del i området, men er koncentreret omkring Storebælt forbindelsen.

Kystrelaterede rumlige forhold

Kystnærheden opleves tydeligst i den vestlige del af området.

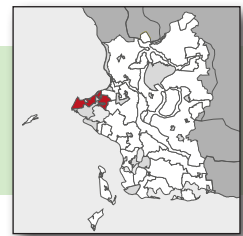
Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Tårnborg Kirke opleves tydeligt fra de modstående kyster i Korsør Randmorænelandskab og er meget karaktergivende her fra.

Områdets geologiske udgangspunkt kan opleves fra udsigtspunkt - Oldenbjerg, vest for Musholm Bugt Feriecenter.

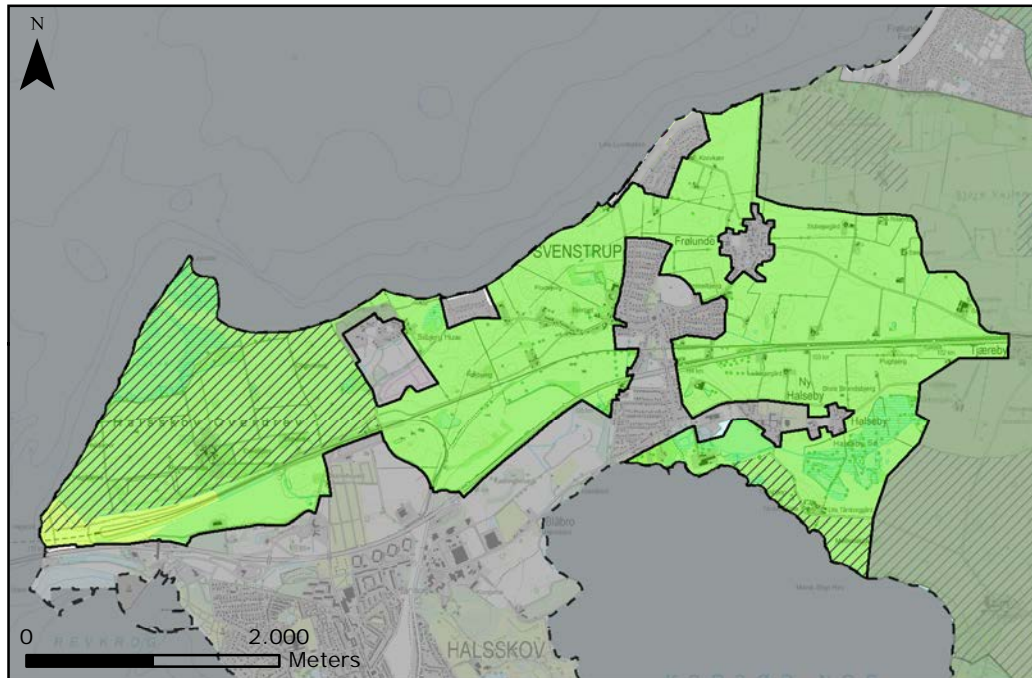

Foto: Udsigt mod Storebæltbroen over det bakkede agerlandskab.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

Karakterområdets styrke er karakteristisk i størstedelen af karakterområdet. Nøglekarakteren er tydelig i området.

Kontrasterende

Infrastrukturen gør at området omkring Storebæltsbroen er kontrasterende i forhold til nøglekarakteren.

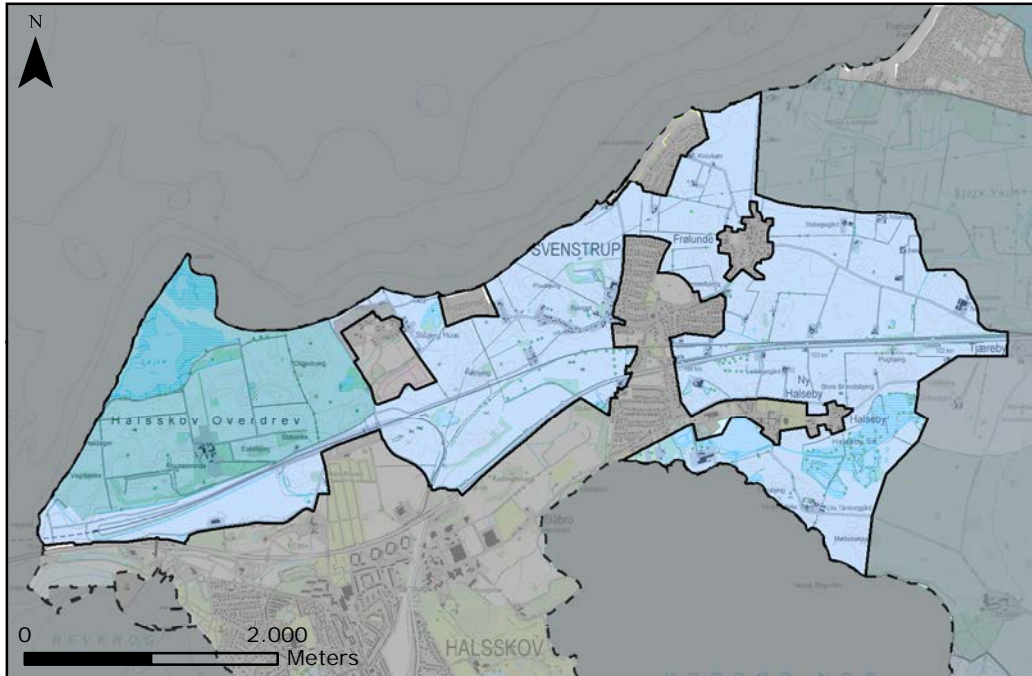
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakterområdet rummer to områder med særlige visuelle oplevelsesmuligheder: Halskov Overdrev inkl. Lejsø, Lejodde, Kruusesminde samt Tårnberg Kirke - særlig oplevelse når man kigger ind i området fra syd.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Middel

Karakterområdet har overvejende en middel tilstand. Området er påvirket af fritliggende huse og fragmenteret byspredning.

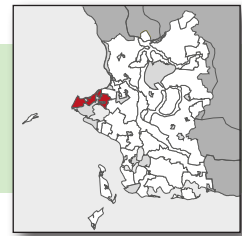
God

Området omkring Krusesminde fremstår mere oprindeligt, og her er tilstanden god.

Sårbarhed

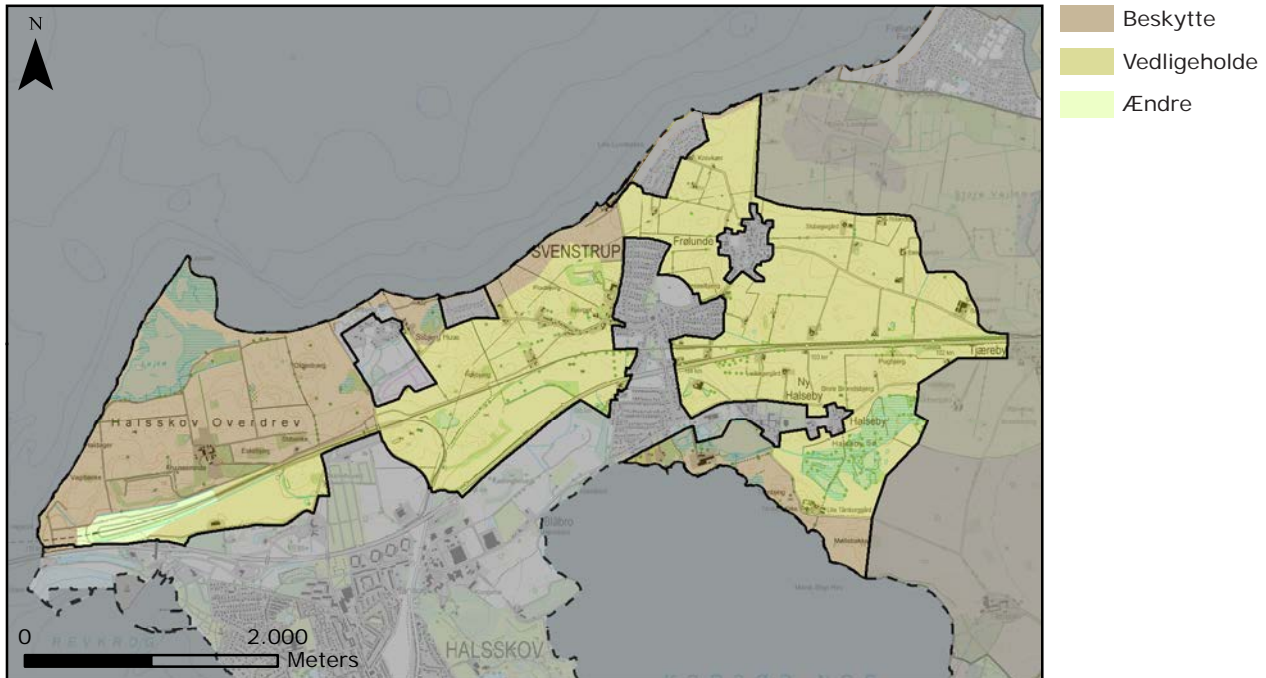
Lille

Området har en lille sårbarhed, da det allerede er meget påvirket af infrastrukturanlæg. Dog vil de særlige visuelle oplevelsesmuligheder sløres, hvis området beplantes med fx skovrejsning.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Vedligeholde

Størstedelen af karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Området omkring Lejodde samt området omkring Tårnby Kirke har det strategiske mål beskytte, da det rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Derudover har områdets kystforland også det strategiske mål: Beskytte.

Ændre

Området omkring betalingsanlæg ved Storebæltsbroen har det strategiske mål ændre.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området har en mosaikkarakter præget af intensivt og ekstensivt dyrkede marker imellem hinanden. De store ekstensivt dyrkede områder bør fastholdes, prioriteres og plejes i fremtiden.

Natur

Det anbefales at yderligere tilplantning ved Krusesminde begrænses. De store vådområder ved kysten skal bevares og plejes som lysåben natur. Områderne er en vigtig del af nøglekarakteren.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør generelt ske i tilknytning til eksisterende byområder. Ny bebyggelse skal etableres med respekt for den eksisterende bebyggelses struktur og udtryk. Det anbefales, at bykanterne i byområderne ved Svenstrup og Halseby vedligeholdes og evt. vurderes med henblik på sanering. Ved nyt byggeri i det åbne land bør bebyggelsen tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør tilpasses landskabets nøglekarakter. Ved etablering af nye tekniske anlæg er det vigtigt at vurdere placering i forhold til de eksisterende store infrastrukturanlæg.

Aktuel planlægning

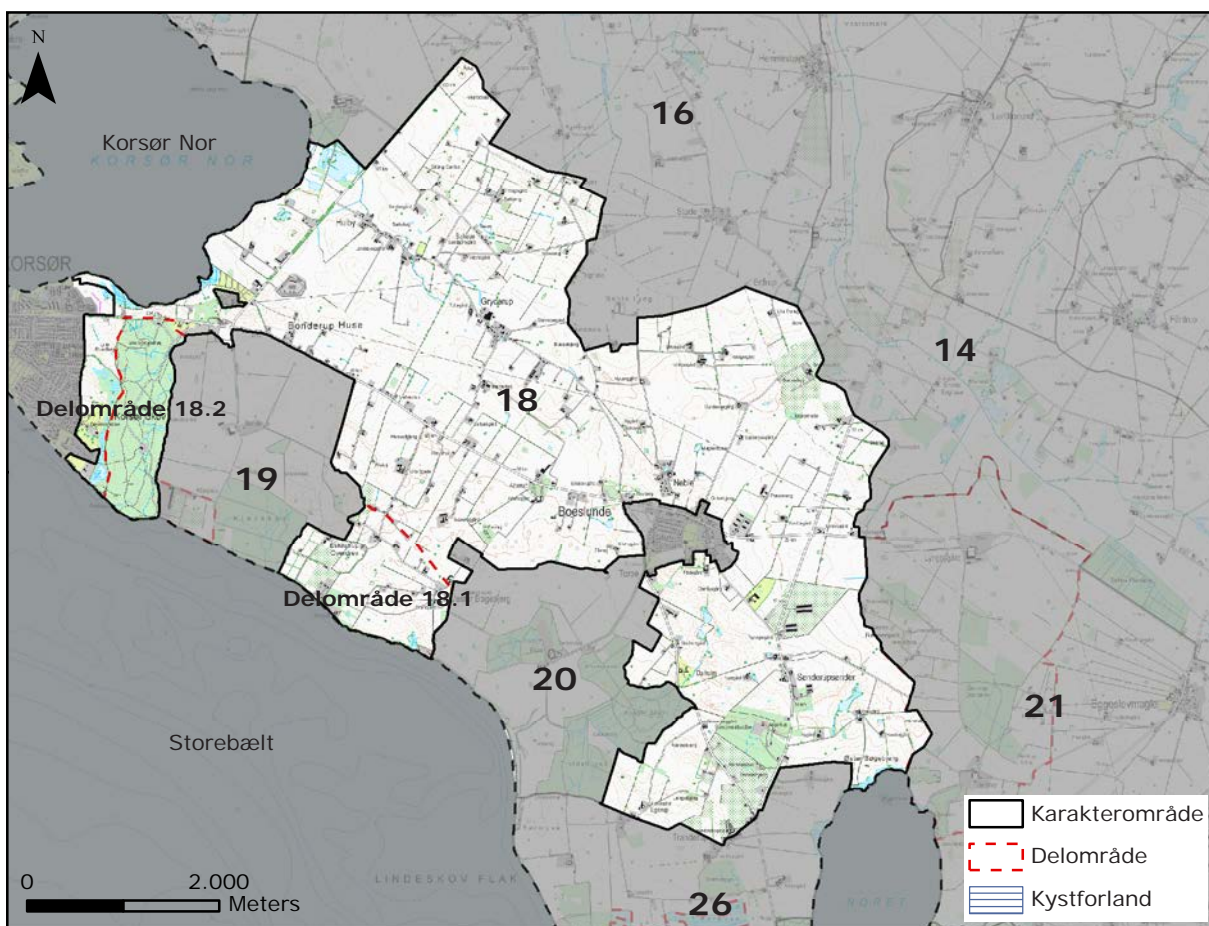
Naturprojekt Oldenbjerg. Der planlægges et naturprojekt ved Oldenbjerg.

18 Korsør Randmorænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

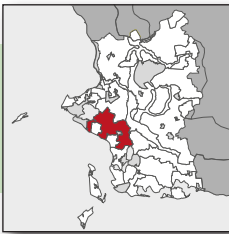
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den vestlige del af kommunen, hvor det strækker sig langs kysten mellem Korsør og Skælskør. Området strækker sig over et areal på ca. 30 km². Karakterområdet afgrænses bl.a. af læhegn, ejerlavsgrenser, vejforløb og byzoner. Karakterområdet afgrænses mod nordvest af Korsør Nor, og mod sydvest strækker det sig ud til Storebælt skysten afbrudt af to hovedgårds karakterområder. Mod nord afgrænses det af Vemmelev Morænelandskab, mod nordøst af Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal, mod øst af Eggeslev-magle Morænelandskab og mod sydøst af Stignæs Morænelandskab.

Nøglekarakter

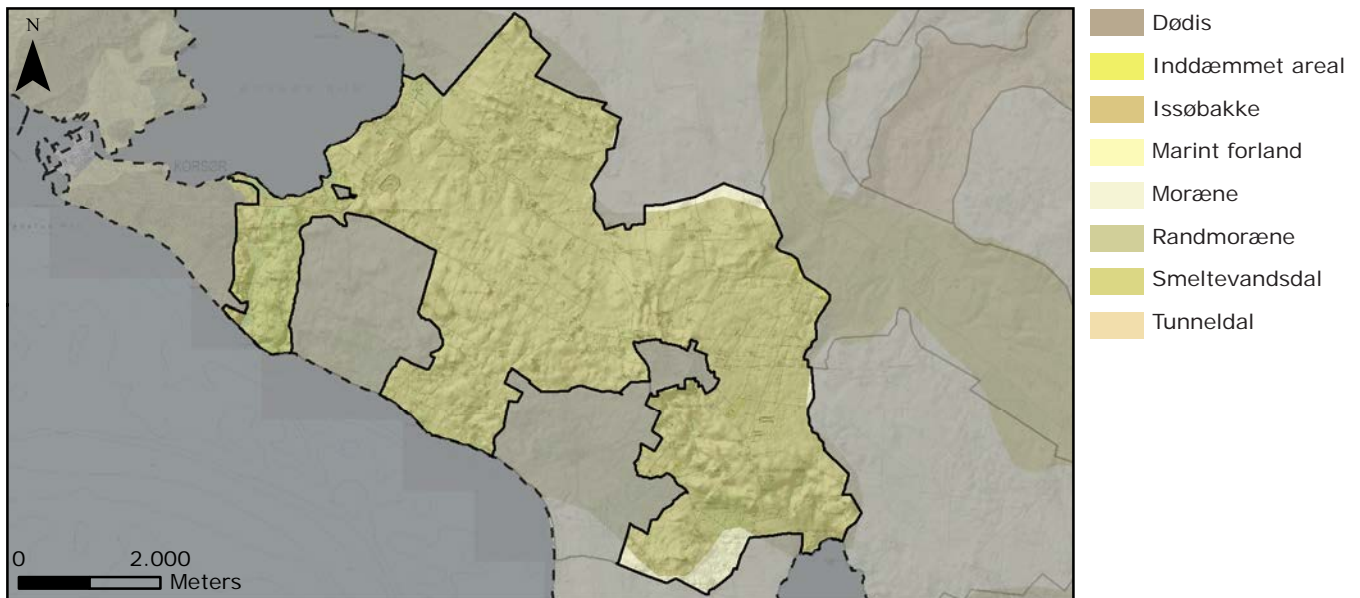
Områdets karakter præges af intensiv landbrugsdrift på middelstore marker afgrænset af transparente hegn og diger, huse og husmandssteder langs veje og middelstore gårde trukket tilbage, mindre vejlandsbyer, store dele kystrelateret.

Landskabskarakter

Bølget morænelandskab med enkelte lokale bakkeformationer. Store dele af landskabet har relation til kysten ved hhv. Storebælt, Korsør Nor samt Skælskør Nor. Området er et intensivt dyrket landbrugslandskab med små til middelstore marker brudt af enkelte levende hegn og bevoksede diger. Bebyggelsen omfatter flere vejlandsbyer, huse og husmandssteder langs områdets veje samt gårde trukket ud på markfladerne. Karakterområdet fremstår som et middelskalalandskab med en primært transparent rumlig afgrænsning. Området påvirkes af en del tekniske anlæg, som stedvist er dominerende. Der er visuel sammenhæng mellem områdets og naboombådernes vindmøller, som stedvist virker forstyrrende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget består af et randmorænelandskab.

Jordtype

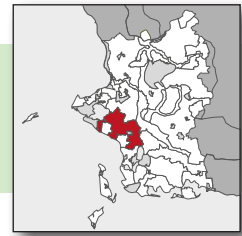
Jordbunden domineres af moræneler, men en stor del af den nordvestlige del består af smeltevandsler, -sand og -grus.

Terrænform

Terrænet er overvejende bølget med spredte forekomster af langstrakte bakkeformationer, som er orienteret nordvest/sydøst. I den sydvestlige del af området (omkring Eskildstrup Overdrev) er terrænet småbakket og varierer således fra den dominerende terrænform.

Vandelementer

Små søer og mergelgrave ligger spredt i området. Derudover ses vandløb og enkelte vådområder. Karakterområdet grænser mod nordvest ud til Korsør Nor, og mod sydvest strækker det sig ud til Storebæltskysten. Mod Korsør Nor og Skælskør Nor har kystlinjen lavenergikystens karakteristika: Ingen forstrand og stedvis rørskov. Mod Storebælt er kysten præget af bølgepåvirkningen fra sydvest. Strandbredden er forholdsvis smal og er enkelte steder afgrænset af stejle kystskrænter. Der er stedvist etableret kystbeskyttelse i form af høfder ved Korsør Lystskov.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Langs Korsør Lystskov og Korsør Nor findes lavbundsområder med lysåben natur præget af krat. Mindre vandhuller, sandsynligvis mergelgrave, findes jævnt i området og er generelt omgivet af små bevoksninger. Netop levende hegn, bevoksede diger og små bevoksninger er karakteristisk for områdets bevoksningsmønster. I områdets vestlige del ligger Korsør Lystskov som et større skovområde i overgangen mellem Korsør og det åbne land. En mindre skovbevoksning er lokaliseret i områdets sydlige del.

Dyrkningsform

Området er et intensivt dyrket landbrugslandskab med middelstore og stedvist små markflader. Områder med plantagedrift er lokaliseret i områdets østlige og sydlige del.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen i området karakteriseres ved, at huse og husmandssteder ligger langs vejene, ofte med indbyrdes kort afstand, mens gårdene ofte ligger trukket tilbage fra vejene. Herudover ligger i området en række små landsbyer med vejlandsbyens form. Landsbyerne har overordnet set bevaret den oprindelige form med undtagelse af Boeslunde, der rummer større boligområder.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Kulturmiljøer er udpeget ved Vester Bøgebjerg og Neble.

Vester Bøgebjerg: En udflyttet gård, skæv stjerneudskiftning med spredning mod Eskildstrup Overdrev, stynede popler.

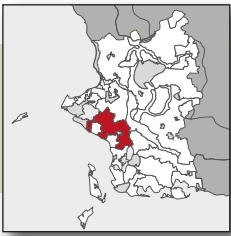
Neble: Fem udflyttede gårde og landsby i begyndende sammenvoksning med Boeslunde.

Enkelte fortidsminder på marker, ofte helt eller delvist bevokset.

Spredt forekomst af diger, der kun svagt definerer eller understøtter områdets udskiftningsmønster. Undtagelsen er den nordvestlige del (Søhuse) og sydvestlige del (Eskilstrup Overdrev), hvor digerne i høj grad er bevaret.

Tekniske anlæg

Fra en transformerstation i områdets vestlige del udgår to højspændingsledninger med traceer mod øst og nordøst. Ligeledes i den vestlige del ligger et større renseanlæg, der er skjult af bevoksning. Flere steder i området står vindmøller og flere steder kan vindmøllerne i naboområderne ses. Ved kysten ses høfter.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlige visuelle beskrivelse

Middelstore markflader samt stedvist sparsomt bevoksede diger og levende hegn skaber sammen med bebyggelsestrukturen og det bølgede terræn et transparent afgrænset og sammensat landskab af middelskala. Variationen af landskabselementer og deres varierende orientering giver et svagt struktureret landskab. Skov og mindre bevoksninger samt plantagedrift bidrager til oplevelsen af dette. Landsbyer og bebyggelser fremstår grønt afgrænsede. Der er visuel sammenhæng mellem vindmøller i og udenfor området, hvilket betyder, at vindmøller fremstår stedvist dominerende, særligt i den nordlige del af området, hvor de kan opleves fra udsigtspunkt i den nordlige udkant af Boeslunde.

Kystrelaterede rumlige forhold

Mod Korsør Nor varierer terrænet mellem svagt bølget og bakket. De få hegn er orienteret vinkelret på kysten. Marker og natur/strandenge. Der er visuel sammenhæng langs Norets kystlinje, med Korsør byrand samt havneanlæg mod vest og Tårnborgh Kirke og nærliggende borgbanke mod nord. Ved Korsør Lystskov er kystforlandet smalt, mens det omkring Eskildstrup Overdrev og Vester Bøgebjerg er bredere.

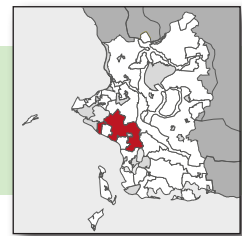
Mod Skælskør Nor er terrænet homogent faldende mod Noret. Levende hegn og diger vinkelret på kysten skaber middelstore åbne landskabsrum. Der er visuel sammenhæng langs Norets kystlinje med skov og åbent land frem til Skælskørs østlige byrand. Kystforlandet mod Storebælt ved Eskildstrup Overdrev afviger fra områdets hovedkarakter. Mindre markfelter og tætte levende hegn og varieret arealanvendelse. Kysten er en sund- og bæltkyst med modstående kyster på Fyn, Langeland og Agersø. Der er svag visuel sammenhæng langs lineær kyst mod nordvest og lidt stærkere visuel sammenhæng med kysten mod syd.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Markant udsyn til områdets centrale del fra Rolshøje, til Skælskør Nor fra Østerbøgebjergvej, til Korsør Nor fra Skovvej nord for Korsør Lystskov og mod naboområder mod nord fra Grisebjerg ved Boeslunde. Boeslunde Kirke ligger som markant landskabselement synligt fra store dele af området. Området ved Eskildstrup Overdrev og Vester Bøgebjerg giver særlige visuelle oplevelsesmuligheder i form af rumlige forhold og udsigt over Storebælt.

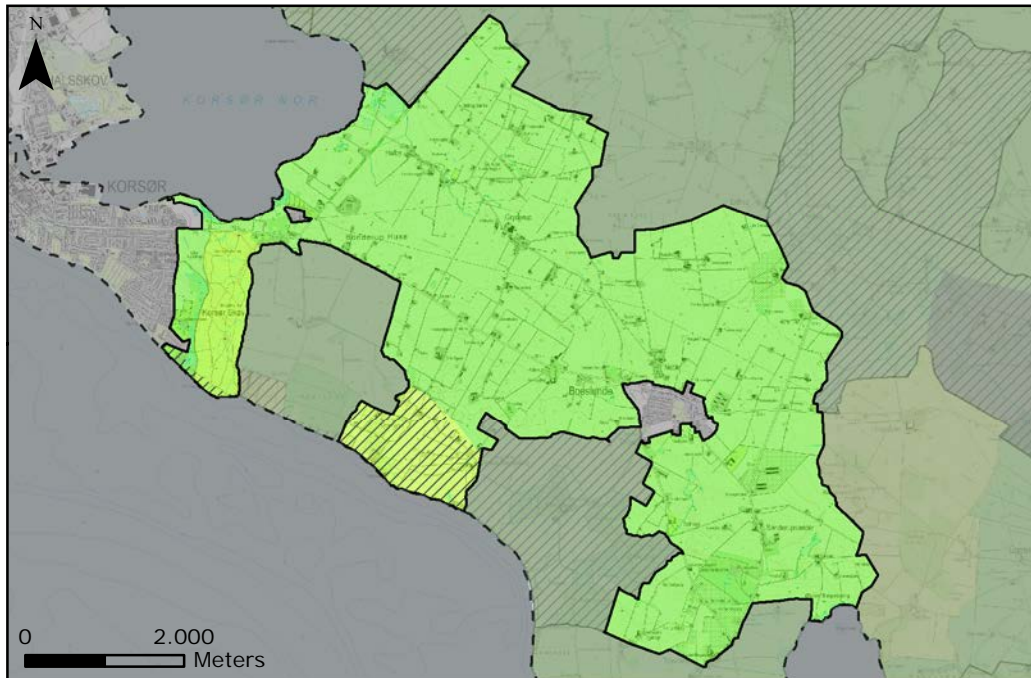

Foto: Middelstore marker brudt af sporadisk bevoksede diger skaber transparent afgrænsede rum.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk

Karakterområdets styrke er karakteristisk i størstedelen af området. Nøglekarakteren er tydelig med få variationer. En af dem er bebyggelsesmønstret ved Søhuse.

Kontrasterende

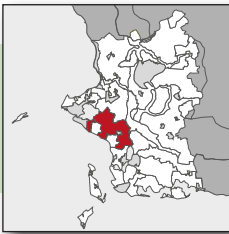
Delområde 18.1: Eskildstrup Overdrev og Vester Bøgebjerg er i mindre skala, har en mere lukket afgrænset og er visuelt roligt.

Delområde 18.2: Skoven har en anden arealanvendelse end resten af karakterområdet.

Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

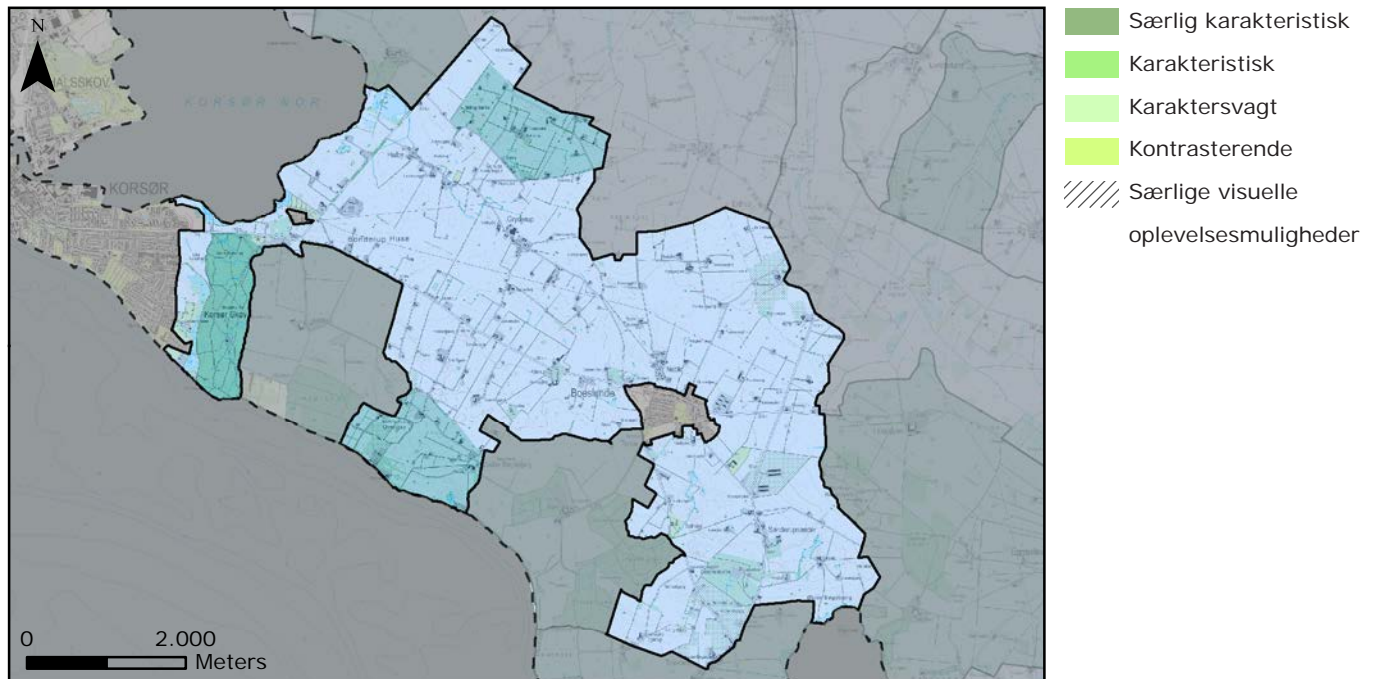
Delområde 18.1: Eskildstrup Overdrev og Vester Bøgebjerg rummer mulighed for særlige visuelle oplevelser i form af særlige rumlige forhold og udsigt over Storebælt.

Delområde 18.2: Korsør skov rummer særlige visuelle oplevesesmuligheder langs kystklinten ved skovens sydlige grænse.

Landskabsvurdering

Tilstand

Middel

Størstedelen af karakterområdet fremstår i en middel tilstand. Oprindelsen er sløret af manglende vedligeholdelse af bevoksede diger/levende hegn.

God

Tilstanden omkring Eskildstrup Overdrev og Vester Bøgebjerg er god. De levende hegn og bevoksede diger er godt vedligeholdt.

Ligeledes har skoven og området omkring Søbjerg en god tilstand.

Sårbarhed

Lille

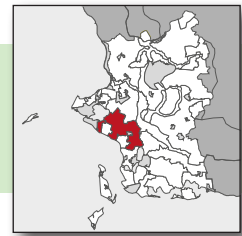
Karakterområdet er generelt robust overfor placering af tekniske anlæg og landbrugsbygninger.

Middel

Delområde 18.2: Skoven er sårbar overfor ændring af arealanvendelsen, men er samtidigt beskyttet af fredskovspligt.

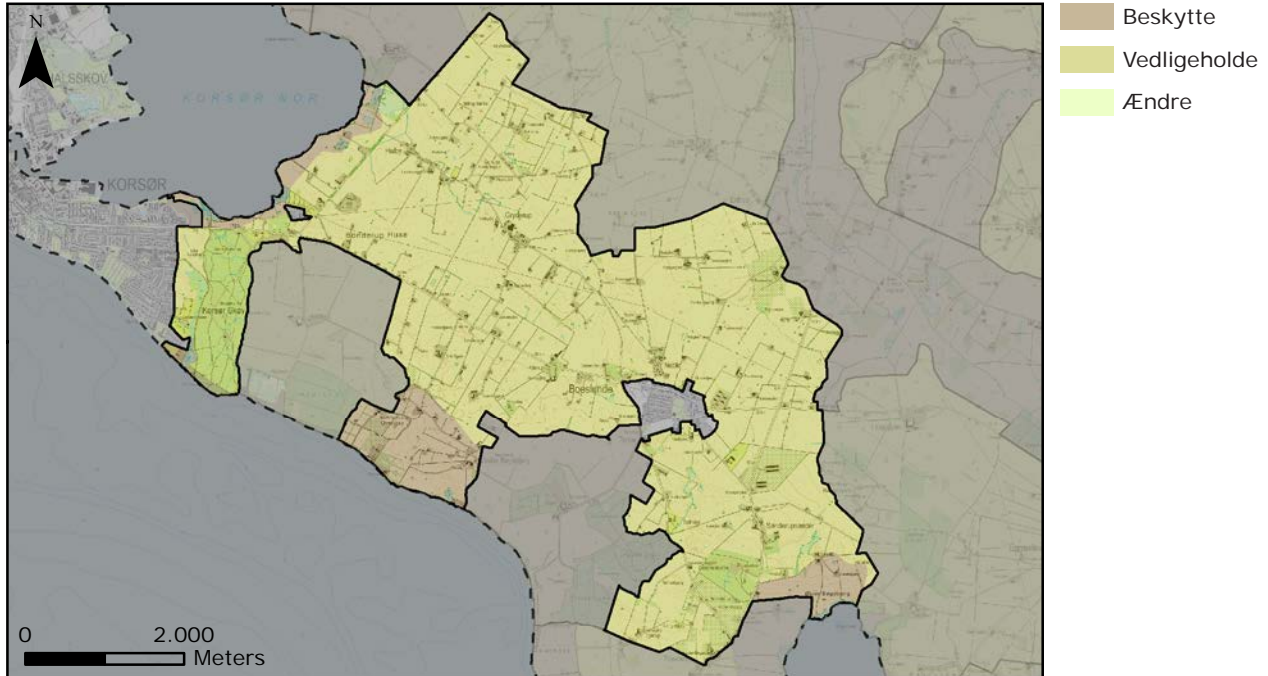
Stor

Delområde 18.1: Eskildstrup Overdrev og Vester Bøgebjerg har en stor sårbarhed. Området er især sårbart overfor nedlæggelse af hegn og placering af større byggeri.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

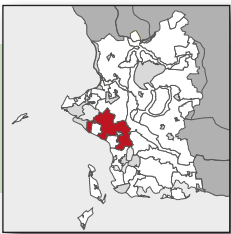

Vedligeholde

Størstedelen af karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Eksildstrup Overdrev og Vester Bøgebjerg har det strategiske mål: Beskytte, da området rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Ligeledes har områdets kystforland også det strategiske mål: Beskytte.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et landbrugslandskab i middel skala med en transparent karakter, som giver mulighed for at opleve landskabet på tværs af landskabsrum.

Området omkring Søbjerg har randmorænepræg, som har skabt en naturbetinget ejendoms- og dyrkningsstruktur. Denne struktur (bl.a. små markfelter) opleves som en variant af hovedkarakteren og bør styrkes ved vedligeholdelse og pleje. Eskildstrup Overdrev og Vester Bøgebjerg delområde bør bevares i en lille skala med en delvist lukket afgrænsning. Områdets udsigtspunkter over Korsør Nor og Skælskør Nor bør bevares.

Natur

Skovbrynet omkring Korsør Lystskov bør bevares. Det vurderes at området godt kan indeholde nye skovområder. Det er dog vigtigt, at evy. ny skov placeres med hensyntagen til landskabets nøglekarakter, landskabets struktur og den transparente afgrænsning. Områdets levende hegn og bevoksede diger bør bevares og vedligeholdes på en sådan måde, at de understøtter og styrker det transparente landskab.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør generelt placeres i tilknytning til eksisterende landsbyer med respekt for landsbyens struktur og udtryk. Ny bebyggelse i områderne Eskildstrup Overdrev og Søbjerg bør tilpasses den lille skala og placeres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Områdernes visuelle udtryk bør respekteres.

Nyt landbrugsbyggeri bør etableres under hensyntagen til landskabets nøglekarakter. Ved placering af nyt landbrugsbyggeri i tilknytning til eksisterende bebyggelse bør den samlede bygningsmasse fremstå med et homogent udtryk. Al ny bebyggelse bør etableres med en grøn afgrænsning mod det åbne landskab.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør tilpasses landskabets nøglekarakter. Bygningsmæssige tekniske anlæg bør etableres med en grøn afgrænsning. Placering af vindmøller bør vurderes konkret i visuel sammenhæng med eksisterende vindmøller samt vindmøller udenfor området.

Det anbefales ikke at placere nye tekniske anlæg i områderne Eskildstrup Overdrev, Vester Bøgebjerg og Søbjerg.

Aktuel planlægning

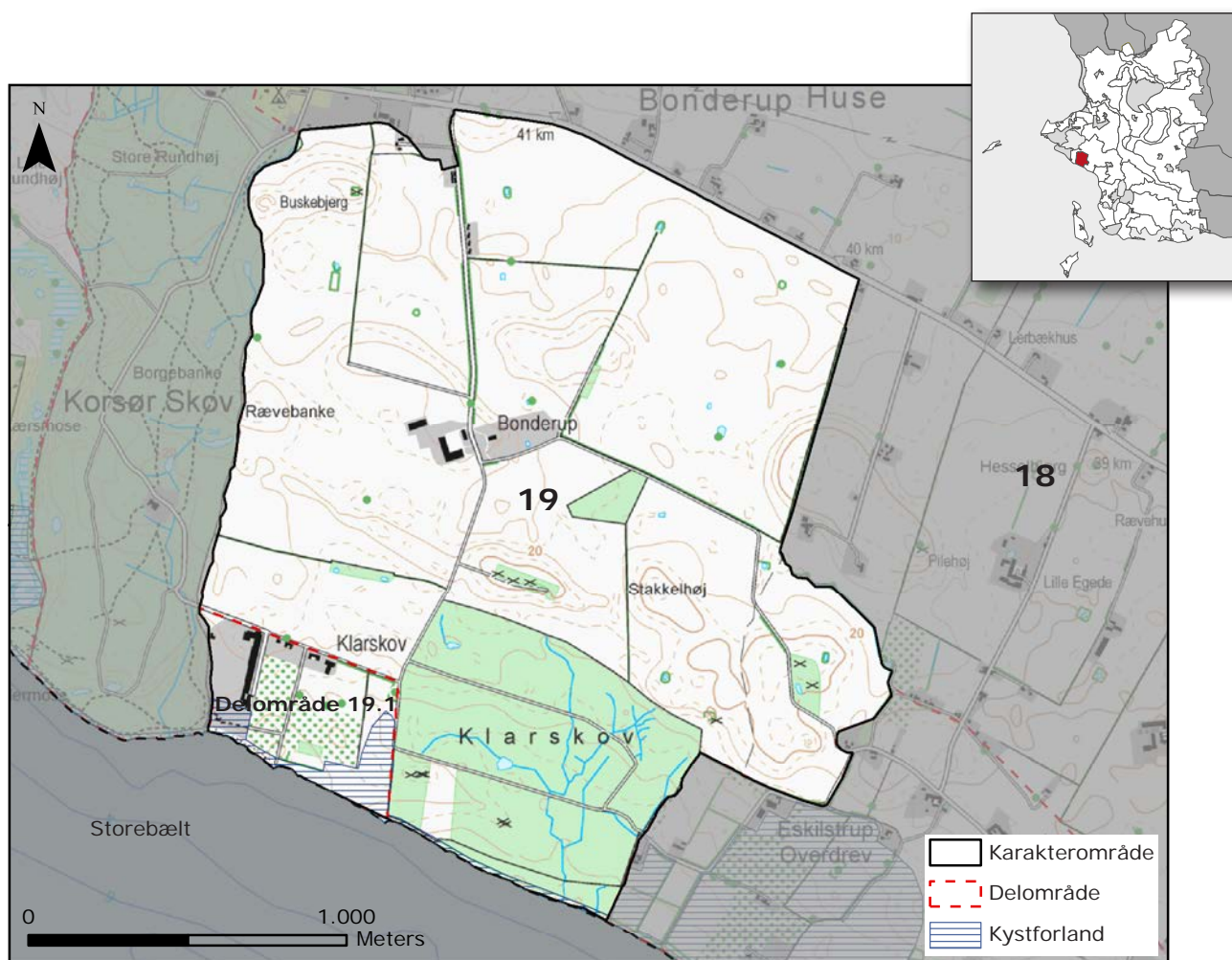
Der er ingen aktuel planlægning for området.

19 Bonderup Hovedgårdslandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

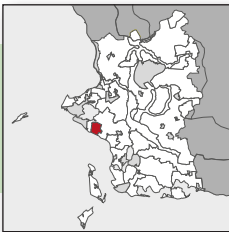
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet ligger øst for Korsør ved kommunens sydvestvendte kyst. Området dækker et areal på ca. 3,5 km². Karakterområdet består af ejerlavet til hovedgården Bonderup, og afgrænsningen er derfor kulturgeografisk baseret. Området afgrænses af ejerlavsgrense suppleret med driftsarealer mod øst. Ejerlavsgrensen følger, skovbryn, veje og diger.

Nøglekarakter

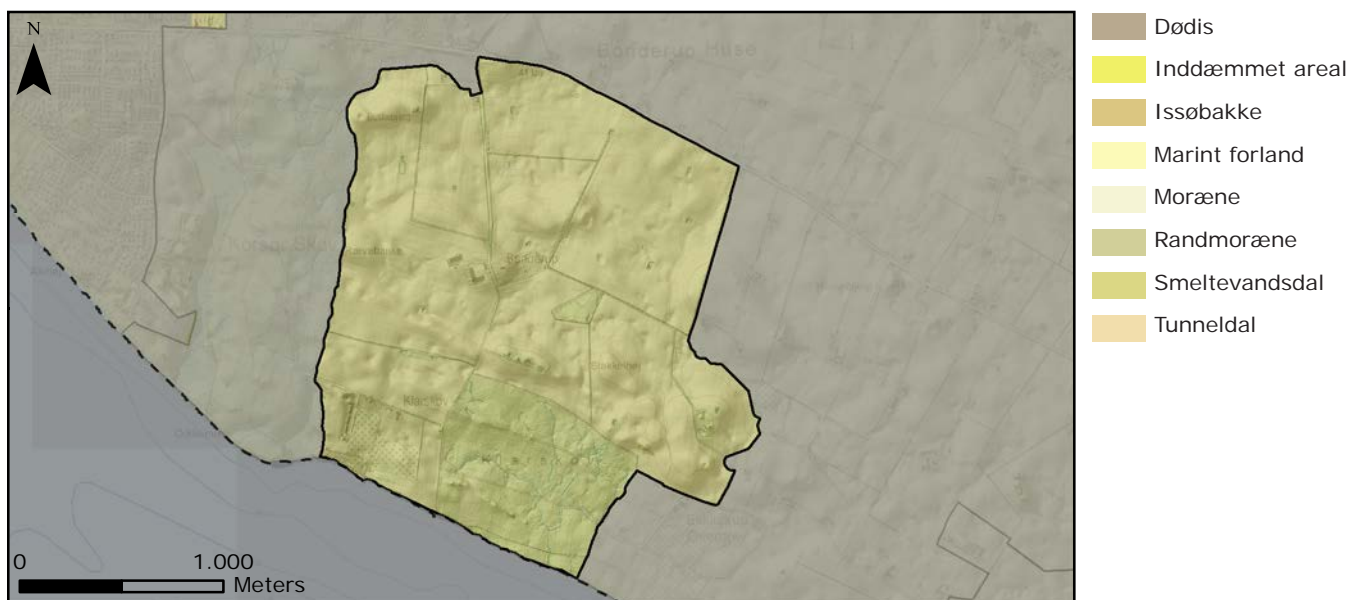
Karakterområdet er et intensivt opdyrket hovedgårdslandskab præget af store sammenhængende markflader, der adskilles af tæt og højt bevoksede diger.

Landskabskarakter

Hovedgårdslandskab med store bygningsløse intensivt dyrkede marker. Markerne er afgrænset af tætte bevoksede diger, skov og plantage. Langs området veje ses alléer, som er med til at understøtte hovedgårdslandskabets karakter. Området indeholder hovedgården Bonderup med driftsbygninger og mindre medarbejderboliger samt conferencecentret Klarskovgård. Områdets skala varierer fra middel i den centrale og sydlige del til stor i den nordlige del af karakterområdet. Områdets tætte beplantning skaber en lukket afgrænsning af landskabsrummene. Området ligger ud til Storebælt, men følelsen af kystnærhed opleves kun helt ude ved kystklienten. Der er god visuel sammenhæng langs kysten.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Karakterområdet er en del af en større naturgeografisk region, hvor naturgrundlaget består af en småbakked randmoræne.

Jordtype

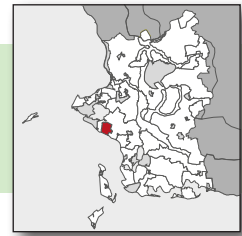
Jordbunden består af moræneler.

Terrænform

Inden for karakterområdet er terrænet bølget med små langstrakte bakkeformationer, der er orienteret i øst-/vestgående retning.

Vandelementer

Kystlinjen er orienteret mod sydvest ud mod Storebælt. Langs kystlinjen findes kystsikring i form af hofdér. Kystsikring er flere steder uvirksom, da der flere steder ses skred i kystklienten. Stranden er præget af større og mindre sten på sand. Området indeholder små søer/mergelgrave, som er spredt på markerne. Derudover ses en del vandløb og render i Klarskov.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Karakterområdet er et intensivt opdyrket hovedgårdslandskab præget af større sammenhængende markflader, der adskilles af tæt og højt bevoksede diger. Områdets veje er bevoksede med alléer. Spredt på markerne ses mindre søer omgivet af bevoksning samt enkelte mindre bevoksninger på gravhøje. Den sydlige del af området domineres af skoven Klarskov samt plantage- og parkbevoksning omkring Klarskov. Plantagedriften synes opgivet. Korsør Lystskov i nabokarakterområdet udgør områdets vestlige grænse og er med til at give området et skovmæssigt udtryk. Bonderup Hovedgård ligger centralt i området med grøn afgrænsning.

Dyrkningsform

Området drives intensivt som plantebrug. Markerne er store og regulære kvadratiske eller rektangulære.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen består af Bonderup Hovedgård med driftsbygninger og stuehus, seks mindre og karakteristiske medarbejderboliger langs vejen i den nordlige del af området samt Klarskov-gård Konferencecenter ved Klarskov Huse. Udskiftningen ved Klarskov Huse er kraftigt sløret af skov- og plantagedrift

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Området rummer flere gravhøje. Nogle ligger på landbrugsfladen, men er kraftigt sløret af bevoksning, mens andre ligger i Klarskov. Fortidsminderne skal formentlig ses i sammenhæng med nærtliggende fortidsminder i det omgivende nabo-område. Hovedgården Bonderup opleves ikke som en kulturhistorisk helhed, da bebyggelsen er reduceret markant siden opførelsen. Alle markgrænser udgøres af bevokset beskyttet sten- eller jorddige.

Tekniske anlæg

Udover få mindre hølde på kysten er der ingen tekniske anlæg i området.

Foto: Udsyn over hovedgårdslandskabets karakteristiske store markflader og Korsør Lystskov.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Området er af varierende skala med stor skala i den nordlige del og middel skala centralt og lille mod syd, da udsyn her begrænses af terrænforskelle og bevoksning. Det er lukket afgrænset af beskyttede sten- og jorddiger med tæt bevoksning. Mod vest afgrænses området af skov og sammen med områdets øvrige skov og bevoksning opleves området som skovpræget.

Kystrelaterede rumlige forhold

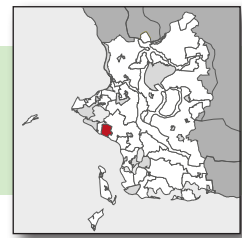
Kysten opleves fra klintetoppen, det nære bagland og fra strandniveau. Fra kystklinten er der god sammenhæng langs kystlinjen mod vest og sydøst. Fra stranden ses kystklinten og dens sammenhæng med naboombåders klinter.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Området opleves som en helhed uden særlige oplevelsesrige delområder. Området opleves uforstyrret af tekniske anlæg.

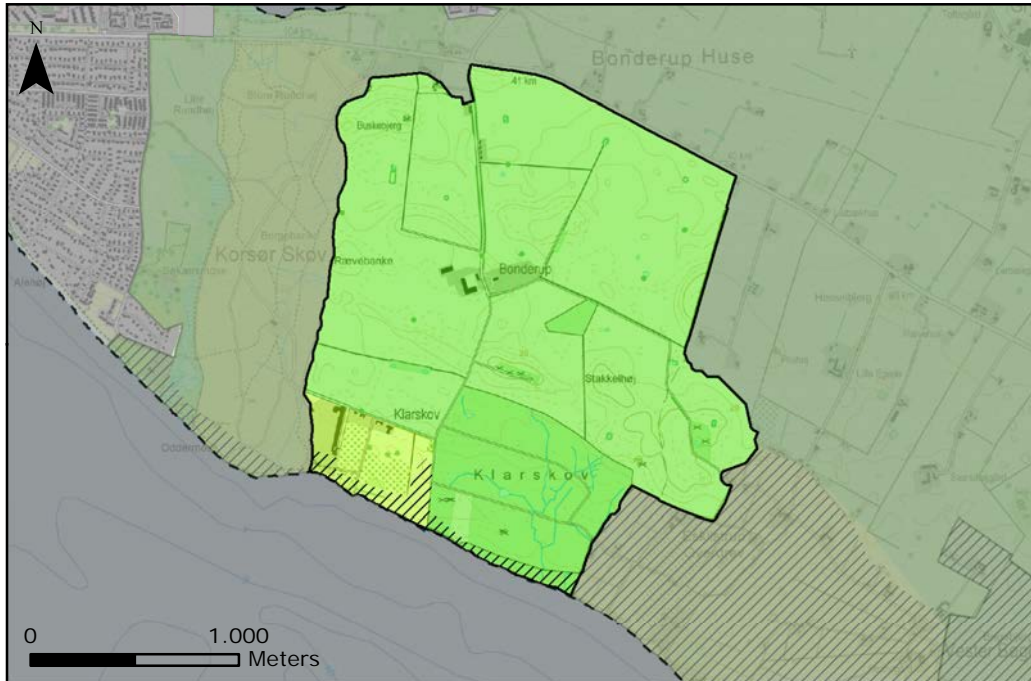

Foto: Udsigt over hovedgårdslandskabets store markflader.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk

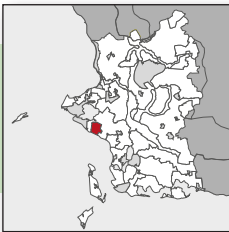
Størstedelen af karakterområdet har styrken: Karakteristisk. Nøglekarakteren ses tydelig med mindre variation i den sydlige del ved Klarskovgård.

Kontrasterende

Delområde 19.1: Klarskovgård varierer fra hovedkarakteren vedrørende rumlige og visuelle forhold. Området har en lille skala, en lukket afgrænsning, er mere sammensat og har en svag struktur.

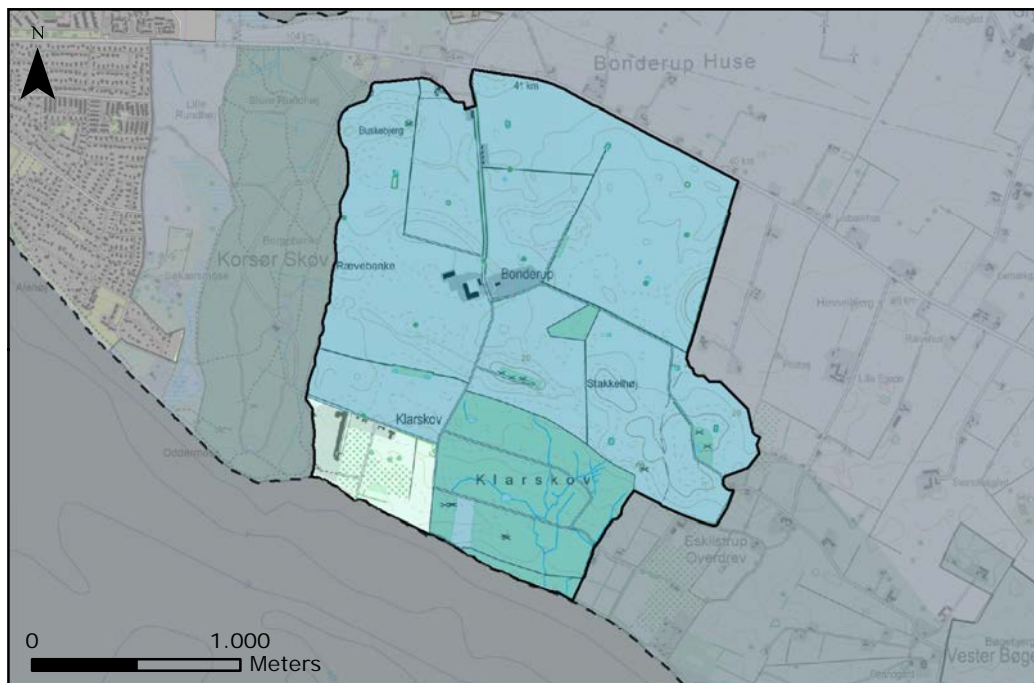
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Udsigt fra kystklinten over Storbælt.

Landskabsvurdering

Tilstand

God

Størstedelen af karakterområdet fremstår i en god tilstand. Det fremstår intakt og godt vedligeholdt.

Dårlig

Delområde 19.1: Klarskovgård fremstår i en dårlig tilstand. Opvækst og plantagedrift forstyrrer oplevelsen af den historiske oprindelse.

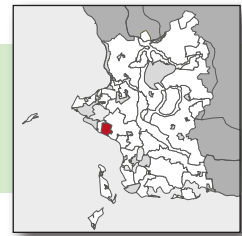
Sårbarhed

Stor

Området er generelt sårbart overfor tekniske anlæg og byggeri. Området er ligeledes sårbart overfor nedlæggelse af de høje hegn, opdeling af markfelter samt yderligere tilplantning af plantage mod kysten.

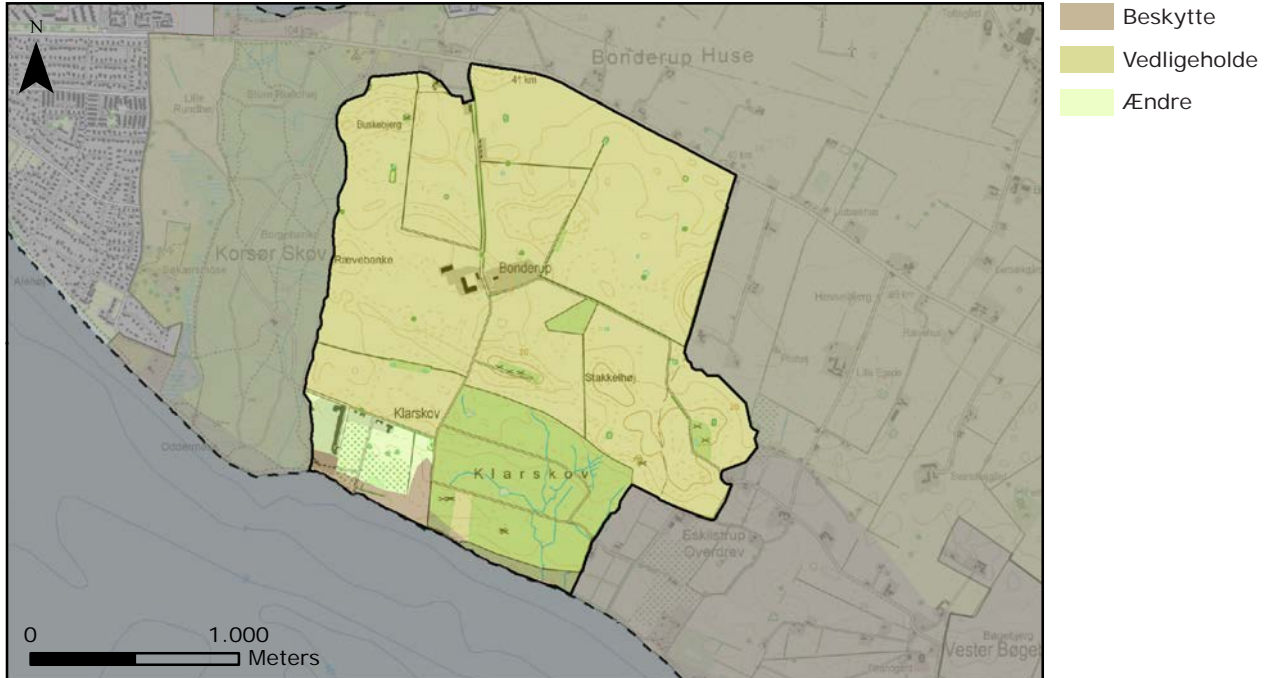
Middel

Delområde 19.1: Klarskovgård er sårbar overfor tekniske anlæg og større byggeri.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Vedligeholde

Størstedelen af området har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Området rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder i form af udsigt over Storebælt ude ved kystklinten. Derfor har denne del af området det strategiske mål: Beskytte.

Ændre

Delområde 19.2: Klarskovgård har det strategiske mål: Ændre

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Landskabet bør fortsat fremstå som et dyrkningslandskab i middel til stor skala med en lukket afgrænsning. Det er vigtigt at styrke hovedgårdslandskabets karakteristiske landskabselementer som store markflader, alléer og skovområde.

Mod syd omkring Klarskovgård ses en del opgivet plantagedrift. En nedlæggelse af plantagen og en tilbageførsel til jordbrug vil sikre udkig til vandet. Det kan tilstræbes at understøtte en udvikling mod at genskabe den oprindelige struktur i form af husmandslokker orienteret mod kysten. Det anbefales ikke at lave skovrejsning i området, da det vil sløre hovedgårdslandskabets store markflader.

Natur

Naturindholdet er særlig knyttet til skoven og skovbrynene. Disse er en vigtig del af landskabskarakteren og er med til at definere afgrænsningen. Derfor bør disse bevares. De bevoksede diger er ligeledes et markant landskabselement og disse bør bevares og plejes.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør som udgangspunkt opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og den samlede bygningsmasse bør fremstå med et homogent udtryk. Ny bebyggelse bør tilpasses nøglekarakteren.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør indpasses hovedgårdslandskabets nøglekarakter.

Aktuel planlægning

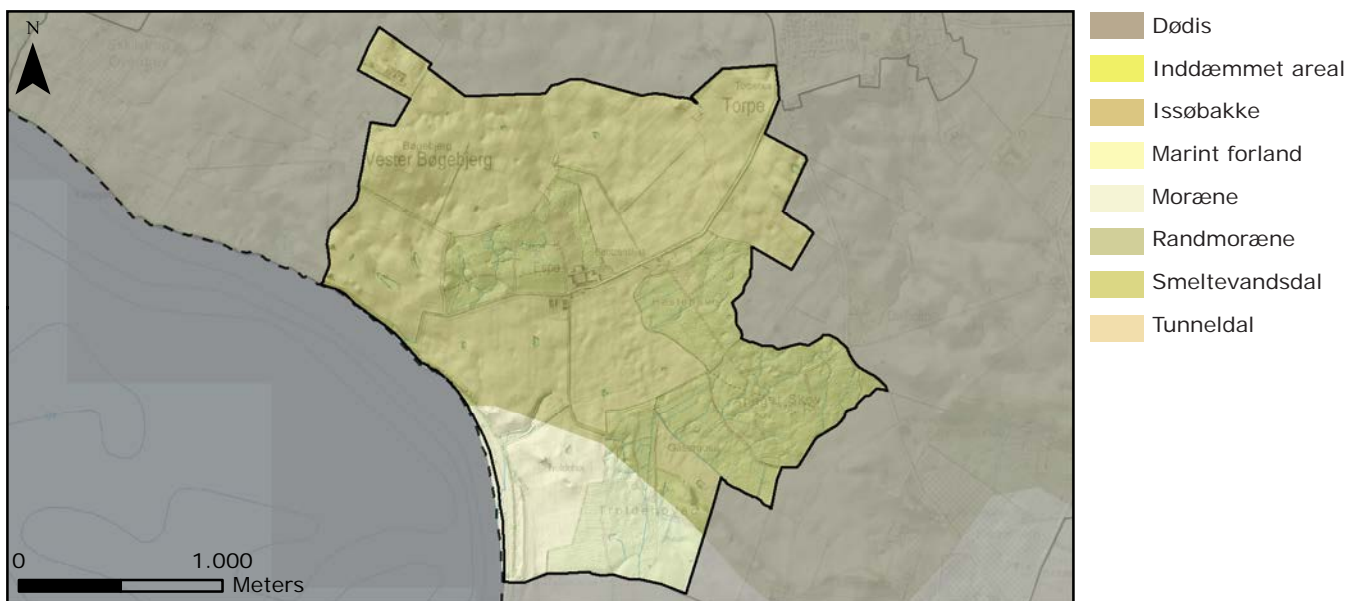
Der er ingen aktuel planlægning for området.

Landskabskarakter

Hovedgårdslandskab med store bygningsløse intensivt dyrkede marker. Karakterområdet ligger ud til kysten, og der er udsigt over Storebælt fra store dele af området. Området afgrænses af et næsten intakt bevokset dige, og langs området ses alléer. I området ses flere tæt bevoksede diger og ca. 1/3 af området består af skov. Områdets bebyggelse består af Espe Hovedgård og to mindre samlinger af husmandssteder. Landskabet opleves som et storskala-landskab med transparente til lukkede landskabsrum.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget udgøres af en bølget moræne med randmorænepræg.

Jordtype

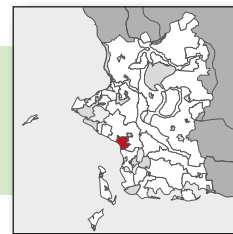
Jordbunden består af moræneler med undtagelse af et mindre område i den sydøstlige del, hvor jordbunden er ferskvandsdannelser.

Terrænform

Inden for karakterområdet er terrænet jævnt og skrâner svagt mod kysten.

Vandelementer

På markfladerne ses mindre søer, formentlig mergelgrave. I skovene ses en del vandløb og render. Kystlinjen er vestvendt og ligger ud mod Storebælt. Stranden er forholdsvis bred med sand og strandenge i den sydlige del af området. Mod nord ses en stejl kystskrânt ned mod en smal sandstrand.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen omfatter park/skovområde omkring Espe Hovedgård, bevoksning i tilknytning til mergelgrave samt gravhøje og et middelstort skovområde i den sydøstlige del af ejerlavet. Derudover ses en seljerønsallé som fører ned til Espe Hovedgård langs Espevej (på stykket fra Rennebjergvej til hovedgården). Langs Vester Bøgebjergvej står en række gamle Egetræer. Enkelte hegn og bevoksede diger er spredt på markfladerne og flere steder står de i tilknytning til en markvej. Bevoksningen på digerne er tæt, men forholdsvis lav. Ejerlavsgården er markeret ved et stort set intakt bevokset dige. Langs kysten findes et sammenhængende strøg med lysåben natur og strandeng.

Dyrkningsform

Karakterområdet er et intensivt opdyrket hovedgårdslandskab præget af store sammenhængende markflader samt skovbrug.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen består af Espe Hovedgård, som ligger centralt i området, en mindre samling huse vest for hovedgården ved Hestehave skovkant og et par mindre huse i den nordvestlige del af området.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Hele hovedgårdslandskabet udgør i sig selv en kulturhistorisk helhed. I den sydlige del af området på strandengene ses et gammelt stendige (uden bevoksning), som løber langs kysten, ca. 600 m. Også langs skovarealet/parken omkring Espe Hovedgård løber et intakt stendige.

Der ses flere fortidsminder i området i form af gravhøje.

Tekniske anlæg

Der er ingen tekniske anlæg i området.

Foto: Hovedgårdslandskabets karakteristiske store markflader, allé langs Espevej og udsigt til Storebælt og Agersø.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Store markflader skaber landskabets store skala. Landskabsrummene afgrænses af bevoksede diger og levende hegn og den rummelige afgrænsning er transparent til lukket. Alléen bidrager til den transparente rummelige afgrænsning. Skoven er med til at understøtte den lukkede afgrænsning med sin grønne skovkant. Landskabsrummene brydes stedvist af bevoksning omkring mergelgrave og på fortidsminder. Landskabet er enkelt. Der er ingen forstyrrende eller støjende tekniske anlæg i området.

Kystrelaterede rumlige forhold

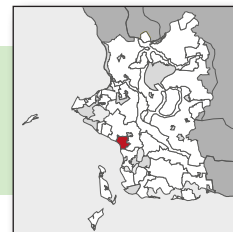
Landskabet skråner svagt ned mod vandet, og kystforlandsgrænsen ligger derfor et stykke inde i land. Langs kysten mod nord ses bevoksning, som har karakter af et tæt hegn. Mod syd er især stendiget på strandengene rumskabende. Den modstående kyst (Fyn) ses ikke tydeligt, mens Agersø fremstår klart mod syd.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

I området ses strandeng og skov som oplevelsesrige elementer. Også de intakte stendiger er oplevelsesrige enkeltelementer. Derudover danner hele hovedgårdslandskabet en kulturhistorisk helhed, hvor landskabets oprindelse ses tydeligt. Hele ejerlavet er oplevelsesrigt og udpeget som kulturmiljø.

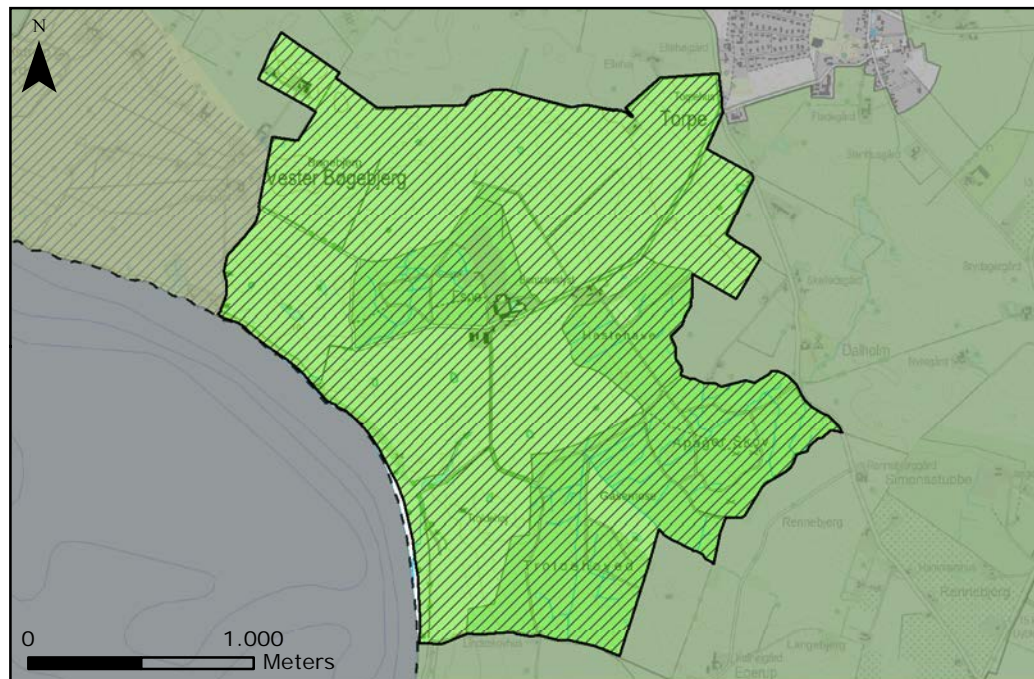

Foto: Strandeng med stendige i områdets sydlige del.

Landskabsvurdering

Styrke

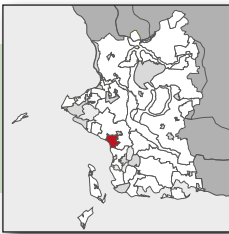
- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

Hele karakterområdet fremstår med styrken: Karakteristisk. Landskabet er forholdvist intakt i forhold til oprindelsen. Enkelte levende hegn er fjernet og skovområdet mod syd er blevet udvidet. Nøglekarakteren ses tydeligt i hele området.

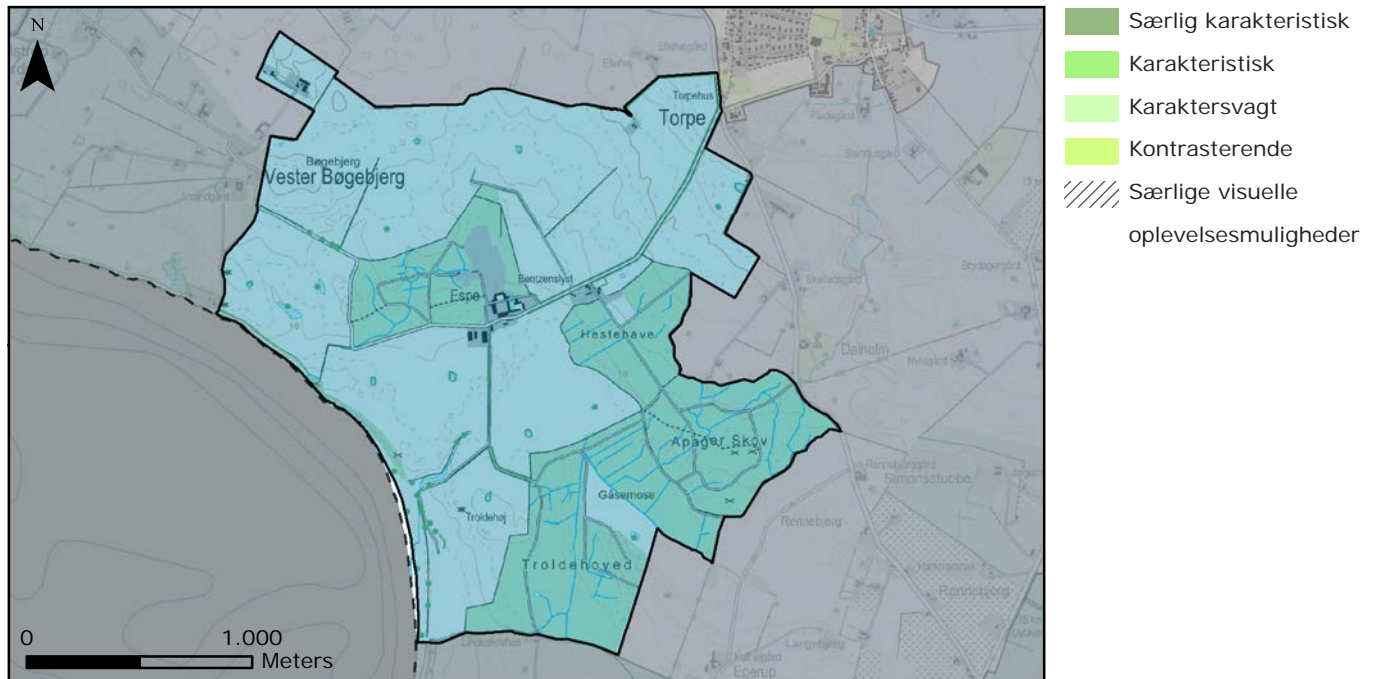
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Hele karakterområdet rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsvurdering

Tilstand

God

Karakterområdet fremstår i en god tilstand. De karaktergivende elementer er vedligeholdt. Kun få hegn er ikke helt tætte. Rækken af vejtræer langs Espevej, som i dag kun består af enkelte gamle egetræer, kunne styrkes ved at genplante, hvor der mangler træer (historisk kun langs den ene side af vejen).

Sårbarhed

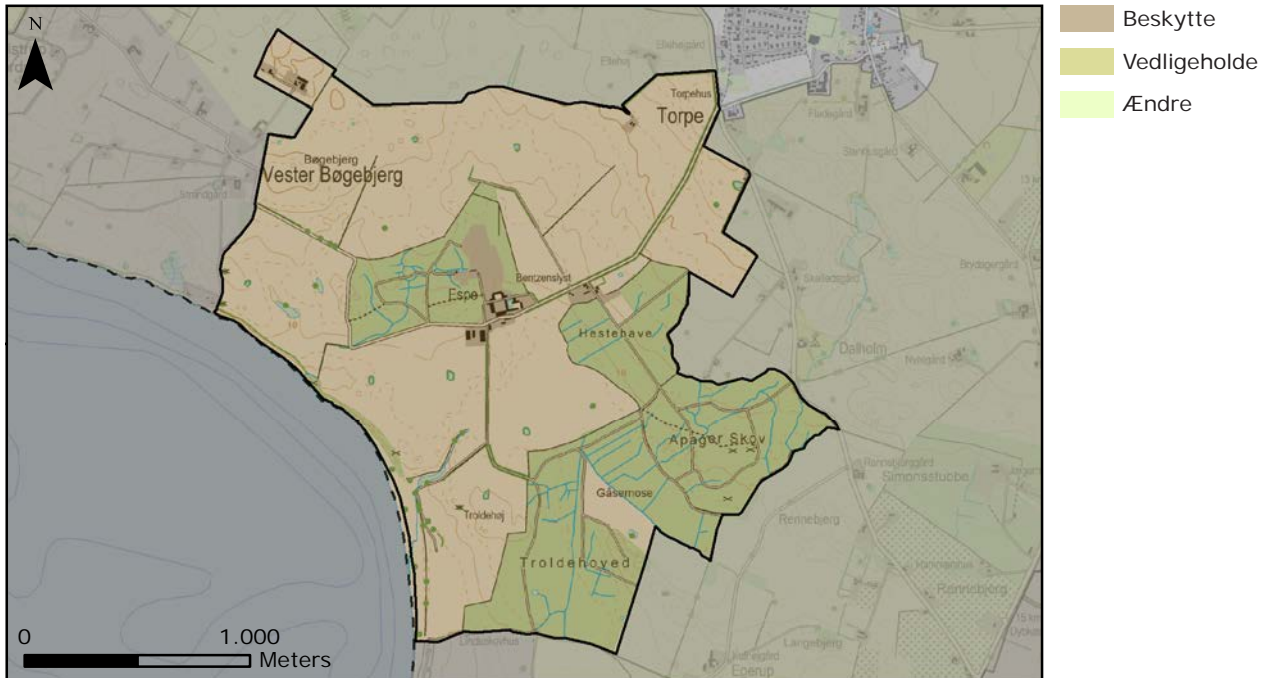
Middel

Karakterområdet har en stor sårbarhed og er primært sårbart overfor opdeling af markflader, nedlæggelse af hegn, diger og alléer samt tekniske anlæg eller bebyggelse i det åbne land.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Beskytte

Hele karakterområdet har det strategiske mål: Beskytte, da området rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et intensivt dyrkningslandskab i stor skala. Det er vigtigt at styrke hovedgårdslandskabets karakteristiske landskabselementer i form af store åbne markflader, skov, alléer og vejtræer. En eventuel genplantning af egetræer langs den ene side af Espevej vil styrke hovedgårdslandskabets karakter. Udsigten over Storebælt bør bevares.

Natur

Naturindholdet i området er primært tilknyttet skoven, skovbrynene og diger. Disse bør derfor bevares. Områdets hegn, diger og alléer/vejtræer er vigtige landskabselementer og bør vedligeholdes og bevares.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, og den samlede bygningsmasse bør fremstå med et homogent udtryk. Al ny bebyggelse bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør tilpasses hovedgårdslandskabets nøglekarakter. Det anbefales dog ikke at opføre nye tekniske anlæg i området.

Aktuel planlægning

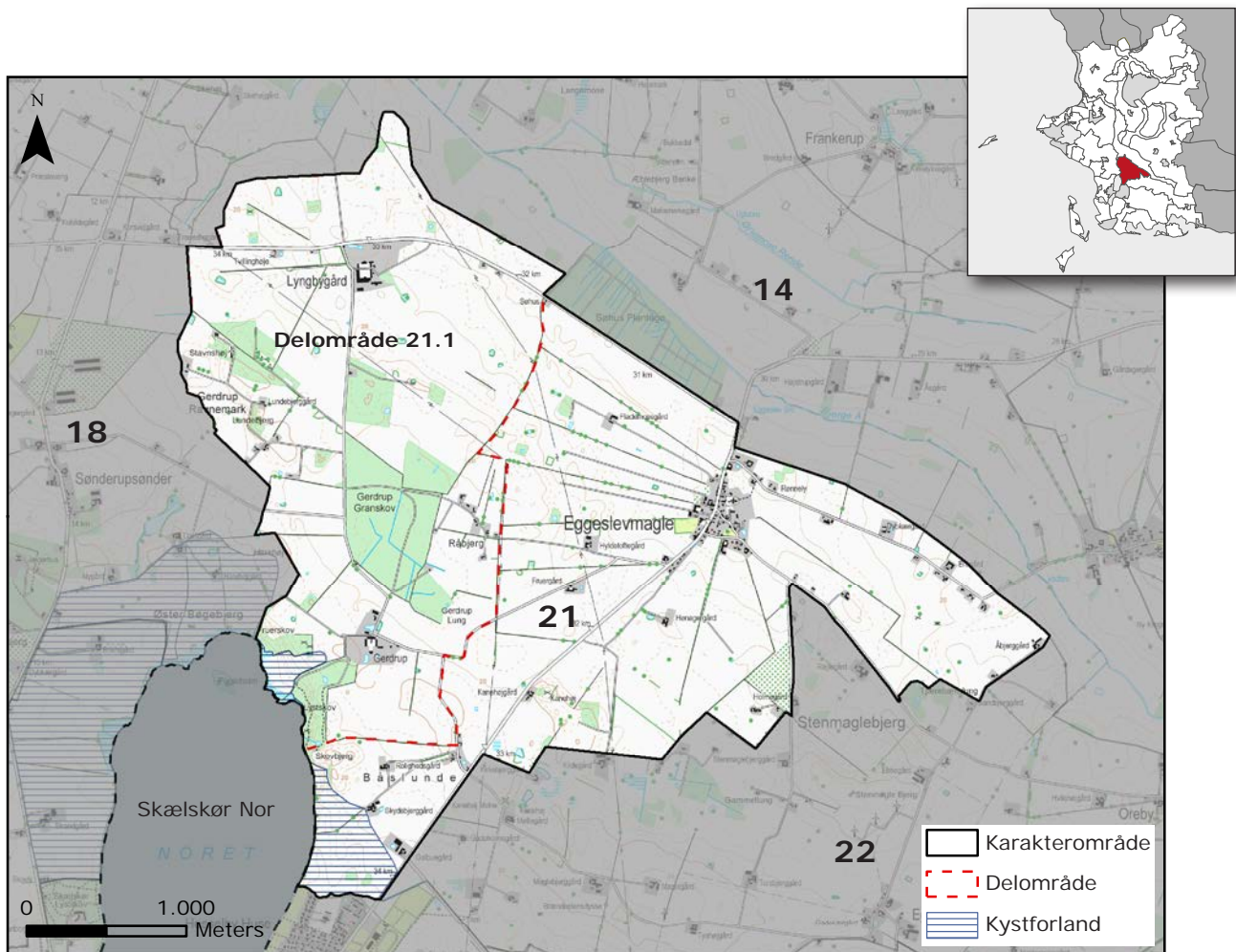
Der er ingen aktuel planlægning for området.

21 Eggeslevmagle Morænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den sydlige del af kommunen, nord for Skælskør. Området strækker sig over et areal på ca. 12,5 km². Afgrænsningen er foretaget på baggrund af både natur- og kulturgeografiske overvejelser. Der afgrænses mod nord og nordøst af overgangen til Vårby Å og Bjerge Å Smeltevandsdal, mens det mod vest og sydøst afgrænses af mere bakkede randmorænelandskaber; Korsør Randmorænelandskab mod nordvest og Oreby Randmorænelandskab mod sydøst. Mod sydvest afgrænses af Skælskør By og Skælskør Nor. Afgrænsningen følger terræn, diger, hegn, veje og byrand.

Nøglekarakter

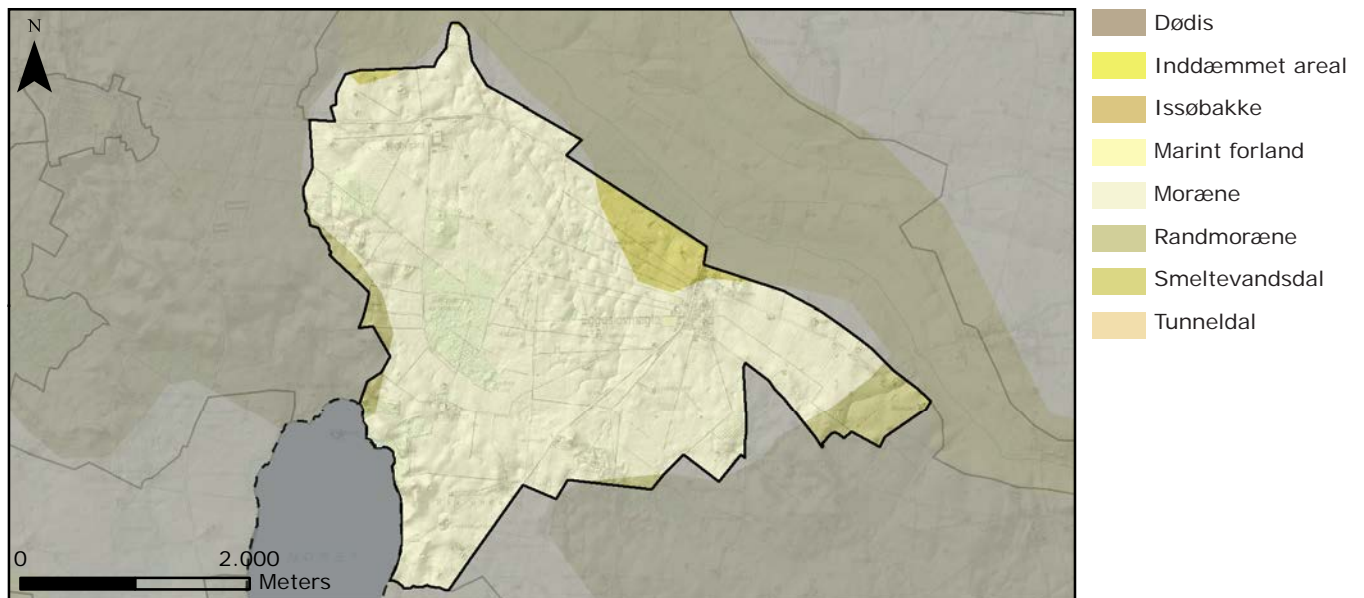
Stjerneudskiftet landsby med landbrugslandskab afgrænset af veje, hegn og bevoksede diger.

Landskabskarakter

Fladt morænelandskab med middelstore til store intensivt dyrkede marker. Markfladerne afgrænses af enkelte levende hegn og bevoksede diger og afgrænses i øvrigt af områdets veje. Områdets bebyggelsesmønster varierer og har tre hovedkarakterer; 1) to hovedgårdslandskaber mod vest, 2) en husmandsudstyknings i den centrale del af området og 3) den stjerneudskiftede landsby Eggeslevmagle mod øst. Den øvrige bebyggelse i området består af enkelte huse og mindre gårde ved områdets veje. Området fremstår med en blandet rumlighed og afgrænsning, fordi den kulturgeografiske baggrund varierer så meget. Der opleves således både storskalalandskab med åben afgrænsning, middelskalalandskab med transparent afgrænsning og småskalalandskab med lukket afgrænsning. Området forstyrres af to højspændingstracéer, som dog ikke virker dominerende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget udgøres af en moræneflade,

Jordtype

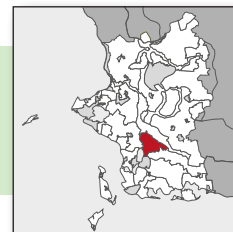
Jordbunden varierer i området. Den består overvejende af moræneler, men med store områder domineret af smeltevandssand, -grus og -ler samt ferskvandsdannelser.

Terrænform

Terrænet er overvejende fladt, dog med markante bakker i den sydlige del ned mod Noret.

Vandelementer

Enkelte mindre vandhuller, formentlig mergelgrave, ses på markfladerne. Ellers ses kun enkelte drængrøfter i Gerdrup Granskov.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen findes især på diger samt omkring vandhuller på markerne. I området ses også levende hegn og enkelte alléer. Større sammenhængende bevoksning findes specielt i den vestlige del af området i tilknytning til hovedgården Gerdrup, Gerdrup Granskov samt Gerdrup Ravnemark.

Dyrkningsform

Området er et intensivt dyrket landbrugslandskab præget af middelstore markflader. I den nordvestlige del af området er markerne større omkring hovedgården Lyngbygård. Bevoksede diger samt små skove og enkelte små bevoksninger spredt i området afgrænser markfladerne.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsesmønstret i karakterområdet er domineret af landsbyen Eggeslevmagle i den østlige del af området og de to hovedgårde, hhv. Lyngbygård i den nordvestlige del og Gerdrup i den sydvestlige del. Centralt i området ligger en mindre husmandsudstykningsstruktur. Landsbyen fremstår med en nogenlunde intakt struktur, og diger og veje indikerer landsbyens stjerneudskiftning. Uden for landsbyen er bebyggelsen begrænset og består af enkelte grupper af huse og husmandssteder langs vejene samt enkelte gårde, der ligger trukket tilbage fra vejene. Foruden hovedgårdene består bebyggelsen i den vestlige del af området af enkelte huse langs vejene samt mindre husmandssteder omkring Gerdrup Ravnemark.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Landsbyen Eggeslevmagle er udpeget som kulturmiljø og fremstår med en næsten intakt struktur, dog præget af huludfyldninger. Stjerneudskiftningsstrukturen står tydeligt frem i landskabet og er velbevaret. Omkring Lyngbygård ses en tydelig karakter af hovedgårdslandskab med de karakteristiske store bygningsløse markflader. Der ses en del fortidsminder i området, især ud mod Noret.

Tekniske anlæg

Områdets centrale og vestlige del gennemskæres af to parallelle højspændingstracéer.

Foto: Udsigt over det transparent og åbent afgrænsede landskab.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Området har flere forskellige karakteristika, og derfor varierer de rumlige og visuelle forhold en del. Stjerneudskiftningsstrukturen omkring Eggeslevmagle er dominerende, og landskabet fremstår i middel skala med en transparent til åben afgrænsning. Den hovedgårdsprægede del er et storskala landskab med en middel dominerende struktur og en åben afgrænsning. Området med husmandsudstykningskerne er derimod i lille skala med en delvist lukket afgrænsning pga. en tættere beplantning. Området er middel roligt, kun påvirket af de to højspændingstracéer og en enkelt vindmølle. Området er stille.

Kystrelaterede rumlige forhold

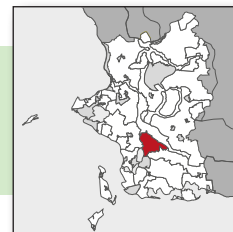
På grund af det bakkede landskab ud mod kysten erkendes kystforlandet først, når man står på søsiden af bakkerne.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Det udpegede kulturmiljø ved stjerneudskiftningen er, pga. bevaringstilstanden, et oplevelsesrigt enkeltelement.

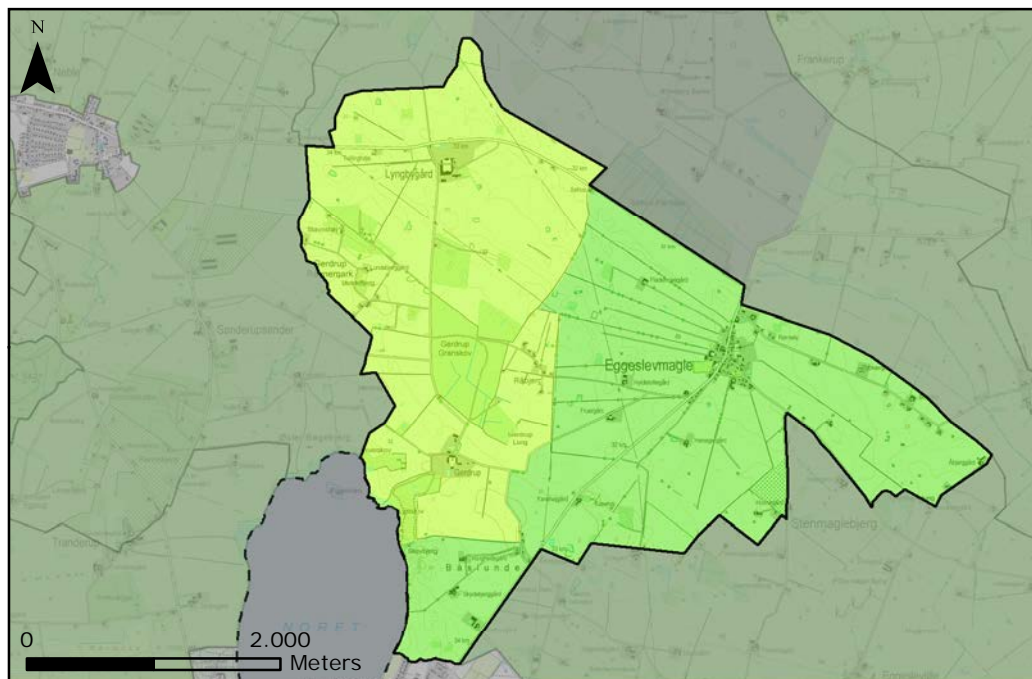

Foto: Marker, brudt af bevoksede diger og veje, markerer stjerneudskiftningsmønstret omkring Eggeslevmagle.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

I området omkring landsbyen Eggeslevmagle fremstår landskabet med styrken: Karakteristisk. Områdets nøglekarakter ses tydeligt og området fremstår med god intakthed.

Kontrasterende

Delområde 21.1: Hovedgårdslandskaber og husmandsudstyknig. Området er kontrasterende i forhold til struktur og rumlige visuelle forhold. Området fremstår som et hovedgårdslandskab med de karakteristiske store marker uden bebyggelse. Området rummer også en mindre husmandsudstyknig, hvor bebyggelsesstrukturen samt de rumlige visuelle forhold står i kontrast til nøglekarakteren.

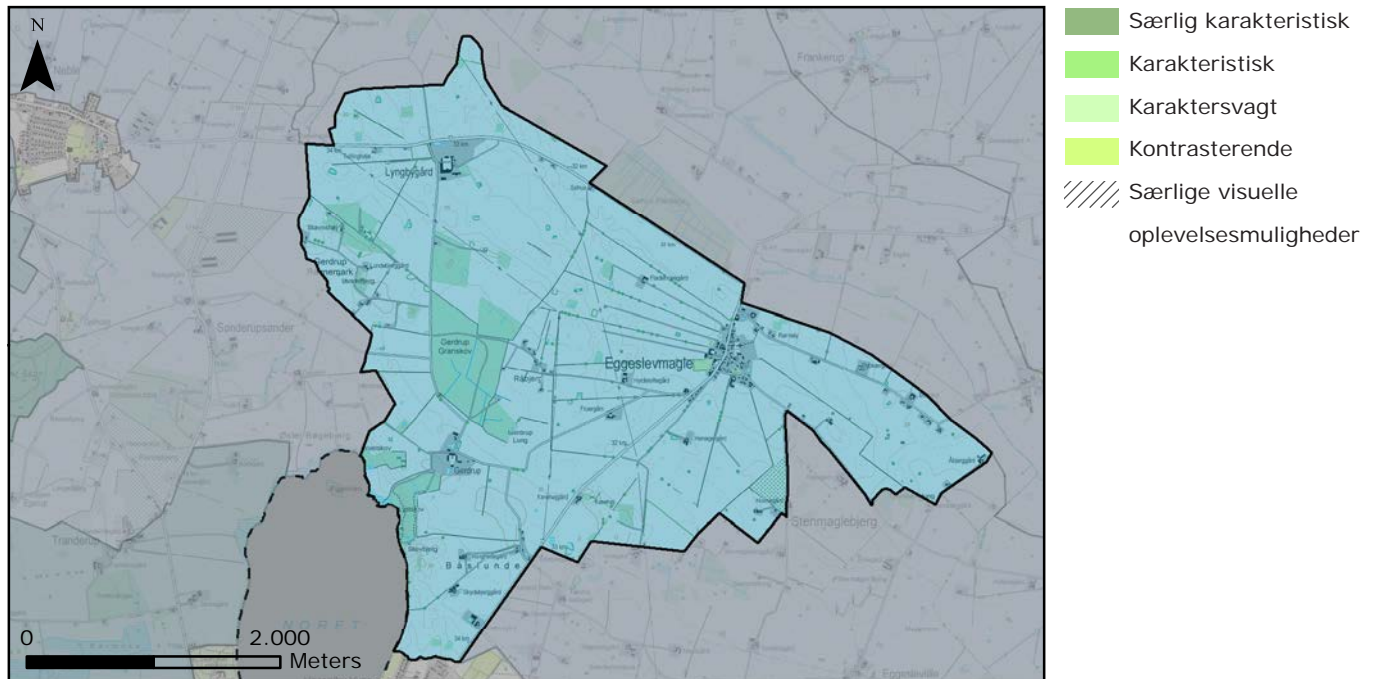
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Området rummer ingen særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsvurdering

Tilstand

God

Hele karakterområdet fremstår i en god tilstand. Landskabet både omkring Eggeslevmagle samt omkring hovedgårdene er intakt og velholdt. Flere af de små parceller i husmandsudstykningsen er dog slørede, og derfor er strukturen ikke intakt lige her.

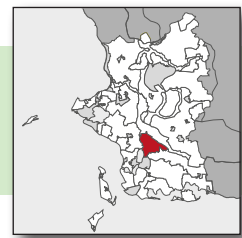
Sårbarhed

Stor

Området har generelt en stor sårbarhed.

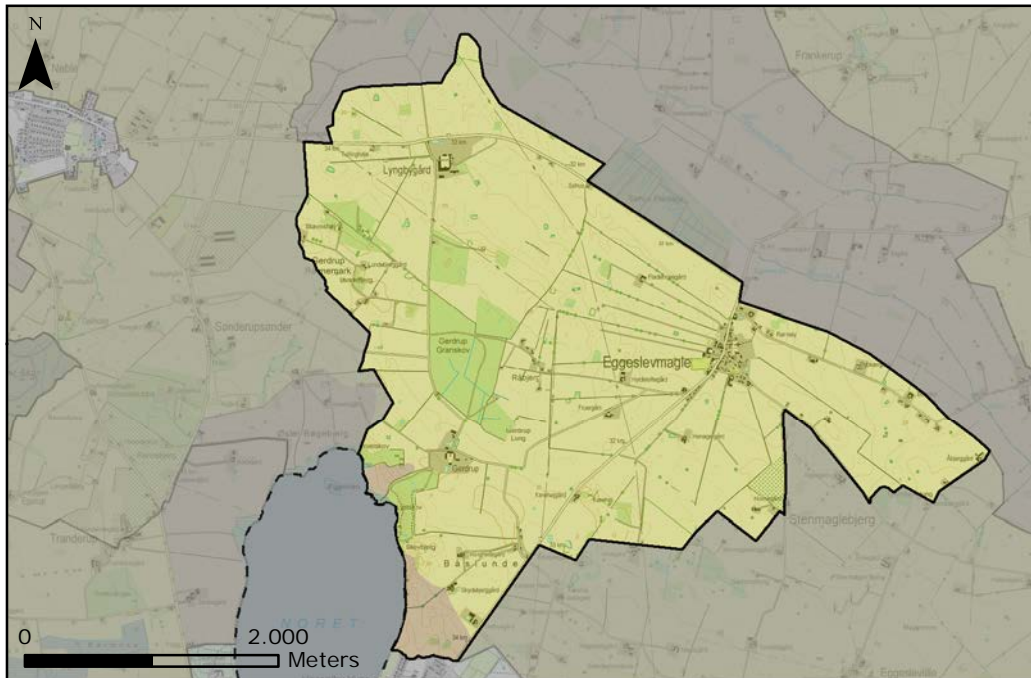
Området omkring Eggeslevmagle er især sårbart overfor udstykning, der ikke understøtter stjerneudskiftningsstrukturen. Området er også sårbart overfor sløjfning af levende hegn, skovrejsning eller anden form for beplantning, der vil sløre stjerneudskiftningen.

Hovedgårdslandskaberne er især sårbare overfor opdeling af markfelterne. Husmandsudstykningsen er derimod sårbar overfor yderligere sammenlægning af jordlodder.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

- Beskytte
- Vedligeholde
- Ændre

Vedligeholde

Hele karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Områdets kystforland har det strategiske mål: Beskytte.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området har to dominerende dele, hovedgårdslandskab og stjerneudskiftning. Begge disse karakterer bør bevares. Hovedgårdslandskabet bør fremstå i en stor skala med en åben afgrænsning. Eggeslevmagle stjerneudskiftningsstruktur bør ligeledes bevares og fremstå som et landbrugslandskab i middel skala med en åben til transparent afgrænsning. Den mindre husmandsudstyknings i lille skala bør bevares og styrkes ved at tydeliggøre de små marklodder.

Natur

Området indeholder flere små skovparceller i tilknytning til hovedgårdslandskaberne. Ny skovrejsning bør kun ske i tilknytning til eksisterende skovområder. Skovrejsning bør ske uden at sløre hovedgårdskarakteren og stjerneudskiftningsstrukturen.

Områdets levende hegn og bevoksede diger bør bevares og vedligeholdes på en sådan måde, at de respekterer og styrker landskabet. Hegn og diger er en vigtig faktor i forhold til tydeligheden af stjerneudskiftningsstrukturen, og det er derfor vigtigt, at de bevares.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør generelt placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse med respekt for landskabets og bebyggelsens struktur og udtryk. Der bør ikke udstykkes på tværs af stjerneudskiftningen eller på tværs af husmandslodderne.

Nyt landbrugsbyggeri bør generelt kun placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og den samlede bygningsmasse bør fremstå med et homogent udtryk. Opføres nyt byggeri i det åbne land bør det tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Aktuel planlægning

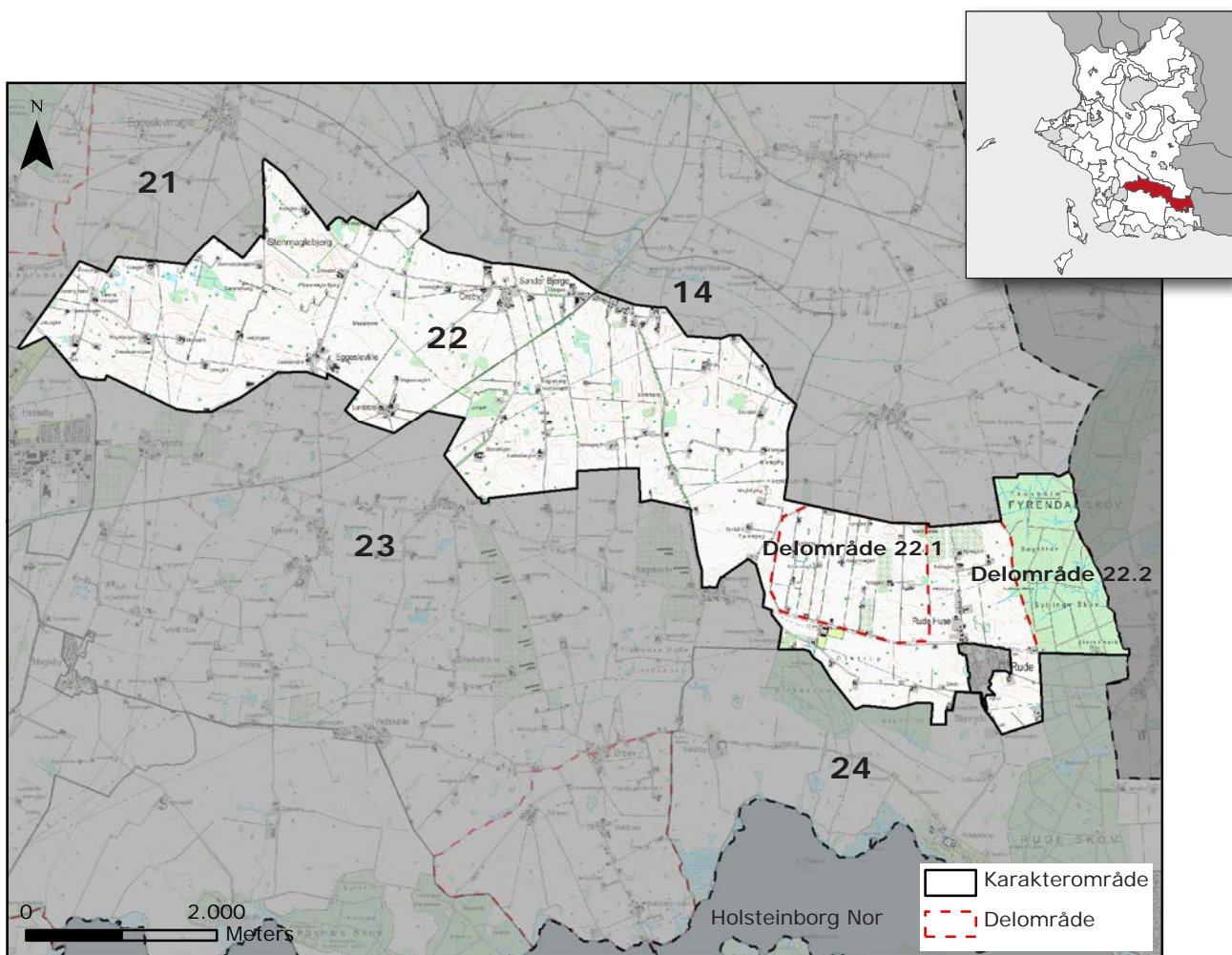
Der er ingen aktuel planlægning for området.

22 Oreby Randmorænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

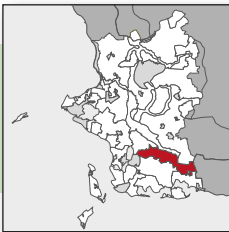
Karakterområdet er placeret i den sydøstlige del af kommunen. Området strækker sig over et areal på ca. 27 km². Karakterområdet afgrænses primært af landskabselementer som veje, diger, levende hegn og matrikelskel. Derudover afgrænses mod sydøst af ejerlavsgænsen mod Holsteinborg Hovedgårdslandskab.

Nøglekarakter

Bølget til småbakket moræneflade. Dyrkede marker opdelt af diger med og uden bevoksning i middelstore landskabsrum. Landsbyer og bebyggelse med grøn afgrænsning placeret lavt i terrænet.

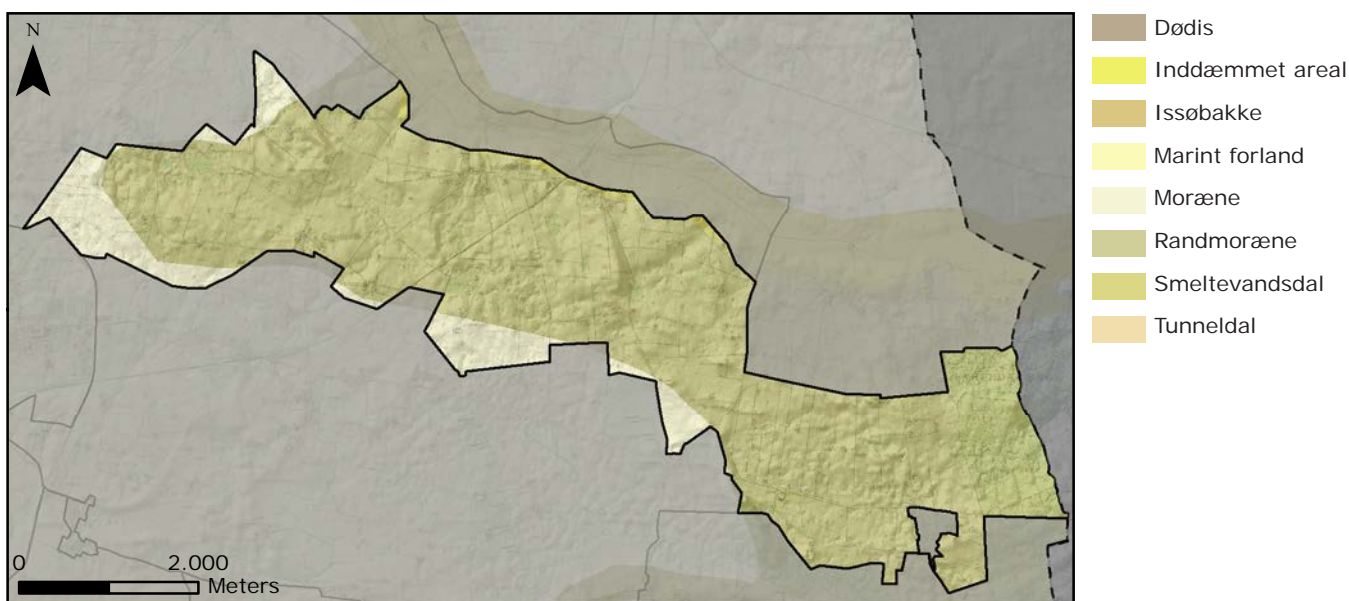
- Landskabskarakterbeskrivelse
- Landskabsvurdering
- Landskabsstrategi

Landskabskarakter

Bølget morænelandskab med lokale bakkeformationer med randmorænepræg. Området består af intensivt dyrkede marker, som primært afgrænses af levende hegn og bevoksede diger. Området indeholder flere landsbyer, hvor en del af disse er placeret på overkanten af Vårby Å og Bjerger Å Smeltevandssdal mod nord. Den øvrige bebyggelse ligger spredt i området og består af huse, husmandssteder og gårde. Karakterområdet fremstår som et middelskalalandskab med en transparent rumlig afgrænsning. Området indeholder flere højspændingstracéer, som stedvist opleves tydeligt. Der er visuel sammenhæng mellem vindmøller indenfor og udenfor karakterområdet, hvilket til sammen får dem til at virke lokalt dominerende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget udgøres af en bølget moræne med randmorænepræg.

Jordtype

Jordbunden domineres af moræneler med stedvis forekomst af smeltevandssand og -grus.

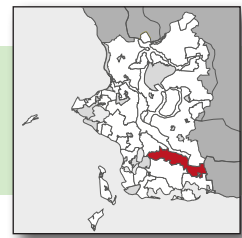
Terrænform

Den dominerende terrænform er en bølget flade. Randmorænen slår dog igennem som lokalt storbakkede områder, der overvejende er orienteret mod nordvest/sydøst. I den vestlige del af området omkring Egebjerg er terrænet småbakket og varierer således fra hovedkarakteren.

Vandelementer

Der flere mindre søer i området centrale og vestlige del.

Området er geologisk sammenhængende med tilsvarende område mod øst ind i Næstved Kommune.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Levende hegn, bevoksede diger af varierende vedligeholdelsestilstand samt små bevoksninger er karakteristisk for området's bevoksningsmønster. Småbevoksningerne ses dels som sumpskov og krat i tilknytning til mindre lavtliggende og våde områder, og dels som bevoksning omkring vandfyldte mergelgrave. Desuden ses flere steder vejtræer. Områdets gårde og landsbyer står for en stor del med grøn afgrænsning. Beplantningen udgøres også af skov og spredte plantagestykker.

Dyrkningsform

Området er et intensivt dyrket landbrugslandskab, hvor levende hegn, diger og spredte småbevoksninger afgrænser rektangulære markflader. Markfelterne er overvejende uden orientering. Et mindre område, nord for landevejen mellem Bøgelunde og Rude afviger med mere ekstensiv dyrkning og flere levende hegn og bevoksede diger omkring mindre og langstrakte markfelter, orienteret i nord-/sydgående retning.

Bebyggelsesstruktur

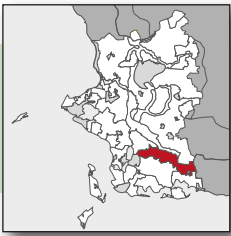
Karakterområdet rummer en række mindre landsbyer. Det er karakteristisk for området, at de ligger placeret dels langs overgangen til smeltevandsdalen mod nord, dels langs overgangen til den fladere moræne mod syd. Landsbyerne er let udbyggede med begrænset huludfyldning. I Eggeslevlille, Oreby og Sønder Bjerge er bebyggelsen koncentreret langs vejforløbet, mens den i udflytterlandsbyen Lundstorp er centralt placeret. Oreby og Sønder Bjerge adskilles af ca. 300 meter, og opleves mere eller mindre som sammenvoksede. Med undtagelse af landsbygårdene ligger området's gårde spredt i landskabet uden overordnet struktur. Syd for Oreby ses en husmandskoloni ved Oreby Huse, mens der langs Næstved Landevej mellem Bøgelunde og Rude ses gårde og husmandssteder med indbyrdes kort afstand.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Husmandskoloni ved Oreby Huse og husmandssteder langs Næstved Landevej vest for Rude er kulturhistoriske enkeltelementer. Nord for landevejen ses en bloklignende udskiftning - erkendes tydeligt på kort, men svagt i felten. Enkelte fortidsminder i området's vestlige del samt ét i den centrale del. Kanehøj Mølle ligger i området's vestlige del og er synlig fra store dele af dette område. Der er en kirke i Sønder Bjerge samt indkig til Høve Kirke fra dele af området. Området omkring Rude og kommunens del af Fyrendal Skov er udpeget som kulturmiljø: "Holsteinborg og Snedinge Hovedgårdslandskab m.m."

Tekniske anlæg

Området gennemskæres af fem højspændingstraceer, henholdsvis i den sydøstlige, den centrale og den vestlige del, mens Fodsporet (tidl. veteranbane) mellem Dalmose og Skælskør gennemskærer den vestlige del af karakterområdet. Der er få vindmøller inde i området, men naboområdets møller kan ses, ligesom møller ved Katrineholms Piber, Næstved Kommune, også kan ses.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

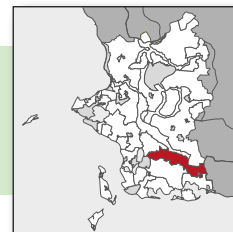
Middelstore til små markflader samt stedvist sparsomt bevoksede diger og levende hegn skaber sammen med bebyggelsestrukturen og det bølgede terræn et transparent afgrænset og sammensat landskab af middelskala. Variationen af landskabselementer og deres varierende orientering giver et svagt struktureret landskab. Mindre bevoksninger samt plantagedrift bidrager til oplevelsen af dette. Landskabet i delområde 22.1 har tilgængæld en dominerende struktur med nord-sydgående rektangulære markfelter. Landsbyer og bebyggelser fremstår grønt afgrænsede. De spredte gårde putter sig i landskabet og fremstår derfor ikke dominerende. Der er visuel sammenhæng mellem vindmøller i og udenfor området, hvilket betyder, at vindmøller fremstår stedvist dominerende. Højspændingsledninger opleves stedvist tydeligt.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Kanehøj Mølle er et oplevelsesrigt enkelt element og kan opleves fra store dele af den vestlige del af karakterområdet.

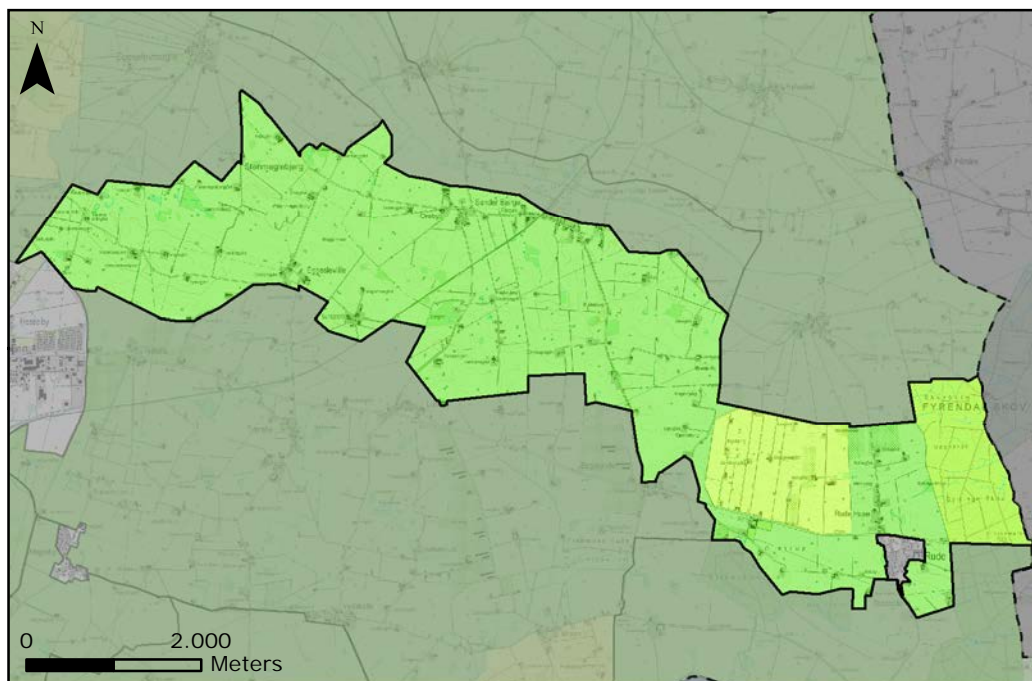

Foto: Bølget terræn med intensivt dyrkede middelstore markflader brudt af sparsomt bevoksede diger.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk

Størstedelen af karakterområdet er karakteristisk. Nøglekarakteren er tydelig i området, men landskabet er ikke helt intakt.

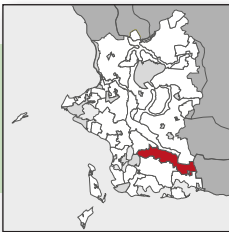
Kontrasterende

Delområde 22.1: Udskiftningen nord for landevejen, mellem Bøgelunde og Rude har mindre skala, delvist lukkede landskabsrum, markfelternes nord-syd orientering i det stedvist stejle terræn giver en dominerende struktur. Udskiftning i slutningen af 1700-tallet har medvirket til at området præges af mere ekstensiv drift på små og langstrakte dyrkningsfelter med stedvist brudte levende hegn. Udskiftningslandskabet har været afgørende for at vurdere dette delområde som kontrasterende i forhold til resten af karakterområdet.

Delområde 22.2: Fyrrendal skov adskiller sig fra nøglekarakteren i arealanvendelsen.

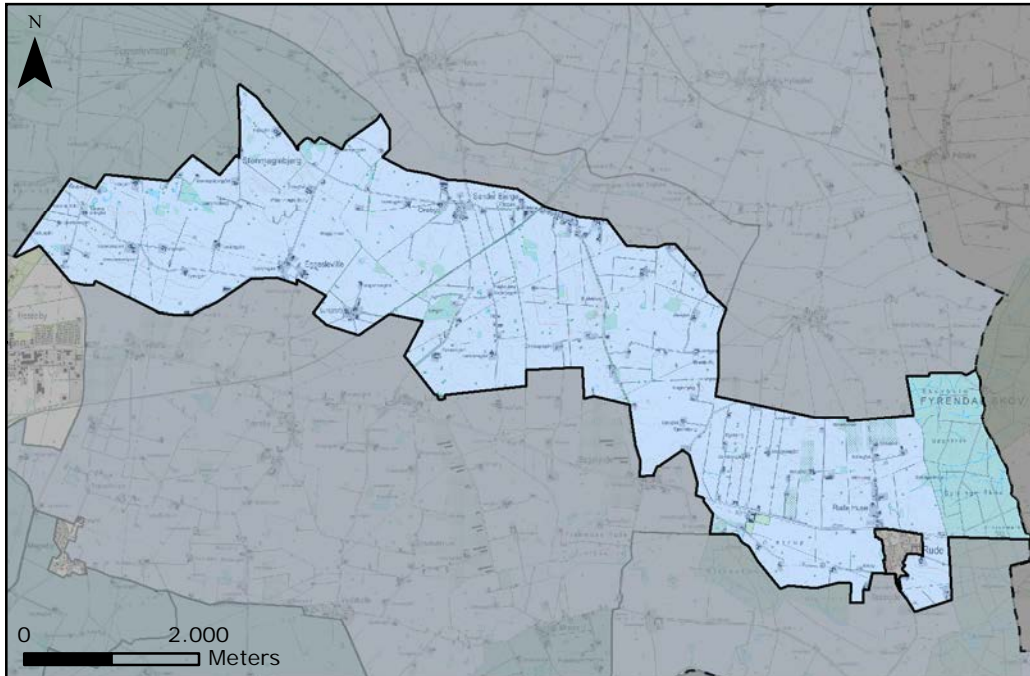
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Området rummer ingen særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- ▨ Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Middel

Hele karakterområdet fremstår med en middel tilstand. Levende hegn og bevoksede diger ikke vedligeholdt tilstrækkeligt.

Sårbarhed

Lille

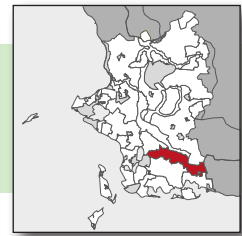
Generelt har karakterområdet en lille sårbarhed, og det fremstår således robust i størstedelen af området. Det rummer dog også sårbare elementer, som indsigt til Kanehøj Mølle. Indsigten er sårbar overfor sløring, ved f. eks. skovrejsning.

Middel

Delområde 22.2: Fyrrendal Skov er sårbar overfor ændringer i arealanvendelsen.

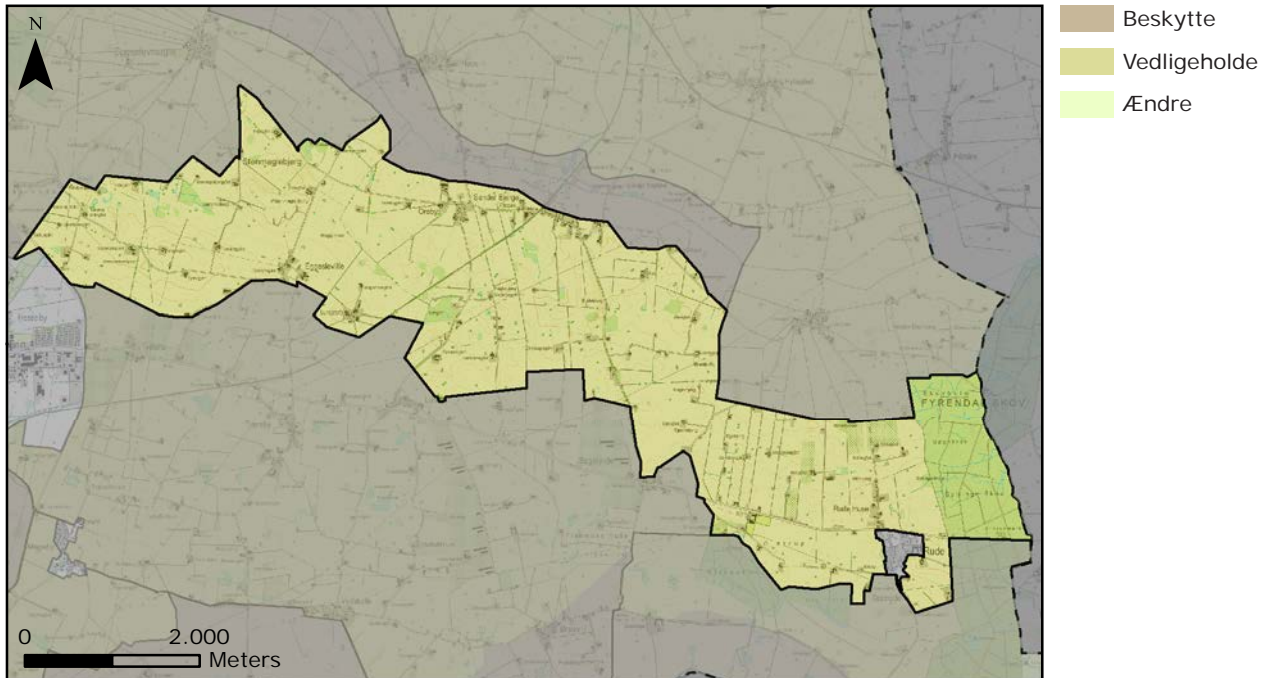
Stor

Delområde 22.1: Udskiftningslandskabet er sårbar overfor nedlæggelse af hegn og placering af større byggeri samt ændring af bebyggelses- og markstrukturerne.

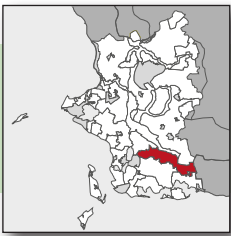
Landskabsstrategi

Strategiske mål

Vedligeholde

Hele karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et transparent landbrugslandskab i middel skala. Udsiftningslandskabet i delområde 22.1, bør bevare sin stramme struktur af veje orienteret nord-sydgående.

Natur

Området indeholder Fyrrendal Skov, som fremstår med markante skovbryn, der bør bevares. Det vurderes, at området kan indeholde nye skovområder. Det er dog vigtigt, at skoven placeres med hensyntagen til landskabets nøglekarakter, landskabets struktur og den transparente afgrænsning. Det anbefales ikke at rejse skov i delområde 22.1. Områdets levende hegn og bevoksede diger bør bevares og vedligeholdes.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør generelt placeres i tilknytning til eksisterende landsbyer med respekt for landsbyens struktur og udtryk. Nyt byggeri i delområde 22.1 bør placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og tilpasses den lille skala, struktur og det visuelle udtryk. Nyt landbrugsbyggeri bør etableres under hensyntagen til landskabets nøglekarakter. Ved placering af nyt landbrugsbyggeri i tilknytning til eksisterende bebyggelse bør den samlede bygningsmasse fremstå med et homogent udtryk.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør tilpasses landskabets nøglekarakter. Det anbefales at friholde delområde 22.1 for tekniske anlæg.

Aktuel planlægning

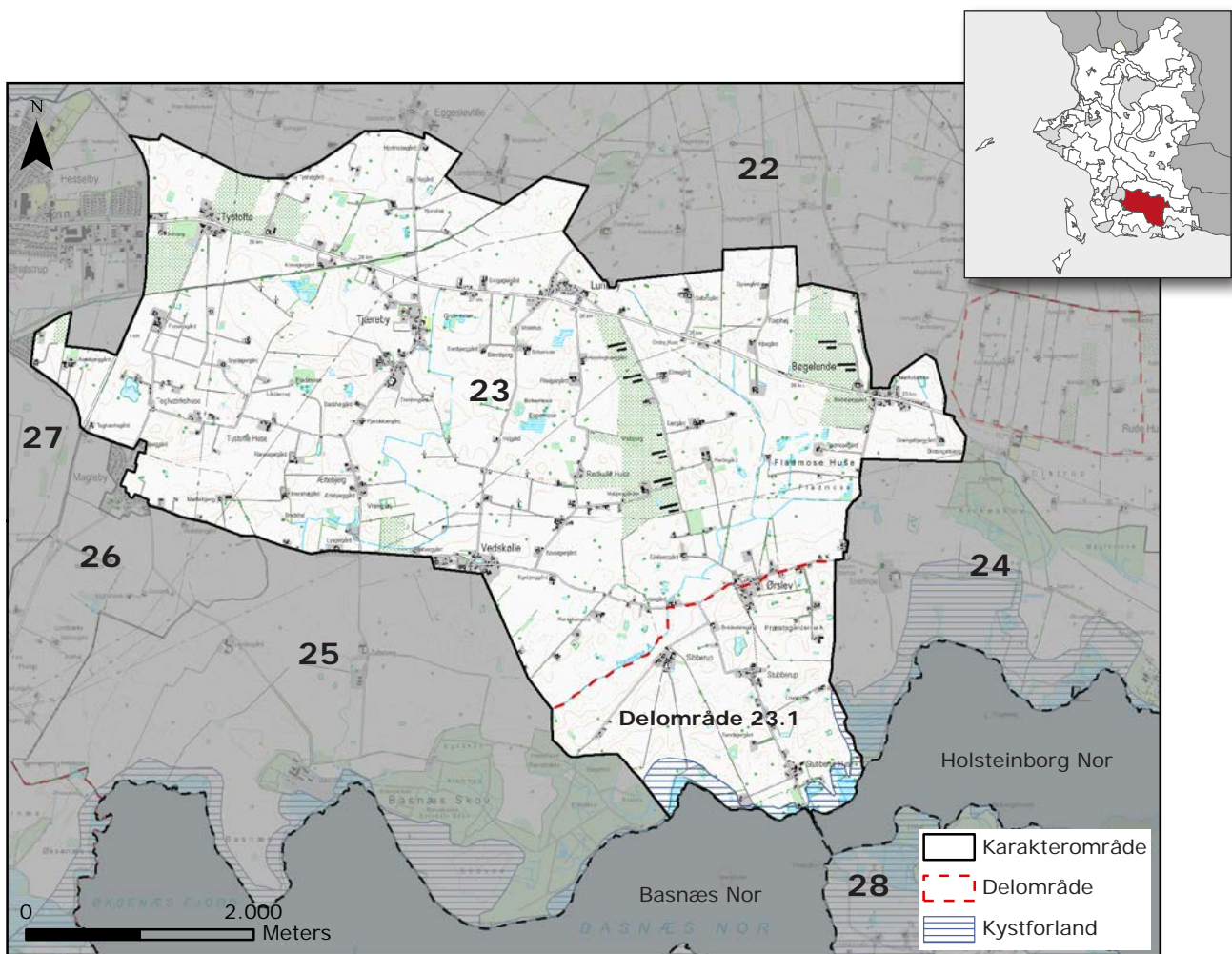
Der er ingen aktuel planlægning for området.

23 Tjæreby Morænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

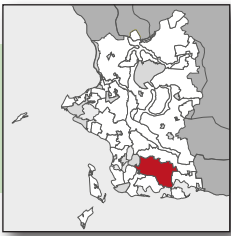
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den sydøstlige del af kommunen, øst for Skælskør. Området dækker et areal på ca. 22,5 km². Karakterområdet afgrænses mod nord og øst af overgangen til Oreby Randmorænelandskab og mod øst til Holsteinborg Hovedgårdslandskab. Mod syd afgrænses området af overgangen til landskaber, hvor terrænet er mere bakket og skalaen større, hhv. Basnæs Hovedgårdslandskab, Stignæs Morænelandskab og Borreby Hovedgårdslandskab. Afgrænsningen følger dels terræn, diger, hegn, veje og ejerlavsgårser.

Nøglekarakter

Moræneflade med dyrkede marker og småplantninger. Gårde ligger trukket tilbage på markfladerne, og den øvrige bebyggelse er koncentreret i og omkring landsbyerne.

Landskabskarakter

Bølget morænelandskab med lokale langstrakte bakker mod syd. Området er præget af intensivt dyrkede marker, afgrænset af få diger med spredt bevoksning og enkelte levende hegn. Området indeholder en del landsbyer samt huse, husmandssteder og mindre gårde, placeret langs området's veje og enkelte større gårde, placeret på landbrugsfladen. Området opleves som et middelskalalandskab med en åben rumlig afgrænsning. Karakterområdet indeholder en del tekniske anlæg, som vindmøller, højspændingstracéer og store landbrugsbygninger, som flere steder virker dominerende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Området er dannet under den seneste istid. Naturgrundlaget består af en moræneflade, dog med randmorænestrøg i den sydlige del. Mod syd indgår kysten som den indre del af den sydsjællandske dobbeltkyst.

Jordtype

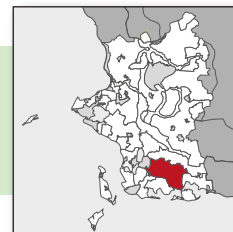
Jordbunden domineres af moræneler, men flere steder er der forekomster af ferskvandsdannelser, smeltevandsler, sand og grus.

Terrænform

Terrænet er svagt bølget, dog med langstrakte bakker i den sydlige del.

Vandelementer

I området ses en del mindre søer, moser og vådområder. Fladmose Å løber gennem området. Området ligger ud til Basnæs Nor.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Beplantningen i området består af spredt bevoksning på diger, få levende hegn og småbeplantninger på markfladerne. Lavbundsarealer, moser og mindre søer fremstår dels som lysåben natur og dels som krat. Ved kysten ses rørskov. Desuden rummer området flere større adskilte plantageområder.

Dyrkningsform

Området er et intensivt dyrket landbrugslandskab præget af middelstore, stedvist små, markflader. Flere steder er plantagedrift.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen i området ligger forholdsvis tæt og domineres af mindre landsbyer, husmandssteder, huse og smågårde. Kun enkelte større gårde ligger på markfladerne. Bebyggelsen ligger spredt i landskabet, uden egentligt overordnet mønster. Dog ligger områdets landsbyer enten i den nordlige eller i den sydlige del af området, med undtagelse af Tjæreby.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Flere mindre landsbyer og husmandsudstyknings ses i området.

Ørslev kirke ses tydeligt fra en stor del af området syd for Næstved Landvej.

Enkelte fortidsminder er spredt i området.

Tekniske anlæg

Området gennemskæres af fire højspændingstracéer, der udgår som en vifte fra Stignæs i nabokarakterområdet mod nordøst. Flere områder med få vindmøller ses i området. Derudover ses store landbrugsbygninger ved Visbjerg. Fra visse vinkler er bygningerne skærmet af beplantning, mens de fra andre vinkler ses tydeligt og virker forstyrrende. Beplantningen er dog løvfældende, så staldbygningerne ses tydeligt om vinteren. Fodsporet går igennem området og fremstår med en grøn kant af beplantning.

Foto: Det flade intensivt dyrkede landbrugslandskab med spredt bebyggelse og beplantning.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Middelstore markflader brudt af bevoksede diger, småplantninger på lavbundsarealer og spredt bebyggelse giver området et sammensat udtryk i middel skala. Der er ikke en egentlig dominerende struktur i området. Bebyggelsen har ikke et overordnet mønster. Det samme gælder for markerne, som har forskellig orientering og størrelse. Derfor er strukturen svag i dette område. Den rummelige afgrænsning er åben. De mange højspændingsledninger, vindmøller og store staldanlæg giver meget uro i området. Omkring Næstved Landevej er støjniveauet højt, men falder når man kommer væk fra vejen.

Kystrelaterede rumlige forhold

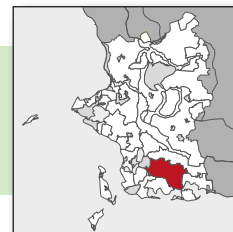
Omkring kysten er beplantningen meget tæt. Der er rørskov i hele kanten og omkring bebyggelsen er der plantet tæt. Derfor ses kysten ikke tydeligt, medmindre man opholder sig ude på dæmningen mellem fastlandet og Glænø. Enkelte steder længere indefra land er der dog udsigt over vandet. Kystforlandsgrænsen ligger tæt ude ved kysten.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Ørslev kirke er særlig tydelig i landskabet og ses flere steder fra. Dobbeltkysten opleves meget tydeligt fra dæmningen til Glænø.

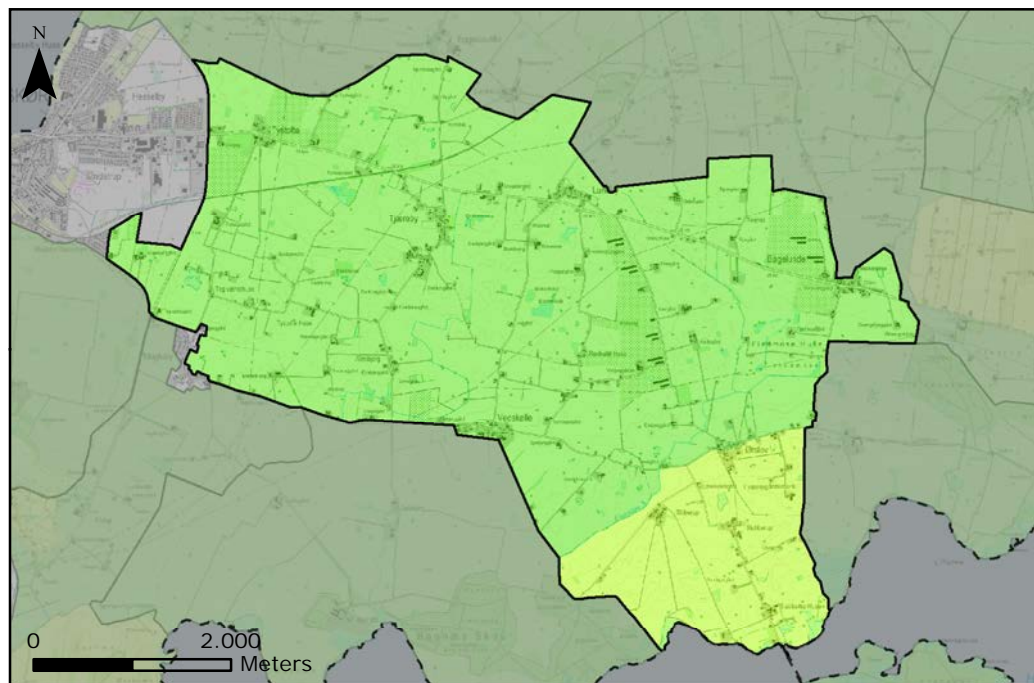

Foto: Udsigt fra delområde 23.1 mod syd over Basnæs Nor og Glænø.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

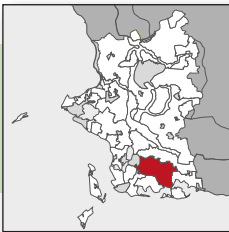
Størstedelen af karakterområdet er karakteristisk. Nøglekarakteren ses tydeligt i området, dog er området ikke intakt. Mange hegn og diger er fjernet og tekniske anlæg er kommet til og dominerer meget.

Kontrasterende

Delområde 23.1 er især terrænmæssigt markant anderledes i forhold til resten af karakterområdet. Det afgrænses af en randmoræne og syd for den er terrænet mere bakket.

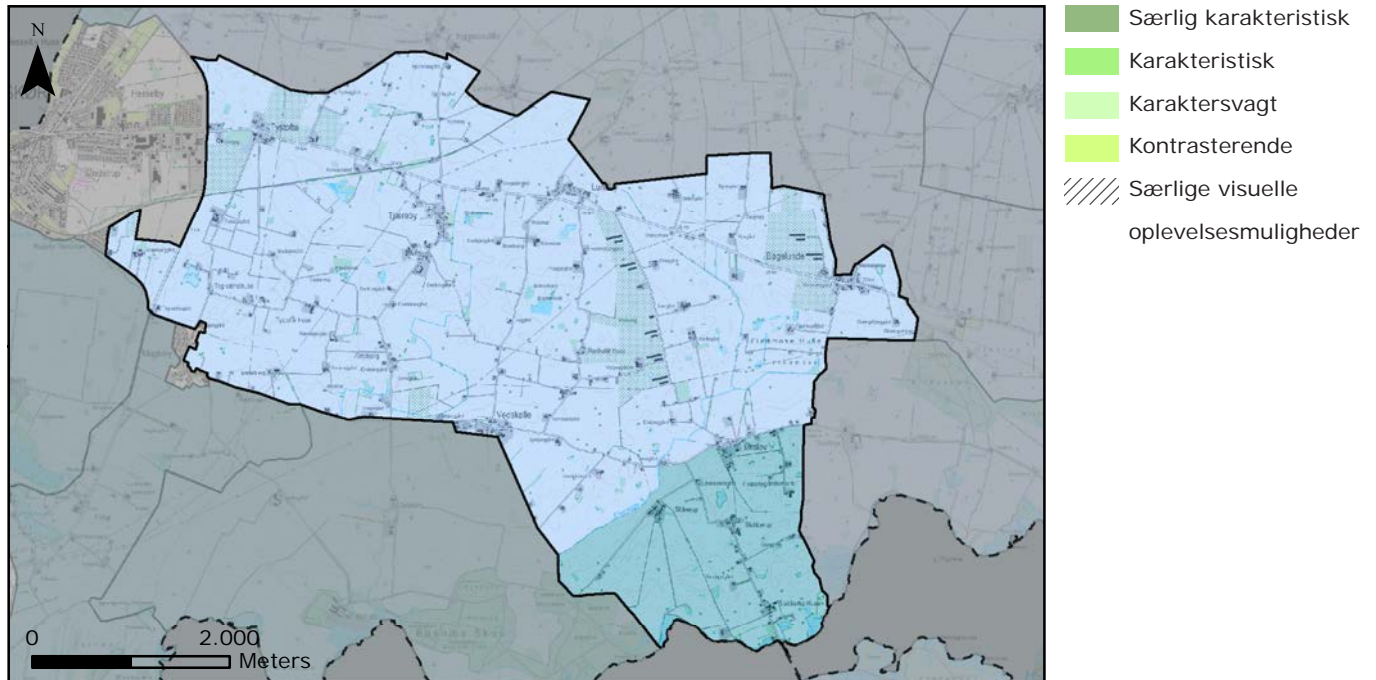
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Mod syd er der udsigt over Basnæs Nor og Glænø flere steder, og fra dæmningen er der god udsigt over dobbeltkysten.

Landskabsvurdering

Tilstand

Middel

Størstedelen af karakterområdet fremstår i middel tilstand. Området fremstår ikke intakt. Hegn og diger er ikke vedligeholdt.

God

Deområde 23.1 fremstår med en god tilstand. Området er vedligeholdt, og det fremstår med en god intakthed.

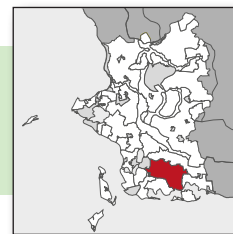
Sårbarhed

Lille

Området fremstår generelt robust. Det er sammensat af mange forskellige elementer, og derfor er sårbarheden meget lille.

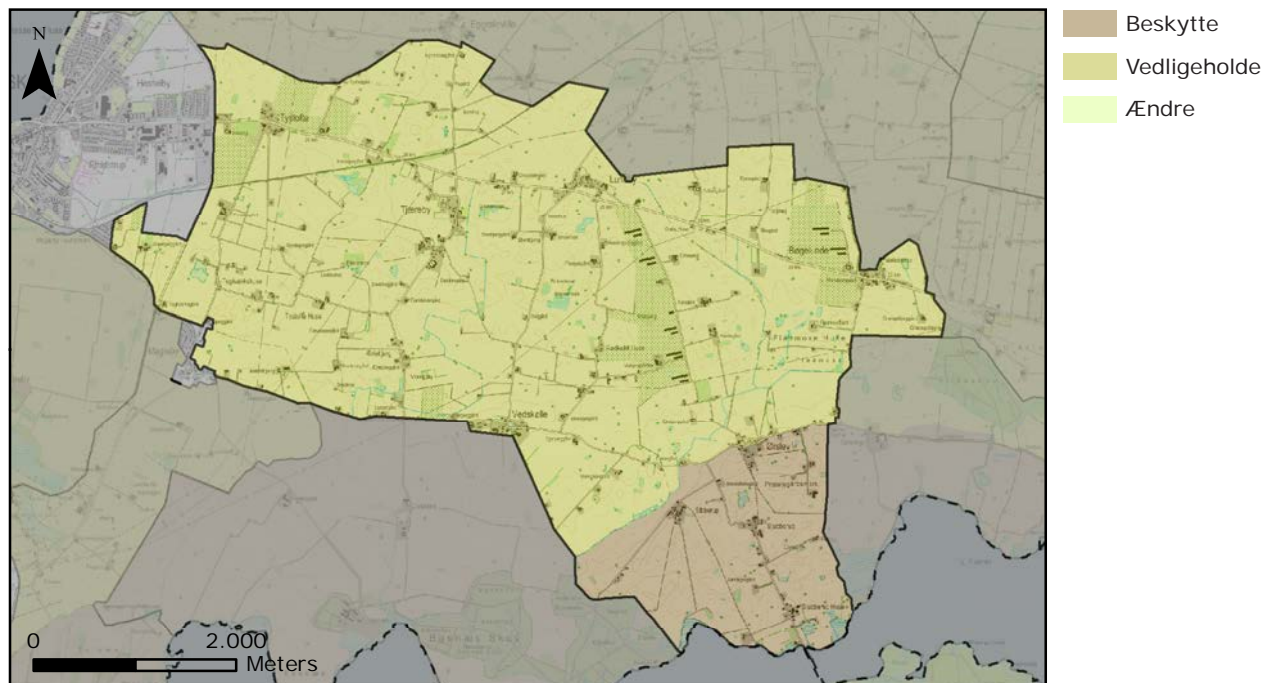
Stor

Delområde 23.1 har en høj sårbarhed. Terrænet er det karaktergivende element i dette område, og det er sårbart overfor sløring i form af f. eks. skovrejsning.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

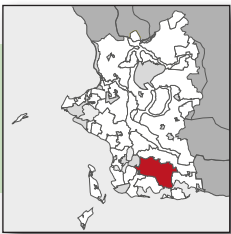

Vedligeholde

Størstedelen af karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Delområdet mod syd og indsigten til Ørslev kirke har det strategiske mål beskytte, da områderne rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et åbent landbrugslandskab i middel skala. Delområdet omkring Stubberup har et mere markant terræn med randmorænepræg og bør bevares med en åben afgrænsning, så terrænet fortsat kan dominere. Udsigter bør ikke sløres. Det kan være en mulighed at tynde ud i den tætte beplantning ved dæmningen, så man får en bedre udsigt til vandet langs Glænøvej.

Natur

Skov er ikke en del af landskabskarakteren, men området vurderes til at have potentiale til skovrejsning, så længe det tilpasses nøglekarakteren. Området rummer flere mindre plantagestykker, og man kunne evt. placere skov i tilknytning til disse. Det anbefales ikke at lave skovrejsning i det randmoræneprægede landskab omkring Stubberup, da det markante terræn vil blive sløret af skovbevoksning.

Områdets få levende hegn og spredte bevoksede diger bør bevares og vedligeholdes på en sådan måde, at de understøtter det åbne landskab. Området indeholder enkelte lavbundsarealer, delvist med lysåben natur og delvist krat. Den lysåbne natur bør plejes, så tilgroning reduceres.

Kystlinjen er præget af tæt beplantning flere steder samt strandeng og rørskov. Den lysåbne natur langs kysten bør vedligeholdes og bevares.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør generelt placeres i tilknytning til eksisterende landsbyer med respekt for landsbyens struktur og udtryk. Nyt landbrugsbyggeri kan etableres i det åbne land, under hensyntagen til landskabets nøglekarakter og landskabets struktur. Ved placering af nyt landbrugsbyggeri i tilknytning til eksisterende gårde bør den samlede bygningsmasse fremstå med et homogent udtryk.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør placeres med hensyntagen til landskabets nøglekarakter. Det er vigtigt, at inddrage eksisterende tekniske anlæg i vurderingen, når nye tekniske anlæg skal placeres. Det er også vigtigt at vurdere dette områdes visuelle udtryk fra Glænø og placere tekniske anlæg om muligt, som ikke dominerer kysten, når de ses fra Glænø. Det anbefales at friholde den sydlige del af området for tekniske anlæg for at sikre landskabet set fra Glænø.

Aktuel planlægning

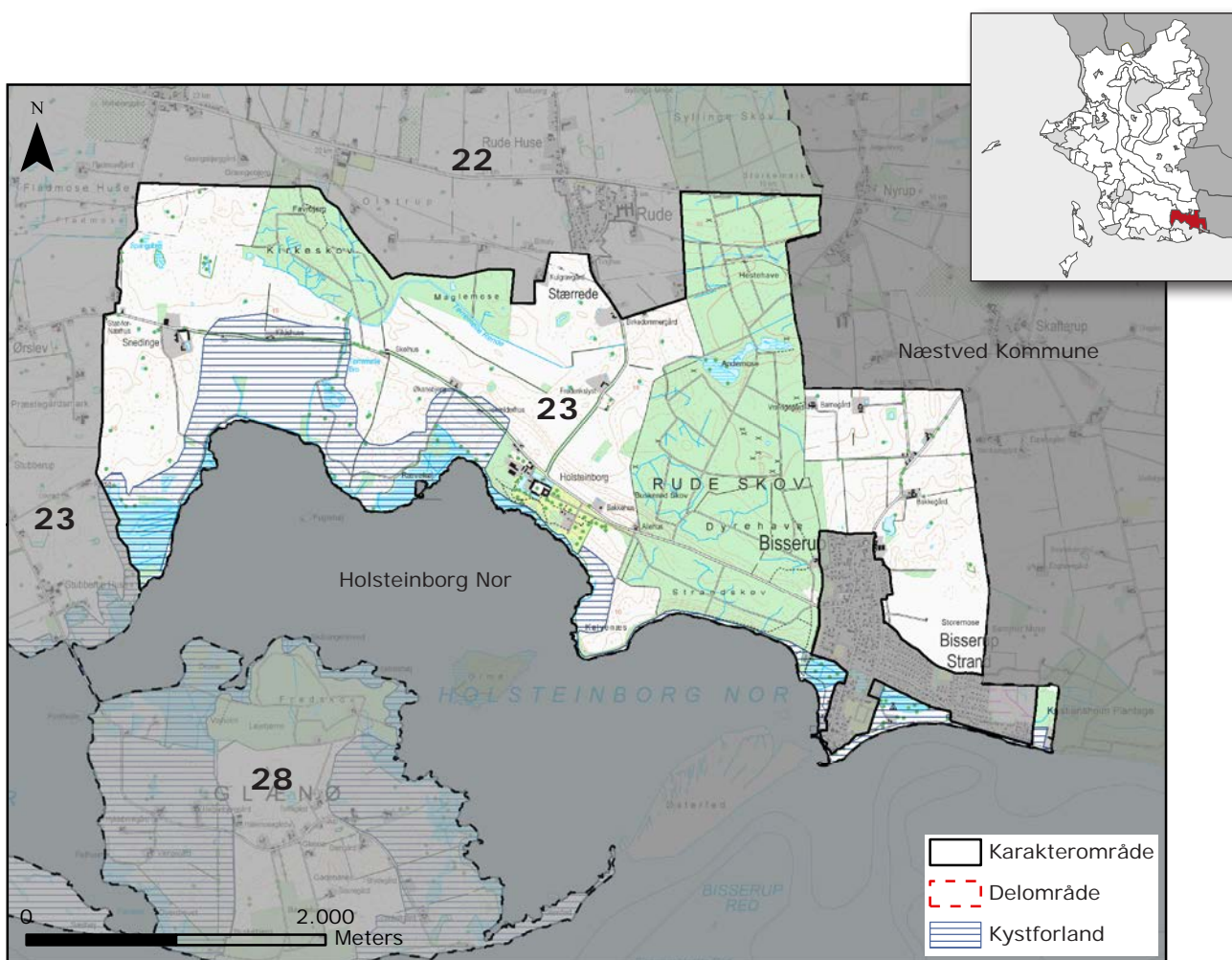
Der er ingen aktuel planlægning for området.

24 Holsteinborg Hovedgårdslandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

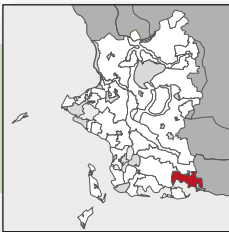
Karakterområdet er placeret ved kommunens sydlige kyst ud mod Holsteinborg Nor og dækker et areal på ca. 12 km². Området afgrænses mod øst af kommunegrænsen og nord af overgangen til nabokarakterområdet Oreby Randmorænelandskab i form af veje og skov. Mod vest afgrænses Tjæreby Morænelandskab i form af veje og vådområde. De afgrænsende elementer er dels skovbryn, diger, veje, markveje, naturområder.

Nøglekarakter

Småbakket hovedgårdslandskab med store intensivt dyrkede markflader, få bevoksede diger og skovbrug.

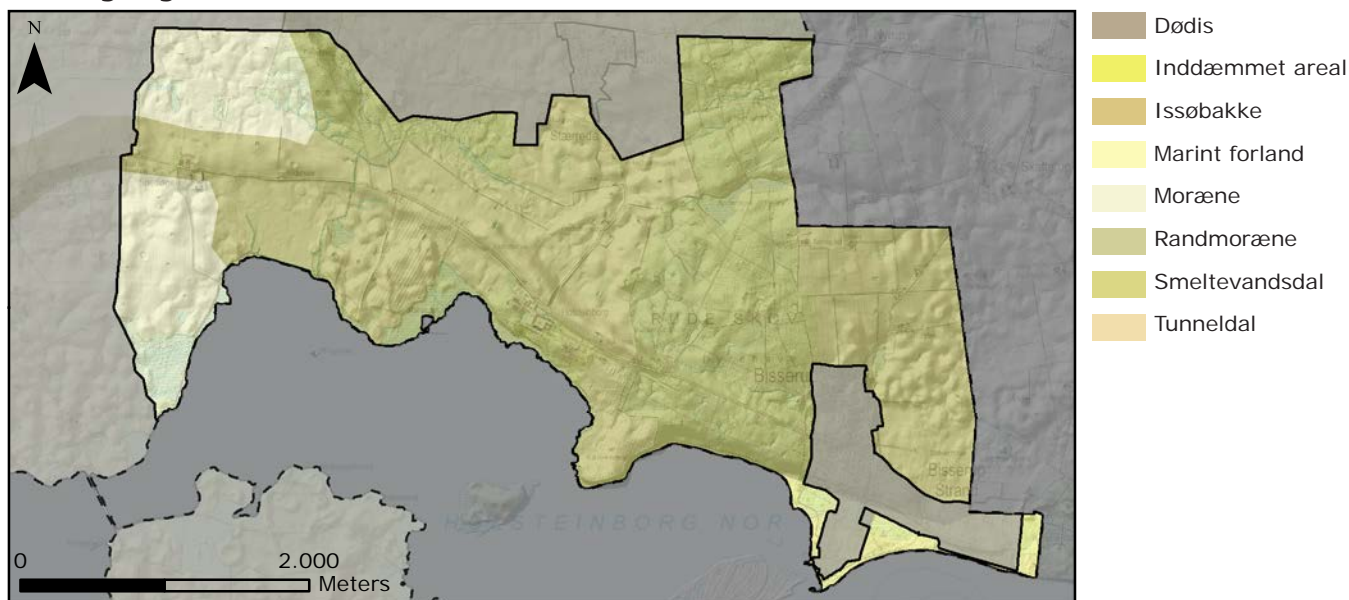
- Landskabskarakterbeskrivelse
- Landskabsvurdering
- Landskabsstrategi

Landskabskarakter

Hovedgårdslandskab med lokale langstrakte bakkeformationer i den centrale del. Området er domineret af store intensivt dyrkede marker, afgrænset af bevoksede diger og alléer langs vejene. Området rummer to skovstykker, som virker afgrænsende. Området ligger ud til Holsteinborg Nor og langs kysten ses store områder med lysåben natur. Området rummer de to hovedgårde Snedinge og Holsteinborg samt mindre husmandssteder, huse, mindre gårde mv. Mod øst, nord for Bisserup, ligger nyere huse tættere og markfladerne opleves mindre. Området opleves hovedsagligt som et storskalalandskab med en varierende rumlig afgrænsning. Området rummer et enkelt højspændingstracé, som ikke opleves dominerende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget domineres af et randmorænestrøg. Randmorænen strækker sig både mod øst ind i Næstved Kommune og mod vest ind i Basnæs Hovedgårdslandskab. Mod syd indgår kysten som den indre del af den sydsjællandske dobbeltkyst.

Jordtype

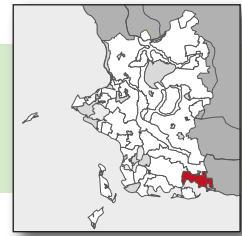
Jordbunden domineres af moræneler.

Terrænform

Terrænet i området er bølget med langstrakte og adskilte bakkeformationer i tilknytning til randmorænestrøget i områdets centrale del.

Vandelementer

Der er små søer, mergelgrave, større vådområder og et enkelt vandløb i området. Derudover vender området ud mod Holsteinborg Nor og Karrebæksminde Bugt i syd.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Beplantningen i området består af få bevoksede diger, småbeplantninger i tilknytning til små søer og mergelgrave samt lysåben natur, rørskov og strandeng langs kysten. Derudover ligger to skovarealer i området; Kirkesskov og Rude Skov. Omkring Holsteinborg Hovedgård ligger en park og flere alléer fører ned til Holsteinborg. Områdets hegn og diger afgrænser rektangulære flader, som overordnet set er orienteret mod kysten.

Dyrkningsform

Området er et intensivt dyrket landbrugsland med generelt store sammenhængende markflader med en jævn forekomst af små dødissøer og mergelgrave.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen består af to hovedgårde, Snedinge og Holsteinborg. Mellem de to hovedgårde ligger mindre husmandssteder. Flere husmandssteder ligger langs vejen mod Rude. Øst for Rude Skov ligger enkelte mindre gårde trukket tilbage fra vejen og ind på dyrkningsfladen samt enkelte nyere huse langs vejen mod Skafterup.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Hovedgårdslandskabet med alléer, store marker og meget lidt bebyggelse udgør i sig selv kulturhistorisk helhed. Derudover er også hovedgårdene, husmandsstederne og Holsteinborg Kirkegård kulturhistoriske enkeltelementer.

Området indeholder en del fortidsminder, som primært er lokaliseret i Rude Skov.

Hele området er udpeget som kulturmiljø: "Holsteinborg og Snedinge Hovedgårdslandskab" undtaget et mindre område nord og øst for Bisserup.

Tekniske anlæg

Kun et enkelt højspændingstracé krydser området og virker ikke dominerende. Den løber overvejende gennem Rude Skov.

Foto: Udsyn over hovedgårdslandskabets karakteristiske store markflader med alléen langs Ørslevvej i baggrunden.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

De store marker, få bevoksede diger og den sparsomme bebyggelse giver et enkelt og storskala landskab. Den rummelige afgrænsning varierer mellem at være åben, transparent og lukket. Ved kysten er afgrænsningen åben, ved bevoksede diger er den transparent og ved skovene er den lukket. Strukturen med de store markflader og diger, orienteret vinkelret i forhold til kysten er dominerende vest for Rude Skov. Øst for Rude skov er området roligt og, på grund af få veje i området, meget stille.

I området ved Bisserup er strukturen svag og skalaen er lidt mindre. Området er desuden mere sammensat end resten af karakterområdet.

Kystrelaterede rumlige forhold

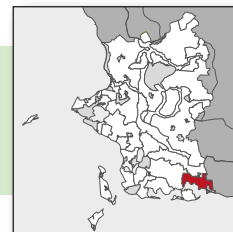
Kysten er meget åben og med god visuel sammenhæng langs kysten. Der er god visuel sammenhæng med Glænøs kyst og de tilknyttede fed. Ved Kalvenæs og Strandskov er beplantningen tættere, men der er stadig visuel sammenhæng langs kysten. Ved Bisserup Strand ses åben sand- og stenstrand.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Især vådområderne langs kysten og udsigten over Noret mod Glænø er oplevelsesrige. Holsteinborg med parken, Snedinge, alléen langs Ørslevvej samt det døde egetræ på Holsteinborg Kirkegård er oplevelsesrige enkeltelementer.

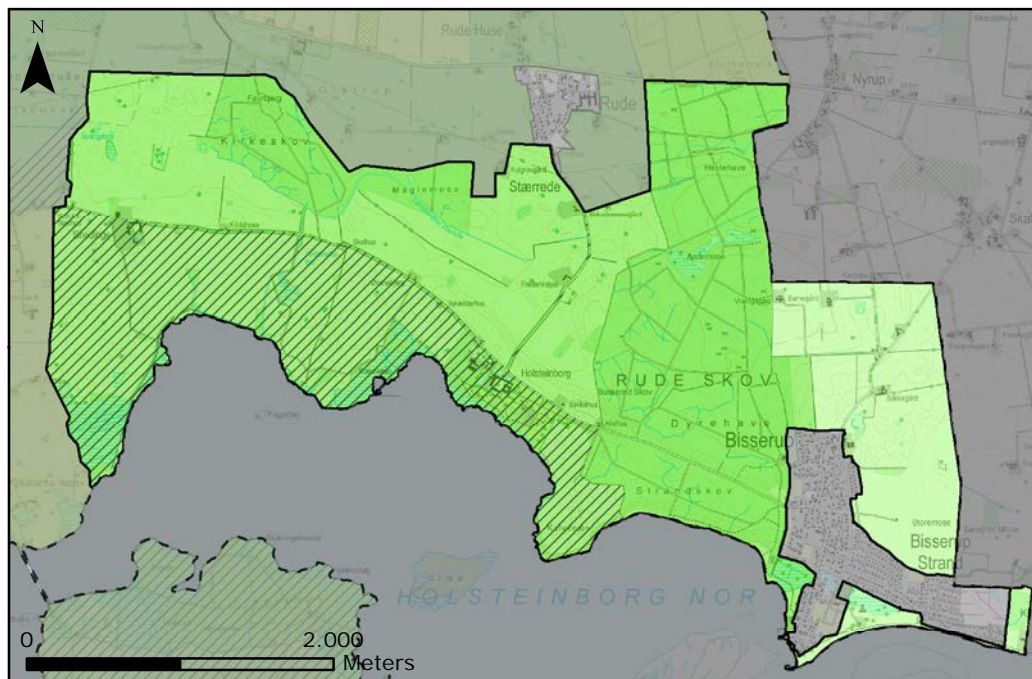

Foto: Den gamle allé langs Ørslevvej med udsyn over markerne ned mod Holsteinborg Nor.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

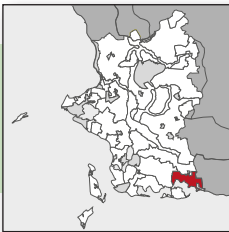
Størstedelen af karakterområdet er karakteristisk. Nøglekarakteren ses tydeligt. Området fremstår som et karakteristisk hovedgårdslandskab.

Karaktersvagt

Området øst for Rude Skov er karaktersvagt. Terrænet er det samme som vest for skoven, men markerne er mindre og bebyggelsesstrukturen er markant anderledes. Der ligger mindre gårde på dyrkningsfladen med mindre marker omkring. Desuden ses nyere bebyggelse samt et større sommerhusområde langs kysten.

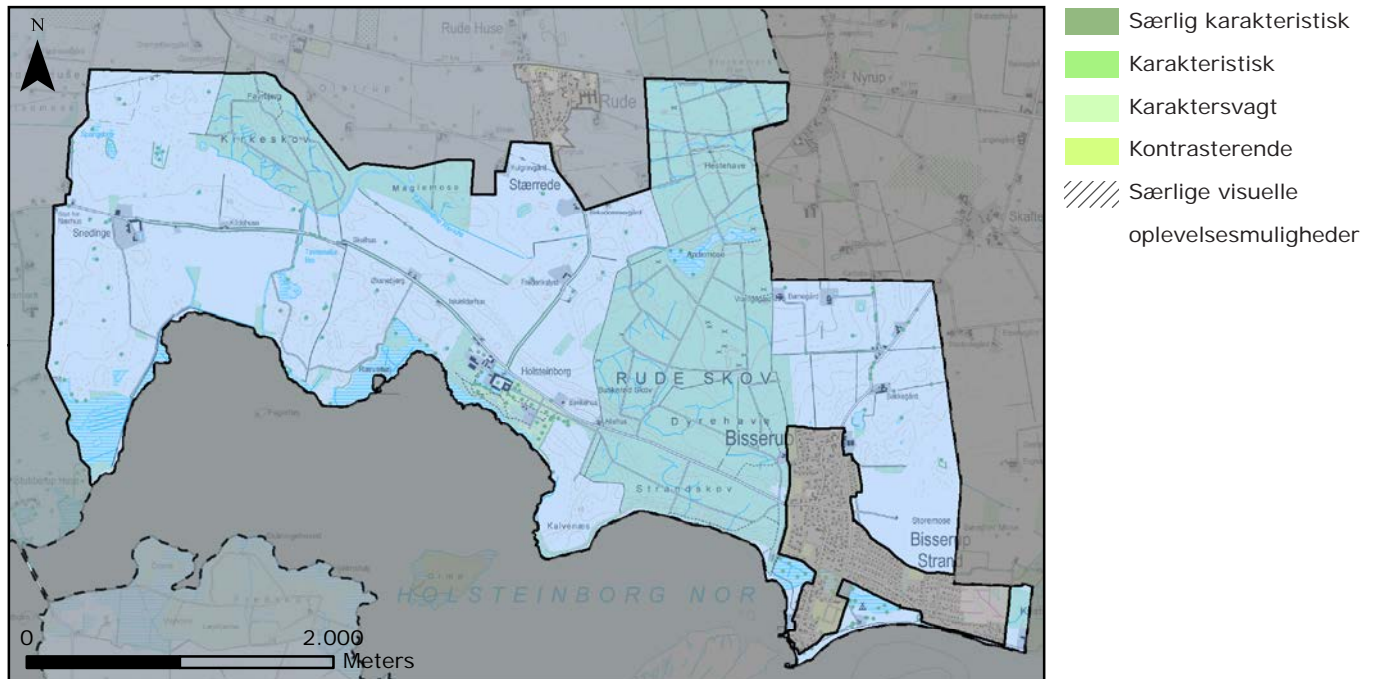
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

De åbne marker med udsigt over noret og den sjællandske dobbeltkyst giver mulighed for særlige visuelle oplevelser. Naturområder med lysåben natur og strandeng langs kysten skaber ligeledes mulighed for særlige visuelle oplevelser.

Landskabsvurdering

Tilstand

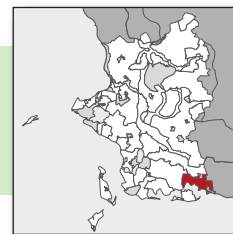
Middel

Hele karakterområdet fremstår med en middel tilstand. Landskabet fremstår velplejet. Alléerne er vedligeholdt, og der er plantet nye træer, hvor gamle mangler. Også strandengene og vådområderne er plejede. Landskabet er dog ikke intakt.

Sårbarhed

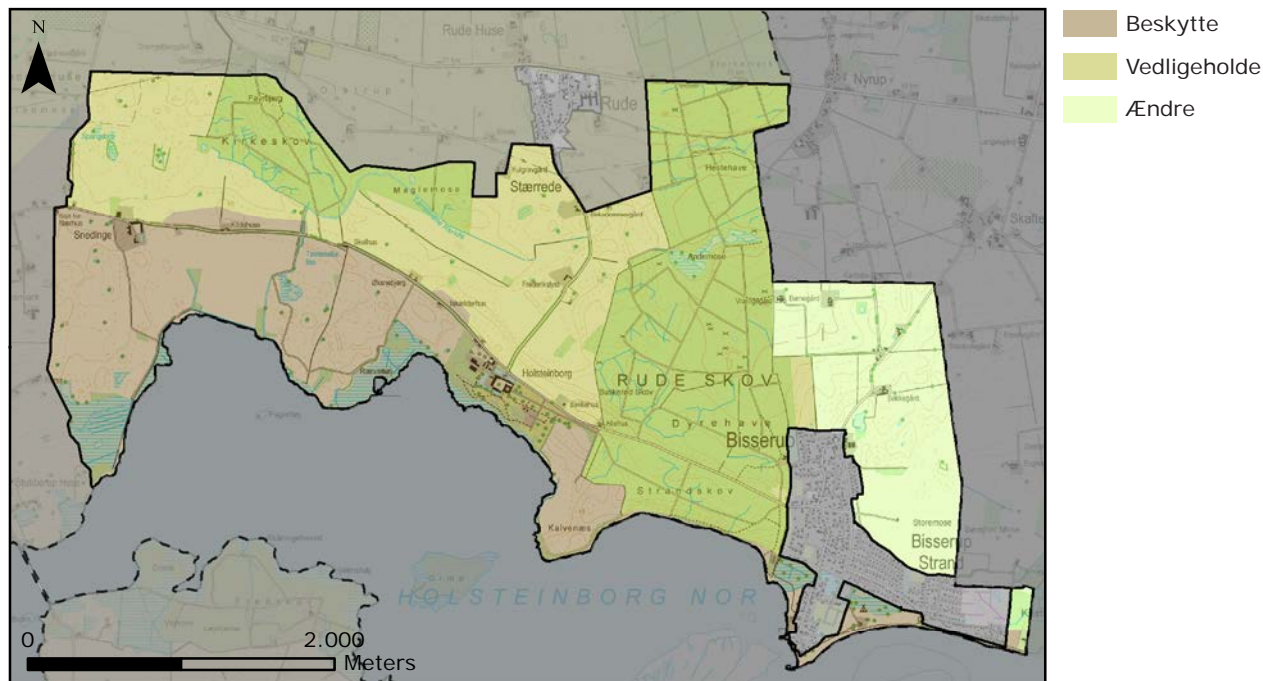
Middel

Området er sårbart overfor opdeling af markfelter, fortætning af levende hegn, skovrejsning eller andre tiltag, der kan sløre udsigten over noret og dobbeltkysten. Vådområderne er sårbare overfor tilgroning.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Vedligeholde

Størstedelen af området har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Området mod syd med de store marker og udsigt mod syd samt vådområderne, har det strategiske mål: Beskytte, da det rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Derudover har områdets kystforland også det strategiske mål: Beskytte.

Ændre

Området øst for Rude Skov har dets strategiske mål ændre, da området fremstår karakter-
svagt.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som intensivt dyrkningslandskab i middel til stor skala og med transparent til åben afgrænsning. Det er vigtigt at bevare og styrke hovedgårdslandskabets karakteristiske store marker, alléer og skovområder. Området rummer flere steder udsigt over landskabet og kysten. Disse bør ikke sløres.

Natur

Naturindholdet i området er særligt knyttet til kysten, skove, skovbryn, og det bør tilstræbes at bevare disse landskabselementer.

Områdets hegn og diger bør bevares og plejes, da de er et markant element i landskabskarakteren og er med til at definere strukturen.

Langs kysten ses strandenge og vådområder, som bør bevares og plejes, så de fremstår som lysåben natur.

Det anbefales ikke at lave skovrejsning i området, da det vil sløre hovedgårdslandskabets karakter.

Bebyggelse

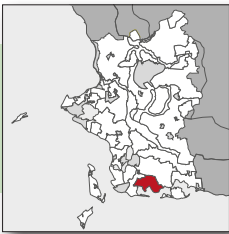
Ny bebyggelse bør generelt placeres i tilknytning til Bisserup by. Anden ny bebyggelse bør tilpasses nøglekarakteren. Opføres nyt byggeri i tilknytning til eksisterende bebyggelse bør den samlede bygningsmasse fremstå med et homogent udtryk.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør placeres i området øst for Fyrrendal Skov. Placeres nye tekniske anlæg i området vest for Fyrrendal Skov, bør de tilpasses hovedgårdslandskabets nøglekarakter.

Aktuel planlægning

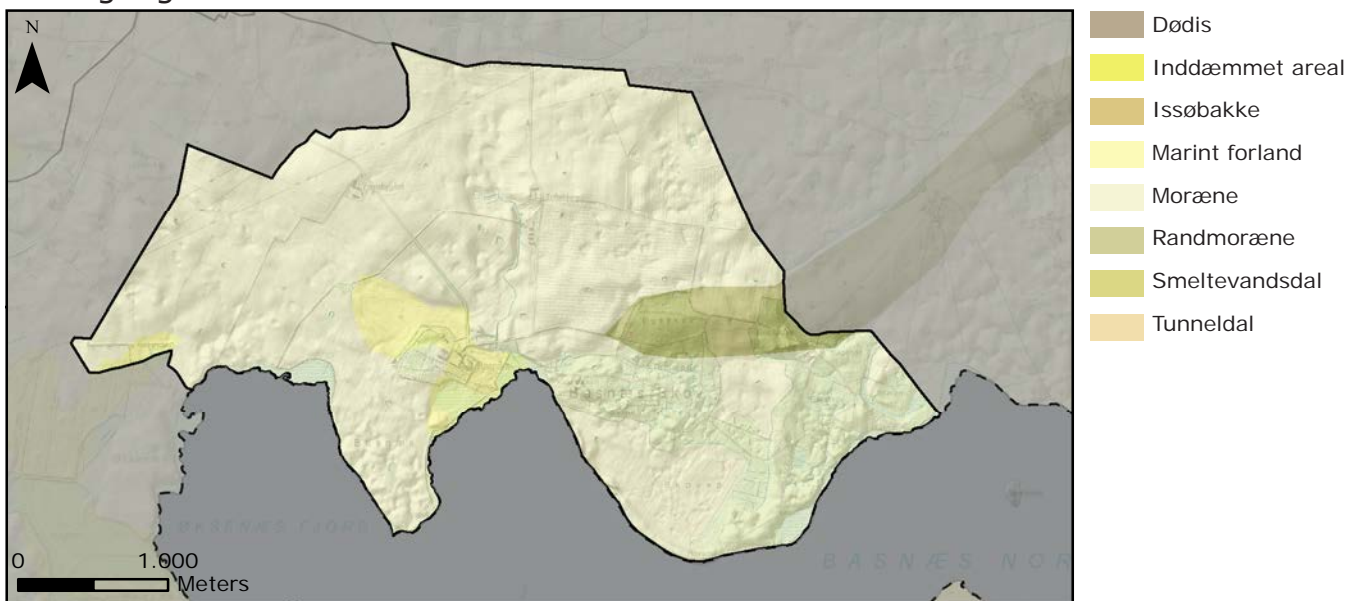
Der er ingen aktuel planlægning for området.

Landskabskarakter

Overvejende fladt hovedgårdslandskab med lokal bakkeformation mod øst. Området er domineret af store intensivt dyrkede marker afgrænset af bevoksede diger, tætte levende hegn og veje flere steder med alléer. Kysten er præget af lysåben natur og Basnæs Skov mod øst. Bebyggelsen i området består af Basnæs Hovedgård ved kysten, en række mindre huse mod nord og to gårde på dyrkningsfladen. Landskabet opleves som et storskalalandskab med en delvist lukket rumlig afgrænsning.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

I hovedparten af området består naturgrundlaget af en moræneflade, der i den østlige del af området har randmorænepræg. Langs kysten findes et område med marint forland. Mod syd indgår kysten som den indre del af den sydsjællandske kyst.

Jordtype

Jordbunden domineres af moræneler, men med forekomster af ferskvandsdannelser. På det marine forland består jordbunden af marint sand.

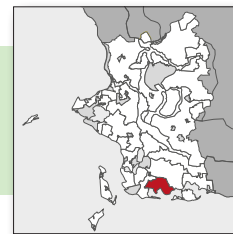
Terrænform

Terrænet er i hele området fladt, dog med lokal bakkeformation i områdets østlige del. Denne bakkeformation ligger i tilknytning til det randmorænestrøg, som strækker sig fra Tjæreby Morænelandskab i vest og videre ind i Næstved Kommune i øst.

Vandelementer

Området indeholder en del mindre vandhuller, vandløb og vådområder langs kysten.

Kysten ligger ud mod Basnæs Nor, der afgrænses mod syd af marine forlande og barriereøer og Glænø. Herved skabes en såkaldt dobbeltkyst af den indre kyst mod noret og fjorden og den ydre mod Smålandsfarvandet.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Lysåbne naturområder med strandeng præger flere steder de kystnære arealer. I den sydøstlige del af området er landskabet domineret af Basnæs Skov samt skovbevoksningen omkring hovedgården. Enkelte steder findes spredte småbevoksninger i tilknytning til små vandfyldte mergelgrave på markfladen. Der er bevoksede diger, enrækkede hegn og nyplantede trerækkede hegn. Langs vejene nær hovedgården er alléer, både nyplantede og en ældre allé nord for Basnæs Hovedgård. Denne er brudt op af stormfald og har derfor både karakter af ny og gammel beplantning.

Dyrkningsform

Landskabet er et intensivt dyrket landbrugslandskab med store markflader. Markerne bliver brudt af hegn, diger og veje.

Bebyggelsesstruktur

Basnæs Hovedgård ligger placeret ved kysten. Mod nord ligger en række mindre huse. På dyrkningsfladen nord for hovedgården ligger to gårde, der udgør området's øvrige bebyggelse.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

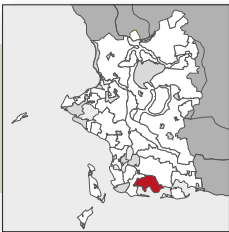
Hele området er en kulturhistorisk helhed med en velbevaret hovedgårdsbebyggelse.

Tekniske anlæg

Et højspændingstracé gennemskærer den nordvestligste del af området og fremtræder meget markant og dominerende i det flade landskab. Vindmøller (i nord) udenfor området kan observeres.

Foto: Hovedgårdslandskabets karakteristiske store markflader med udsigt over Basnæs Nor.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Store markflader skaber sammen med Basnæs Skov og områdets hegn et lukket afgrænset og enkelt sammensat landskab af stor skala. Den klare opdeling mellem markflade og skov, sammen med alleerne, giver et middel struktureret landskab. Der er markante udsigter og lange kig ud over markflader og Basnæs Nor, og landskabet opleves visuelt roligt uden støj. Ørslev kirke i naboområdet ligger som landskabelement synligt fra store dele af den nordlige del af karakterområdet.

En højspændingsledning gennemskærer den nordvestligste del af området og fremtræder meget markant og dominerende i det flade landskab. Vindmøller (i nord) udenfor området kan ses, men virker ikke forstyrrende.

Kystrelaterede rumlige forhold

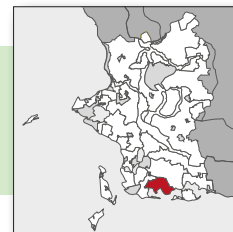
Kysten er bugtet, og der opleves både lange og korte kig langs kystlinien. De modsatte kyster er lave og opleves fjerne med undtagelse af Glænø. Kysten opleves generelt åben, dog er den rumligt mere lukket, hvor der er skov helt ud til kysten.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Hovedkarakteren står tydeligt frem i hele karakterområdet og hovedgårdslandskabet er en kulturhistorisk helhed i sig selv. Særlige oplevelsesmuligheder knytter sig til områdets kyster/Basnæs Nor, hvor der er udsigter på langs af kysten og udover noret. Gode og lange kig ud over store sammenhængende markflader opleves.

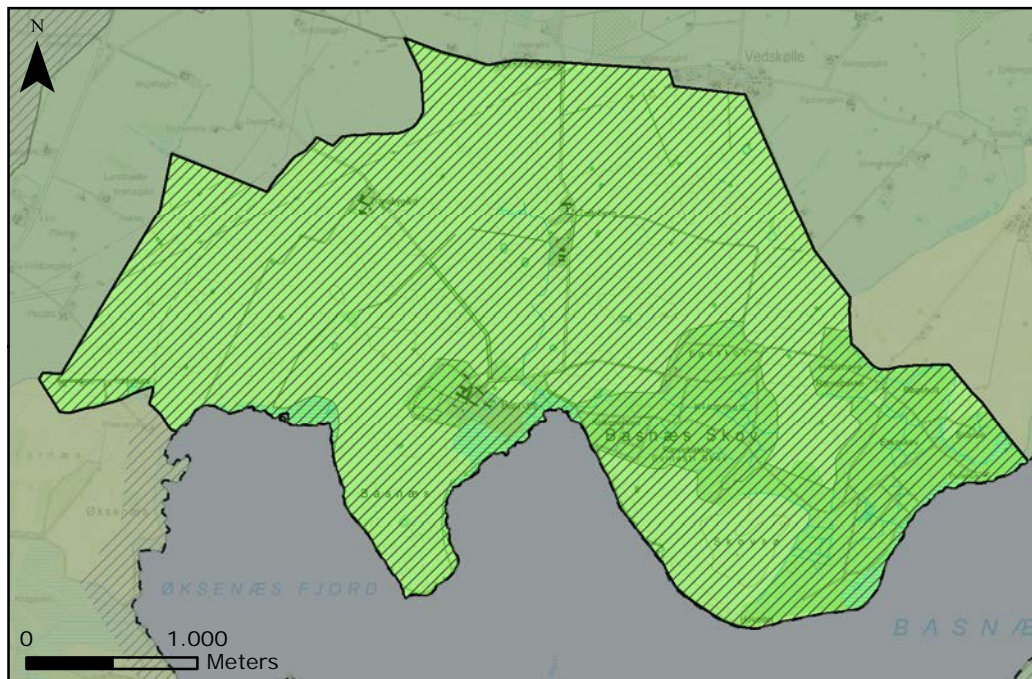

Foto: Lavenergikystens karakteristiske rørskov langs kysten. Visuel sammenhæng langs kysten mod øst.

Landskabsvurdering

Styrke

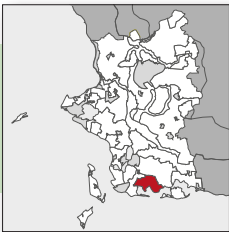
- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

Hele karakterområdet fremstår karakteristisk. Nøglekarakteren er tydelig i hele karakterområdet.

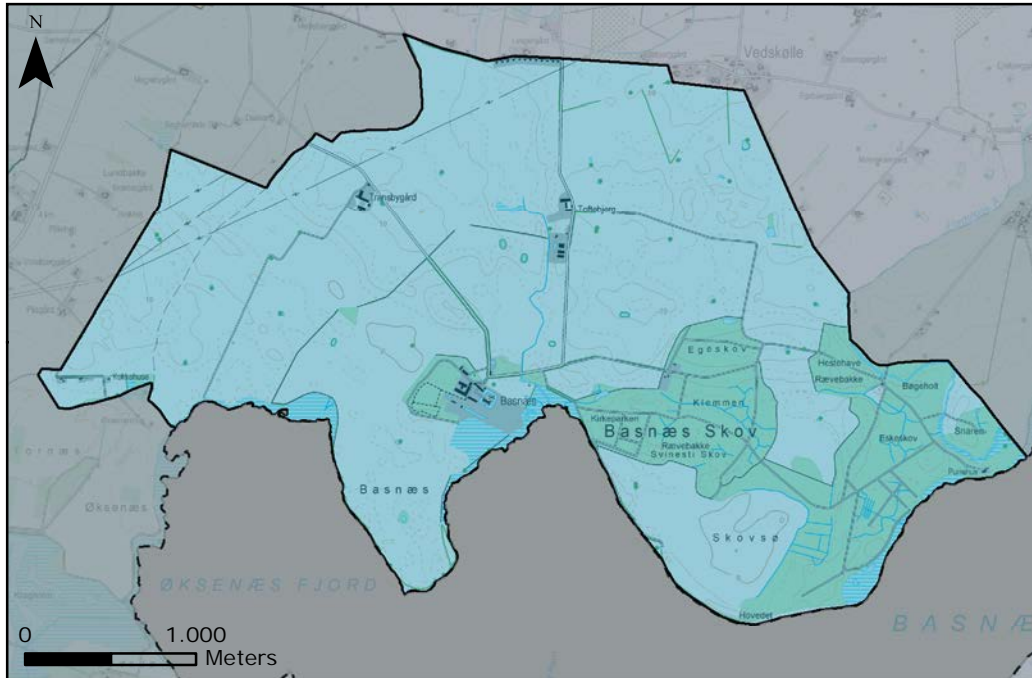
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Hele området indeholder særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Der er markant udsigt over markflader og ud over Basnæs Nor til dobbeltkystens landskab.

Landskabsvurdering

Tilstand

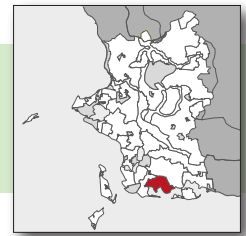
God

Tilstanden i området er god, fordi oprindeligheden er bevaret. Bygningsmasse for de enkelte gårde ligger samlet. Vedligeholdelsesstandarden af landskabet er god. Hovedalléen fremstår dog i dårlig stand på grund af stormfald i 1999. Gamle og nye træer står ind imellem hinanden og giver alléen et rodet udtryk i det ellers rolige landskab.

Sårbarhed

Stor

Karakterområdet er sårbart overfor opdeling af markfelter, tilplantning med skov på de åbne markflader eller placering af store tekniske anlæg.

Landskabsstrategi

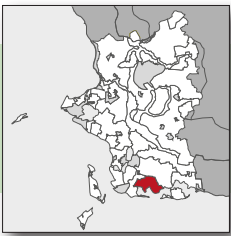
Strategiske mål

- Beskytte
- Vedligeholde
- Ændre

Beskytte

Hele karakterområdet har det strategiske mål: Beskytte, da hele området rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som intensivt dyrkningslandskab i stor skala med lukket afgrænsning. Det er vigtigt at bevare og styrke hovedgårdlandskabets karakteristiske store marker, alléer og skovområder. Der er udsyn over landskabet og kysten flere steder og disse bør bevares.

Natur

Naturindholdet i området er særligt knyttet til skovområder, skovbryn samt kysten, og det bør tilstræbes at bevare disse landskabselementer. Det anbefales dog ikke at lave skovrejsning i området, da det vil sløre de store marker og hovedgårdsprægede strukturer. Områdets hegn og diger samt alléer bør bevares og plejes. Det anbefales dog ikke, at der plantes flere trærækkede hegn i området.

Hovedalléen bør fortsat vedligeholdes. Langs kysten ses strandenge og vådområder, som bør bevares og plejes, så de fremstår med lysåben natur.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør som udgangspunkt opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Ny bebyggelse bør opføres med respekt for den eksisterende bebyggelses udtryk og byggeskik. Den samlede bygningsmasse bør have et homogent udtryk.

Tekniske anlæg

Det anbefales ikke at placere nye tekniske anlæg i området.

Aktuel planlægning

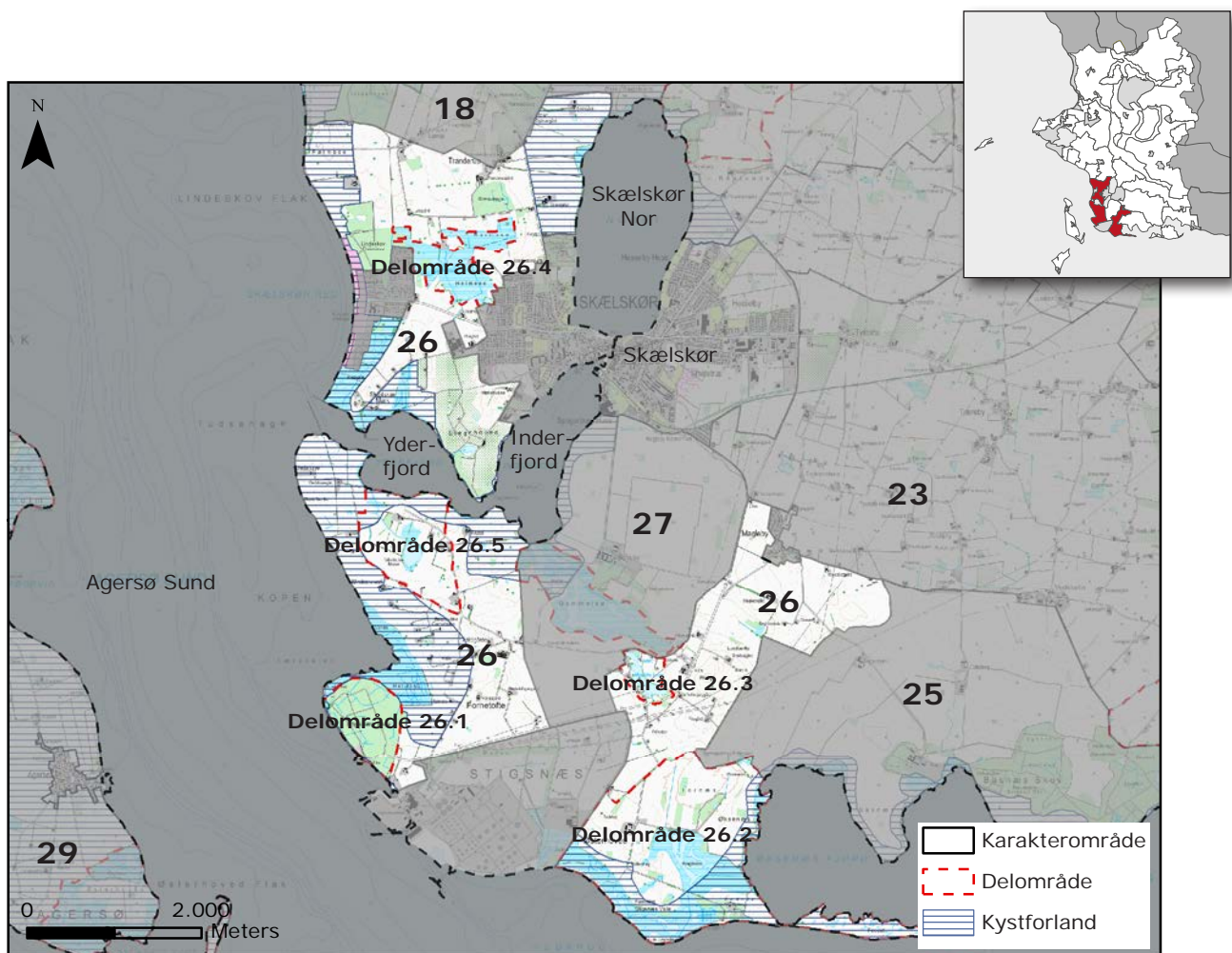
Der er ingen aktuel planlægning for området.

26 Stignæs Morænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

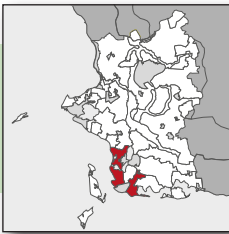
Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den sydlige del af kommunen langs kysten vest og syd for Skælskør og er ca. 21,5 km². Området afgrænses mod vest af kysten mod Agersø Sund, mod syd af kommunens sydvendte kyststrækning og Industripark Stignæs. Mod nord afgrænses karakterområdet af overgangen til Korsør Randmorænelandskab, mens det mod øst afgrænses af Skælskør Nor, Borreby Hovedgårdslandskab og Basnæs Hovedgårdslandskab. Afgrænsningen følger bl. a. ejerlavsgrense, skov, diger, veje.

Nøglekarakter

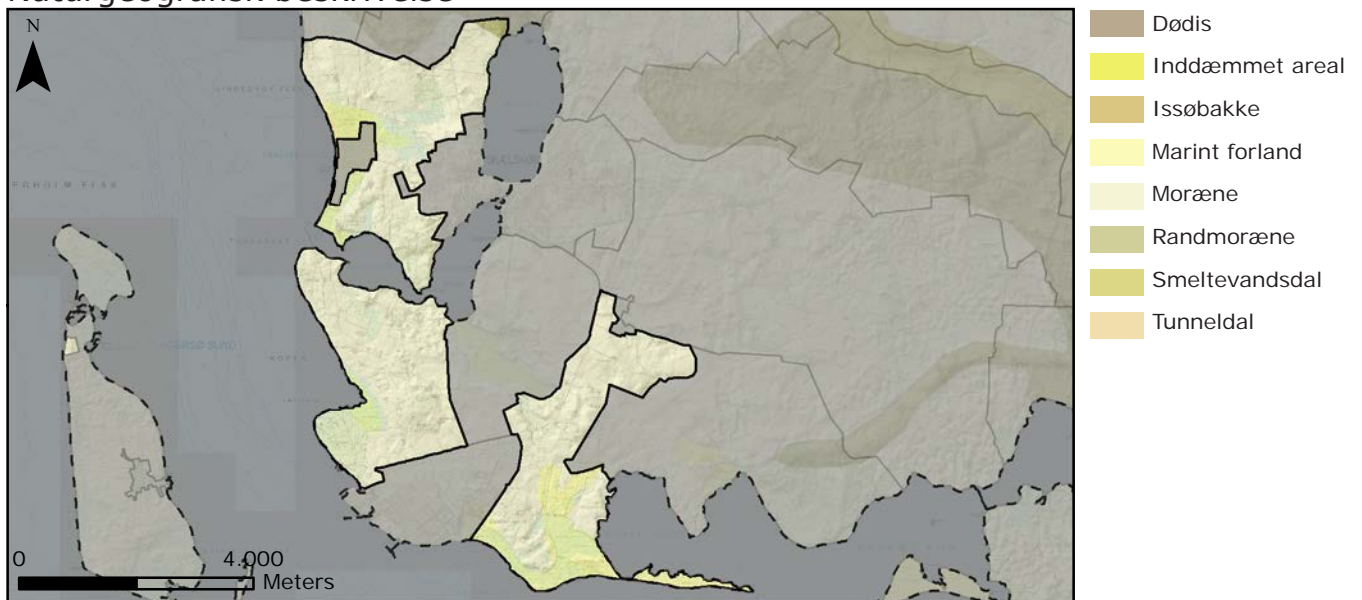
Landbrugspræget landskab i middel skala med spredt beplantning. Spredt bebyggelse uden landsbydannelse. Store naturområder.

Landskabskarakter

Kystnært fladt område med lokale småbakker. Området er præget af intensivt dyrkede marker, dog ses flere større områder med ekstensiv drift. Stedvist ses bevoksede diger og levende hegn. Bebyggelse ligger spredt i landskabet med huse og husmandssteder langs vejene og gårde trukket tilbage fra vejene. Enkelte steder ses husmandsudstyknings med bevaret struktur. Området er et middelskala landskab med en transparent rumlig afgrænsning. Området er overvejende kystnært og mod syd opleves den karakteristiske dobbeltkyst. Stigsnæsværket mod syd er visuelt dominerende, og de højspændingstracéer, der udgår fra værket, virker forstyrrende i store dele af karakterområdet.

Naturegeografisk beskrivelse

Geologi

Området består dels af en moræneflade, hvorfra bakker stedvist rejser sig, dels af marint forland.

Jordtype

Jordbunden domineres af moræneler med stedvis forekomst af ferskvandssand samt af marint sand i kystområderne.

Terrænform

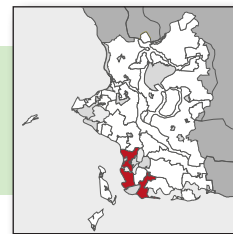
Området varierer mellem småbakked og flade/plateau med indslag af bølget landskab.

Vandelementer

Der findes vandløb, søer og vådområder over hele området.

Kysten/Strandbredden

Kystlinjen er orienteret dels mod vest, dels mod syd og sidst mod Skælskør Yderfjord, Inderfjord og Noret. Mod vest varierer strandbredden mellem bred sandet strand og smal mere stenet strand i områdets sydvestlige del. Mod syd er kysten en udligningskyst med fed og barriererøer. Det nære bagland med strandenge umiddelbart øst for Stigsnæs præges af et tydeligt system af strandvolde. I Yderfjord, Inderfjord og Noret har kystlinjen lavenergikystens karaktertræk: smal eller ingen forstrand og forekomst af tagrør.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen varierer mellem sparsomt bevokset lysåben natur i f. eks. Rørmosen og Holmene vest for Skælskør, spredte beplantninger i f. eks. områdets sydlige del ved Øksenæs til egentlig skov i f. eks. Stignæs Skov. Industripark Stignæs står med skovlignende afgrænsning i form af tætte hegn. Derudover er der stedvist bevoksede diger og få levende hegn. Et område med plantage ligger sydvest for Skælskør. Nordvest for Tranderup og i syd ved Sevedø har bevoksningsstrukturen herregårdspræg.

Dyrkningsform

Området dyrkes overvejende intensivt med stedvise indslag af ekstensiv drift ved f. eks. Holmene, Hulleeng og Feddet. Store dele af området er dog præget af små og store lavbundsområder, der generelt fremstår med lysåben natur med græsning eller høslæt, søer og enkelte mindre bevoksninger.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen i området varierer, idet huse og husmandssteder ligger langs områdets net af veje, stedvist med kort indbyrdes afstand, mens gårde ligger let tilbagetrukket på de små og middelstore markflader. Nord for Kobæk ses herregårdslignende landskab med få bygninger. Der er ingen landsbyer i området. Karakteristisk husmandsudstyknings omkring sø ved Nyvang og Søhuse samt ved Gadehuse.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

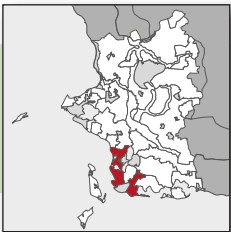
Gravhøjen Brakhøj og husmandsudstyknings ved fx Søhuse, delområde 26.3, er karakteristiske enkeltelementer.

Tekniske anlæg

Stignæsværket ligger lige syd for området, hvorfra flere højspændingstracéer udgår og gennemskærer den østlige og sydøstlige del af karakterområdet. Kystbeskyttelse med mindre stensætning på sydkysten ved Sevedø.

Foto: Udsigt over de middelstore marker, vådområde samt Skælskør by på østsiden af Noret.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Karakterområdets middelstore marker, spredte bebyggelse og sparsomme beplantning skaber et transparent landskab i middel skala. Mod syd ligger Stigsnæs Skov og bevirker, sammen med vedligeholdte hegn og diger, at den rumlige afgrænsning her bliver mere lukket. Området opleves sammensat, da mange elementer indgår, og der er påvirkninger fra områderne udenfor karakterområdet, f. eks. Stigsnæsværket og byfronter omkring Skælskør. Området er uden overordnet struktur. Området opleves visuelt middel roligt og er afdæmpet. Der er variationer i de rumlige visuelle forhold omkring Vibeholm Mose og Nyvang, herunder mindre skala og mere sammensat, hvilket bidrager til deres status som delområder.

Kystrelaterede rumlige forhold

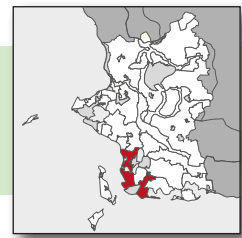
Kysten mod syd er overvejende smal og med kystbeskyttelse ved Sevedø, mens den mod vest er bredere og med karakter af åben kyst. Den visuelle forbindelse til modstående kyster er tydelig på tværs af Skælskør Yder Fjord. Derudover er der et klart udsyn til Agersø mod vest over Agersø Sund. Mod syd opleves Den sydsjællandske dobbeltkyst med dragdannelser og åben kyst mod syd samt lavenergikystens smalle eller ingen strand med tagrør mod Basnæs Nor. Vest for dobbeltkysten præges kystområdet af et tydeligt system af strandvolde og loer.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Der er oplevelsesrige områder flere steder i området. De er typisk knyttet til kysten og natur: Sammenhæng mellem kystnære områder nord og syd for Yderfjorden, udkig til naturområde Sylten og Hulleeng samy udkig mod Basnæs Nor og dobbeltkysten.

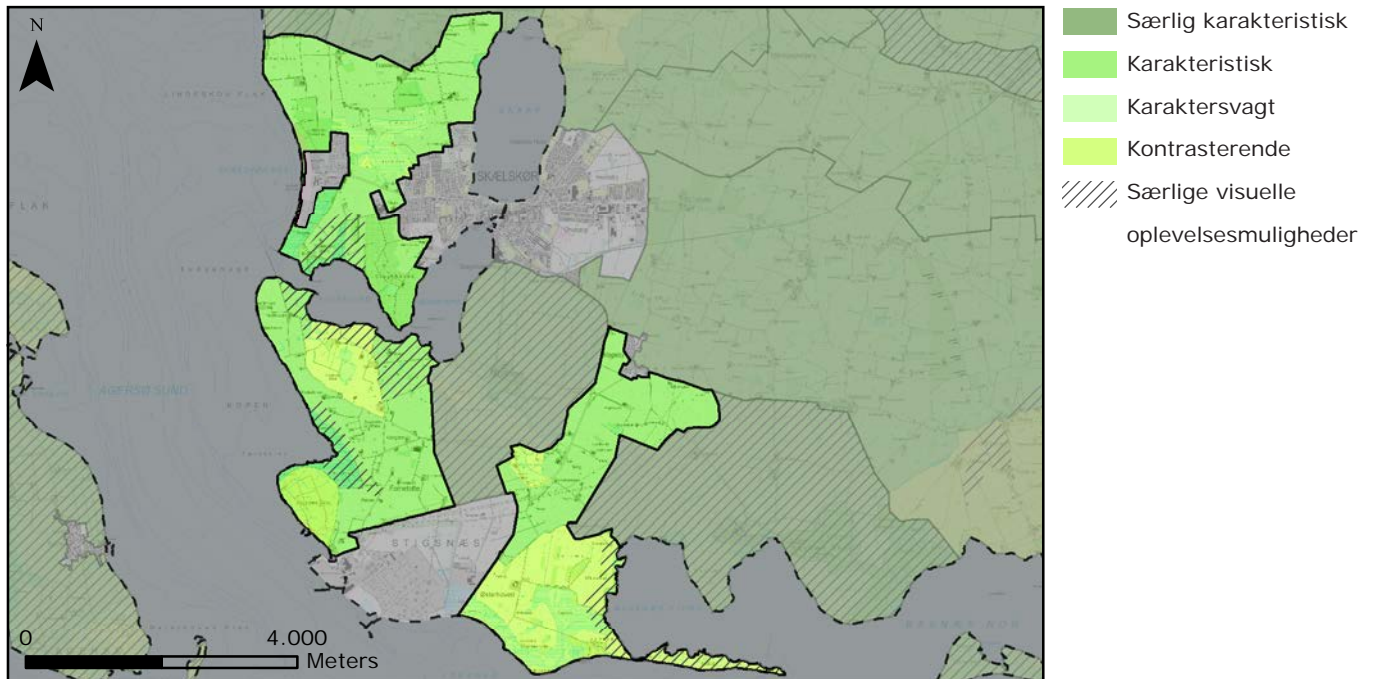

Foto: Stigsnæsværket dominerer i det flade landskab.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk
Størstedelen

Kontrasterende

Delområde 26.1: Stignæs Skov afviger fra størstedelen af karakterområdet mht. arealanvendelsen.

Delområde 26.2: Østerhoved afviger fra størstedelen af karakterområdet mht. arealanvendelsen. Området er et ekstensivt præget naturområde.

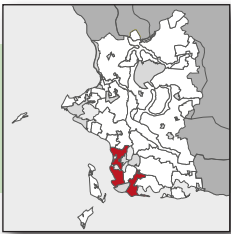
Delområde 26.3: Nyvang/Søhuse Husmandsudstyknings omfatter udstyknings Nyvang (tidl. Nyvangs Huse) og Søhuse med tilhørende matrikler. Visuelt, rumligt adskiller det sig markant fra hovedområdet ved at være i mindre skala og mere lukket.

Delområde 26.4: Holmene/ Rørmose afviger fra størstedelen af karakterområdet mht. arealanvendelsen. Området er et ekstensivt præget naturområde.

Delområde 26.5: Vibeholm Mose adskiller sig ved mindre skala, terræn samt mere lukket afgrænsning med levende hegn.

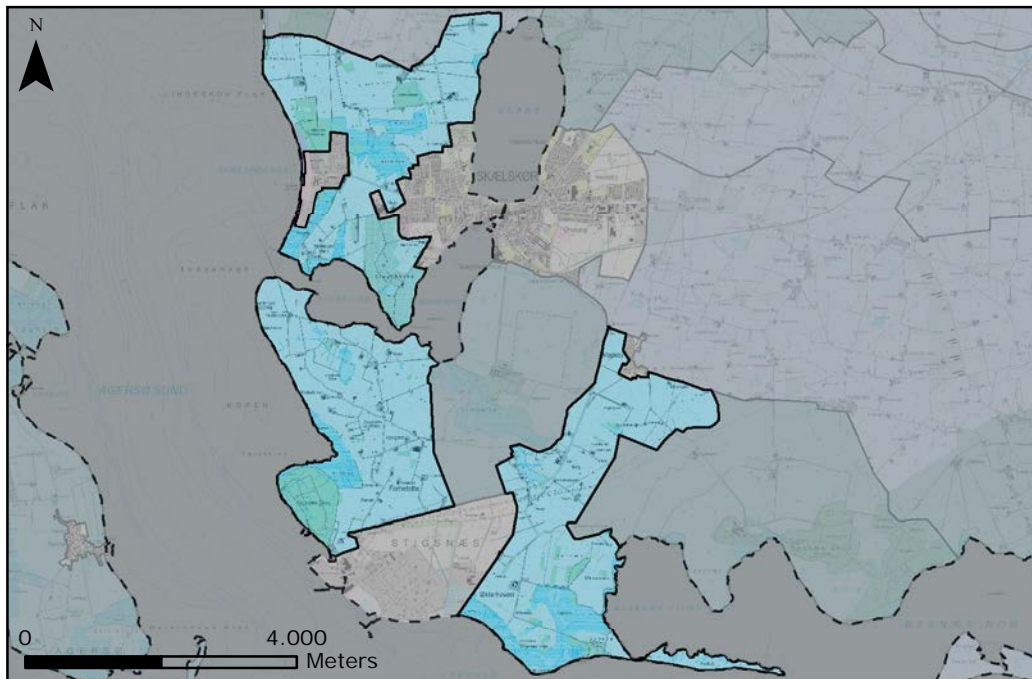
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakterområdet rummer flere områder med særlige visuelle oplevelsesmuligheder: Området omkring Østerhoved ude ved kysten, hvor der er udsigt over Øksenæs fjord og dobbeltkysten. Området ved Vibeholm ude ved kysten, hvor der er visuel sammenhæng på tværs af yderfjorden. Hulleeng og Sylten rummer ligeledes særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsvurdering

Tilstand

God

Tilstanden er god i hele karakterområdet. Området fremstår intakt og godt vedligeholdt.

Sårbarhed

Middel

Størstedelen af området har en middel sårbarhed. Udsigter er sårbare overfor sløring, f. eks. ved skovrejsning.

Delområde 26.1: Stignæs Skov er sårbar overfor ændring af arealanvendelse.

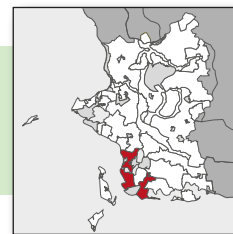
Stor

Delområde 26.2: Østerhoved er sårbart overfor tilgroning og sløring af udsigter.

Delområde 26.3: Nyvang/Søhuse Husmandsudstyknings er sårbare overfor ændringer i bebyggelsesstruktur og byggestil samt ændringer i beplantningsstrukturen. Området er ligeledes sårbart overfor sammenlægning af matrikler.

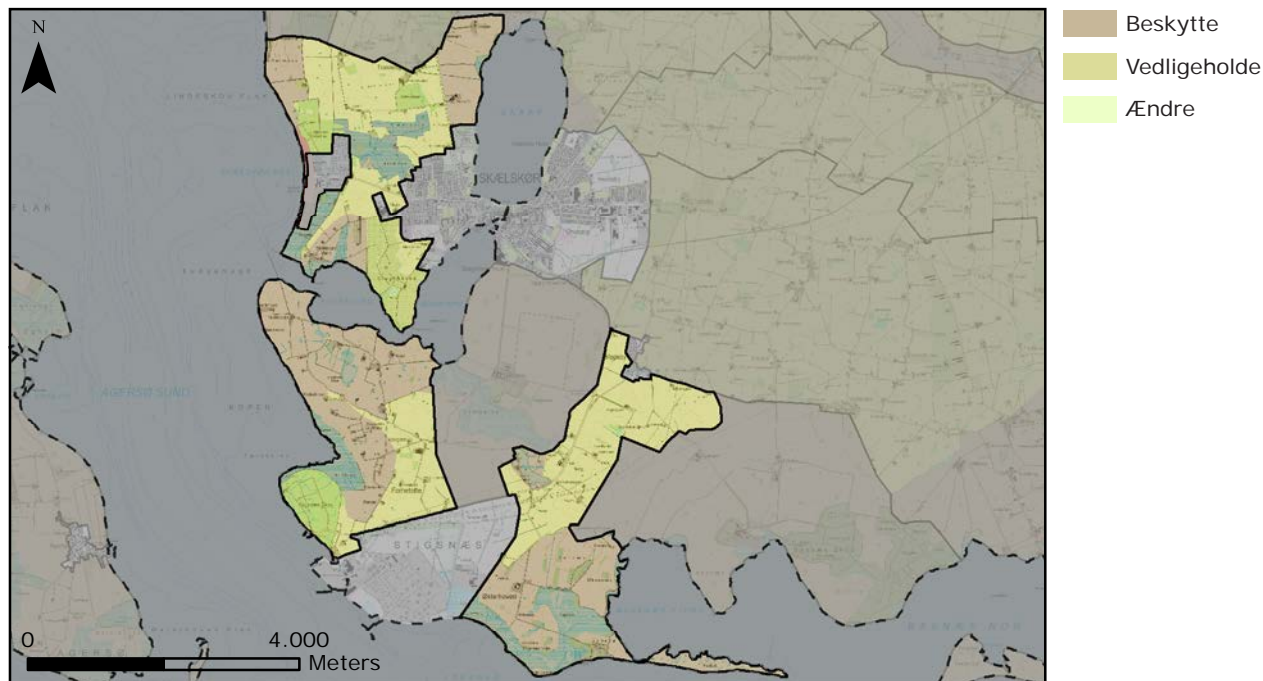
Delområde 26.4: Holmene/ Rørmose er sårbart overfor især tilgroning og ændring af driften.

Delområde 26.5: Vibeholm Mose er især sårbart overfor tilgroning og sløring af udsigter til den modstående kyst.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

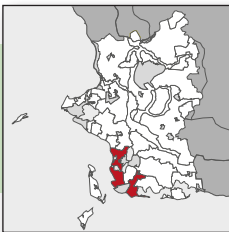

Vedligeholde

Størstedelen af karakterområdet har det strategiske mål: Vedligeholde.

Beskytte

Delområde 26.2, 26.3, 26.4 og 26.5 samt områder med særlige visuelle oplevelsesmuligheder har det strategiske mål beskytte. Derudover har områdets kystforland også det strategiske mål: Beskytte.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som et transparent landbrugslandskab i middel skala. Flere steder er udsigt over vandet og vådområder, og disse udsigter bør bevares.

Natur

Området rummer flere mindre skovstykker, Stignæs Skov, Lindeskov Overdrev og Græsvænge og desuden et større plantageområde, Stegehoved. Skov er dermed allerede en del af landskabskarakteren og området har derfor potentiale til skovrejsning. Ny skov kan med fordel placeres i forbindelse med et eksisterende skovområde, for at skabe et mere sammenhængende landskab.

Områdets få levende hegn og spredt bevoksede diger bør bevares og vedligeholdes, så de komplimenterer og styrker det transparente landskab. Området indeholder flere store arealer med lysåben natur, som er en stor del af landskabskarakteren i dette område. Den lysåbne natur bør bevares og vedligeholdes.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør generelt placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse med respekt for byggeskik og udtryk. Til- og ombygninger i området ved Nyvang/Søhuse bør ske med respekt og hensyntagen til områdets skala og karakter.

Nyt landbrugsbyggeri bør generelt etableres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, og den samlede bygningsmasse bør fremstå med et homogent udtryk. Etableres nyt byggeri i det åbne land bør bebyggelsen tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Udsigter og visuelle sammenhænge i landskabet skal tages med i vurderingen af evt. nye tekniske anlæg. Nye tekniske anlæg bør ligeledes tilpasses landskabets nøglekarakter. Således kan tekniske anlæg med fordel placeres i visuel sammenhæng med eksisterende anlæg omkring Stignæs.

Aktuel planlægning

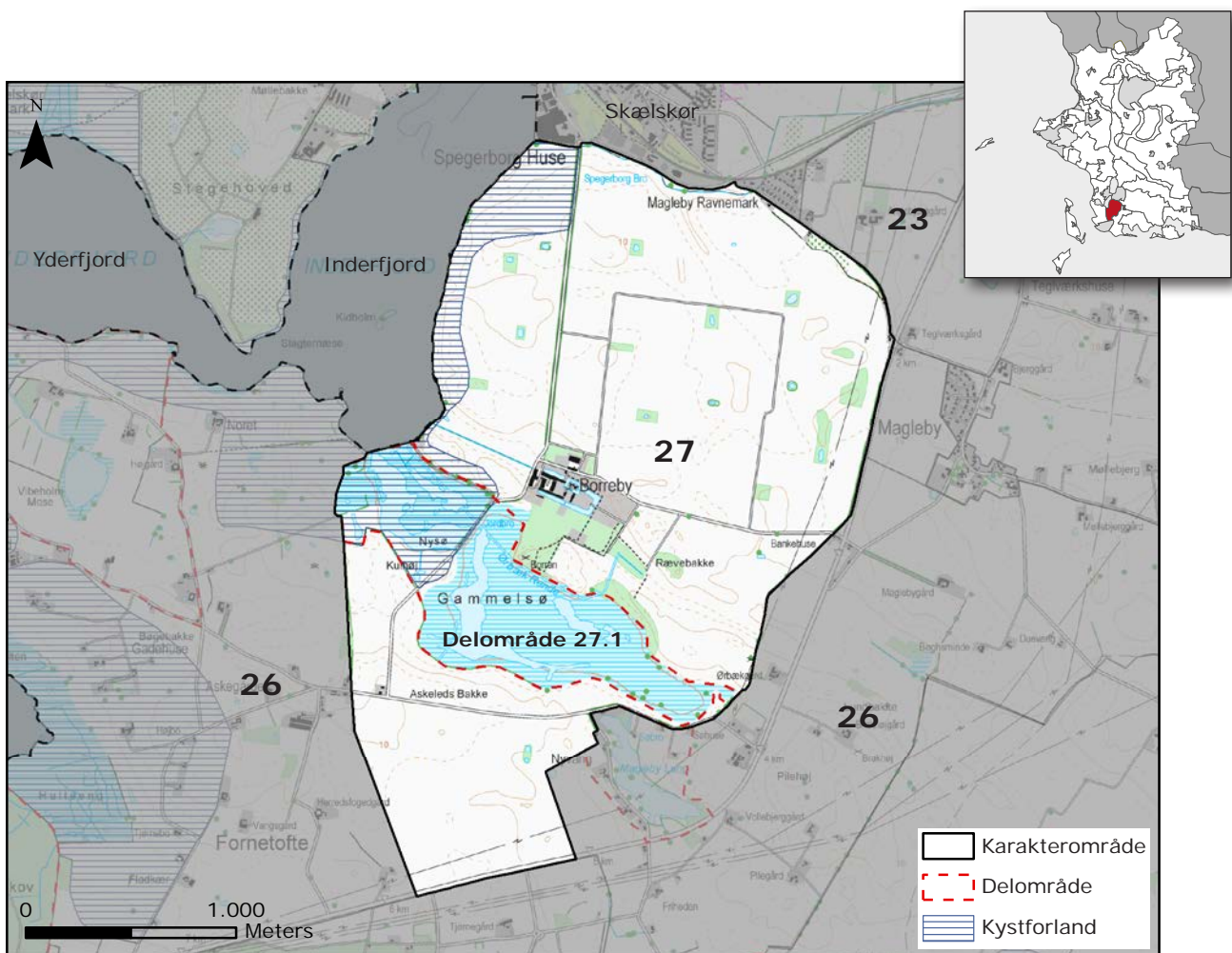
Ingen aktuel planlægning.

27 Borreby Hovedgårdslandskab

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

Karakterområdet er placeret i den sydvestlige del af kommunen syd for Skælskør og dækker et areal på ca. 6 km². Området omfatter hovedgårdsejerlavet til Borreby Gods. Området grænser mod nord op til Skælskør og mod syd op til Stignæs. Den nordvestlige del af området afgrænses af Skælskør Inderfjord, mens det øvrige område mod sydvest og øst grænser op til nabo-karakterområdet Stignæs Morænelandskab. Ejerlavsgrensen er markeret af diger og vejforløb.

Nøglekarakter

Hovedgårdslandskab med store bygningsløse markflader brudt af småplantninger, afgrænset af veje eller diger/hegn.

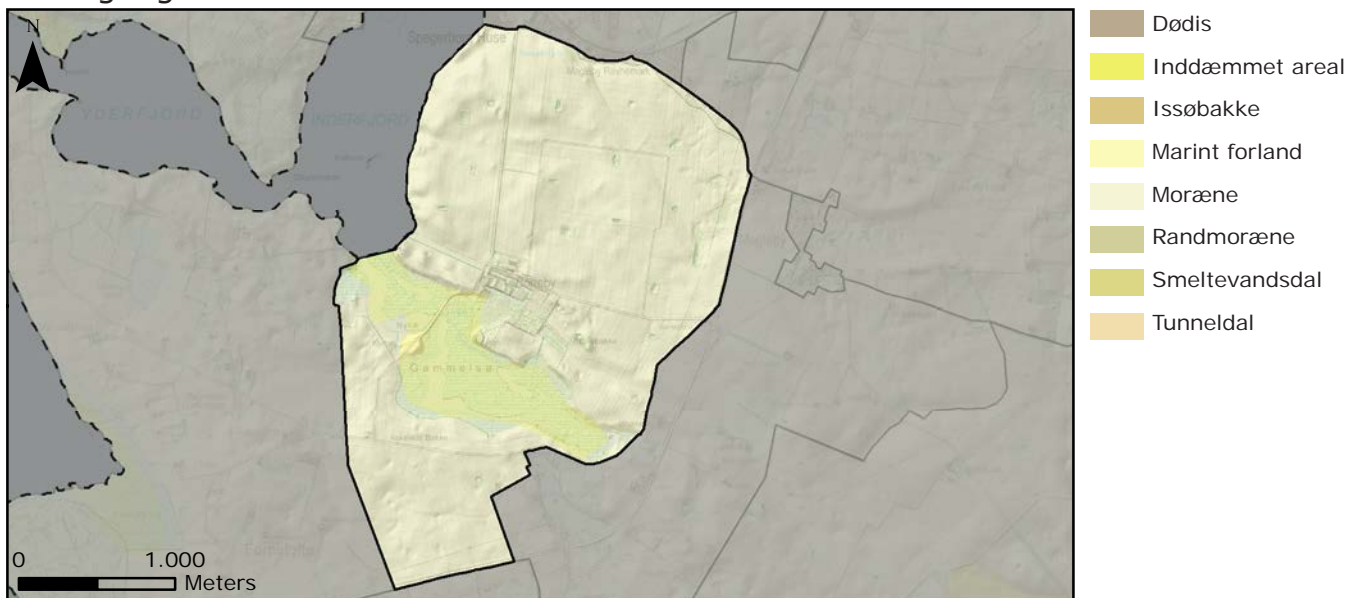
- Landskabskarakterbeskrivelse
- Landskabsvurdering
- Landskabsstrategi

Landskabskarakter

Fladt til svagt bølget hovedgårdslandskab med store intensivt dyrkede marker, skov og lavbundsområde. Lavbundsområdet drives ekstensivt og indeholder bl.a. enge og søer. Områdets markfelter afgrænses af enkelte bevoksede diger, levende hegn og alléer og brydes af beplantning omkring mergelgrave samt vildtremiser. Områdets bebyggelse er enkel og består af Borreby Herregård samt et mejeri og en møllerbolig. Området opleves som et storskalalandskab med en transparent rumlig afgrænsning. Et enkelt højspændingstracée skærer gennem området mod syd og øst, men virker ikke dominerende.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Karakterområdet strækker sig over to naturgeografiske regioner. Hovedparten består af en moræneflade, mens den centrale del består af marint forland, der strækker sig som en tunge ind i land fra Skælskør Inderfjord.

Jordtype

Jordbunden domineres af moræneler med enkelte forekomster af smeltevandssand nord for det marine forland samt i områdets nordøstlige del. På det marine forland består jordbunden af marint sand.

Terrænform

Terrænet er i hele området overvejende fladt til svagt bølget. Dog skråner morænefladen let mod Skælskør Inderfjord og det marine forland.

Vandelementer

Der findes en del vandhuller og mergelgrave på markfladerne. Derudover rummer Borreby Mose større søer samt vådområder med mose og eng. Området ligger ud til Skælskør Inderfjord med strandenge langs kysten. Omkring Borreby Gods ses en voldgrav.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen omfatter beplantning og parkanlæg omkring hovedgården samt småplantninger på markfladen omkring mergelgrave (flere fungerer som vildtremiser). Langs Borrebyvej er plantet en allé. Langs ejerlavsgården ses beplantede jord og stendiger eller levende hegn. I midten af området ligger et stort vådområde, med sø, mose, rørskov, småplantninger og græssede enge. Vådområdet er afgrænset af levende hegn.

Dyrkningsform

Området er et intensivt opdyrket hovedgårdslandskab præget af store bygningsløse markflader. Stedvist ekstensivt drevet med græsning/høslet.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsesmønsteret i området er meget enkelt og består af Borreby Herreborg, et tidligere mejeri syd for vådområdet samt en tidligere møllerbolig ved Skælskør Inderfjord.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Hele ejerlavet udgør en kulturhistorisk helhed i form af Hovedgårdsejerlav/landskab. Der findes enkelte fortidsminder i området, og den gamle borgbanke er velbevaret. Parken er omkranset af et intakt stendige. Hele området er udpeget som kulturmiljø, og både Borreby Gods og landskabet er fredet.

Tekniske anlæg

Den østlige og sydlige del af området gennemskæres af et højspændingstracé, der kommer fra Stignæs mod syd. Borreby Mose (Gammelsø og Nysø) gennemskæres af Borrebyvej, der er anlagt på en tidligere dæmning. Mellem Nysø og Skælskør Inderfjord ses også en dæmning. Inddæmning af området er opgivet.

Foto: Gammelsø sydøst for Borrebyvej med højt naturindhold og rigt fugleliv.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

De store markflader skaber den store skala i området. Markfladerne brydes kun af enkelte bevoksninger omkring mergelgrave og bevoksede diger/hegn langs ejerlavskanten og vådområdet. Den rumlige afgrænsning er åben, da markfladerne kun bliver brudt af veje og spredt beplantning. Mod de omkringliggende områder afgrænses dog med levende hegn. Hegnene er stedvist tætte, og den rumlige afgrænsning bliver derfor her transparent til lukket. De relativt få karaktergivende landskabselementer giver et enkelt landskab med en middel dominerende struktur. Området er visuelt roligt. Området er stille.

Kystrelaterede rumlige forhold

Smalt kystforland ned til Skælskør Inderfjord. Afgrænset mod baglandet af enten terrænstigning eller beplantning. Ved vådområdet ses et bevokset dige, der er opført i forbindelse med inddæmningen af arealet.

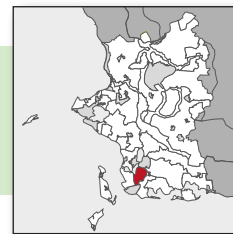
Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Delområde 27.1: Borreby Mose med Gammelsø og Nysø er et særligt oplevelsesrigt delområde, som står i kontrast til resten af hovedgårdslandskabet. Der er udsigt over det meste af vådområdet fra p-plads på Borrebyvej.

Af oplevelsesrige enkeltelementer skal nævnes Borreby Gods, stendiget omkring parken og borgbanken.

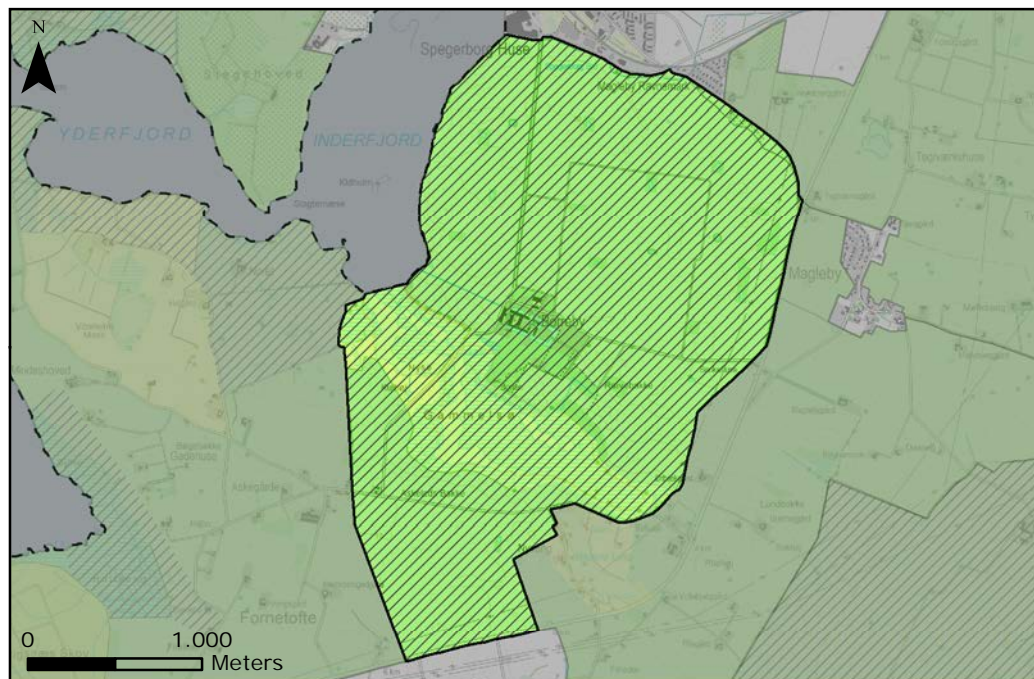

Foto: Hovedgårdslandskabets karakteristiske store markflader brudt af småplantninger.

Landskabsvurdering

Styrke

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagte
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Karakteristisk

Størstedelen af karakterområdet fremstår karakteristisk. Nøglekarakteren med store markfald med kun sparsom beplantning samt et bevaret hovedgårdsmiljø fremstår tydeligt. Intakt-heden er god, og området er velbevaret.

Kontrasterende

Delområde 27.1: Borreby Mose med Gammelsø og Nysø står i kontrast til nøglekarakteren, mht. arealanvendelsen og naturindhold.

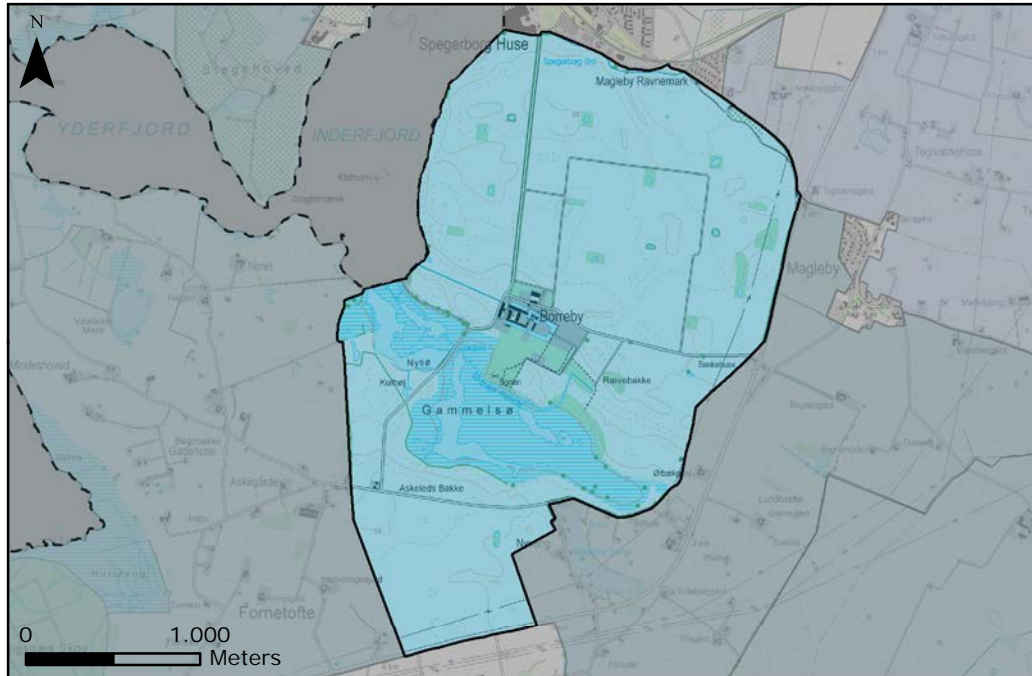
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Hele området rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Der ses et velbevaret herregårdsmiljø med herregård omgivet af avlsbygninger, parkanlæg og voldgrav. Der er et velbevaret stendige omkring parken og i parken ligger den gamle borgbanke. Vådområderne er ligeledes oplevelsesrige, og der er god mulighed for at opleve områdets fugleliv fra Borrebyvej.

Landskabsvurdering

Tilstand

God

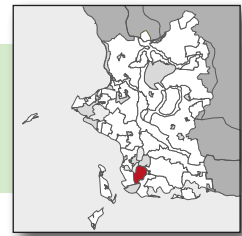
Tilstanden i området er god. De karaktergivende elementer er vedligeholdt. Alléen kan dog styrkes ved tilplantning langs hele vejen. Hegn og bevoksede diger er vedligeholdt og stadig tætte. Vådområdet er plejet og fremstår vedligeholdt.

Sårbarhed

Stor

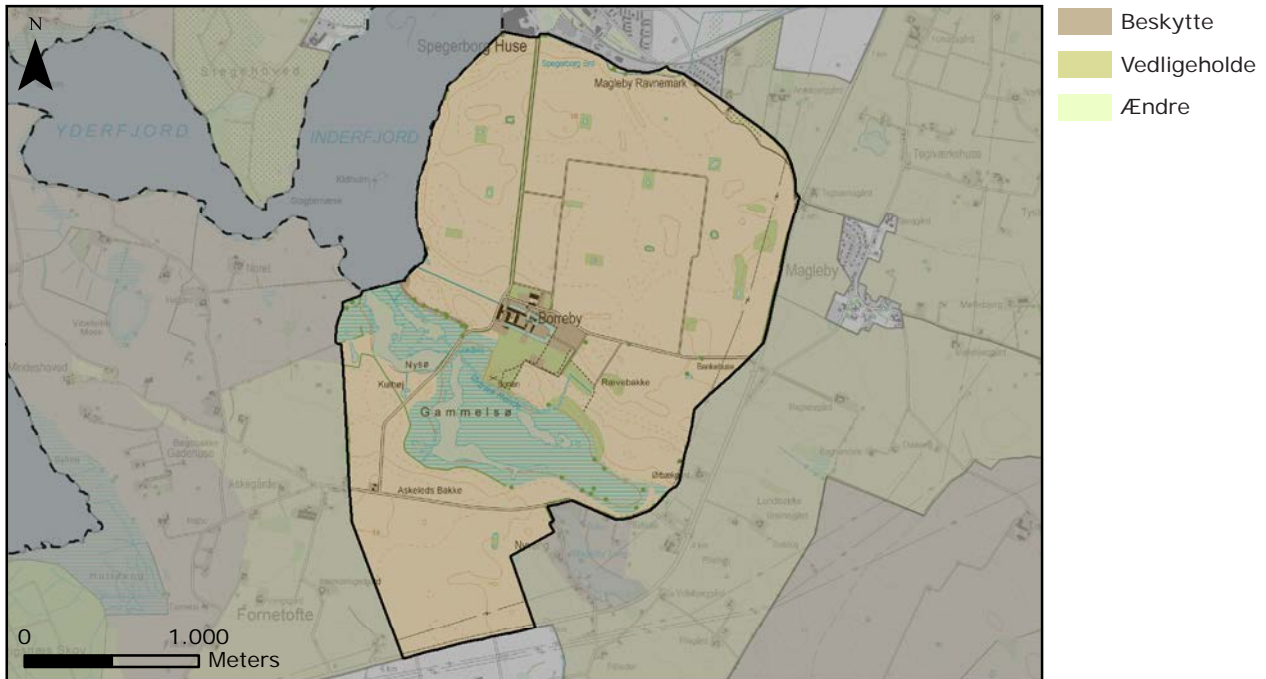
Karakterområdet er sårbart overfor opdeling af de store markflader, skovrejsning, nedlæggelse af hegn/diger/allé samt udlægning af by- eller erhvervsområder og etablering af tekniske anlæg.

Delområde 27.1, Borreby Mose, er sårbart overfor tilgroning.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Beskytte

Hele området har det strategiske mål beskytte, da det rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Området bør fortsat fremstå som intensivt dyrkningslandskab i stor skala med åben karakter, som giver mulighed for lange kig på tværs af markfladerne. Det er vigtigt at bevare og styrke hovedgårdslandskabets karakteristiske store marker og alléer. Udsigten over vådområdet bør ligeledes bevares.

Natur

Naturindholdet i området er særligt knyttet det store inddæmmede vådområde Borreby Mose, som rummer Nysø og Gammelsø. Området består af engarealer, mose og åben vandflade. Området bør fortsat drives ekstensivt, så den lysåbne natur bevares. Beplantningen, med levende hegn rundt omkring vådområdet bør bevares og vedligeholdes. Ligeledes bør resten af områdets hegn og diger samt alléer bevares og plejes.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Ny bebyggelse bør opføres med respekt for den eksisterende bebyggelses udtryk og byggeskik. Den samlede bygningsmasse bør have et homogent udtryk.

Tekniske anlæg

Nye tekniske anlæg bør tilpasses hovedgårdslandskabets nøglekarakter. Det anbefales dog at friholde området for nye tekniske anlæg.

Aktuel planlægning

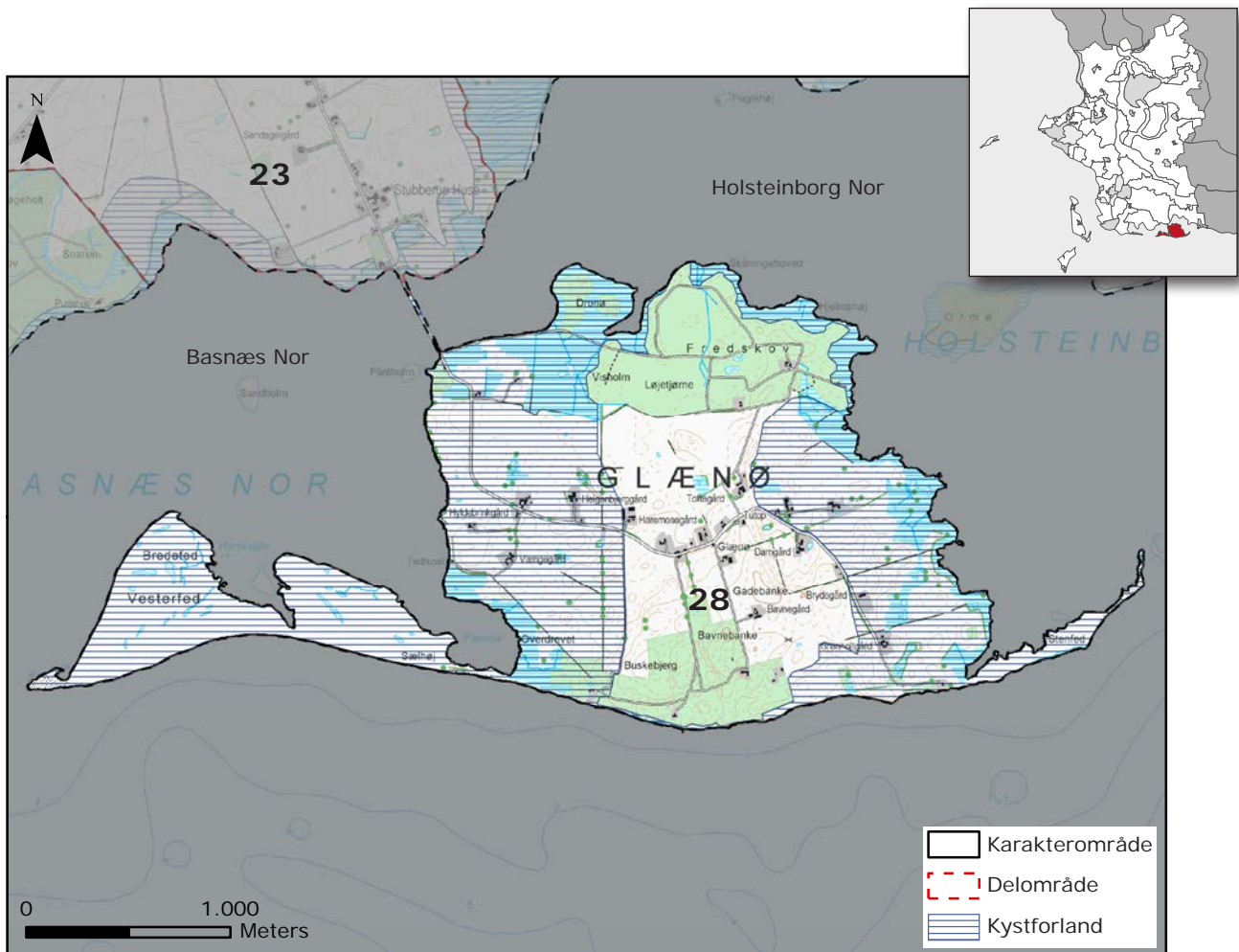
Der er ingen aktuel planlægning for området.

28 Glænø

Landskabskarakterbeskrivelse

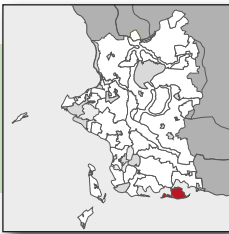
Beliggenhed og afgrænsning

Øen Glænø ligger ud for kommunens sydvendte kyst. Øen dækker et areal på ca. 5 km². Glænø er som ø udelukkende naturgeografisk afgrænset.

Nøglekarakter

Ø med marine forlande, bakket landskab, landbrug og skov. Spredt bebyggelse, intensivt dyrkede marker og naturområder. Havudsigt og kystnærhed opleves fra det meste af øen.

Landskabskarakter

Bakket ø præget af intensivt dyrkede marker, skov og større lavbundsområder. Langs øens kyst ses flere steder ekstensivt drevne strandenge. Markerne afgrænses af enkelte bevoksede diger og veje. Bebyggelsen i området er præget af husmandssteder langs øens veje og enkelte gårde trukket ud på markfladerne. Øen opleves i blandet skala og med blandet rumlig afgrænsning. Mange steder opleves lange kig over landskabet og udsigt over havet i syd og Sjælland mod nord.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Glænø er dannet af en moræneknold. Øst og vest for øen er dannet fed, dels Østerfed, dels Vesterfed. Sammen med en række andre fed-dannelser og barriereøer danner disse, sammen med sydkysten af Sjælland, en dobbeltkyst, der strækker sig fra Sevedø i vest til Bisserup i øst.

Jordtype

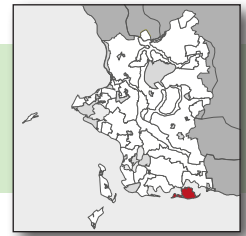
Jordbunden domineres af moræneler, dog med spredt forekomst af smeltvandsand og marine aflejringer langs kysten.

Terrænform

Øen udgøres af et markant bakket landskab. Terrænet på Øster- og Vesterfed er fladt.

Vandelementer

Mellem Glænø, Øster- og Vesterfed og den bugtede kyst langs Sjælland ligger de lavvandede Holsteinborg Nor og Basnæs Nor. Kystlinjen på nord-, øst- og vestsiden af Glænø er en udpræget lavenergikyst, mens kysten mod syd vender ud mod åbent farvand. Der findes søer og moser på øen.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen på øen består af lysåben natur og småplantninger særligt i forbindelse med lavninger. Både på den nordlige og sydlige del af øen er landskabet præget af blandet skov. Store arealer med strandeng ses langs kysten. Enkelte bevoksede diger ses på øen.

Dyrkningsform

Dyrkningsformen er dels intensivt dyrket landbrug, dels ekstensivt drevet natur.

Bebyggelsesstruktur

Der ligger enkelte huse og husmandssteder langs hovedvejen og enkelte gårde ligger tilbagetrasket fra vejen, ud på markfladerne.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Glænø er et landsbyejerlav, dog uden kirke. Kun en enkelt stendysse ses på øen.

Tekniske anlæg

Der ses ingen egentlige tekniske anlæg på øen. Dæmningen til fastlandet er eneste element, men er ikke dominerende. Der kan observeres grupper af vindmøller uden for karakterområdet.

Foto: Ekstensivt drevne lavbundsarealer langs øens vestkyst. Udsigt til Vesterfed og Bredefed mod vest.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Karakterområdet er i blandet skala, hvilket skyldes terrænets bølgende form. I lavningerne er skalaen lille, mens skalaen er stor på toppene. Det samme gælder den rumlige afgrænsning, som delvist er åbent/lukket.

Området består af få landskabselementer. Strukturen med huse langs veje og marker, orienteret mod vandet, er middel dominerende. Landskabet er roligt og stille.

Kystrelaterede rumlige forhold

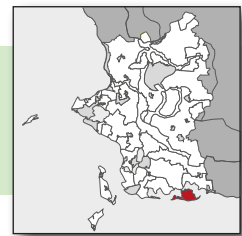
Kystforlandet ind mod Sjælland (nord) er en tilgroet lavenergikyst, mens kysten mod smålandsfarvendet (syd) er vindpåvirket med strandbred. Der er udsigt til de modstående kyster, og til Bisserup og Holsteinborg mod øst. Afgrænsningen er åben ved kysterne med strandeng de fleste steder. Hvor der er skov ud til kysten er afgrænsningen mere lukket.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

Mange steder er der lange kig og udsigt over øen og omkringliggende farvande.

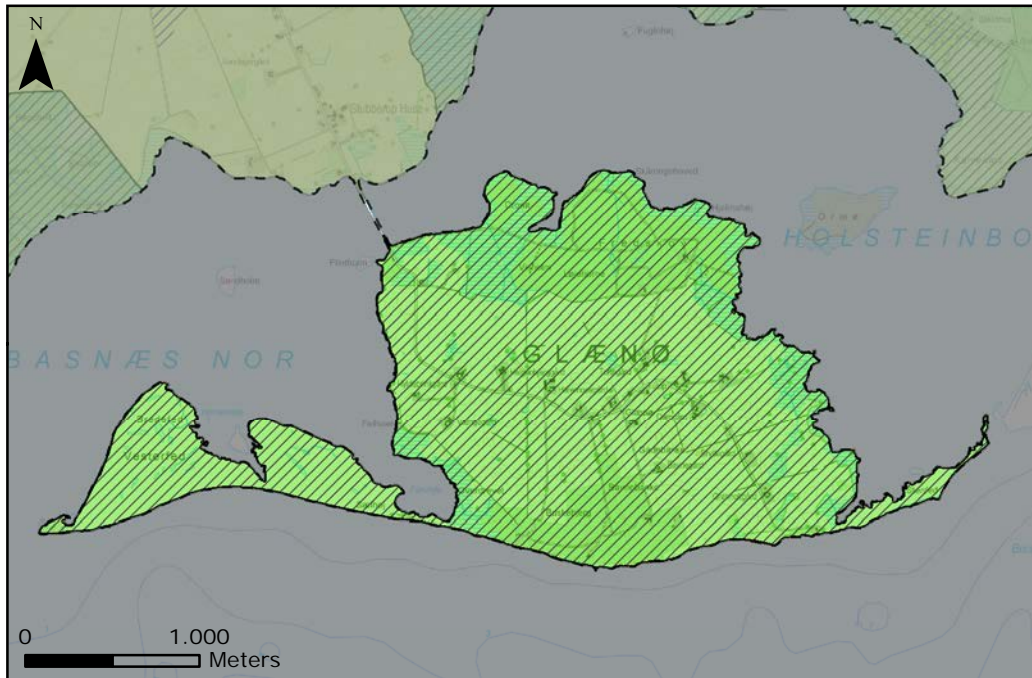

Foto: Øens bakkede terræn med intensivt dyrkede marker og mindre skovområder.

Landskabsvurdering

Styrke

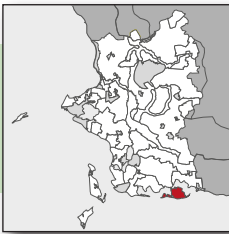

Karakteristisk

Hele øen er karakteristisk. Nøglekarakteren og oplevelsen af nærhed til havet er tydelig i hele området. Terrænet er meget kuperet, hvilket også opleves på hele øen. Den oprindelige vej og bebyggelsesstruktur er bevaret.

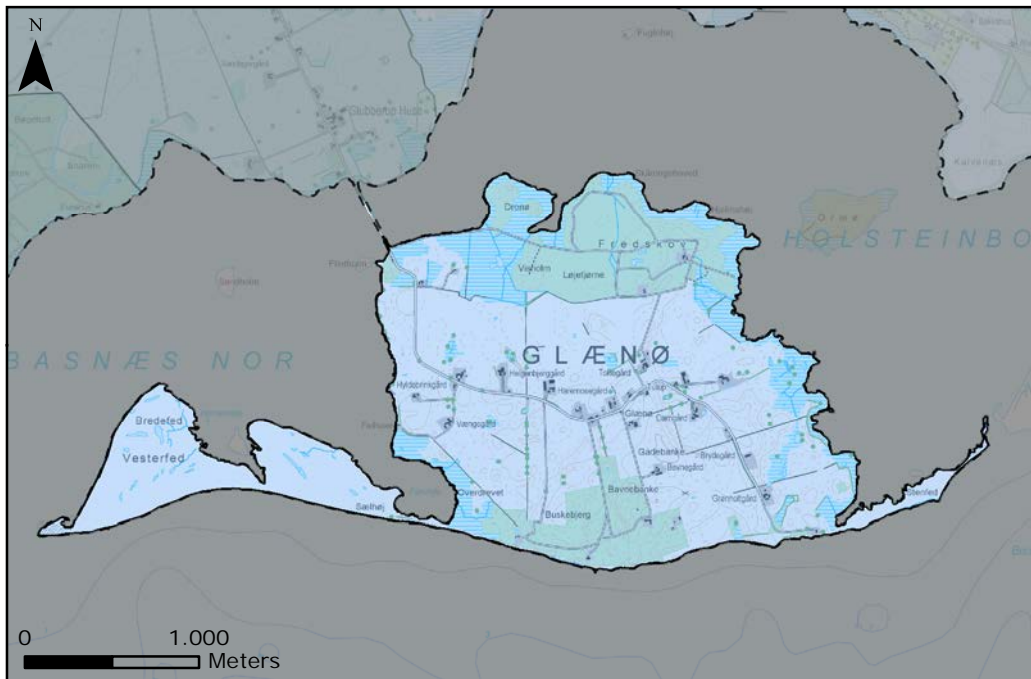
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Hele øen rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Mange steder er udsigt over landskabet, vandet og dobbeltkysten.

Landskabsvurdering

Tilstand

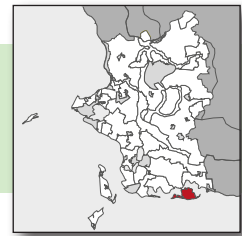
Middel

Tilstanden på øen er middel. Den oprindelige vej og bebyggelsesstruktur er bevaret, dog er der foretaget mindre ændringer og de levende hegn er ikke alle i god stand. Derudover er der plantet en del skov i forhold til den oprindelige bevoksningsstruktur.

Sårbarhed

Middel

Området er sårbart overfor ændringer i den oprindelige vej- og bygningstruktur. Store tekniske anlæg vil virke skæmmende.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Beskytte

Hele øen har det strategiske mål beskytte, da den rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Øen bør fortsat fremstå i middel skala med en primær åben rumlig afgrænsning med udsigt over øen, vandet og dobbeltkysten. Udsigterne er en stor del af karakteren på øen og bør ikke sløres. Skovområderne skaber også en variation i den rumlige og visuelle oplevelse af øen, hvilket er værd at bevare. Da skov allerede er en del af landskabskarakteren på øen, vil der være mulighed for skovrejsning. Dog bør ny skov placeres i tilknytning til allerede eksisterende skov, for ikke at tage havudsigten fra øst og vestsiden af øen. De enkelte bevoksede diger, der ses på øen bør bevares, da de har stor betydning for afgrænsningen af markfelterne på øen og landskabets afgrænsning.

Natur

Området indeholder to skovområder med markante skovbryn mod hhv. nord og syd. Disse bør bevares. Store områder langs kysten består af strandeng. Disse områder bør bevares og plejes, så de fortsat fremstår lysåbne.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør generelt placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse med respekt for bebyggelsens eksisterende udtryk og stil. Opføres nyt byggeri i det åbne landskab bør det tilpasses landskabets nøglekarakter. Ved nyt byggeri i tilknytning til eksisterende bebyggelse bør den samlede bygningsmasse have et homogent udtryk.

Tekniske anlæg

Tekniske anlæg bør tilpasses øens nøglekarakter. Det er vigtigt at friholde udsigterne på tværs af landskabet og til havet. Ved en eventuel etablering af nye tekniske anlæg bør placeringen også vurderes fra de modstående kyster, f. eks fra kysten ved Bisserup, Holsteinborg, Basnæs mv.

Aktuel planlægning

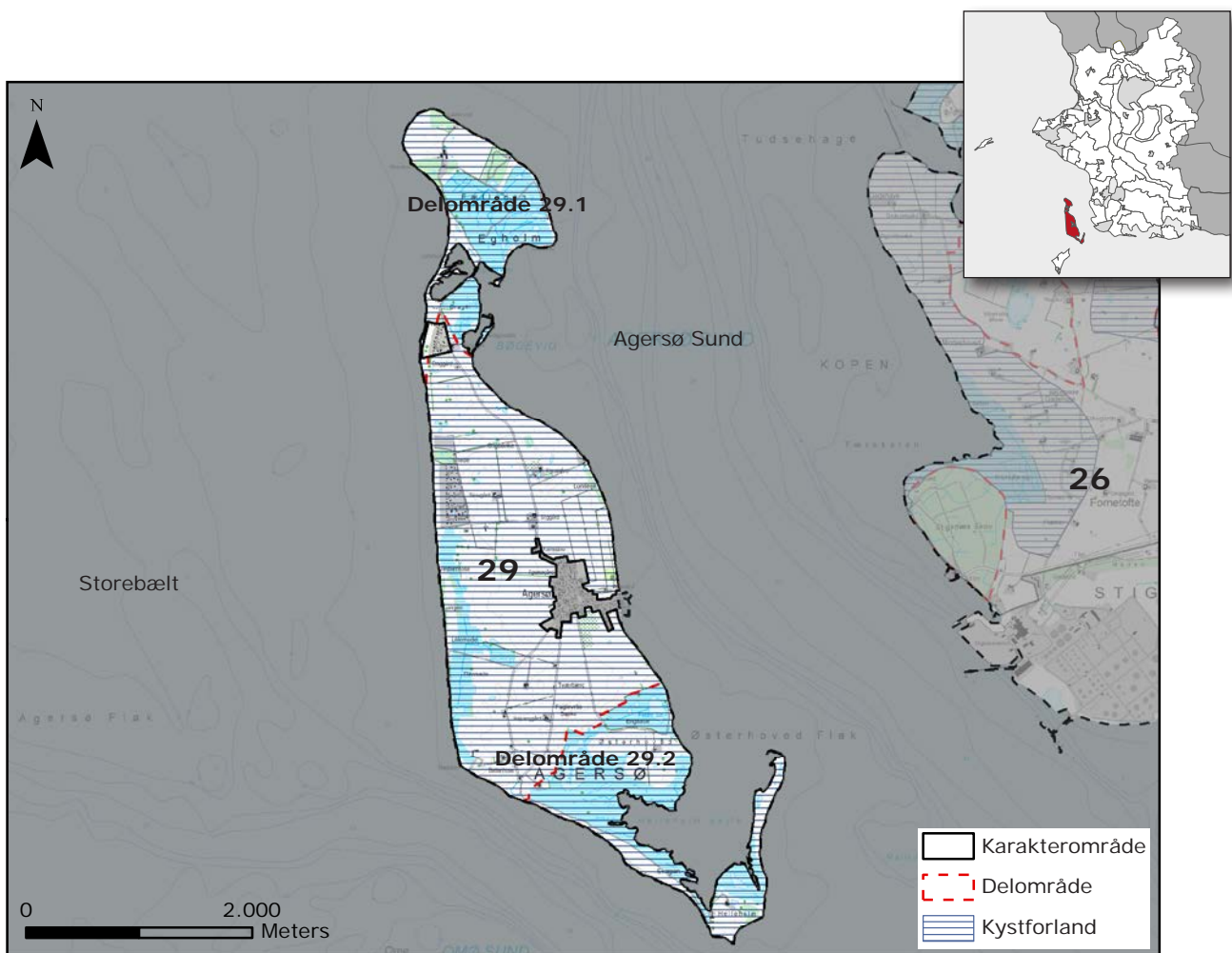
Der er ingen aktuel planlægning for området.

29 Agersø

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

Øen Agersø ligger ud for Kommunens sydvestvendte kyst ved Skælskør og har et areal på 6,8 km². Agersø er som ø udelukkende naturgeografisk afgrænset.

Nøglekarakter

Ø med ekstensiv og intensiv landbrugsdrift på små og middelstore marker, overvejende uden levende hegn, omgivet af større områder med kystrelateret natur. Ingen grøn afgrænsning til by. Havudsigt og kystnærhed opleves fra det meste af øen.

Landskabskarakter

Ø med jævnt stigende/faldende terræn og præget af intensivt dyrkede marker og lysåben natur. Markerne afgrænses rumligt kun få steder af levende hegn og bevoksede diger. Bebyggelsen i området er primært koncentreret i Agersø By. Uden for byen omfatter bebyggelsen huse langs øens veje samt enkelte gårde trukket tilbage på markfladerne. Øen opleves som et middelskala landskab med en åben rumlig afgrænsning, hvor der er udsigt til vandet fra stort set hele øen. Ud over havneanlægget i Agersø By er der ikke væsentligt dominerende tekniske anlæg på øen.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Området bestod oprindeligt af en hovedø, som er den centrale del af øen, samt to mindre moræneknolde mod syd og nord. De er med tiden blevet forbundet af opbygget marint forland og dragdannelse. Øens vestkyst er orienteret mod vest ud mod Storebælt. Selve kystlinjen er et fint eksempel på en retlinet udligningskyst.

Jordtype

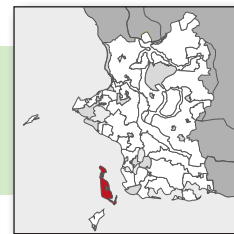
Jordbunden domineres af moræneler på højbundsjorden og marine aflejringer langs kysten.

Terrænform

Terrænet er overvejende jævnt stigende/faldende med Agersø By som toppunkt. På hovedøens nordlige del ses en variation med mere bølget terræn. Kysten præges af flade marine aflejringer og feddannelser med strandvolde og tomboloer (drag). Mod øst, ind mod Agersø Sund, er kystlinjen bølget, og bag de marine forlande findes flagede lavenergikyster omkring Helleholm Vejle i syd og Egholm Vejle i nord.

Vandelementer

Flere mindre vandhuller i sær på hovedøens nordlige del. Vådområder i nord ved Egholm, i vest bag kystlinjen og i syd omkring Helleholm Vejle. Her ses også Skage Sø og Fedte Sø.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksningen i området er generelt sparsom og begrænset til få levende hegn og bevoksede diger omkring markerne og områdets spredte bebyggelse. På Egholm ses plantage og tre mindre skovstykker, heraf en med naturnær drift. Mod syd og nord ses større vådområder med lysåben natur.

Dyrkningsform

På den centrale del af øen domineres arealanvendelsen af intensivt dyrkede marker, mens de kystnære områder præges af lysåbne naturtyper med ekstensiv drift.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen er i høj grad samlet i Agersø By. Uden for landsbyen ligger enkelte gårde spredt på markfladen samt enkelte huse langs vejene. På hhv. Egholm og Helleholm ligger en gård på moræneknolden.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Agersø som helhed er udpeget som kulturmiljø. Agersø By er som kulturhistorisk helhed også udpeget som kulturmiljø. Stjerneudskiftning omkring Agersø By er meget tydelig. På øen ses enkelte fortidsminder spredt på hele øen.

Tekniske anlæg

Udover havneanlæg i Agersø By er der ingen væsentlige tekniske anlæg i området. Der er kig til Stignæs Værket fra store dele af øen.

Foto: Øens flade intensivt dyrkede marker mod sydvest med spredte gårde beliggende på markfladerne.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

I de karaktergivende rumlige og visuelle forhold er skalaen middel og den rumlige afgrænsning er åben. Komplexiteten er enkel og strukturen er middel. Der opleves ro og stilhed. Agersø By er uden en grøn afgrænsning. Havudsigt over hele øen. Sparsom bevoksning.

Kystrelaterede rumlige forhold

Kysten opleves åben og der er havudsigt fra stort set hele øen.

Der er visuel sammenhæng langs kysten mod vest, sydvest, syd og stedvist på østkysten ved Bøgevig, Agersø By samt mellem Østerhoved og Helleholm i syd. Hele øen er Kystforland. De modstående kyster er mod vest Fyn, som opleves som en svag silhuet, og mod syd Omø, der opleves som højtbeliggende. Mod øst ses Sjælland tydeligt, og Stignæsværket opleves markant mod øst. Mod nord opleves Korsør og Storebæltsbroen også tydeligt.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

De oplevelsesrige delområder er knyttet til kystnære naturarealer:

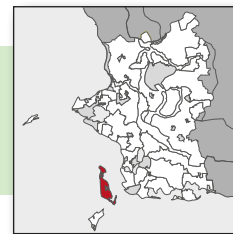
Delområde 29.1: Egholm

Delområde 29.2: Østerhoved/Helleholm Vejle

Agersø By fremstår med sin intakthed som en oplevelsesrig kulturhistorisk helhed.

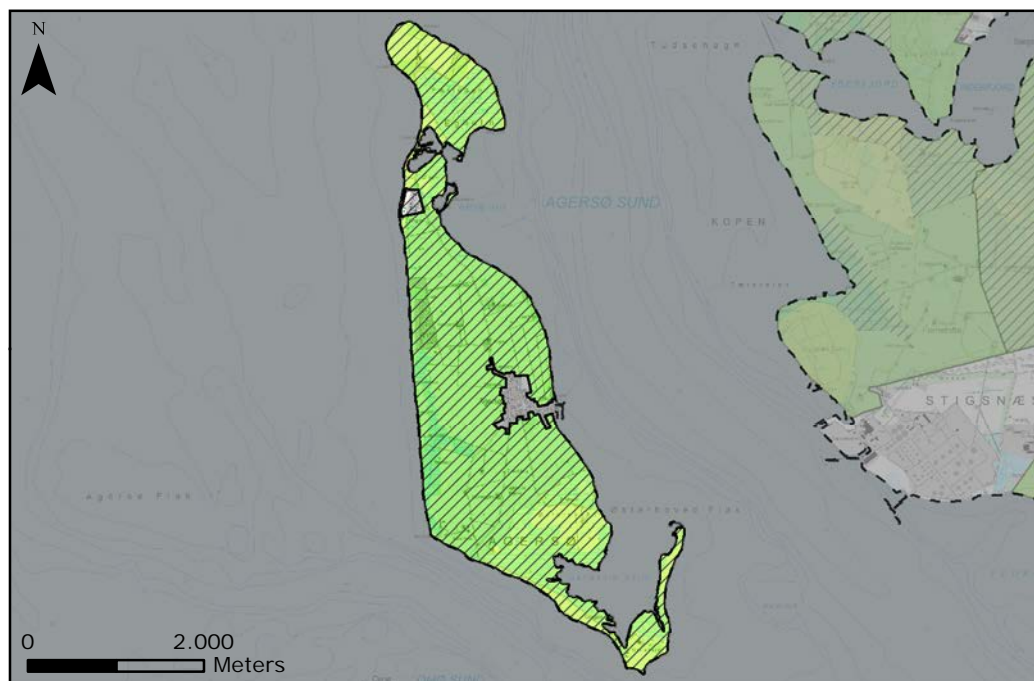

Foto: Ekstensivt drevne arealer ved Enghave på østsiden af øen med udsigt til Sjælland og Stignæsværket.

Landskabsvurdering

Styrke

Karakteristisk

Størstedelen af øen fremstår karakteristisk. Nøglekarakteren ses tydeligt og intaktheden er god.

Kontrasterende

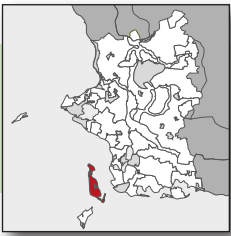
Delområde 29.1: Egholm rummer det kystnære naturområde Fælleden, som er ekstensivt drevet, samt en hovedbygning med tilhørende skov og plantage. Området adskiller sig fra hovedområdet mht. drift eller arealanvendelse/natur og rumlige/visuelle forhold.

Delområde 29.2: Østerhoved/Helleholm omfatter kystnære ekstensivt drevne naturarealer, der adskiller sig fra hovedområdet med deres naturindhold og rumlige/visuelle forhold.

Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

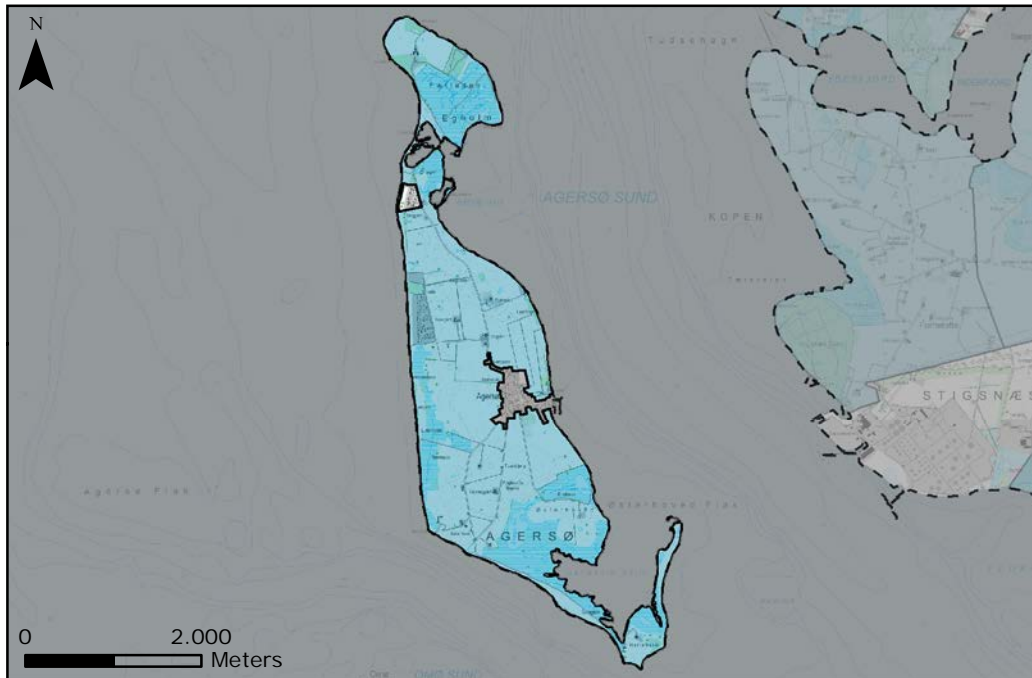
Hele øen rummer mulighed for særlige visuelle oplevelser. Særlige naturoplevelser ses i tilknytning til delområderne i nord og syd.

Mange steder på øen er udsigt over Agersøsund og Storebælt, og der opleves god visuel sammenhæng mellem Østerhoved og Helleholm. Derudover er der udsigt til Omø og Stignæs.

Landskabsvurdering

Tilstand

- Særlig karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

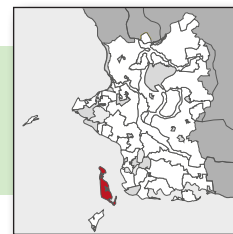
God

Tilstanden på øen er god. Intaktheden er god og landskabets elementer fremstår velholdte. Naturområdernes udbredelse er velbevaret og godt vedligeholdt.

Sårbarhed

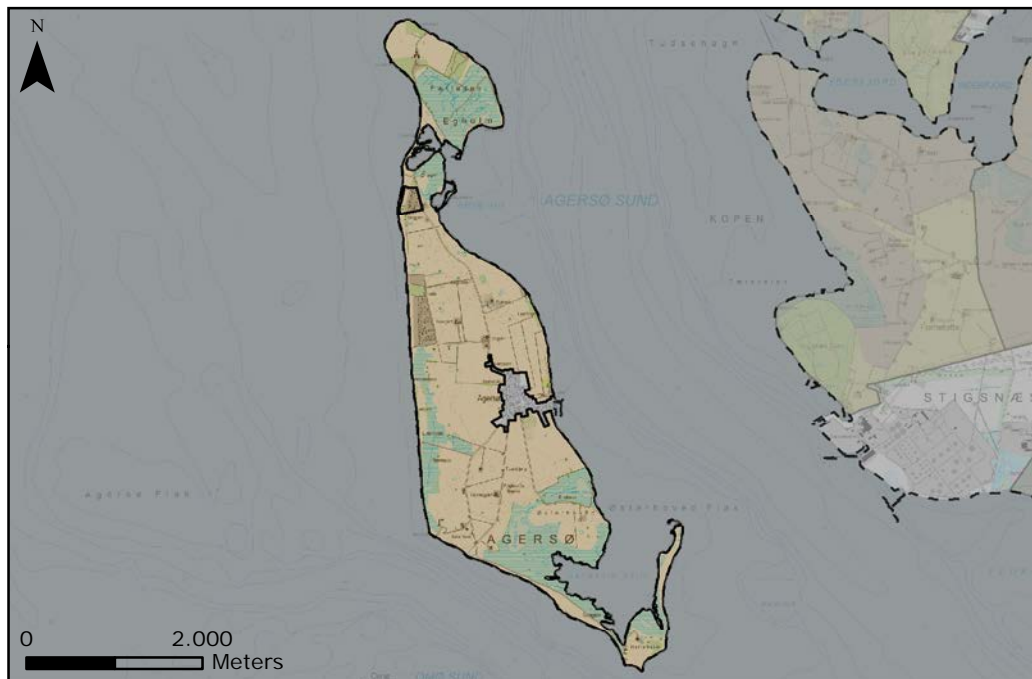
Stor

Øen er generelt sårbar overfor ændringer, der vil sløre udsigter, såsom skovrejsning, etablering af tætte levende hegn eller tekniske anlæg i det åbne landskab. Naturområderne er især sårbare overfor tilgroning eller intensivering af driften mens delområde 29.2 tillige er særbart overfor sløring af udsigten mellem Østerhoved og Helleholm.

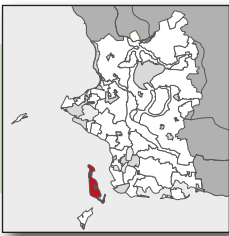
Landskabsstrategi

Strategiske mål

Beskytte

Hele karakterområdet har det strategiske mål: Beskytte, da hele øen rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Øen bør fortsat fremstå i middel skala med en åben rumlig afgrænsning og tydelig udsigt til vandet på hele øen. Udsigterne er en stor del af karakteren på øen og bør ikke sløres.

Natur

Naturindholdet på øen er primært tilknyttet de store vådområder mod nord og syd samt mindre områder langs vestkysten. Disse områder bør bevares og plejes, så de fortsat fremstår som lysåbne strandenge.

De ganske få hegn og bevoksede diger, der ses på øen bør bevares og plejes, dog med hensyntagen til øens åbne afgrænsning. Mod nord ved Egholm er etableret mindre skovparceller, men det anbefales ikke at lave ny skovrejsning, da øens åbne afgrænsning og havudsigt i givet fald vil sløres.

Bebyggelse

Nyt byggeri bør, så vidt det er muligt, placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse samt Agersø By med respekt for landsbyens eksisterende struktur og udtryk.

Opføres nyt byggeri i landskabet bør det placeres i overensstemmelse med landskabets nøglekarakter. Opføres nyt byggeri i tilknytning til eksisterende bebyggelse, bør den samlede bygningsmasse fremstå med et homogent udtryk.

Tekniske anlæg

Tekniske anlæg bør opføres med hensyntagen til øens nøglekarakter. Det bør prioriteres, at nye tekniske anlæg indpasses i landskabet, så de ikke kommer til at dominere på øen. Det er vigtigt at friholde udsigterne til havet. Ved en eventuel etablering af nye tekniske anlæg bør placeringen også vurderes fra de modstående kyster, såsom Skælskør og Omø.

Aktuel planlægning

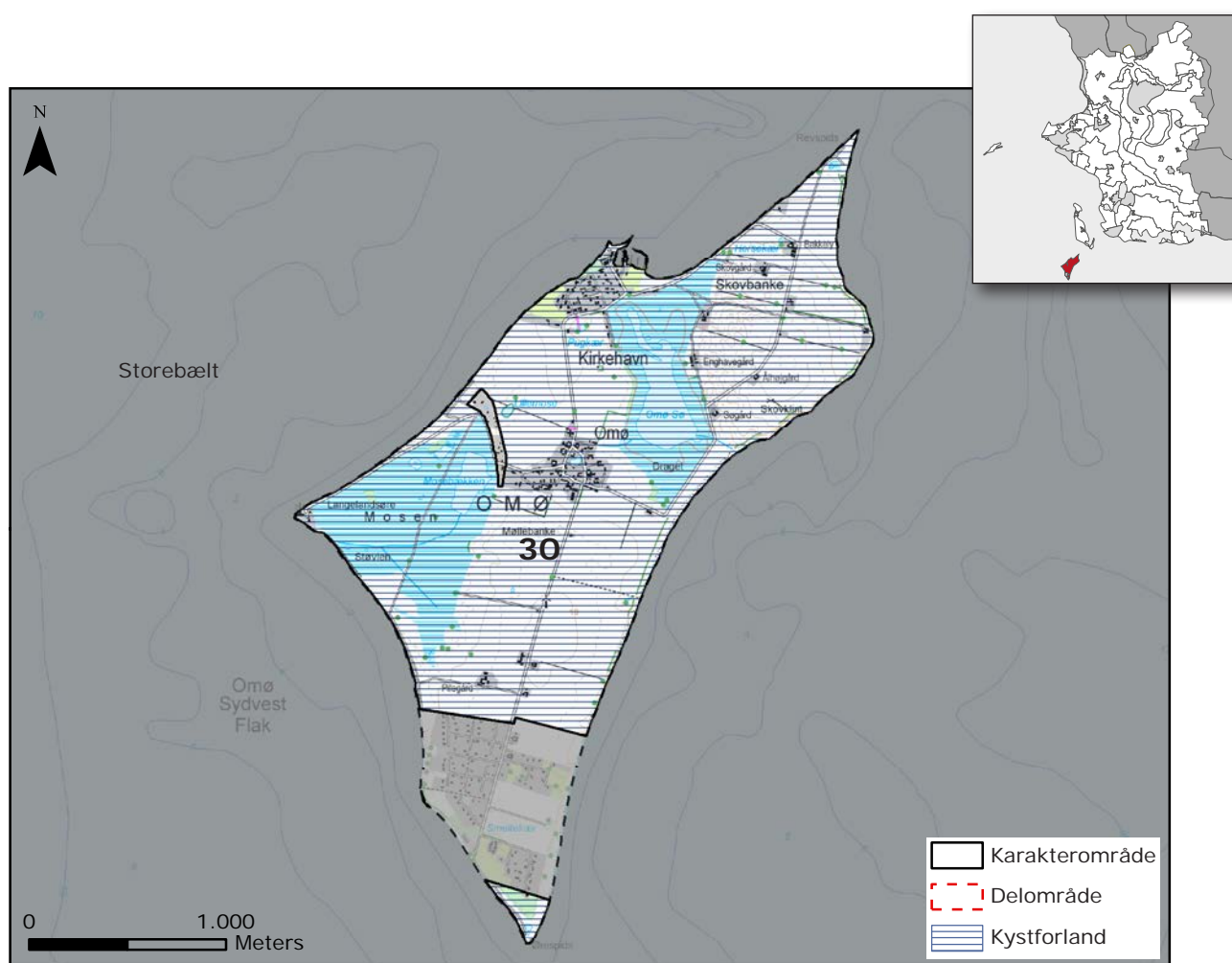
Der er ingen aktuel planlægning for området.

30 Omø

Landskabskarakterbeskrivelse

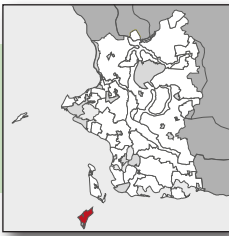
Beliggenhed og afgrænsning

Øen Omø ligger i farvandet ud for kommunens sydvestvendte kyst omkring 2 km syd for Agersø. Øen dækker et areal på ca. 4 km². Omø er som ø udelukkende naturgeografisk afgrænset.

Nøglekarakter

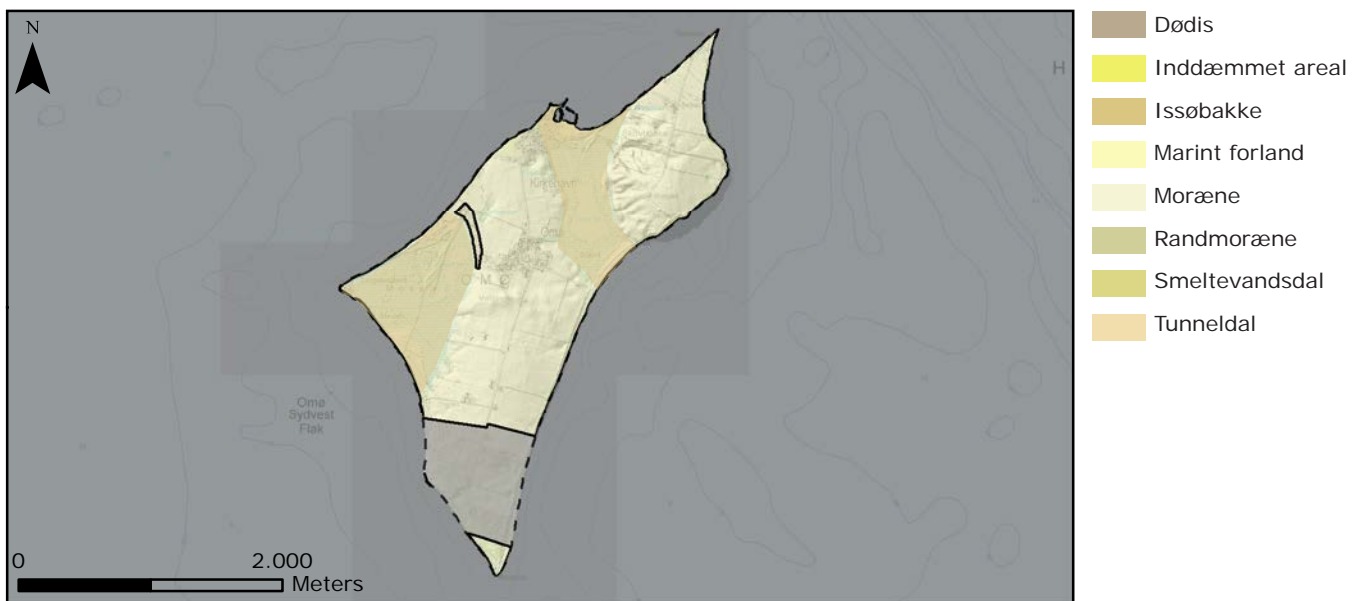
Ø i lille til middel skala med dyrkede marker, sparsom beplantning og store naturområder. Stærk kystnærhedsoplevelse på hele øen.

Landskabskarakter

Øen præget af to moræneknolde som falder jævnt/stejlt med marine forlande imellem. Øen er præget af intensivt dyrkede marker samt ekstensivt drevede lysåbne naturområder på de marine forlande. Områdets marker brydes kun af bebyggelse med tilhørende beplantning. Øens bebyggelse er primært samlet i de to landsbyer, Omø By og Kirkehavn, men enkelte huse langs vejene og gårde på markfladerne ses også. Øen opleves som et småskala landskab med åben rumlig afgrænsning. Der er udsigt til vand og oplevelse af kystnærhed fra stort set hele øen.

Naturgeografisk beskrivelse

Geologi

Naturgrundlaget består af tre moræneknolde – Skovbanke mod nord, en centralt beliggende knold, hvor Omø by ligger, og en mindre knold ved Langelandsøre mod vest. De to store moræneknolde forbindes af marine aflejringer i form af dobbelt tomboloer (drag).

Jordtype

Jordbunden domineres på morænen af moræneler, dog enkelte områder med smeltevandssand i den nordlige del, mens jordbunden på det marine forland består af marint sand.

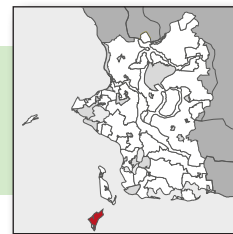
Terrænform

Terrænet på den nordlige moræneknold falder stejlt mod vest og jævnt mod øst og nord fra områdets højdepunkt, mens terrænet på den centrale moræneknold falder jævnt til alle sider fra en centralt beliggende bakketop syd for Omø By.

Vandelementer

Omø Sø ligger mellem Skovbanke og den centrale moræneknold samt dragdannelser mod syd og nord. Omø Mose ligger inddæmmet mellem den centrale moræneknold og Langelandsøre mod vest.

Øen ligger i Storebælt. Øens kystlinjer er tilnærmelsesvist retliniede og grænser ud mod åbent farvand mod nordvest, sydvest og øst.

Kulturgeografisk beskrivelse

Bevoksning

Bevoksning forekommer kun sparsomt på øen. De dele af øen, der består af marint forland, er præget af lysåben natur såsom strandeng, overdrev, hede og mose. Hegn og krat findes langs visse kyststrækninger samt spredt på naturarealerne, mens beplantning på morænen er ganske sparsom og primært findes omkring bebyggelsen.

Dyrkningsform

Store dele af øen er præget af små til middelstore dyrkede marker, der generelt ligger som aflange markfelter ud fra øens centralt placerede veje.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsen er i høj grad samlet i øens to landsbyer, hvoraf Omø By fremstår med intakt struktur, mens Kirkehavn er væsentlig udbygget i forhold til de historiske kort. Uden for landsbyerne ligger enkelte gårde, ofte langs vejene. Langs vejen vest for Omø By ligger huse med kort indbyrdes afstand. I syd ses sommerhuse uden for området.

Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

Omø som helhed er udpeget som kulturmiljø. Omø By er som kulturhistorisk helhed også udpeget som kulturmiljø. Byen er velbevaret med en næsten intakt struktur. Byen indeholder mange udflyttede gårde, gadehuse med stengærder om haverne, gadekær, præstegård, skole, kirke mv. En enkelt stendysse ses på øen.

Tekniske anlæg

Mod vest findes to diger omkring Omø Mose og i Kirkehavn findes havneanlæg med lystbådehavn og færgehavn. Øen indeholder én vindmølle.

Foto: Udsigt over strandenge og Omø Sø.

Rumlige og visuelle forhold

Rumlig visuel beskrivelse

Omøs små til middelstore marker, store naturområder og sparsomme beplantning skaber et åbent afgrænset ø-landskab i lille til middel skala. Landskabet er enkelt og er visuelt roligt. Markernes struktur er dominerende, da de alle er vinkelret på den centrale vej med orientering mod havet. Naturområderne fremstår åbne og flere steder med åbent vand. Bevoksning er generelt lavt og åbent.

Kystrelaterede rumlige forhold

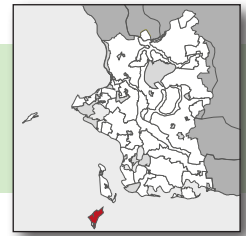
Fra hele øen opleves nærheden til havet. Man har en tydelig fornemmelse af, at være på en ø. Kysten har overvejende åben afgrænsning.

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

På grund af kystnærheden og intakthed i forhold til kulturhistorisk oprindelse, samt de store naturområder, fremstår hele øen som et oplevelsesrigt område.

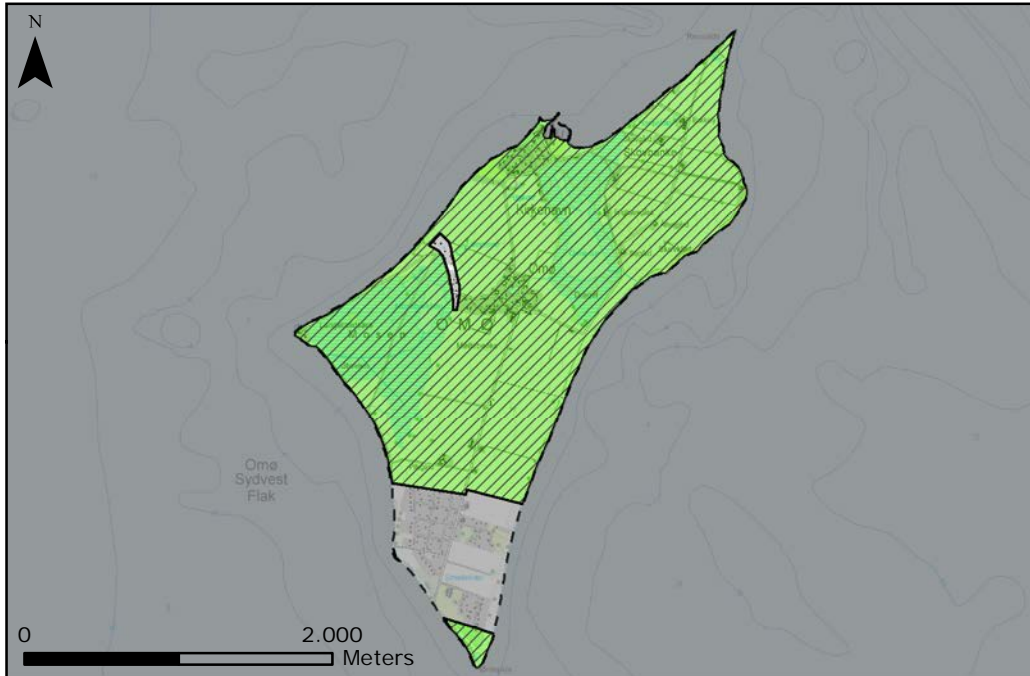

Foto: Mindre kystklint ved øens sydligste punkt.

Landskabsvurdering

Styrke

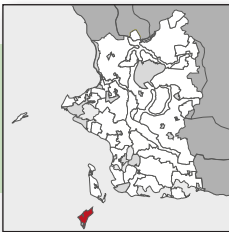

Karakteristisk

Hele øen fremstår karakteristisk, hvor nøglekarakteren er tydelig og intaktheden er god.

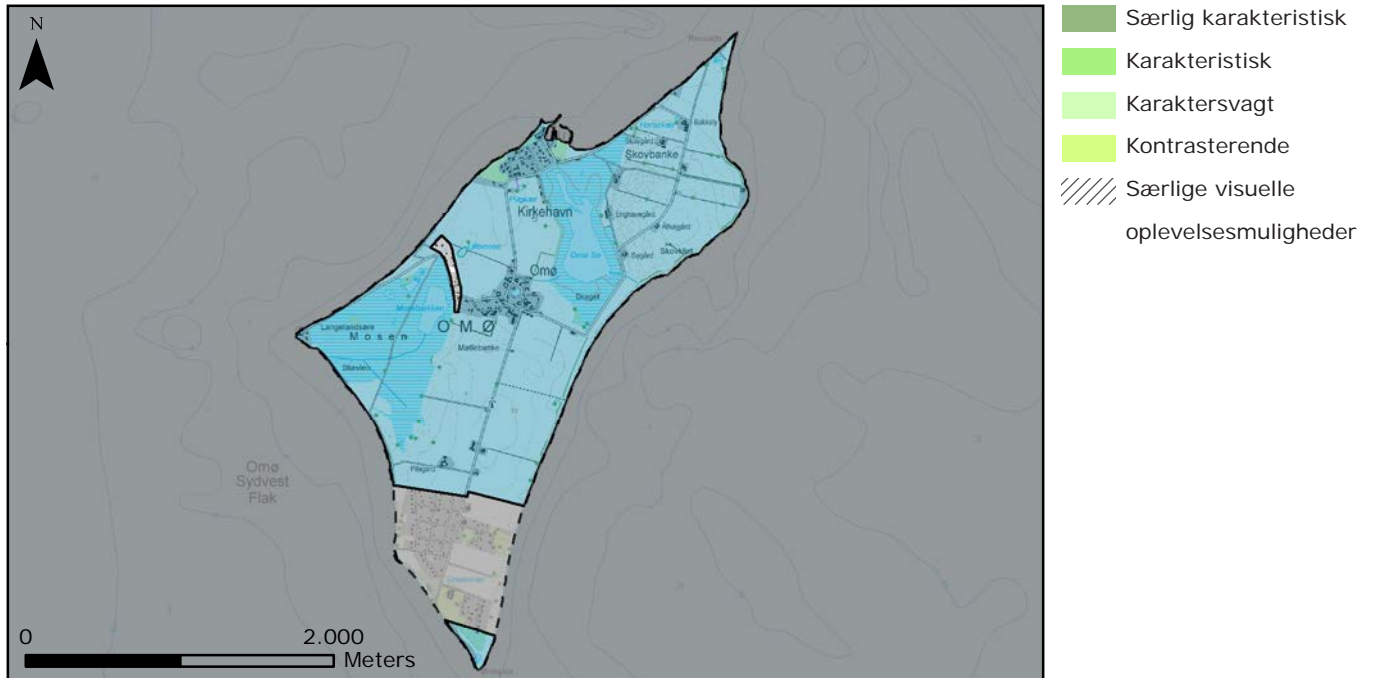
Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Hele øen rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder samt udsigt over havet og til Agersø.

Landskabsvurdering

Tilstand

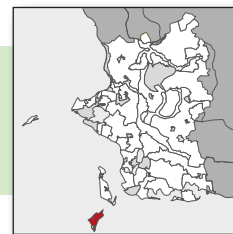
God

Tilstanden på øen er god og øen fremstår velbevaret og godt vedligeholdt. Bebyggelsesstruktur er stort set intakt.

Sårbarhed

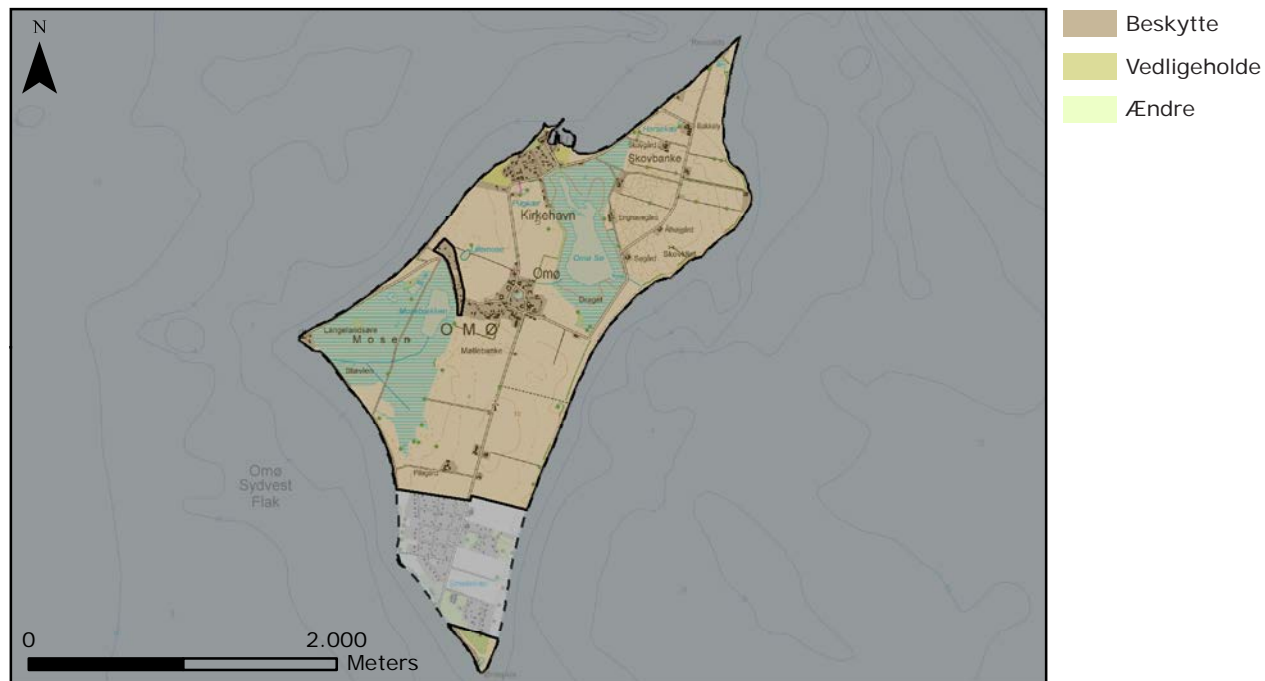
Middel

Sårbarheden er middel, da nøglekarakteren er tydelig og landskabet robust, da ø-karakteren og kystnærheden er meget dominerende. Området er dog sårbart overfor sløring af udsigter med beplantning eller tekniske anlæg.

Landskabsstrategi

Strategiske mål

Beskytte

Hele øen har det strategiske mål beskytte, da øen rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsstrategi

Anbefalinger til planlægningen

Landskab

Landskabet bør bevares i en middel til lille skala med en åben afgrænsning, så der fortsat vil være mulighed for at opleve udsigter over landskabet, og så kystnærhedsfølelsen ikke sløres.

Natur

De lysåbne naturområder bør bevares i deres nuværende udstrækning og bør plejes for at forhindre tilgroning.

Områdets enkelte hegn og bevoksede diger bør bevares og vedligeholdes. Hvis der plantes nye hegn i området bør de have samme udtryk som de eksisterende og placeres på en sådan måde, at kystnærheden ikke sløres.

Skov er ikke en del af landskabskarakteren, og derfor anbefales det ikke at lave skovrejsning på øen. Skovrejsningen vil sløre den åbne afgrænsning og åbenheden mod kysten.

Rosa Rugosa bør i stort omfang reduceres/bekæmpes, så den ikke spreder sig yderligere.

Bebyggelse

Ny bebyggelse bør generelt placeres i tilknytning til de eksisterende landsbyer og tage hensyn til de eksisterende strukturer og udtryk. Visuelt skal der ligeledes tages hensyn til overgangen mellem bebyggelsen og det åbne land.

Nyt landbrugsbyggeri bør primært opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og den samlede bygningsmasse bør fremstå homogen. Anden ny bebyggelse bør opføres med respekt for landskabets bebyggelsesstruktur og indpasses i landskabets lille til middel skala. Al bebyggelse bør tilpasses landskabets nøglekarakter.

Tekniske anlæg

Eventuelle tekniske anlæg skal tilpasses landskabets nøglekarakter. Det anbefales, at større tekniske anlæg placeres i tilknytning til Kirkehavn.

Aktuel planlægning

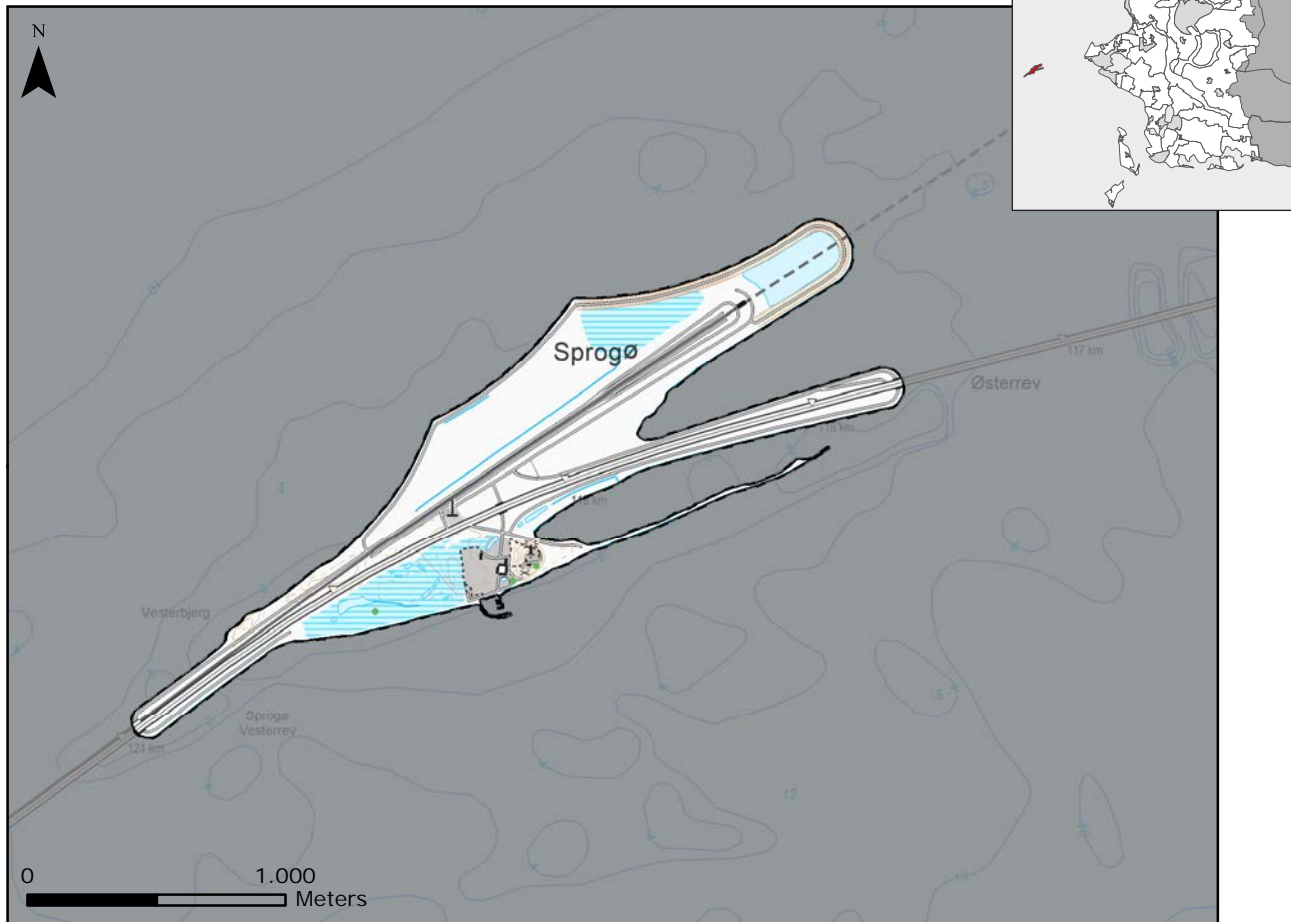
Der arbejdes på at etablere et dige i løbet af 2013, og der er søgt om etablering af vandhuller på den sydlige del af øen.

31 Sprogø

Landskabskarakterbeskrivelse

Beliggenhed og afgrænsning

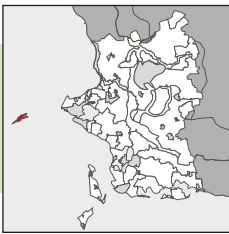
Øen Sprogø ligger i Storebælt mellem Sjælland og Fyn ud for Halskov og dækker et areal på ca. 1,5 km².

Naturgeografi

Den oprindelige del af Sprogø består af en række adskilte moræneknolde, som forbindes af marine aflejringer. Jordbunden består af moræneler på morænen samt af marine aflejringer langs kysten, mens de kunstige dele af øen består af opfyld.

Moræneknoldene rejser sig markant fra de omkringliggende fladere marine aflejringer og havet. I forbindelse med storebæltsforbindelsen er øen blevet ca. firedoblet i størrelse, og den vest- og sydvestlige del af den oprindelige Sprogø er gennemskåret af motorvejen, og terrænet er udjævnet. Mod nord og nordøst er etableret diger, mens der mod øst, syd for motorvejen, er dannet en lang odde, som afgrænser en lagune mellem motorvejen og oddedannelsen.

Kulturgeografi

Øen er stærkt præget af de tekniske anlæg tilknyttet Storebæltsforbindelsen, hhv. jernbane og motorvej. Uden for disse anlæg er øen præget af lysåbne naturområder. Bebyggelsen på øen består af en gård og et fyr, der ligger på morænen i den sydvestlige del af området. Gården ligger omgivet af strandenge, græssede overdrev og spredt bevoksning, mens fyret ligger på en lille markant morænebakke, Fyrbanke, umiddelbart øst for gården. Øen gennemskæres på langs af motorvej og jernbane i retning nordøst-sydvest.

Anbefalinger til planlægningen

Sprogø er omfattet af så mange bindinger i forbindelse med Storebæltsforbindelsen, at der ikke er foretaget yderligere vurderinger, ligesom der ikke er udarbejdet anbefalinger til planlægning. Dog anbefales det, at naturområdernes kvalitet fortsat bør sikres med græsning og øvrig naturpleje.

Foto: Storbæltsbroen set fra Sprogø.

Ordliste

Ordliste

Geomorfologi

Sidetæl i parentes henviser til sidetæl i *Naturen i Danmark, Geologi*.

Dødislandskab

Dødis er klumper af gletsjeris, der er brækket af gletsjerfronten og dermed ikke længere er i bevægelse. Klumperne overlejres af materiale, og når de efterfølgende smelter efterlader de typisk en lavning uden afløb. Det landskabelige resultat af dødismeltingen ses mange steder som små bakkede morænelandskaber, ofte i tilknytning til fremtrædende israndslinjer. I dag er der sø eller mose i bunden af mange dødishuller. (s. 376, 378)

Hatbakker

Når en gletsjer ved en fremrykning overskrider foranliggende kamebakker (se ordforklaring) skabes en ny type bakker med afrundet kuplet top og jævnt faldende sider. Disse kaldes hatformede bakker eller hatbakker. (s. 378)

Kamebakker

Den gang dødismeltingen endnu stod på, har der mange steder ligget søer omgivet af dødis, hvor tilstrømmende smeltevand har aflejret ler, sand og grus. Ved isens bortsmeltning ligger disse aflejringer tilbage som fladtoppedede stejlrandede bakker, såkaldte kamebakker. Centralt i denne bakketype ligger lagene næsten vandret, som de blev aflejret af smeltevandet. Langs bakkens sider er lagene derimod skredet noget ud, fordi den støttende is er væk. (s. 378)

Marint forland

Marint forland er det landområde, der ligger mellem den nuværende og en ældre kystlinje og er skabt af marine kræfter efter sidste istid. Marine forlandsdannelser omfatter både egentlig hævet havbund og kystens aflejringsformer. (s. 422)

Moræne

Den mest almindelige landskabsform i Danmark er det næsten flade til jævnt bølgede morænelandskab. Når gletsjeren glider hen over et område, kan den både erodere og afsætte materiale, og herved modellerer den landskabet. Morænenes sediment er oftest leret. (s. 380)

Randmoræne

Randmorænebakker ses ofte som lettere buede bakkeformationer i landskabet. De kan dannes ved en tektonisk deformation, hvor gletsjeren trækker flager af underlaget med op og stabler dem oven på hinanden foran isranden. Randmorænen kan også dannes ved, at isen skubber materiale foran sig som en bulldozer, så det hober sig op foran som en langstrakt bakke. Endelig kan det materiale, som er indlejret i isen, passivt afsmelte ved isranden og samles ved foden af gletsjeren. Randmorænen kan også være dannet ved en kombination af de beskrevne dannelsesmåder. Randmorænen viser helt præcist, hvor isens rand har stået på et bestemt tidspunkt.

Smeltevandsdal

Når gletsjeren er vigende, eller når smeltevandet finder nye og kortere afløbsveje, skærer smeltevandsfloden sig ned i sine tidligere aflejringer. Her udgraver den en bred, fladbundet dal med en slynget flod, eller et system af flettede strømløb, der bugter sig fra den ene dalside til den anden. (s. 374)

Tunneldal

Tunneldale dannes under gletsjerens is, hvor smeltevand under isens tryk eroderer langstrakte fordybninger i underlaget. Når isen smelter væk ligger fordybninger tilbage som dale, ofte med søer i de lavets liggende partier. Tunneldale har oftest stejlere sider end smeltevandsdale.

Ås

En ås dannes, hvor smeltevandet begynder at løbe langsommere gennem en tunnel under isen. Smeltevandets materiale vil aflejres her og ligge tilbage som en langstrakt bakkeformation. Materialet i en ås er velsorteret og derfor er de ofte attraktive lokaliteter til grusgravning.

Kulturgeografi

Hovedgårds- og landsbyejerlav

Før udskiftningen i slutningen af 1700-tallet var det betegnelsen for det fællesskab, som en landsbys gårde havde omkring dyrkningen af landsbyens jorde.

Husmandsudstyknin

Lov om statshusmandsbrug fra 1899 gjorde det muligt at udstykke mindre lodder på 2-4 ha fra kirkens eller godsers jorde. Det var ofte dårlige jorde med ringe udbytte. Med jordlovene i 1919 kunne husmænd leje statsejet jord med grunde på 4-8 ha. Disse blev ofte udstykket i grupper, så man i dag kan opleve samlinger af husmandssteder.

Inddæmning

Inddæmning er en form for landvinding, hvor man ved hjælp af diger og dæmninger prøver at vinde nyt land, eller at beskytte jord, byer eller lignende mod vejr og tidevand

Udskiftning

I tiden med landboreformerne fra ca. 1780 og frem til 1810 blev landsbyernes jorde udskiftet. Før havde hver gård del i alle landsbyens marker. Dette var ikke rationelt og udskiftningens formål var at samle jorden til hver gård i et samlet tilliggende. Udskiftningen skete efter tre overordnede mønstre:

- Stjerneudskiftning: I tilfælde hvor landsbyerne lå centralt i forhold til markerne, klarede man sig sædvanligvis med en stjerneudskiftning. Så kunne gårdene blive på deres gamle plads, mens deres jorder lå som lagkagestykker udenom.
- Blokudskiftning: Var der særlig mange gårde i en landsby eller lå gårdene langt fra centrum, måtte i det mindste en del af de nye lodder dannes ved blokudskiftning, så de kom til at ligge som rektangler fjernt fra byen. I de tilfælde førte udskiftningen gerne til en udflytning af gårdene til deres nye lodder.
- Kamudskiftning: I egne, hvor landsbyens jorde omfattede enge langs vandløb og ager i bakkerne bag var denne udskiftning dominerende. Gårdene ligger placeret på langstrakte grunde vinkelret på vandløbet som på en kam.

Landskabskaraktermetoden

Kystforland

Den del af et kystnært landskab, hvorfra der er visuel sammenhæng med den tilstødende vandflade, samtidig med at terrænhældningen overordnet er orienteret mod kysten. Afgrænsningen er betinget af topografien, men går på tværs af de naturgeografiske regioner langs med kysten.

Landskabselementer

Landskabselementer er forskellige natur- og menneskeskabte enkeltdele i landskabet, f.eks. terrænformationer, vandområder, skove, naturområder, hegn, markfelter, bebyggelser, veje og ledningsanlæg. Landskabselementer kan betragtes som landskabelige byggesten, der tilsammen skaber landskabskarakteren.

Landskabskarakter

Landskabskarakteren er det særlige samspil mellem et landskabskarakterområdes naturgrundlag og arealanvendelse samt de særlige rumlige og visuelle forhold, der kendetegner et område og adskiller det fra de omkringliggende landskaber.

Landskabskarakterens oprindelse og tidsdybde

Landskabskarakterens oprindelse betegner det kulturhistoriske udgangspunkt for den specifikke landskabskarakter, mens tidsdybden betyder alderen heraf. Oprindelsen forbindes ofte, men ikke alene med de seneste gennemgribende ændringer i landskabets nøglekarakteristika. Eksempler på oprindelse og tidsdybde er f.eks. det udskiftede gårdlandskab, som opstod i forbindelse med udskiftningen i starten af 1800-tallet, skovlandskabet omkring Vestskovene ved København, der opstod i 1960'erne som følge af skovrejsning og overdrevene, som opstod i tiden efter landsbyernes fastlæggelse. Landskabskarakterens oprindelse og tidsdybde fastlægges med udgangspunkt i kendskab til landskabets udviklingshistorie og historiske kort.

Landskabskarakterens vedligeholdelsesmæssige tilstand

Landskabskarakterens vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes for de karaktergivende landskabselementer. Der tages udgangspunkt i, hvad der er den karakteristiske fremtoning af landskabselementerne i et givet landskabskarakterområde. F.eks. vil vindblæste og hullede levende hegn betragtes som værende i god vedligeholdelsesmæssig tilstand på den sandede smeltevandsslette i Vestdanmark, mens vindblæste og hullede levende hegn på en fed leret moræne i Østdanmark vil være i dårlig vedligeholdelsesmæssig tilstand.

Landskabskarakterens upåvirkethed

Landskabskarakterens upåvirkethed vurderes med udgangspunkt i tilstedeværelse/fravær af dominerende tekniske anlæg. Højspændingsledninger, vindmøller, større befærdede vejforløb, industribygninger og byrande uden indpasning i landskabet vil typisk bevirke, at et område fremstår forstyrret.

Landskabskarakterens intakthed

Landskabskarakterens intakthed vurderes på baggrund af landskabskarakterens kulturhistoriske oprindelse. Det vurderes, hvor intakt landskabskarakteren er i forhold til dens oprindelse.

Landskabskarakterområde

Et landskabskarakterområde er et specifikt, unikt landskabsområde med et tydeligt, ensartet og genkendeligt samspil mellem naturgrundlag, arealanvendelse og områdets særlige rumlige visuelle forhold, som bevirker at det adskiller sig fra de omkringliggende naboområder. Et bestemt landskabskarakterområde er en unik størrelse, og kan derfor kun forekomme ét sted.

Strategiske mål

I strategien anvendes kortlægningen og vurderingen til at knytte strategiske mål for forvaltningen til hele landskabet. Der arbejdes med tre overordnede strategiske mål: Beskytte landskabet, vedligeholde landskabet og ændre landskabet. De tre overordnede mål kan kombineres med delmålet at forbedre tilstanden.

Beskytte

Med at beskytte menes, at landskabernes specifikke karakter og særlige visuelle oplevelsesmuligheder skal beskyttes mod forandringer, som kan svække eller udviske disse kvaliteter.

Vedligeholde

Med vedligeholde menes, at landskabets specifikke karakter skal vedligeholdes f.eks. ved at understøtte, at den igangværende udvikling sker i overensstemmelse med den eksisterende landskabskarakter.

Ændre

Med at ændre menes, at områderne kan ændres eller udvikles ved at give plads til nye funktioner og landskabs-elementer, der kan give området en ny karakter og eventuelt visuelle oplevelsesmuligheder. Ved ændring skal der tages hensyn til karakteren af det omkringliggende landskab, og ændringerne bør ske i harmoni hermed. Hvor tilstanden er dårlig skal der tages initiativ til at forbedre tilstanden med respekt for landskabets karaktergivende elementer.

Styrke

Landskabskarakterens styrke afhænger af tilstedeværelsen og tydeligheden af de karaktergivende landskabs-elementer og rumlige visuelle forhold, som er bærende for landskabskarakteren i området (= områdets nøglekarakter). Landskaber, hvor landskabskarakterens oprindelse tydeligt afspejles i de karaktergivende landskabs-elementer, fremstår typisk med en tydelig og dermed stærk karakter. Endvidere betinger tydeligt samspil mellem naturgrundlaget og de kulturgeografiske strukturer ofte en stærk landskabskarakter. Det er vigtigt at huske, at et område altid vurderes i forhold til sig selv. Herved skal forstås, at karakterstyrken vurderes alene med udgangspunkt i landskabskarakteren indenfor et givet landskabskarakterområde og ikke som indbyrdes sammenligning mellem flere landskabskarakterområder.

Særligt karakteristisk

Områder hvor de karaktergivende landskabs-elementer fremstår særligt tydeligt, hvor samspillet mellem naturgrundlag og kulturgeografiske strukturer er tydeligt og oprindelsen afspejles tydeligt i de karaktergivende forhold, vil typisk være særligt karakteristiske.

Karakteristisk

I udgangspunktet vil de fleste landskabskarakterområder være karakteristiske. Dette skyldes, at karakterstyrken vurderes i forhold til landskabskarakterområdet selv. I karakteristiske områder fremstår nøglekarakteren tydeligt, men der er eventuelt sket en udvikling i området, som har mindsket tydeligheden af landskabskarakterens oprindelse uden dog at ændre denne markant. Samspil mellem naturgrundlag og kulturgeografiske strukturer vil typisk være tydeligt. F.eks. en dyrket moræneflade hvor jorddiger og levende hegn er blevet fjernet i moderat omfang, hvorved markstørrelserne er vokset.

Karaktersvagt

Områder hvor nøglekarakteren fremstår diffust og eventuelt udvisket af en udvikling, som har fjernet karakteren af området fra dets oprindelse uden helt at have tilført en ny og dominerende karakter. Samspillet mellem naturgrundlag og kulturgeografiske strukturer vil typisk være sløret.

Kontrasterende

Mindre områder indenfor et landskabskarakterområde, hvor de karaktergivende landskabs-elementer og rumlige visuelle forhold adskiller sig markant fra den dominerende karakter vil være kontrasterende. Sådanne områder vil være af så begrænset udstrækning, at de ikke kan stå alene som et landskabskarakterområde, men derimod må ses som en mindre variation i et større sammenhængende landskabskarakterområde. Kontrasterende delområder kan være med til at sætte områdets dominerende karakter i relief og derved understrege og styrke den. Kontrasterende delområder bør derfor ikke nødvendigvis nedprioriteres i det efterfølgende strategiarbejde.

Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Særlige visuelle oplevelsesmuligheder kan knytte sig til dels nøglekarakteren, dels til de oplevelsesrige delområder og enkeltelementer. Særlige visuelle oplevelsesmuligheder vil typisk knytte sig til områder, der fremstår som noget markant og særligt indenfor et landskabskarakterområde, men kan i nogle tilfælde, f.eks. et velbevaret herregårdslandskab, knytte sig til hele karakterområdet. Særlige visuelle oplevelsesmuligheder vil typisk knytte sig til nedenstående landskabelige forhold og vil ofte være en kombination af flere af de nævnte forhold.

- Geologiske lokaliteter, markante terrænformer og vandelementer
- Natur- og halvkulturarealer
- Særligt tydelige kulturbetingede helheder og enkeltelementer i landskabskarakteren
- Særligt tydeligt samspil mellem naturgrundlag og kulturskabte strukturer
- Særlige skala-/rumforhold, kompleksitet eller struktur
- Oplevelsesrige enkeltelementer – af betydning som orienteringspunkter
- Markante udsigter, visuelle relationer til naboområder, hav/farvand m.m.

Der er høj grad af sammenfald mellem de oplevelsesrige delområder og enkeltelementer. Hvad der skal forstås ved geologiske lokaliteter, markante terrænformer og vandelementer, kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, strukturer etc. er beskrevet under oplevelsesrige delområder og enkeltelementer. I vurderingen af de særlige visuelle oplevelsesmuligheder tages stilling til om de ovenfor nævnte landskabelige forhold betinger, at der knytter sig særlige visuelle oplevelsesmuligheder til et område.

Sårbarhed

Landskabskarakterens sårbarhed betegner, i hvilken grad landskabskarakteren og de oplevelsesrige delområder og enkeltelementer påvirkes ved ændringer i landskabet fysiske og funktionelle forhold. Sårbarheden vurderes som stor, middel eller lille.

Tilstand

Tilstanden er en sammenvejning af landskabskarakterens intakthed, den vedligeholdelsesmæssige tilstand og upåvirkethed. Disse tre vurderinger sammenvejes til et samlet udtryk for tilstanden som kan være enten god, middel eller dårlig.

God

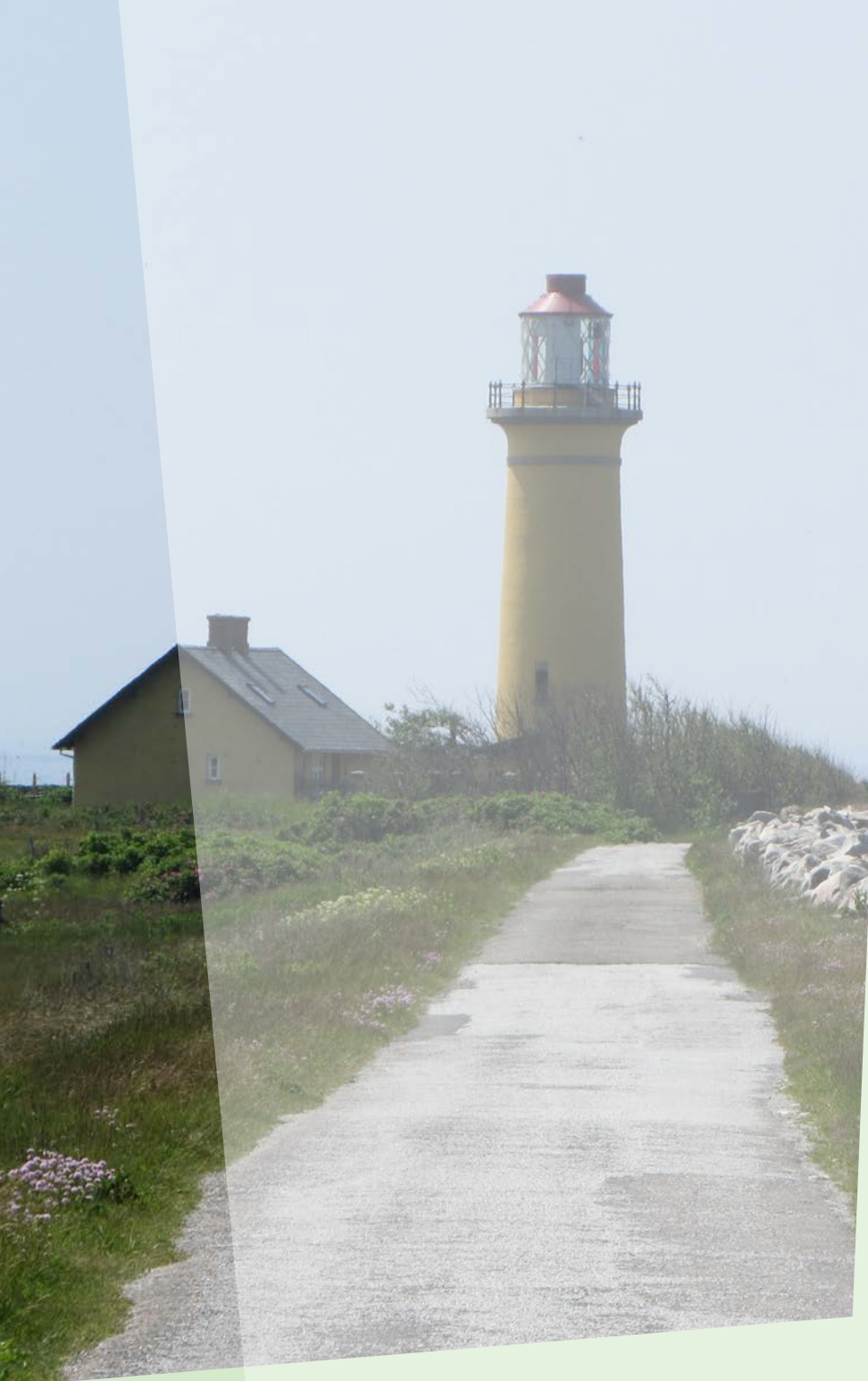
Hvor det samlet vurderes, at både nøglekarakteren, de oplevelsesrige delområder og enkeltelementer er intakte, i god vedligeholdelsesmæssig tilstand og fremstår uden forstyrrende landskabsselementer.

Middel

Hvor det samlet vurderes, at intakthed, vedligeholdelsesmæssig tilstand og forstyrrelse til en vis grad påvirker landskabskarakteren og de oplevelsesrige delområder og enkeltelementer.

Dårlig

Hvor det samlet vurderes, at intaktheden og den vedligeholdelsesmæssige tilstand af nøglekarakteren og de oplevelsesrige delområder og enkeltelementer er dårlig og endvidere forstyrret af dominerende tekniske anlæg.

Litteraturliste

Litteratur

Sand-Jensen, Kaj, Naturen i Danmark - Det åbne land, 1. Udgave, Gyldendal, 2007

Sand-Jensen, Kaj, Naturen i Danmark - Geologien, 1. Udgave, Gyldendal, 2006

Vejledning om landskabet i kommuneplanlægningen, Miljøministeriet, 2007

Hjælpen er nær...., Esbjerg og Vejen Kommuner, resume af vejledning til brug i felten.

Niras rapport: Landskabsanalyse Slagelse Kommune

Naturkanon: <http://www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Naturkanon>

